

www.e-rara.ch

Diodori Siculi bibliothecae historicae quae supersunt

Diodorus

Lipsiae, [17--]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 8145

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-33647>

Biblos tessareskaidekatē.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
 ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
 ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Huic libro, qui res a triginta tyrannis Atheniensium usque ad pacem a Lacedaemoniis cum Persis initam Romanque a Gallis captam (Ol. XCIV, 1. — XCVIII, 2.) complectitur, Diodorus, oblitus propositi (XIII, 1.), ita praefatur, ut ex prompta ex ipso libri argumento admonitione, vitae dignitatem et famam virtute esse tutandam doceat, quum omnibus, tum his maxime, qui magno honore praediti, in excelso actalem agant.

Πάντας μὲν ἴσως εἰκὸς ἐστὶ προσάντως ἀκούειν τὰς καθ' ἑαυτῶν βλασφημίας. Καὶ γὰρ οἱ κατὰ πᾶν ἔκδηλον ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν κακίαν, ὥστε μὴδ' ἔξαρνεῖσθαι, ὅμως φόβου τυγχάνοντες, διαγανακτοῦσι, καὶ λόγους εἰσφέρειν πειρῶνται πρὸς τὴν κατηγορίαν. Διόπερ εὐλαβητέον ἐκ παντὸς τρόπου τὸ πράττειν τι φαῦλον πᾶσι, μάλιστα μέντοι τοῖς ἡγεμονίας ὀρεγομένοις, ἢ τινος ἐπισήμου τύχης μεταλαβοῦσιν. Ὅ γὰρ τούτων βίος, περίοπτος ὢν διὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἐν πᾶσιν, ἀδυνατεῖ κρύπτειν τὴν ἰδίαν ἄνοιαν· ὥστε

μηδεὶς ἐλπίζετω τῶν τυχόντων ὑπεροχῆς τινός, ἂν ἐξαμαρτάνῃ μεγάλη, λήσεσθαι διὰ τέλους ἀνεπιτίμητος. Καὶ γὰρ ἂν ἐν τῷ καθ' ἑαυτὸν βίῳ διαφύγῃ τὸν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως λόγον, ὕστερον ἤξειν ἐπ' αὐτὸν προσδεχέσθω τὴν ἀλήθειαν, μετὰ παρῳήσιας κηρύττουσαν τὰ πάλαι σιωπώμενα. Χαλεπὸν οὖν τοῖς φαύλοις, τοῦ παντός βίου καθάπερ ἀθάνατον εἰκόνα μετὰ τὴν ἰδίαν τελευτὴν ἀπολιπεῖν τοῖς μεταγενεστέροις. Καὶ γὰρ εἰ μὴδὲν ἐστὶ πρὸς ἡμᾶς τὰ μετὰ τὸν θάνατον, (καθάπερ ἔνιοι τῶν φιλοσόφων θρυλοῦσιν,) ὅμως ὅγε προγεγενημένος βίος γίνεται πολὺ χείρων, τὸν ἅπαντα βίον ἐπὶ κακῷ μνημονευόμενος. Ἐμφανῇ δὲ τούτων παραδείγματα λαμβάνειν ἔξεστι τοῖς ἀναγνοῦσι τὰ κατὰ μέρος τῆςδε τῆς βύβλου.

(C. 2.) Id postquam triginta tyrannorum, qui Athenis regnabant, Lacedaemoniorum item et Dionysii exemplis, hoc in libro obviis, breviter illustravit; exponit libri huius et connexionem cum superioribus, et materiem, quae in illa octodecim annorum historia versatur.

2. Παρὰ μὲν γὰρ Ἀθηναίοις τριάκοντα τύραννοι γενόμενοι, διὰ τὴν ἰδίαν πλεονεξίαν τὴν τε πατρίδα μεγάλαις ἀτυχήμασι περιέβαλον, καὶ αὐτοὶ ταχὺ τὴν δύναμιν ἀποβαλόντες, ἀθάνατον ἑαυτοῖς ὄνειδος καταλελοίπασιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ περικυλισόμενοι τὴν τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον, τότε ταύτης ἐστερήθησαν, ὅτε πράξεις ἀδίκους κατὰ τῶν συμμάχων ἐπιτελεῖν ἐπεχείρησαν. Αἱ γὰρ τῶν ἡγεμόνων ὑπεροχαὶ τηροῦνται μὲν εὐνοίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, καταλύνονται δὲ ἀδικήμασι καὶ μίσει τῶν ὑποταγμένων. Παραπλησίως δὲ καὶ Διονύσιος ὁ τῶν

Συρακουσίων τύραννος, καίπερ εὐτυχέστατος τῶν
 δυναστῶν γεγονώς, ζῶν μὲν οὐ διέλιπεν ἐπιβουλευό-
 μενος, καὶ διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζετο φέρειν ἐπὶ τὸν
 χιτῶνα σιδηροῦν θώρακα· τελευτήσας δὲ μέγιστον
 εἰς βλασφημίαις παράδειγμα καταλέλοιπε τὸν ἑαυτοῦ
 βίον εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων
 ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἕκαστον ἀναγράψομεν σα-
 φέστερον· νῦν δ' ἐπὶ τὰ συνεχῇ τοῖς προϋστορημέ-
 νοις τρεψόμεθα, τοὺς χρόνους μόνον διορίζοντες.
 Ἐν μὲν γὰρ ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις ἀνεγράψαμεν
 τὰς ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως πράξεις ὡς ἐπὶ τὴν κατὰ-
 λυσιν τοῦ τε Πειλοποννησιακοῦ πολέμου· καὶ τῆς
 Ἀθηναίων ἡγεμονίας, διελθόντες ἔτη ἑπτακόσια ἐβ-
 δομήκοντα καὶ ἑντὲα· ἐν ταύτῃ δὲ τὰς συνεχεῖς πρά-
 ξεις προσαναπληροῦντες, ἀρξόμεθα ἀπὸ τῶν κατα-
 σταθέντων Ἀθήνησι τριάκοντα τυράννων, καταλή-
 ξομεν δὲ ἐπὶ τὴν Ῥώμης ἄλωσιν ὑπὸ Γαλατῶν, περι-
 λαβόντες ἔτη δεκαοκτώ.

(C. 3.) Olymp. XCIV, 1. a. C. 402. Cessante Athenis ordinaria
 reip. administratione, Romae creatis Tribb. mil. c. p. C. Furio, C.
 Servilio, C. Valerio et Num. Fabio, quum Athenienses pacem a
 Lacedaemoniis ea lege impetrassent, ut moenibus destructis, more
 patrio remp. administrarent; de constituenda reip. forma dissidia
 exstiterunt. Desertur res ad Lysandrum: qui capta tum Samo, re-
 lietoque ibi Thoraee praefecto, ad Piraeum traiecit, summamque
 reip., Theramene et aliis democratiae incassum patrocinantibus,
 triginta viris cum summo imperio permittit.

3. Ἀναρχίας γὰρ οὐσης Ἀθήνησι, διὰ τὴν κατὰ-
 λυσιν τῆς ἡγεμονίας, ἔτος μὲν ἦν ὀγδοηκοστὸν πρὸς
 τοῖς ἑπτακοσίοις μετὰ τὴν Τροίας ἄλωσιν· ἐν δὲ τῇ
 Ῥώμῃ χιλίαςχοι διεδέξαντο τὴν ὑπατον ἀρχὴν τέτ-
 ταρς, Γάϊος Φούριος, καὶ Γάϊος Σερονίλιος, καὶ

Γαῖος Ουαλέριος, καὶ Νουμέριος Φάβιος· ἤχθη δὲ Ὀλυμπιάς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν τετάρτη πρὸς ταῖς ἐννενηκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Κορκίνας Λαρισσαῖος. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι μὲν καταπεπονημένοι ἐποίησαντο συνθήκας πρὸς Λακεδαιμονίους, καθ' ἃς ἔδει τὰ τεῖχη τῆς πόλεως καθελεῖν, καὶ τῇ πατρίῳ πολιτείᾳ χοῆσθαι. Καὶ τὰ μὲν τεῖχη περιεῖλον, περὶ δὲ τῆς πολιτείας πρὸς ἀλλήλους διεφέροντο. Οἱ γὰρ τῆς ὀλιγαρχίας ὀρεγόμενοι τὴν παλαιὰν κατάστασιν ἔφασαν διανεμῆσθαι, καθ' ἣν παντελῶς ὀλίγοι τῶν ὄλων προεστήκεισαν· οἱ δὲ πλείστοι, δημοκρατίας ὄντες ἐπιθυμηταί, τὴν τῶν πατέρων πολιτείαν προσέφεροντο, καὶ ταύτην ἀπέφηναν ὁμολογουμένως οὔσαν δημοκρατίαν. Ἀντιλογίας δὲ γενομένης περὶ τούτων ἐπὶ τινας ἡμέρας, οἱ τὰς ὀλιγαρχίας αἰρούμενοι πρὸς Αὔσανδρον διεπρεσβεύσαντο τὸν Σπαρτιάτην, (οὗτος γὰρ καταλυθέντος τοῦ πολέμου, κατὰ τὰς πόλεις ἀπέσταλτο διοικῆσαι, καὶ ὀλιγαρχίας ἐν ταῖς πλείστοις καθίστα,) ἐλπίζοντες, αὐτὸν, ὅπερ ἦν εἰκός, συνεπιλήψεσθαι τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῖς. Διέπλευσαν οὖν εἰς Σάμον· ἐκεῖ γὰρ ἐτύγχανε διατρίβων ὁ Αὔσανδρος, καὶ προσφύτως συνειληφώς τὴν πόλιν. Παρακαλοῦντων δὲ αὐτὸν πρὸς τὸ συνεργῆσαι, συνεπένευσε· καὶ τῆς μὲν Σάμου Ὠώρακα τὸν Σπαρτιάτην ἁρμοστήν κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ νεῶν ἑκατὸν κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιᾶ· συναγαγὼν δ' ἐκκλησίαν, συνεβούλευσε τοῖς Ἀθηναίοις ἐλεῖσθαι τριᾶκοντα ἄνδρας τοὺς ἄφηγησόμενους τῆς πολιτείας,

καὶ πάντα διοικῆσοντας τὰ κατὰ τὴν πόλιν. Ἀντι-
πόντιος δὲ τοῦ Θηραμένους καὶ τὰς συνθήκας ἀναγι-
γνώσκοντας, ὅτι τῇ πατρίᾳ συνεφώνησε χρήσασθαι
πολιτείᾳ, καὶ δαινὸν εἶναι λέγοντος εἰ παρὰ τοὺς ὄρ-
κους ἀφαιρεθήσονται τὴν ἐλευθερίαν, ὁ Λύσανδρος
ἔφη λελύσθαι τὰς συνθήκας ὑπὸ Ἀθηναίων, ὥστερον
γὰρ τῶν συγκεκριμένων ἡμερῶν καθηροῦ καὶ τὰ τείχη
ἀντεινῆτο δὲ καὶ τῷ Θηραμένει τὰς μεγίστας ἀπει-
λὰς, ἀποκτενεῖν φήσας, εἰ μὴ παύσεται Λακεδαιμο-
νίοις ἐναντιούμενος. Διόπερ ὅ,τε Θηραμένης καὶ ὁ
δῆμος καταπλαγεῖς ἠναγκάζετο χειροτονίᾳ καταλῦ-
σαι τὴν δημοκρατίαν. Ἡρέθησαν οὖν τριάκοντα
ἄνδρες οἱ διοικῆσοντας τὰ κοινὰ τῆς πόλεως, ἄρμό-
ζοντες μὲν τῷ λόγῳ, τύραννοι δὲ τοῖς πράγμασιν.

(C. 4.) Quorum in numerum providus populus etiam Therame-
nem legit, spectatae iustitiae virum. Sed illi, posthabito legum fe-
rendarum officio, mox magistratus committunt impotentiae ipsorum
administris; Lacedaemoniorum advocant praesidium; horum prae-
fectum muneribus corrumpunt, quo impunitus saevam tyrannidem
exerceant. Proinde Theramenem, tantae adversantem crudelitati,
criminibus onerant, eumque tutum suae ipsius innocentia, defensum
tectis decorum, (C. 5.) defensum Socratis amicorumque auctoritate,
et ipsa multitudinis collacrymatione, per medium forum ad necem
deducunt. Tum vero et alios opibus et auctoritate insignes cives,
in his Niceratum et Autolycum, atrocissime trucidant. Quo fa-
ctum est, ut dimidia plus parte Athenienses solum vertrent.

4. Ὁ δὲ δῆμος θεωρῶν τὴν Θηραμένους ἐπιεί-
κειαν, καὶ νομίζων τῇ τούτου καλοκαγαθίᾳ τὴν
πλεορεξίαν τῶν προεστηκότων ἐπὶ ποσὸν ἀνασταλή-
σεσθαι, καὶ τοῦτον ἐν τοῖς τριάκοντα ἄρχουσιν ἐχει-
ροτόνησεν. Ἔδει δὲ τοῖς ἡρημένους βουλήν τε καὶ
τὰς ἄλλας ἀρχὰς καταστήσαι, καὶ νόμους συγγρά-
ψαι, καθ' οὓς ἡμέλλον πολιτεύεσθαι. Τὰ μὲν οὖν
περὶ τῆς νομοθεσίας ἀνεβάλλοντο, προφάσεις εὐλό-

γους ἀεὶ ποριζόμενοι· βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀρ-
 χὰς ἐκ τῶν ἰδίων φίλων κατέστησαν· ὥστε τούτους
 καλεῖσθαι μὲν ἄρχοντας, εἶναι δ' ὑπηρετάς τῶν τριά-
 κοντα. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραδιδόντες κρίσει
 τοὺς πονηροτάτους τῶν ἐν τῇ πόλει, κατεδίκάζον
 θανάτῳ· καὶ μέχρι τούτου τοῖς ἐπιεικεστάτοις τῶν
 πολιτῶν εὐηρέσκει τὰ γινόμενα. Μετὰ δὲ ταῦτα βου-
 λόμενοι βιαιότερα καὶ παράνομα πράττειν, ῥήτησαντο
 παρὰ Λακεδαιμονίων φρουράν, λέγοντες ὅτι τὴν πο-
 λιτείαν καταστήσουσιν ἐκείνοις συμφέρουσαν. Ἦι-
 δεισαν γὰρ ὅτι φόρους ἐπιτελεῖν οὐκ ἂν δύναιντο
 χωρὶς ξενικῶν ὀπλῶν· πάντας γὰρ ἀνθ' ἐξέσθαι τῆς
 κοινῆς ἀσφαλείας. Λακεδαιμονίων δὲ πεμφάντων
 φρουράν, καὶ τὸν ταύτης ἡγησόμενον Καλλίβιον,
 τὸν μὲν φρουραρχὸν ἐξεθεράπευσαν δώροις καὶ τοῖς
 ἄλλοις φιλανθρωποῖς οἱ τριάκοντα· τῶν δὲ πλουσίων
 ἐπιλέγοντες τοὺς ἐπιτηδείους, συνελάμβανον ὡς νεω-
 τερίζοντας, καὶ θανάτῳ περιβάλλοντες, τὰς οὐσίας
 ἐδήμευον. Τοῦ δὲ Θηραμένους ἐναντιουμέιου τοῖς
 συνάρχουσι, καὶ μετὰ τῶν ἀντιχομένων τῆς σωτη-
 ρίας ἀπειλοῦντος ἀμύνεσθαι, συνήγαγον τὴν βουλὴν
 οἱ τριάκοντα. Κριτίου δὲ προσετιῶτος αὐτῶν, καὶ
 πολλὰ κατηγορήσαντος τοῦ Θηραμένους, ὅτι προδί-
 δωσι τὴν πολιτείαν ταύτην, ἧς αὐτὸς ἐκουσίως κοι-
 νωνεῖ· παραλαβὸν τὸν λόγον ὁ Θηραμένης, καὶ περὶ
 τῶν κατὰ μέρος ἀπολογησάμενος, ἅπασαν ἔσχε τὴν
 βουλὴν ἵπταν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Κριτίαν φοβοῦμενοι
 τὸν ἄνδρα, μὴ ποτε καταλύσῃ τὴν ὀλιγαρχίαν, πε-
 ρεσπείσαν στρατιώτας ἔχοντας ἐσπασμένα τὰ ξίφη,

καὶ τὸν Θηραμένην συνελάμβανον. Ὁ δὲ φθάσας ἀνεπὶ ᾗδῃσε μὲν πρὸς τὴν βουλαίαν Ἑστίαν, ἔφησε δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς καταφεύγειν, οὐ σωθήσεσθαι νομίζων, ἀλλὰ σπεύδων τοῖς ἀνελούσιν αὐτὸν περιποιήσασθαι τὴν εἰς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν.

5. Παρελθόντων δὲ τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἀποσπώντων αὐτόν, ὁ μὲν Θηραμένης ἔφερε γενναίως τὴν αὐτυχίαν, ἅτε καὶ φιλοσοφίας ἐπὶ πλεῖον μετῃ σχηκῶς παρὰ Σωκράτει· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἤλειε δυστυχοῦντα τὸν Θηραμένην, οὐ μὴν ἐτόλμα βοηθεῖν, περιεστώτων πολλῶν μετὰ ὅπλων. Σωκράτης δὲ ὁ φιλόσοφος καὶ δύο τῶν οἰκείων προσδραμόντες ἐνεχείρουν κωλύειν τοὺς ὑπηρέτας. Ὁ δὲ Θηραμένης ἤξιον μηδὲν τούτων πράττειν· τὴν μὲν γὰρ φιλίαν καὶ τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν ἐπαινεῖν ἔφησεν, ἐαυτῷ δὲ μεγίστην συμφορὰν ἔσεσθαι, εἰ τοῖς οὕτως οἰκείως διακειμένοις αὐτίος ἔσται θανάτου. Οἱ δὲ περὶ τὸν Σωκράτην, τῶν μὲν ἄλλων οὐδένα βοηθὸν ἔχοντες, τὴν δὲ τῶν ὑπερεχόντων ἀνάστασιν ὀρῶντες αὐξανόμενῃν, ἡσυχίαν ἔσχον. Καὶ Θηραμένην μὲν ἀπὸ τῶν βωμῶν ἀποσπάσαντες οἷς ἦν προστεταγμένον, διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς εἵλκυσαν ἐπὶ τὸν θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τὰ τῆς φρουρᾶς ὅπλα καταπεπληγμένοι, συνήλθουν τῷ δυστυχοῦντι, καὶ τὴν τε ἐκείνου συμφορὰν ἅμα καὶ τὴν περὶ σφῶς δουλείαν ἐδάκρυον· τῶν γὰρ ταπεινῶν ἕκαστοι τὴν Θηραμένους ἀρετὴν θεωροῦντες οὕτω προπηλακίζομένην, τὴν περὶ αὐτοὺς ἀσθένειαν οὐδενὶ λόγῳ παραναλωθήσεσθαι διειλήφεισαν. Μετὰ δὲ τὸν τούτου θάνατον οἱ τριά-

κοντα τοὺς πλουσίους ἐπιλεγόμενοι, τούτοις ψευδεῖς αἰτίας ἐπερὶρίπτουν, καὶ φονεύοντες, τὰς οὐσίας δι-
 ῆρπαζον. Ἀνεῖλον δὲ καὶ Νικηράτορ τὸν Νικίου τοῦ
 σιρατηγήσαντος ἐπὶ Συρακουσίου υἱόν, ἄνδρα πρὸς
 ἅπαντας ἐπεικῇ καὶ φιλάνθρωπον, πλούτῳ δὲ καὶ
 δόξῃ σχεδὸν πρῶτον πάντων Ἀθηναίων. Διὸ καὶ
 συνέβη πᾶσαν οἰκίαν συναλγῆσαι τῇ τάνδρῳ τελευ-
 τῇ, τῆς διὰ τὴν ἐπιείκειαν μνήμης προαγοῦσης εἰς
 δάκρυα. Οὐ μὲν ἔληγόν γε τῆς παρανομίας οἱ τύ-
 ραννοι, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπίτασιν λαμβανούσης τῆς
 ἀπονοίας, τῶν μὲν ξένων τοὺς πλουσιωτάτους ἐξή-
 κοντα κατέσφαζαν, ὅπως ἂν τῶν χρημάτων κυριεύ-
 σωσι· τῶν δὲ πολιτῶν καθ' ἡμέραν ἀναιρουμένων,
 οἱ τοῖς βίοις εὐπορούμενοι σχεδὸν ἅπαντες ἔφυγον
 ἐκ τῆς πόλεως. Ἀνεῖλον δὲ καὶ Αὐτόλυκον, ἄνδρα
 παρῳρησιαστήν· καὶ καθόλου τοὺς χαριεστάτους ἐπέ-
 λεγον. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ κατέφθειραν τὴν πόλιν,
 ὥστε φυγεῖν Ἀθηναίους πλείω τῶν ἡμίσεων.

(C. 6.) Lacedaemonii autem, qui afflictam Atticam civitatem et
 exhaustam cupiebant, adiuvere tyrannorum iniurias, et ipsos exsu-
 les nefario edicto insectari. Hos Argivi et Thebani humanissime
 tutantur.

6. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων
 ἔρημον θεωροῦντες, οὐδέποτε ἰσχύσαι βουλόμενοι
 τοὺς Ἀθηναίους, ἔχαιρον, καὶ φανεράν αὐτῶν ἐποί-
 ουν τὴν διάθεσιν· ἐψηφίσαντο γὰρ τοὺς Ἀθηναίων
 φυγάδας ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀγωγίμους τοῖς
 τριάκοντα εἶναι, τὸν δὲ κωλύσαντα, πέντε ταλάντοις
 ἔνοχον εἶναι. Δεινοῦ δ' ὄντος τοῦ ψηφίσματος, αἱ
 μὲν ἄλλαι πόλεις, καταπεπληγμέναι τὸ βᾶρος τῶν

Σπαρτιατῶν, ὑπήκουν· Ἀργεῖοι δὲ πρῶτοι, μισοῦν-
τες μὲν τὴν Λακεδαιμονίων ὁμότητα, κατελεοῦντες
δὲ τὰς τύχας τῶν ἀκληροῦντων, ὑπεδέχοντο φιλαν-
θρωπῶς τοὺς φυγάδας· καὶ Θηβαῖοι δὲ ἐψηφίσαντο
ὑπάρχειν πρόστιμον τῷ θρασυμένῳ μὲν ἀγρόμενον
φυγάδα, μὴ βοηθήσαντι δὲ κατὰ τὸ δυνατόν. Τὰ
μὲν οὖν περὶ Ἀθηναίους ἐν τούτοις ἦν.

(C. 7.) In Sicilia Dionysius, munita post bellum Punicum ur-
be, ac dominatu multis modis, etiam largitionibus, firmato, Syra-
cusanos iubet arma contra Siculos capere, qui ab ipso defecerant.
At illi, inique a se equites in amolendi tyranni conata desertos ra-
ti, exacerbati praeterea quodam Dionysii legato, Doricum prae-
fectum occidere, concitatisque civibus et equitatu ex Aetna [v. L.
XIII. c. 113.] arcessito, in ipsum tyrannum bellum movere.

7. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Διονύσιος ὁ τῶν Σι-
κελῶν τύραννος, ἐπειδὴ πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην
ἐποιήσατο, περὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς τυραννίδος διε-
νοεῖτο μᾶλλον γίνεσθαι· ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς Συ-
ρακουσίους, ἀπολελυμένους τοῦ πολέμου, σχολὴν
ἔχειν εἰς τὸ τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτήσασθαι. Θεωρῶν
δὲ τῆς πόλεως τὴν ἰνῆσον ὀχυρωτάτην οὔσαν, καὶ
δυναμένην ῥαδίως φυλάττεσθαι, ταύτην μὲν διωκο-
δόμησεν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως τείχει πολυτελεῖ· καὶ
πύργους ὑψηλοὺς καὶ πυκνοὺς ἐνωκοδόμησε, καὶ
πρὸ αὐτῆς χρηματιστήρια, καὶ στοὰς δυναμένας
ὄχλων ἐπιδέχεσθαι πλῆθος. Ὀικοδόμησε δ' ἐν αὐτῇ
πολυτελεῶς ὀχυρωμένην ἀκρόπολιν, πρὸς τὰς αἰφνι-
δίους καταφυγὰς· καὶ συμπεριέλαβε τῷ ταύτης τεί-
χει τὰ πρὸς τῷ μικρῷ λιμένι, τῷ Λακκίῳ καλουμένῳ,
νεώρια. Ταῦτα δ' ἐξήκοντα τρίηρεις χωροῦντα, πύ-
λιν εἶχε κλειομένην, δι' ἧς κατὰ μίαν τῶν νεῶν εἰς-

πλεῖν συνέβαινε. Τῆς δὲ χώρας τὴν μὲν ἀρίστην ἐξε-
 λόμενος ἐδωρήσατο τοῖς τε φίλοις καὶ τοῖς ἐφ' ἡγε-
 μονίας τεταγμένοις, τὴν δ' ἄλλην ἐμέρισεν ἐπίσης
 ξένῳ τε καὶ πολίτῃ, συμπεριλαβὼν τῷ τῶν πολιτῶν
 ὀνόματι τοὺς ἡλευθερωμένους δούλους, οὓς ἐκάλει
 νεοπολίτας. Διέδωκε δὲ καὶ τὰς οἰκίας τοῖς ὄχλοις,
 πλὴν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ· ταύτας δὲ τοῖς φίλοις καὶ
 τοῖς μισθοφόροις ἐδωρήσατο. Ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ τὴν
 τυραννίδα καλῶς ἐδόκει διωκηκέναι, τὴν δύναμιν
 ἐξηνεγκεν ἐπὶ τοὺς Σικελούς, πάντας μὲν σπεύδων
 τοὺς αὐτονόμους ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσασθαι, μάλιστα
 δὲ τοὺς, διὰ τὸ συμμαχεῖναι πρότερον Καρχηδο-
 νίοις. Οὗτος μὲν οὖν ἐπὶ τὴν τῶν Ἐρβησινῶν πόλιν
 στρατεύσας, τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρεσκευάζετο.
 Οἱ δὲ συστρατευόμενοι Συρακούσιοι, κύριοι τῶν
 ὀπλῶν ὄντες, συστιάσεις ἐποιοῦντο, καὶ κατηγόρουν
 ἀλλήλων, ὅτι τοῖς ἱππεῦσιν οὐ συνεπελάβοντο τῆς
 καταλύσεως τοῦ τυράννου. Ὁ δὲ καθεσταμένος ὑπὸ
 τοῦ Διονυσίου τῶν στρατιωτῶν ἡγεμὼν, τὸ μὲν προῶ-
 τον ἠπέιλησέ τινα τῶν παρόρησιαζομένων· ἀντειπόν-
 τος δ' ἐκείνου θρασέως, ἐπῆλθεν ὡς πατάζων· ἐφ'
 ᾧ παροξυνθέντες οἱ στρατιῶται, τὸν μὲν ἔπαρχον
 ὄνομα Δωρικὸν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ πολίτας βοῶντες
 ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν, μετεπέμποντο τοὺς ἐκ τῆς Αἴ-
 ττης ἱππεῖς. Οὗτοι γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς τυραννίδος ἐκ-
 πεπτωκότες, ᾔκουσιν τοῦτο τὸ φρόνδιον.

(C. 8.) Qui hac suorum defectione consternatus, intermissa obsidione, quum Syracusas redisset: ibi inclusus, de imperio tuendo ipsaque vita trepidavit. Excitaverant enim rebelles etiam Rheginus et Messenios, qui mari ad vindicandam ipsis libertatem adessent; magnaue pecunia in caput tyranni denuntiata, Insulam assidua oppugnatione premebant. Dionysius, cui abdicationem imperii amici dissuaserant, impetrata ab obsessorebus exeundi venia, clam auxilia Campanorum sollicitat; (C. 9.) et remissa iam hostium contentione, Campanorum adventu et libertatem et tyrannidem recuperat. Profligantur rebelles, inter semet ipsi discordes: quorum pars cum tyranno, magna iam lenitate et moderatione uso, in gratiam redit, pars Aetnae subsistit, novam acute minitans bellum. Campani dum multis cum muneribus revertantur, per fraudem occupant Entellam.

8. Διονύσιος δὲ καταπλαγείς τὴν ἀπόστασιν τῶν Συρακουσίων, τὴν μὲν πολιορκίαν ἔλυσε, τὴν δ' εἰς τὰς Συρακούσας ἠπείγετο, σπεύδων καταλαβέσθαι τὴν πόλιν. Οὐ φυγόντος, οἱ τὴν ἀπόστασιν ποιησάμενοι, στρατηγούς εἵλοντο τοὺς ἀποκτείναντας τὸν ἑπαρχον· καὶ παραλαβόντες τοὺς ἐξ Αἰνῆς ἱππεῖς, ἐν ταῖς καλουμέναις Ἐπιπολαῖς ἀντιστρατοπέδευσαν τῷ τυράννῳ, καὶ διέκλεισαν αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξόδου. Εὐθύς δὲ πρὸς τε Μεσσηνίους καὶ Ῥηγίους πρέσβεις ἀπέστειλαν, δεόμενοι κατὰ θάλατταν συναντιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας. Εὐώθεισαν γὰρ αἱ πόλεις αὗται κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν τριήρεις πληροῦν οὐκ ἐλάττους ὀγδοήκοντα· ὥς τότε τοῖς Συρακουσίοις αἱ πόλεις ἀπέστειλαν, σπεύδουσαι συνεπιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας. Ἐπεκέρουσαν δὲ καὶ χρημάτων πλῆθος τοῖς ἀγελοῦσι τὸν τύραννον· καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις τῶν ξένων ἐπηγγείλαντο μεταδώσειν τῆς πολιτείας. Κατεσκευάσαν δὲ καὶ μηχανήματα, δι' ὧν τὰ τεῖχη σαλεύοντες ἐξέλωσι, καὶ προσέβαλλον καθ' ἡμέραν τῇ Νήσῳ, καὶ τοὺς μεταβαλλομένους τῶν ξένων φιλανθρωπῶς ἀπεδέ-

χοντο. Διονύσιος δέ, τῆς εἰς τὴν χώραν ἐξόδου δια-
κεκλεισμένος, καὶ ὑπὸ τῶν μισθοφόρων ἐγκαταλει-
πόμενος, συνήγαγε τοὺς φίλους, βουλευσόμενος περὶ
τῶν ἐνεστώτων· οὕτω γὰρ τελέως ἀπῆλπιστο τὰ τῆς
δυναστείας, ὥστε οὐ ζητεῖν αὐτὸν ὥστε καταπολεμῆ-
σαι τοὺς Συρακουσίους, ἀλλὰ ποῖον ὑπομείνας θά-
νατον, μὴ παντελῶς ἄδοξον ποιήσῃ τὴν κατάλυσιν
τῆς ἀρχῆς. Ἐλωρὶς μὲν οὖν, εἰς τῶν φίλων, ὡς δ'
ἐνιοί φασιν, ὁ ποιητὸς πατήρ, εἶπεν αὐτῷ, διότι
καλὸν ἐντάφιόν ἐστιν ἢ τυραννίς· Πολύξενος δὲ ὁ
κηδεστής ἀπεφῆνατο, δεῖν λαβόντα τὸν ὀξύτατον
ἵππον εἰς τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν ἀφιπ-
πεῦσαι πρὸς τοὺς Καμπανοὺς· (τούτους γὰρ Ἰμίλ-
κων ἀπολελοιπίει φυλακῆς ἕνεκα τῶν κατὰ τὴν Σικε-
λίαν τύπων·) Φίλιστος δ' ὁ μετὰ ταῦτα τὰς ἱστο-
ρίας συνταξάμενος, ἀντιπῶν τῷ Πολυξένῳ, προσή-
κειν, ἔφη, Διονυσίῳ, οὐκ ἐφ' ἵππου θεόντος ἐκπη-
δᾶν ἐκ τῆς τυραννίδος, ἀλλὰ τοῦ σκέλους ἐλκόμενον
προσπύπτειν. Ὡς προσσχὼν ὁ Διονύσιος, ἔκρινε πᾶν
ὑπομείναι πρότερον ἢ τὴν δυναστείαν ἐκλιπεῖν ἐκου-
σίως. Διόπερ ἀποστείλας πρέσβεις πρὸς τοὺς ἀφε-
στηκότας, τούτους μὲν παραιτᾶται δοῦναι τὴν ἐξου-
σίαν αὐτῷ μετὰ τῶν ἰδίων ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως·
πρὸς δὲ τοὺς Καμπανοὺς λάθρα διαπεμψάμενος, ὡ-
μολόγησεν αὐτοῖς δώσειν χρήματα ὅσα ἂν αἰτήσωσιν
εἰς τὴν πολιορκίαν.

9. Τούτων δὲ πρᾶχθέντων, οἱ μὲν Συρακούσιοι
τὴν ἐξουσίαν δόντες τῷ τυράνῳ μετὰ πέντε νεῶν
ἀποπλεῖν, ῥαθυμότεροι καθειστήκεισαν· καὶ τοὺς

μὲν ἱππεῖς ἀπέλυσαν πρὸς τὴν πολιορκίαν οὐδέν
 χρησίμους ὄντας· τῶν δὲ πεζῶν οἱ πλεῖστοι κατὰ τὴν
 χώραν ἐξήρσαν, ὥς ἤδη κατακελυμένης τῆς τυραννί-
 δος. Οἱ δὲ Καμπανοί, ταῖς ἐπαγγελίαις μετεωρι-
 σθέντες, τὸ μὲν πρῶτον ἐπ' Ἀγύρειον παρεγενήθη-
 σαν· ἐκεῖ δὲ τὴν ἀποσκευὴν Ἀγύρει παραθίμενοι τῷ
 δυναστεύοντι τῆς πόλεως, ἐξώρμησαν ἐπὶ Συρακού-
 σας εὖζωνοι, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἱππεῖς χίλιοι διακό-
 σιοι. Ταχὺ δὲ διανύσαντες τὴν ὁδόν, ἀπροςδοκῆτως
 ἐπιφάνησαν τοῖς Συρακουσίοις, καὶ πολλοὺς αὐτῶν
 ἀνελόντες, εἰσεβιάσαντο πρὸς τὸν Διονύσιον. Κατέ-
 πλευσαν δὲ καὶ τριακόσιοι μισθοφόροι τῷ τυράννῳ
 κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν· ὥστε αὐτὸν ἀνακύψαι ταῖς
 ἐλπίσιν. Οἱ δὲ Συρακούσιοι, πάλιν τῆς δυναστείας
 ἰσχυροποιουμένης, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους, τῶν
 μὲν ἀποφαινομένων μένειν καὶ πολιορκεῖν, τῶν δέ,
 λύειν τὸ στρατόπεδον, καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν. Ἄθ' ὁ δὲ
 συνιδὼν ὁ Διονύσιος, ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύνα-
 μιν, καὶ τεταραγμένοις ἐπιπεσὼν, ῥαδίως ἐτρέψατο
 περὶ τὴν Νέαν πόλιν καλουμένην. Ἀνηρέθησαν μὲν
 οὖν οὐ πολλοί· παριππεύων γὰρ ὁ Διονύσιος ἐκώ-
 λυσε φορεῖν τοὺς φεύγοντας. Οἱ δὲ Συρακούσιοι
 παραχοῆμα μὲν κατὰ τὴν χώραν ἐσκεδάσθησαν·
 μετ' ὀλίγον δὲ πρὸς τοὺς ἱππεῖς ἠθροίσθησαν ὑπὲρ
 τοὺς ἐπτακισχιλίους. Διονύσιος δὲ τοὺς πεσόντας
 τῶν Συρακουσίων θάψας, ἀπέστειλε πρέσβεις εἰς
 Αἴτην, ἀξιῶν τοὺς φυγάδας διαλύεσθαι, καὶ τὴν
 πατρίδα κατοικεῖν, δίδους πίστιν μὴ μνησικακήσειν
 αὐτοῖς. Τινὲς μὲν οὖν καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας ἀπο

λελοιπότες, ἤναγκάσθησαν πεισθῆναι τοῖς παρακαλουμένοις· οἱ δὲ λοιποί, προφερομένων τῶν πρεσβυτῶν τὴν τοῦ Διονυσίου περὶ τὴν ταφὴν τῶν πεσόντων εὐεργεσίαν, ἔφασαν αὐτὸν ἄξιον εἶναι τυχεῖν τῆς ὁμοίας χάριτος· καὶ τοῖς θεοῖς ἡΰχοντο τὴν ταχίστην αὐτὸν ἐπιθεῖν ταύτης τυγχάνοντα. Οὗτοι μὲν οὖν οὐδενὶ τρόπῳ βουληθέντες πιστεῦσαι τῷ τυράννῳ, κατέμειναν ἐν Αἴγῃ, καιρὸν ἐπιτηροῦντες κατ' αὐτοῦ· Διονύσιος δὲ τοῖς μὲν κατελθοῦσι φυγάσι φιλανθρωπῶς ἐχρήσατο, βουλόμενος καὶ τοὺς ἄλλους προτρέψασθαι κατελθεῖν εἰς τὴν πατρίδα· τοὺς δὲ Καμπανοὺς ταῖς καθηκούσαις δωρεαῖς τιμήσας ἑξαπέστειλεν ἐκ τῆς πόλεως, ὑφορώμενος αὐτῶν τὴν ἀβεβαιοότητα. Οἱ πορευθέντες εἰς Ἐντελλαν, καὶ πείσαντες τοὺς ἐν τῇ πόλει λαβεῖν ἑαυτοὺς συνοίκους, νυκτὸς ἐπιθέμενοι, τοὺς μὲν ἡβῶντας ἀπέσφαξαν, τὰς δὲ γυναῖκας τῶν παρασπονδηθέντων γήμαντες, κατέσχον τὴν πόλιν.

(C. 10.) Postea Lacedaemonii, terra marique imperium adepti, quemadmodum in Graecia, constitutis ubique per Lysandrum ἀρμοσταῖς, singularum civitatum statum et magistratus suo ex arbitrio ordinaverant, ac tributa imposuerant, democratiae maxime infensi: ita in Sicilia quoque, misso Aristo, qui vindicias secundum libertatem simularet, clam Dionysium in principatu confirmavit. Necatur Nicoteles, Syracusanorum dux; civibus arma adimuntur: arx muro augetur, navesque ac peregrini milites ad stabilendam tyrannidem comparantur.

10. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Λακεδαιμόνιοι κατελευκότες τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὁμολογουμένην ἔσχον τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλατταν. Καταστήσαντες δὲ ναύαρχον Δύσανδρον, τοῦτω προσέταξαν ἐπιπορεύεσθαι τὰς

πόλεις, ἐν ἐκάστη τοὺς παρ' αὐτοῖς καλουμένους ἀρ-
 μοστὰς ἐγκαθιστάντα. Ταῖς γὰρ δημοκρατίαις προσ-
 κόπτοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, δι' ὀλιγαρχίας ἐβού-
 λοντο τὰς πόλεις διοικεῖσθαι. Ἔταξαν δὲ καὶ φό-
 ρους τοῖς καταπολεμηθεῖσι, καὶ τὸν προτοῦ χρόνον
 οὐ χρώμενοι νομίματι, τότε συνήθροίζον ἐκ τοῦ
 φόρου κατ' ἐνιαυτὸν πλείω τῶν χιλίων ταλάντων.
 Ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πράγματα κατὰ τὴν
 ἰδίαν ἀξίαν διώκησαν, ἀπέστειλαν Ἀριστον ἄνδρα
 τῶν ἐπιφανῶν εἰς Συρακούσας, τῷ μὲν λόγῳ προσ-
 ποιούμενοι καταλβεῖν τὴν δυναστείαν, τῇ δ' ἄλη-
 θείᾳ σπεύδοντες αὐξῆσαι τὴν τυραννίδα. ἤλπιζον
 γὰρ, συγκατασκευάζοντες τὴν ἀρχήν, ὑπήκοον ἔξειν
 τὸν Διονύσιον διὰ τὰς εὐεργεσίας. Ὁ δ' Ἀριστος
 καταπλεύσας εἰς Συρακούσας, καὶ τῷ τυράννῳ λά-
 θρα περὶ τούτων διαλεχθεὶς, τοὺς τε Συρακουσίους
 ἀνασειών, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκαταστήσειν ἐπαγ-
 γελάμενος, Νικοτέλῃν μὲν τὸν Κορίνθιον ἀνεῖλεν,
 ἀφηγούμενον τῶν Συρακουσίων· τοὺς δὲ πιστεύ-
 σαντας προδοὺς, τὸν μὲν τύραννον ἰσχυρὸν κατέ-
 στησε, διὰ δὲ τῆς πράξεως ταύτης ἀσχημονεῖν ἐποίη-
 σεν αὐτὸν ἅμα καὶ τὴν πατρίδα. Διονύσιος δὲ τοὺς
 Συρακουσίους ἐπὶ τὸν θερῖσμόν ἀποστείλας, ἐπῆλ-
 θε τὰς οἰκίας· καὶ τὰ μὲν ὄπλα πάντων ἀφείλετο,
 μετὰ δὲ ταῦθ' ἕτερον τεῖχος ᾠκοδόμει περὶ τὴν ἀκρό-
 πολιν, καὶ ναῦς τε κατεσκευάζετο, συνῆγε δὲ καὶ
 μισθοφόρων πλῆθος, καὶ τὰ λοιπὰ παρεσκευάζετο
 πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῆς τυραννίδος, ὥς ἂν ἔργοις

ἤδη πείρασαν εἰληφώς, ὅτι πᾶν ὑπομένουσιν οἱ Συρακούσιοι χάριν τοῦ μὴ δουλεύειν.

(C. 11.) Hoc tempore Alcibiadem Pharnabazus per insidias occidit, vel gratificandi Lacedaemoniis studio, vel invidia et aemulatione ductus: dissentit enim Ephorus a cacteris. Moritur Democritus philosophus. In Italia Volsci praesidium Romanorum Verugine capiunt.

11. Τούτων δὲ πραττομένων, Φαρνάβαζος ὁ Λαγείου τοῦ βασιλέως σατράπης Ἀλκιβιάδην τὸν Ἀθηναῖον συλλαβὸν ἀνείλε, χαρίσασθαι βουλόμενος Λακεδαιμονίοις. Τοῦ δ' Ἐφόρου δι' ἄλλας αἰτίας ἐπιβουλευθῆναι γεγραφότος, οὐκ ἄχρηστον εἶναι νομίζω παραθεῖναι τὴν παραδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Φησὶ γὰρ κατὰ τὴν ἑπτακαιδεκάτην βίβλον, Κύρου μὲν καὶ Λακεδαιμονίους λάθρα παρασκευάζεσθαι ἅμα πολεμεῖν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν· Ἀλκιβιάδην δὲ διὰ τινων αἰσθόμενον τὴν Κύρου προαίρεσιν, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, καὶ περὶ τούτων ἐξηγήσασθαι κατὰ μέρος, ἀξιῶσαι δὲ αὐτὸν δοῦναι ἀναβάσεως ὁδὸν πρὸς Ἀρταξέρξην· βούλεσθαι γὰρ ἐμφανίσει πρῶτον τὴν ἐπιβουλὴν τῷ βασιλεῖ. Τὸν δὲ Φαρνάβαζον ἀκούσαντα τῶν λόγων, σφτερίσασθαι τὴν ἀπαγγελίαν, καὶ πέμψαι πιστοὺς ἄνδρας ὑπὲρ τούτων τῷ βασιλεῖ δηλώσαντας. Οὐ διδόντος δὲ τοῦ Φαρναβάζου τοὺς παραπέμποντας εἰς τὰ βασίλεια, φησὶ τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην ὁρμησάμενον πρὸς τὸν σατράπην τῆς Παφλαγονίας, ὅπως δι' ἐκείνου ποιήσαιτο τὴν ἀνάβασιν· τὸν δὲ Φαρνάβαζον φοβηθέντα, μὴ περὶ τούτων ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν ὁ βασιλεὺς, ἐπαποστεῖλαι τοὺς ἀγγελοῦντας κατὰ τὴν

ὁδὸν τὸν Ἀλκιβιάδην. Τοὺς δὲ καταλαβόντας τῆς Φεργίας ἐν τινὶ κώμῃ κατεσκηνωκότα, νυκτὸς περιθῆναι ξύλων πλῆθος. Ἀναφθέντος οὖν πολλοῦ πυρός, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιχειρῆσαι μὲν ἀμύνεσθαι, κρατηθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ πυρός καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀκοντιζόντων, τελευτῆσαι. Ἡερὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Δημόκριτος ὁ φιλόσοφος ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη ἑννεήκοντα. Λασθένην τε τὸν Θηβαῖον, τὸν νενικηκότα ταύτην τὴν Ὀλυμπιάδα, λέγεται πρὸς ἵππον ἀθλητὴν δραμόντα νικῆσαι, τὸν δὲ δρόμον ἀπὸ τῆς Κορωνείας μέχρι τῆς Θηβαίων πόλεως γε-
νέσθαι. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαίων φρουρούντων Ἐφρόνικαν πόλιν Οὐδόσκων, ἐπελθόντες οἱ πολέμιοι τῆς τε πόλεως ἐκράτησαν, καὶ τῶν φρουρῶν τοὺς πλείστους ἀνείλον.

(C. 12.) Olymp. XCIV, 2. a. C. 401. Arch. Euclide, Tribb. mil. c. p. P. Cornelio, Num. Fabio; L. Valerio et Terentio Maximo, Byzantini, intestinis seditionibus Thracumque finitimorum bello admodum vexati, imperatorem petunt a Lacedaemoniis. Mititur Clearchus, dira illos tyrannide opprimens. Amice primum admonitus a Lacedaemoniis, ut dominatum deponat, dein copiis illorum, dace Panthoida, petitus, Selybriam contendit: unde post adversam pugnam in Asiam fugit ad Cyrum, qui cum copiis, adversus Artaxerxem eductis, praeficit.

12. Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος έχουσῶν, Ἀθήνησι μὲν ἦν ἀρχὼν Εὐκλείδης, ἐν Ῥώμῃ δὲ ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδεξαντο χιλίαρχοι τέσσαρες, Πόπλιος Κορνῆλιος, Νουμέριος Φάβιος, Λεύκιος Οὐαλέριος, καὶ Τερέντιος Μάξιμος. Τοῦτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων, Βυζάντιοι πρὸς μὲν ἀλλήλους στασιάζοντες, πρὸς δὲ τοὺς παροικοῦντας Θράκας πόλεμον ἔχοντες, κακῶς ἀπῆλλαιτον· οὐ

δυνάμενοι δὲ λύσιν πορίσασθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους
 φιλονεικίας, στρατηγὸν ῥήτησαντο παρὰ Λακεδαιμο-
 νίων. Ἐξέπεμψαν οὖν οἱ Σπαρτιῶται Κλέαρχον κα-
 ταστήσοντα τὰ κατὰ τὴν πόλιν. Οὗτος δὲ πιστευ-
 θείς περὶ τῶν ὅλων, καὶ μισθοφόρους πολλοὺς ἀ-
 θροίσας, οὐκέτι προστάτης ἦν, ἀλλὰ τύραννος. Καὶ
 τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ἐπὶ τινὶ θυσίᾳ
 καλέσας, ἀνείλε· μετὰ δὲ ταῦτα, ἀναρχίας οὔσης ἐν
 τῇ πόλει, τριάκοντα μὲν τοὺς ὀνομαζομένους Βοιω-
 τοὺς συνήρπασε, καὶ περιθεις κάλων ἀπεστραγγάλι-
 σε· πάντων δὲ τῶν διαφθαρέντων τὰς οὐσίας σφε-
 τερισάμενος, ἐπελέγετο καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐπό-
 ρους, ψευδεῖς δ' αἰτίας ἐπιρρίπτων, οὓς μὲν ἀπέ-
 κτεινεν, οὓς δὲ ἐφυγάδευσε· πολλῶν δὲ χρημάτων
 κυριεύσας, καὶ μισθοφόρων ἀθροίσας πλῆθος, τὰ
 κατὰ τὴν δυναστείαν ἡσφαλίσατο. Διαβροηθείσης
 δὲ τῆς κατὰ τὸν τύραννον ὀμότητός τε καὶ δυνάμε-
 ως, Λακεδαιμόνιοι τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν πρὸς
 αὐτὸν πρέσβεις τοὺς πείσοντας ἀποθέσθαι τὴν ду-
 ναστείαν· οὐ προσέχοντος δὲ τοῖς ἀξιουμένοις, ἔπεμ-
 ψαν δύναμιν ἐπ' αὐτόν, καὶ στρατηγὸν Πανθοίδαν.
 Οὗ τὴν ἔφοδον αἰσθόμενος ὁ Κλέαρχος, εἰς Σηλυ-
 βρίαν μετήγαγε τὴν δύναμιν, κύριος ὢν καὶ ταύτης
 τῆς πόλεως· πολλὰ γὰρ εἰς τοὺς Βυζαντίους ἡμαρ-
 τηκώς, ὑπελάμβανεν οὐ μόνον τοὺς Λακεδαιμονίους,
 ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει πολεμίους ἔξιν. Διόπερ
 ἐκ Σηλυβρίας κρίνας ἀσφαλέστερον διαπολεμήσειν,
 τὰ τε χρήματα καὶ τὴν δύναμιν μετέστησεν. Ὡς δ'
 ἐπύθετο τοὺς Λακεδαιμονίους ἐγγὺς ὄντας, ἀπὴν

τησεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τὸν καλούμενον Πόρον συνῆψε μάχην τοῖς περὶ τὸν Πανθοίδαν. Γενομένου δ' ἐπὶ πολὺν χρόνον τοῦ κινδύνου, καὶ λαμπρῶς ἁγωνισαμένων τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ τοῦ τυράννου διεφθάρησαν. Ὁ δὲ Κλέαρχος τὸ μὲν πρῶτον μετ' ὀλίγων συγκλεισθεὶς εἰς Σηλυβρίαν, ἐπολιορκεῖτο· μετὰ δὲ ταῦτα φοβηθεὶς διέδραρυκτός, καὶ διέπλευσεν εἰς τὴν Ἰωνίαν· ἐκεῖ δ' εἰς συνήθειαν ἐλθὼν Κῦρῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀδελφῷ, δυνάμεων ἀφηγήσατο. Ὁ γὰρ Κῦρος, ἄρχων ἀποδεδειγμένος τῶν ἐπὶ θαλάττης σατραπειῶν, καὶ φρονήματος πλήρης, διενόεῖτο στρατεῦειν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην. Ὅρων οὖν τὸν Κλέαρχον τόλμαν ἔχοντα καὶ θράσος πρόχειρον, ἔδωκεν αὐτῷ χρήματα, καὶ προσέταξεν ὥς πλείστους ξενολογεῖν, νομίζων εἴθετον ἕξειν συναγωνιστὴν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ τολμωμένοις.

(C. 13.) Similiter apud Lacedaemonios Lysander, confirmato terra marique principatu, Heraclidis abrogare imperium, regiamque dignitatem vulgare conatur. Sed refragantur oracula, largitionibus nequicquam sollicitata. Patefacta est fraus post mortem Lysandri; qui, dum viveret, violatae crimen religionis a se depulit.

13. Λύσανδρος δὲ ὁ Σπαρτιάτης, ἐπειδὴ πάσαις τὰς ὑπὸ Λακεδαιμονίους πόλεις διώκησε κατὰ τὴν τῶν ἐφόρων γνώμην, ἐν αἷς μὲν δεκαδαρχίας, ἐν αἷς δὲ ὀλιγαρχίας καταστήσας, περίβλεπτος ἦν ἐν τῇ Σπάρτῃ· καταλύσας γὰρ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, τῇ πατρίδι περικτεθεικὸς ἦν τὴν ἡγεμονίαν ὁμολογουμένην καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλατταν. Διόπερ ἐπὶ τοῦτοις πεφρονηματισμένος, διενόεῖτο καταλύσαι τὴν τῶν Πρακλειδῶν βασιλείαν, καὶ κοινὴν ἐκ πάντων Σπαρτιατῶν ποιῆσαι τὴν αἰ-

ρεσιν τῶν βασιλέων· ἤλπιζε γάρ εἰς ἑαυτὸν τὰχιστα
 τὴν ἀρχὴν ἥξειν, διὰ τὸ μεγίστας καὶ καλλίστας πρά-
 ξεις κατειργάσθαι. Θεωρῶν δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους
 μάλιστα τοῖς μαντείοις προσέχοντας, ἐπεχείρησε τὴν
 ἐν Δελφοῖς προφῆτιν διαφθεῖραι χρήμασιν. Ἐνόμι-
 ζε γάρ, εἰ χρησμὸν λάβοι σύμμαχον ταῖς ἰδίαις ἐπι-
 βολαῖς, ῥαδίως ἥξειν ἐπὶ τέλος τὴν προαίρεσιν. Ἐπεὶ
 δὲ παμπληθῇ χρόνον χρήματα τοῖς περὶ τὸ μαντεῖον
 διατρίβουσιν ὑπισχνούμενος οὐκ ἔπειθε, ταῖς ἐν Λω-
 δῶνῃ περὶ τὸ μαντεῖον οὔσαις ἱεραῖς προσήνεγκε
 λόγους περὶ τῶν αὐτῶν διὰ τινος Φερεκράτους, Ἀπολ-
 λωνιάτου μὲν τὸ γένος, ἔχοντας δὲ συνήθειαν πρὸς
 τοὺς περὶ τὸ ἱερόν διατρίβοντας. Οὐδὲν δὲ προὔξαι
 δυνάμενος, ἐξεδήμησεν εἰς Κυρῆνην, πρόφασιν μὲν
 ὡς εὐχὰς ἀποδιδούς Ἀμμωνί, τῇ δ' ἀληθείᾳ δια-
 φθεῖραι βουλόμενος τὸ μαντεῖον· ἐκόμισε δὲ καὶ
 χρημάτων πλῆθος, δι' ὧν ἤλπιζε τοὺς περὶ τὸ ἱερόν
 διατρίβοντας πείσαι. Καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς τῶν περὶ
 ἐκείνους τοὺς τόπους Αἰβυς ξένος ἦν αὐτῷ πατρι-
 κός, καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Λυσάνδρου συνέβαινεν
 ὀνομάζεσθαι Αἰβυν, ἀπὸ τῆς πρὸς ἐκείνον φιλίας.
 Διὰ δὴ τούτου καὶ τῶν κομιζομένων χρημάτων ἐλ-
 πίσας πείσειν, οὐ μόνον ἀπέτυχε τῆς ἐπιβολῆς, ἀλλὰ
 καὶ συνεξέπεμψαν οἱ τοῦ μαντείου προσιτῶτες πρέσ-
 βεις τοὺς κατηγορήσαντας τοῦ Λυσάνδρου περὶ τῆς
 τοῦ χρηστηρίου διαφθορᾶς. Ὁ δὲ Λυσάνδρος πα-
 ραγεννηθεὶς εἰς Λακεδαιμόνα, κρίσεως αὐτῷ προτε-
 θείσης, ἀπελογήσατο πιθανῶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ. Τό-
 τε μὲν οὖν οὐδὲν ᾔδειςαν οἱ Λακεδαιμόνιοι περὶ

τῆς τοῦ *Λυσάνδρου* προαιρέσεως εἰς τὸ καταλῦσαι τοὺς ἀφ' *Ἡρακλέους* βασιλεῖς· μετὰ δέ τινα χρόνον τελευτήσαντος αὐτοῦ, καὶ τινων χρηματισμῶν ζητουμένων κατὰ τὴν οἰκίαν, εὗρον λόγον γεγραμμένον πολυτελῶς, ὃν ἐπραγματεύσατο πρὸς τὰ πλήθη, πείθων ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν αἰρετοὺς γίνεσθαι βασιλεῖς.

(C. 14.) In Sicilia Dionysius, pacatis Syracensis, finitimas civitates bello aggreditur. Subigit Aetnam: in Leontinos arma frustra movet: inde Siculos petit, eo quidem praetextu, ut Catanaeos Naxiosque in urbium suarum custodia segniores reddat: Ennae tyrannum, Aimnestum, ubi se delusum ab eo vidit, comprehensum ad supplicium ducit, eiusque urbe potitur.

14. *Διονύσιος* δ' ὁ τῶν *Συρακουσίων* τύραννος, ἐπειδὴ τὴν πρὸς *Καρχηδονίους* εἰρήνην ἐποιήσατο, τῶν δὲ κατὰ τὴν πόλιν σιάσεων ἀπήλλακτο, τὰς δυνάμεις τῶν *Χαλκιδέων* πόλεις ἔσπευδε προσαγαγέσθαι αὗται δ' ἦσαν, *Νάξος*, *Κατάνη*, *Λεοντῖνοι*. Τούτων δ' ἐπεθύμει κυριεῦσαι, διὰ τὸ συνορίζειν αὐτὰς τῇ *Συρακούσῃ*, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχειν πρὸς τὴν αὐξήσιν τῆς δυναστείας. Πρῶτον μὲν οὖν ἐπὶ τὴν *Αἴτην* στρατεύσας, παρέλαβε τὸ φρούριον, τῶν φυγάντων οὐκ ὄντων ἀξιωμαχῶν πρὸς τηλικαύτην δύναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ *Λεοντίνους* ἀναξυῦξας, ἐγγὺς τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσε, παρὰ τὸν *Τηρίαν* ποταμὸν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκτάξας τὴν δύναμιν ἐξαπέστειλε κήρυκα πρὸς τοὺς *Λεοντίνους*, κελεύων παραδοῦναι τὴν πόλιν, καὶ ρυμίζων τῷ φόβῳ καταπλήξαι τοὺς ἔνδον. Οὐ προσεχόντων δὲ τῶν *Λεοντίνων*, ἀλλὰ πάντα παρεσκευασμένων τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν, *Διονύσιος* οὐκ ἔχων μηχανήματα,

τὴν μὲν πολιορκίαν κατὰ τὸ παρὸν ἀπέγνω, τὴν δὲ χώραν ἅπασαν ἐλεηλάτησεν. Ἐκεῖθεν δ' ἀνέξεν ἐπὶ τοὺς Σικελούς, προσποιούμενος τὸν πρὸς τοὺτους πόλεμον ἐπαναιρεῖσθαι, πρὸς τὸ τοὺς Καταναίους καὶ Ναξίους ὁρθυμοτέρους γενέσθαι περὶ τὴν τῆς πόλεως φυλακὴν. Διατρίβων δὲ περὶ τὴν Ἑνναν, Ἀείμνηστον τὸν Ἑνναῖον ἔπεισεν ἐπιθέσθαι τυραννίδι, συνεπιλήψεσθαι τῆς προθέσεως ἐπαγγελλόμενος. Κρατήσαντος δ' ἐκείνου τῆς ἐπιβολῆς, καὶ τὸν Διονύσιον οὐκ εἰσαγαγόντος εἰς τὴν πόλιν, διοργισθεὶς μετεβάλετο, καὶ τοὺς Ἑνναίους παρεκάλει καταλύειν τὸν τύραννον. Ὡν συνδραμόντων εἰς τὴν ἀγορὰν μετὰ τῶν ὀπλῶν, καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντιποιοιμένων, πλήρης ἦν ἡ πόλις ταραχῆς. Διονύσιος δὲ πυθόμενος τὴν στάσιν, ἀνέλαβε τοὺς φίλους, καὶ ταχέως διὰ τινος ἐρήμου τόπου ἐλθὼν, παρεισέπεσεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τὸν μὲν Ἀείμνηστον συλλαβὼν παρέδωκε τοῖς Ἑνναίοις πρὸς τὴν τιμωρίαν, αὐτὸς δ' οὐδὲν ἀδικήσας ἀπῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως. Τοῦτο δ' ἐπραξεν, οὐχ οὕτω τοῦ δικαίου φροντίζων, ὥς βουλόμενος προτρέψασθαι τὰς ἄλλας πόλεις αὐτῷ πιστεύειν.

(C. 15.) Missa oppugnatione Erbitaeorum, quae male ei cessarat, Catanam et Naxum capit, a praefectis turpiter proditas. hanc Siculis, illam Campanis habitandam concedit. Hinc Leontinos iterum adortus, tanto eos implet terrore, ut relicta patria, Syracusas migrarent.

15. Ἐκεῖθεν δ' ἀναξεύξας τὴν τῶν Ἑρβιταίων πόλιν πορθεῖν ἐπεχείρησεν. Οὐδὲν δὲ πράσσων, πρὸς μὲν τοὺτους εἰρήνην ἐποίησατο, τὴν δὲ δύναμιν ἡγαγεν ἐπὶ Κατάνην. Ἀρκεσίλαος γὰρ στρατηγὸς ὢν

τῶν Καταναίων, ἐπηγγέλλετο αὐτῷ προδῶσιν τὴν πόλιν. Διόπερ ὑπὸ τούτου περὶ μέσας νύκτας παρειαχθεῖς, κύριος τῆς Κατάνης ἐγένετο· ἀφελόμενος δὲ τῶν πολιτῶν τὰ ὄπλα, φρουράν ἐν αὐτῇ κατέστησεν τὴν ἰκανήν. Μετὰ δὲ ταῦτα Προκλῆς δὲ τῶν Ναξίων ἀφηγούμενος, ἐπαγγελιῶν μεγέθει πεισθεῖς, παρέδωκε τὴν πατρίδα τῷ Διονυσίῳ· ὃς τὰς δωρεὰς ἀποδιδούς τῷ προδιδόντι, καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῷ χαρισάμενος, τὴν πόλιν ἐξηνδραποδίσατο· καὶ τὰς μὲν κτήσεις ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι, τὰ δὲ τεῖχη καὶ τὰς οἰκίας κατέσκαψε. Παράπλησίως δὲ καὶ τοῖς Καταναίοις χρησάμενος, ἐλαφροπώλησε τοὺς αἰχμαλώτους ἐν Συρακούσαις. Τὴν μὲν οὖν τῶν Ναξίων χώραν Σικελοῖς τοῖς ὁμοροῦσιν ἔδωρήσατο· τοῖς δὲ Καμπανοῖς τὴν πόλιν τῶν Καταναίων οἰκητήριον ἔδωκε. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λεοντίνους στρατεύσας ἀπάσῃ τῇ δυνάμει, τὴν πόλιν περιεστρατοπέδευσε, καὶ πρὸς τοὺς ἔνδον διαπρεσβευσάμενος ἐκέλευσεν αὐτοὺς παραδιδόναι τὴν πόλιν, καὶ μετέχειν τῆς ἐν Συρακούσαις πολιτείας. Οἱ δὲ Λεοντῖνοι βοήθειαν μὲν οὐδεμίαν ἔξιν προσδοκῶντες, τὰς δὲ Ναξίων καὶ Καταναίων συμφορὰς ἀναλογιζόμενοι, κατεπλήττοντο, φοβούμενοι μὴ τοῖς αὐτοῖς περιπέσωσι δυστυχήμασι. Διόπερ εἰξαντες τῷ καιρῷ, συνεχώρησαν, καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντες, εἰς Συρακούσας μετώκησαν.

(C. 16.) Facta cum Dionysio pace, princeps Erbitæorum, Archonides, urbem condit Alesam, conditoris nomine insignitam. Sed ætatis deinde opibus, Alesii illam Erbitæorum cognationem, quam communia etiam sacra testantur, abnegarunt. — In Italia Videntibus bellum illatum: expugnata urbs Volscorum Anxur, (Tarracinae): annua Romanis militibus stipendia primum decreta,

16. Ἀρχωνίδης δὲ ὁ τῆς Ἐρβίτης ἐπιστάτης, ἐπειδὴ πρὸς Διονύσιον εἰρήνην ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἐρβιταίων συνέθετο, διανοεῖτο κτίσαι πόλιν. Εἶχε γὰρ μισθοφόρους τε πλείους καὶ σύμμικτον ὄχλον, ὅς ἐν τῷ πρὸς Διονύσιον πολέμῳ συνέδραμεν εἰς τὴν πόλιν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἐρβίτης ἐπηγγέλονται αὐτῷ κοινωνήσειν τῆς ἀποικίας. Ἀναλαβὼν οὖν τὸ συνεδρεῦον πλῆθος, κατελάβετό τινα λόφον ὀκτὼ σταδίους ἀπέχοντα τῆς θαλάττης, ἐν ᾧ πόλιν ἔκτισεν Ἀλεσαν. Οὕσῳ δὲ καὶ ἄλλων πόλεων κατὰ τὴν Σικελίαν ὁμωνύμων, Ἀρχωνίδιον αὐτὴν προσηγόρευσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἐν δὲ τοῖς ὕστερον χρόνοις τῆς πόλεως πολλὴν ἐπίδοσιν λαμβανούσης, διὰ τε τὰς ἀπὸ τῆς θαλάττης ἐργασίας, καὶ διὰ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων δοθεῖσαν ἀτέλειαν, οἱ Ἀλεσινοὶ τὴν τῶν Ἐρβιταίων συγγένειαν ἀπηρνήσαντο, αἰσχρὸν ἡγούμενοι καταδεστέρας πόλεως ἑαυτοὺς ἀποίκους νομίζεσθαι. Οὐ μὴν ἀλλὰ μέχρι νῦν παρ' ἀμφοτέραις συγγένειά τε πλείονες διαμένουσι, καὶ τὰς κατὰ τὸ Ἀπολλώνειον θυσίας τοῖς αὐτοῖς ἔθουσι διοικοῦσι. Τινὲς δὲ φασιν ὑπὸ Καρχηδονίων ἐκτίσθαι τὴν Ἀλεσαν, καθ' ὃν καιρὸν Ἰμίλκων τὴν πρὸς τὸν Διονύσιον εἰρήνην ἐποιήσατο. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαίοις πρὸς Βοιωτοὺς πόλεμος συνέστη, διὰ τοιαύτας αἰτίας. * * * * * Τότε πρώτοις ἐπεψηφίσαντο Ῥω-

μαῖοι τοῖς στρατιώταις καθ' ἕναστον ἐνιαυτὸν εἰς ἐφόδια διδόναι χρήματα. Ἐξεπολιόρχησαν δὲ καὶ τὴν Οὐδύσκων πόλιν, ἣ τότε μὲν Ἄνξωρ ἐκαλεῖτο, νῦν δ' ὀνομάζεται Ταρακίνη.

(C. 17.) Olymp. XCIV, 3. a. C. 400. Arch. Micione, Tribb. m. c. p. T. Quiletio, C. Iulio, A. Manlio, (Q. Cincinnato, Luc. Fur. Medullino et Man. Aem. Mamercio, Liv. IV, 61.) in Graecia seditio, inter cives Oropi orta, a Thebanis ita sedatur, ut agros illorum Boeotiae adificiant. Lacedaemonii, multis sociorum collectis copiis, bellum inferunt Eleis, specioso usu praetextu. Pausanias igitur, postquam multa Elidis oppida cepisset, oppugnatione urbis per Aetolos prohibitus, hostium agros, quamvis sacros, populando devastat, relictisque ibi praesidiis, cum reliquo agmine Dymen in hiberna concedit.

17. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Μικίων, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν παρέλαβον χίλιαρχοι ἕξ, Τίτος Κοῖντιος, καὶ Γάιος Ἰούλιος, καὶ Ἀῦλος Μάμιλος. Τούτων δὲ τὰς ἀρχὰς λαβόντων, οἱ τὸν Ὠρωπὸν οἰκοῦντες πρὸς ἀλλήλους στασιάζαντες ἐφυγάδευσαν τῶν πολιτῶν τινάς. Οἱ δὲ φυγάδες μέχοι μὲν τιнос δι' ἑαυτῶν ἐπεβιάλοντο κατελθεῖν· οὐ δυνάμενοι δὲ τὴν προαίρεσιν ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν, ἔπεισαν τοὺς Θηβαίους ἑαυτοῖς συναποστεῖλαι δύναμιν. Θηβαῖοι δὲ στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ὠρωπίους, καὶ κυριεύσαντες τῆς πόλεως, μετόρκισαν ἀπὸ τῆς θαλάττης αὐτοὺς ὥς ἐπὶ σταδίου· καὶ χρόνους μὲν τινὰς εἶασαν καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα δόντες πολιτείαν, τὴν χώραν Βοιωτίαν ἐποίησαντο. Τούτων δὲπραττομένων, Λακεδαιμόνιοι καὶ ἄλλα μὲν πλείονα τοῖς Ἕλλησις ἐνεκάλουν, μάλιστα δ' ὅτι [Πανσσανίαν] τὸν βασιλεῶ αὐτῶν διεκώλυσαν τῷ θεῷ θῦσαι, καὶ διότι τοῖς Ὀλυμπίοις Λακεδαιμονίους οὐκ εἶασαν

ἀγωνίσασθαι. Διόπερ κρίναντες πρὸς αὐτοὺς ἐκφέ-
 ρειν πόλεμον, δέκα πρεσβευτὰς ἀπέστειλαν, πρῶτον
 μὲν κελεύοντας τὰς περιόικους πόλεις ἂν αὐτονό-
 μους εἶναι, ἔπειτα τὰς δαπάνας τοῦ πρὸς Ἀθηναί-
 ουσ πολέμου κατὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς μέρος ἀπὴ-
 τούν. Ταῦτα δ' ἔπρατιον, προφάσεις αὐτοῖς εὐλό-
 γους καὶ πιθανὰς ἀρχὰς ζητοῦντες πόλεμον. Οὐ
 προσεχόντων δὲ τῶν Ἰηλείων, ἀλλὰ καὶ προσεγκα-
 λούντων ὅτι τοὺς Ἕλληνας καταδουλοῦνται, τὸν ἔτε-
 ρον τῶν βασιλέων Πανσανίαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπέστει-
 λαν μετὰ στρατιωτῶν τετρακισχιλίων. Συνηκολού-
 θουν δ' αὐτῷ πολλοὶ στρατιῶται καὶ παρὰ τῶν συμ-
 μάχων σχεδὸν ἀπάντων, πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κοριν-
 θίων· οὗτοι δὲ δυσχεραίνοντες τοῖς ὑπὸ Λακεδαι-
 μονίων πρακτομένοις, οὐ μετέσχον τῆς ἐπὶ τὴν Ἴλιν
 στρατείας. Ὁ δ' οὖν Πανσανίας κατ' ἐφόδον τῆς
 Ἀρκαδίας ἐμβάλων εἰς τὴν Ἴλιν, Λασιώνα μὲν φρού-
 ριον εὐθὺς εἶλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τῆς
 ἀκρωρείας ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον, τέτταρας πόλεις
 προσηγάγετο, Θραιστόν, Ἄλιον, Εὐπάχιον, Ὀπούν-
 τα. Ἐκεῖθεν δὲ τῇ Πύλῳ προσστρατοπεδεύσας, εὐ-
 θὺς καὶ τοῦτο τὸ χωρίον παρέλαβεν, ἀπέχον τῆς
 Ἰλιδος σταδίους ὡς ἐβδομήκοντα. Μετὰ δὲ ταῦτα
 ἐπ' αὐτὴν πορευθεὶς τὴν Ἴλιν, ἐπὶ τῶν πέραν τοῦ
 ποταμοῦ λόφων κατεστρατοπέδευσεν. Ἰηεῖοι δὲ μι-
 κρὸν ἔμπροσθεν ἦσαν παρ' Αἰτωλῶν εἰληφότιες συμ-
 μάχους, ἐπιλέκτους ἄνδρας χιλίους, οἷς τὸν περὶ τὸ
 γυμνάσιον τόπον ἐδεδώκεισαν φυλάττειν. Τοῦ δὲ
 Πανσανίου τοῦτον τὸν τόπον πρῶτον ἐπιχειρήσαν-

τος πολιορκεῖν καταπεφρονηκότως, ὥς οὐδέ ποτ' ἂν
τολμησάντων Ἰλλείων ἐπέξελθεῖν, ἑξαίφνης οἱ τε Αἰ-
τωλοὶ καὶ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἐκχυθέντες ἐκ τῆς πό-
λεως, κατεπλήξαντο τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ σχε-
δὸν τριάκοντα αὐτῶν κατέβαλον. Ὁ δὲ Πανσανίας
τότε μὲν ἔλυσε τὴν πολιορκίαν· μετὰ δὲ ταῦθ' ὁρῶν
ἐργώδη τὴν ἄλωσιν οὔσαν, ἐπῆει πορθῶν καὶ φθί-
ρων τὴν χώραν ἱερῶν οὔσαν, καὶ παμπληθεῖς ὠφι-
λείας ἤθροισεν. Ἦδη δὲ τοῦ χειμῶνος συνεγγίζον-
τος, κατὰ μὲν τὴν Ἥλιν ἐτείχισε φρούρια, καὶ τὴν
ἱκανὴν ἐν αὐτοῖς κατέλιπε δύναμιν· αὐτὸς δὲ μετὰ
τῆς ὑπολοίπου στρατιᾶς ἐν Δύμη παρεχέμενος.

(C. 18.) In Sicilia Dionysius, satis firmata potestate, bellum in Carthaginienses molitur. Quod consilium aliquantisper dissimulans, Eripelas novo triginta stadiorum muro cingit, idque mirandum opus humanitate et φιλοπονίᾳ intra viginti dies absolvit.

18. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Σι-
κελιωτῶν τύραννος, ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν
αὐτοῦ προεχώρει κατὰ γνώμην, διενοεῖτο μὲν πρὸς
Καρχηδονίους ἐκφέρειν πόλεμον· οὐπω δὲ ταῖς πα-
ρασκευαῖς ἱκανὸς ὢν, τὴν μὲν προαίρεσιν ταύτην
ἐκρυπτε, πρὸς δὲ τοὺς μέλλοντας κινδύνους τὰ χρή-
σιμα διώκει. Εἰδὼς οὖν κατὰ τὸν Ἀττικὸν πόλεμον
τὴν πόλιν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἀποτετειχισμέ-
νην, εὐλαβεῖτο μὴ ποτε παραπλησίοις ἐλατιώμασι
περιπεσὼν ἀποκλεισθῇ τῆς εἰς τὴν χώραν ἐξόδου·
εὐφυῶς γὰρ ἑώρα κειμένας τὰς καλουμένας Ἐπιπο-
λὰς κατὰ τῆς πόλεως τῶν Συρακουσίων. Διόπερ
τοὺς ἀρχιτέκτονας παραλαβὼν, ἀπὸ τῆς τούτων γνώ-
μης ἔκρινε δεῖν τειχίσαι τὰς Ἐπιπολὰς, ἥ νῦν τὸ

πρὸς τοῖς Ἑξαπύλοις ὑπάρχει τεῖχος. Ὁ γὰρ τόπος
 οὗτος τετραμμένος ἐστὶ πρὸς ἄρκτον, ἀπόκημνος
 δὲ πᾶς, καὶ διὰ τὴν τραχύτητα δυσπρόσδοτος ἐκ τῶν
 ἔξωθεν μερῶν. Βουλόμενος οὖν ταχεῖαν τὴν κατα-
 σκευὴν τῶν τειχῶν γίνεσθαι, τὸν ἀπὸ τῆς χώρας
 ὄχλον ἡθροισεν, ἔξ οὗ τοὺς εὐθέτους ἄνδρας [ἐλευ-
 θέρους] ἐπιλέξας εἰς ἑξακισμυρίους, ἐπιδιεῖλε τούτοις
 τὸν ἐπιτειχιζόμενον τόπον. Καθ' ἕκαστον μὲν οὖν
 σιάδιον ἀρχιτέκτονας ἐπέστησε, κατὰ δὲ πλῆθρον
 ἐπέταξεν οἰκοδόμους, καὶ τοὺς τούτοις ὑπηρετήσον-
 τας ἐκ τῶν ἰδιωτῶν, εἰς ἕκαστον πλῆθρον διακοσίους.
 Χωρὶς δὲ τούτων ἕτεροι παμπληθεῖς τὸν ἀριθμὸν
 ἔτεμον τὸν ἀνέργαστον λίθον· ἑξακισχίλια δὲ ξεύγη
 βοῶν ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον παρεσκεύαζεν. Ἡ δὲ
 τῶν ἐργαζομένων πολυχειρία πολλὴν παρείχετο τοῖς
 θεωμένοις κατάπληξιν, ἀπάντων σπενδόντων τελέσαι
 τὸ τεταγμένον. Ὁ γὰρ Διονύσιος τὴν προθυμίαν
 τοῦ πλήθους ἐκκαλοῦμενος, μεγάλας προέθηκε δω-
 ρεῖς τοῖς προτερήσασιν, δίχα μὲν τοῖς ἀρχιτέκτοσι,
 χωρὶς δὲ τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ πάλιν τοῖς ἐργαζομέ-
 νοις· καὶ αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων προσήδρευε τὰς
 ἡμέρας ὅλας τοῖς ἔργοις, ἐπὶ πάντα τόπον ἐπιφαινό-
 μενος, καὶ τοῖς κακοπαθοῦσιν αἰὲν προσλαμβάνων.
 Καθόλου δ' ἀποθέμενος τὸ τῆς ἀρχῆς βῆρος, ἰδιώ-
 την αὐτὸν ἀπεδείκνυε, καὶ τοῖς βαρυντάτοις τῶν ἔρ-
 γων προϋστίαμενος, ὑπέμενε τὴν αὐτὴν τοῖς ἄλλοις
 κακοπάθειαν· ὥστε πολλὴ μὲν ἔρις ἐγένετο, καὶ τοῖς
 τῆς ἡμέρας ἔργοις ἔνιοι προσετίθεσαν καὶ μέρη τῶν
 νυκτῶν· τὸσαύτη σπουδὴ τοῖς πλήθεσιν ἐνεπεπλώ-

κει. Διόπερ ἀνελπίστως ἐν ἡμέραις εἴκοσι τέλος ἔσχεν
τὸ τεῖχος, τὸ μὲν μῆκος κατασκευασθὲν ἐπὶ σταδίου
τριακόντα, τὸ δὲ ὕψος σύμμετρον, ὥστε τῷ τείχεϊ
τῆς ὀχυρότητος γενομένης, ἀνάλωτον ἐκ βίας ὑπάρ-
ξαι. Τοῖς γὰρ πύργοις διέκληπτο πυρνοῖς καὶ ὑψη-
λοῖς, ἔκ τε λίθων ὠκοδύμητο τετραπόδων φιλοτίμως
συνειργασμένων.

(C. 19.) Olymp. XCIV, 4. a. C. 399. Arch. Exaeneto, Tribb. m.
c. p. P. Cornelio, Caes. Fabio, Sp. Nautio, C. Valerio, Man. Sergio
et Iun. Lucullo, Cyrus, maritimarum satrapa regionum, aliam ex-
peditionem simulans, bellum in fratrem Artaxerxem instruit, quod
dū ante animo agilarat. Belli societatem Lacedaemoniini cuncti, co-
piasque auxiliares adiungunt. Universae barbarorum classi prae-
erat Tamos. Recensentur ceteri duces cum omni copiarum nu-
mero.

19. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθηῆναι
αἰὲν ἦν ἄρχων Ἐξαίνετος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν
ἀρχὴν παρέλαβον χιλίαρχοι ἕξ, Πόπλιος Κορνήλιος,
Καίσιων Φάβιος, Σπόριος Ναύτιος, Γαῖος Οὐαλέ-
ριος, Μάνιος Σέργιος, καὶ Ἰούνιος Λούκουλλος.
Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Κῦρος, ὁ τῶν ἐπὶ θα-
λάττης σατραπειῶν ἡγούμενος, διανοεῖτο μὲν πάλαι
στρατεῦν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην. (ἦν γὰρ ὁ
νεανίσκος φρονήματος πλήρης, καὶ προθυμίαν ἔχων
οὐκ ἄπρακτον εἰς τοὺς κατὰ πόλεμον ἀγῶνας.) ἐπεὶ
δ' αὐτῷ μισθοφόρων πλήθος ἱκανὸν συνήκτο, καὶ
τὰ πρὸς τὴν στρατείαν εὐτρέπιστο, τοῖς μὲν πλήθε-
σιν οὐκ ἐδήλου τάληθές, ἔφασκε δ' εἰς Κιλικίαν ἄγειν
τὴν δύναμιν, ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας τοῦ βασιλέως
τυράννους. Ἀπέστειλε δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους
πρεσβευτίας, τοὺς ἀνανεωσομένους τὰς κατὰ τὸν πρὸς
Ἀθηναίους πόλεμον εὐεργεσίας, καὶ παρακαλέσοντας

ἑαυτῶ συμμαχεῖν. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, νομίσαν-
 τες αὐτοῖς συνοίσειν τὸν πόλεμον, ἔγνωσαν τῷ Κύρῳ
 βοηθεῖν, καὶ παραχρῆμα ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς
 πρὸς τὸν ἑαυτῶν ναύαρχον Σάμιον ὀνομαζόμενον,
 ὅπως, ὅ,τι ἂν κτελεῖται ὁ Κύρος, πράττη. Ὁ δὲ Σά-
 μιος εἶχε μὲν τριήρεις εἴκοσι καὶ πέντε, μεθ' ὧν
 πλεύσας εἰς Ἐφεσον πρὸς τὸν Κύρου ναύαρχον, ἔτοι-
 μος ἦν αὐτῷ πάντα συμπράττειν. Ἐξέπεμψαν δὲ
 καὶ πεζοὺς στρατιώτας ὀντακοσίους, ἡγεμόνα Χειρί-
 σοφον καταστήσαντες. Ἀφηγέτο δὲ τοῦ βαρβαρικοῦ
 στόλου παντὸς Ταμῶς, ἔχων τριήρεις πενήκοντα
 πολυτελῶς ἐξηρτυμένας· καὶ καταπλευσάντων τῶν
 Λακεδαιμονίων, ἀνήχθησαν οἱ στόλοι τὸν πλοῦν ὡς
 ἐπὶ Κιλικίας ποιοῦμενοι. Κύρος δὲ τοὺς τε ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας στρατολογηθέντας καὶ μισθοφόρους μυρίους
 τριεχίλιους ἀθροίσας εἰς Σάρδεας, Λυδίας μὲν καὶ
 Φρυγίας κατέστησεν ἐπιμελητὰς Πέρσας ἑαυτοῦ συγ-
 γενεῖς, Ἰωνίας δὲ καὶ τῆς Αἰολίδος, ἔτι δὲ τῶν σύν-
 γγυς τόπων, Ταμῶ, φίλον μὲν ὄντα πιστόν, τὸ δὲ
 γένος ὑπάρχοντα Μεμφίτην· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυ-
 νάμεως προῆγεν ὡς ἐπὶ τῆς Κιλικίας καὶ Πισιδίας,
 διαδιδούς λόγον ὅτι τινὲς τῶν ἐκεῖ κατοικούντων
 ἀφεστήκασιν. Εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας, ἀπὸ μὲν τῆς
 Ἀσίας, ἑπτακισμυρίους, ὧν ἦσαν ἱππεῖς τριεχίλιοι·
 ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, μι-
 σθοφόρους μυρίους τριεχίλιους. Ἦγετο δὲ τῶν μὲν
 ἀπὸ Πελοποννήσου, χωρὶς Ἀχαιῶν, Κλέαρχος ὁ Λα-
 κεδαιμόνιος· τῶν δ' ἀπὸ Βοιωτίας, Πρόξενος Θη-
 βαῖος· τῶν δ' Ἀχαιῶν, Σωκράτης Ἀχαιοῦς· τῶν δ' ἀπὸ

Θεσσαλίας, Μένων δ' Ααρισσαῖος. Τῶν δὲ βαρβάρων τὰς μὲν κατὰ λεπτὸν ἡγεμονίας εἶχον Πέρσαι, τῶν δὲ συμπάντων αὐτὸς ἡγεῖτο Κῦρος, ὃς τοῖς μὲν ἡγεμόσιν ἐδεδηλώκει τὴν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἀνάβασιν, τὸ δὲ πλῆθος ἐκρυπτεν, εὐλαβούμενος μὴ ποτὲ διὰ τὸ μέγεθος τῆς στρατείας ἐγκαταλίπη τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν. Διὸ καὶ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν προορώμενος τὸ μέλλον, ἐξεθεράπευσε τοὺς στρατιώτας, κοινὸν ἑαυτὸν παρεχόμενος, καὶ δαψιλεῖς ἀγορὰς ἐτοιμάζων.

(C. 20.) Peragata Lydia et Phrygia, Cyrus, ad Tarsum usque progressus, Syennesis, Ciliciae regulum, in partes suas trahit: qui vaser ingenio, alterum filium cum copiis Cyro adiungit, alterum Artaxerxi iubet expeditionem denuntiare. Divulgato iam per exercitum rumore de bello in Regem suscepto, tumultus excitatur, aegre tandem Cyri auctoritate, precibus, liberalitate sedatus.

20. Ἐπεὶ δὲ διῆλθε Λυδίαν καὶ Φρυγίαν, ἔτι δὲ καὶ τὰ τῆς Κιλικίας συνορίζοντα, παρεγινήθη πρὸς τοὺς ὄρους τῆς Κιλικίας, καὶ τὴν πρὸς ταῖς Κιλικίαις πύλαις εἰσβολὴν. Αὕτη δ' ἐστὶ στενὴ καὶ παρὰ κρημνός, ἐπὶ σταδίου μὲν εἴκοσι παρατείνουσα· πλησίον δ' αὐτῆς ἐστὶν ἐξ ἀμφοτέρων καθ' ὑπερβολὴν ὄρη μεγάλα καὶ δυσπρόσιτα· ἀπὸ δὲ τῶν ὀρέων ἐξ ἑκατέρου μέρους τείχη κατατείνει μέχρι τῆς ὁδοῦ, καθ' ἣν ἐνφοκοδόμενται πύλαι. Διεξαγαγὼν δὲ διὰ τούτων τὴν δύναμιν, εἰσέβαλεν εἰς τι πεδίων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν οὐδενὸς τῷ κάλλει λειπόμενον· δι' οὗ πορευθεὶς εἰς Ταρσόν, μέγιστην τῶν ἐν Κιλικίᾳ πόλεων, ταχέως αὐτῆς ἐγκρατὴς ἐγένετο. Συνένεσις δὲ ὁ τῆς Κιλικίας δυναστεύων ὥς ἤκουσε τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως, εἰς ἀπορίαν πολ-

λὴν ἐνέπιπτεν, οὐκ ὦν ἀξιόμαχος. Μεταπεμπομένον δ' αὐτὸν Κύρου καὶ τὰ πιστὰ δόντος, ἐπορεύθη πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ πολέμου πυθόμενος, ὡμολόγησε συμμαχήσειν ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην, καὶ τὸν ἕνα τῶν υἱῶν τῷ Κύρῳ συνεξαπέστειλε, δοὺς αὐτῷ τῶν Κιλικίων τοὺς ἱκανοὺς συστρατευσομένους. Πανοῦργος δὲ ὦν τὴν φύσιν, καὶ πρὸς τὸ τῆς τύχης ἄδηλον ἀγτισόμενος, τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν ἐξέπεμψε πρὸς τὸν βασιλεῖα λάθρα, δηλώσοντα καὶ τὰς δυνάμεις ἐπ' ἐκείνον ἡθροισμένας, καὶ διότι τῆς μὲν συμμαχίας δι' ἀνάγκην τῷ Κύρῳ μετέχει, τῇ δ' εὐνοίᾳ πρὸς ἐκείνον, ἃν καιρὸς γένηται, καταλιπὼν ἐκείνον, τῷ βασιλεῖ συστρατεύσεσθαι. Κύρος δ' εἰκοσι μὲν ἡμέρας ἐν Τάρσῳ τὴν δύναμιν ἀνέλαβε· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναξυγνύντος αὐτοῦ, τὸ πλῆθος ὑπόπτευσεν τὴν στρατείαν ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην γίνεσθαι. Ἀναλογιζόμενος δὲ ἕκαστος τὰ μὴκη τῶν ὁδῶν, καὶ τὰ πλῆθη τῶν πολεμίων ἐθνῶν, δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν τὴν πορείαν ποιῆσθαι, τελῶς ἡγωνία. Διαβεβόητο γὰρ ἡ μὲν ἕως Βάκτρων ὁδὸς οὕσα στρατοπέδῳ τετραμήνου, δύναμις δ' ἡθροισμένη τῷ βασιλεῖ πλείω τῶν τετραράκοντα μυριάδων· διὸ δὴ περιδεεῖς ὄντες ἐκεῖνοι ἡγανάκτου, καὶ τοὺς ἡγεμόνας δι' ὀργῆς ἔχοντες, ἐνεχείρησαν ἀναιρεῖν, ὥς προδότας ἑαυτῶν ὄντας. Τοῦ δὲ Κύρου δεομένου πάντων, καὶ διαβεβαιουμένου τὴν στρατιὰν ἀναγαγεῖν οὐκ ἐπ' Ἀρταξέρξην, ἀλλ' ἐπὶ τινα σατραπὴν τῆς Συρίας, ἐπέσθησαν οἱ στρατιῶται, καὶ λαβόντες πλείω μισθόν, ἀποκατέστησαν εἰς τὴν ἐξ ὀργῆς εὐνοίαν.

(C. 21.) Inde, ubi Lacedaemoniorum auxilia, duce Chirisopho callide adducta, Cyro se iunxerant, iter in Syriam continuatur. Pylis feliciter superatis, Syriae classem Cyrus Ephesum remittit; ipse, patefacto nunc expeditionis vero consilio placatisque militum animis, cum pedestri exercitu ad Babyloniae fines accedit.

21. Ὁ δὲ Κύρος ἐπειδὴ διῆλθε τὴν Κιλικίαν, καὶ παρεγενήθη πρὸς πόλιν Ἰσόν, ἐπὶ θαλάττης μὲν κειμένην, ἐσχάτην δ' οὖσαν τῆς Κιλικίας, καταπλεύσας εἰς αὐτὴν περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ στόλος τῶν Λακεδαιμονίων, ἐξέβησαν, καὶ συντυχόντες τῷ Κύρῳ, τὴν τῶν Σπαρτιατῶν εἰς αὐτὸν εὐνοίαν ἀπήγγειλαν, καὶ τοὺς μετὰ Χειρισόφρου πεζοὺς ὀκτακοσίους ἐκβιβάσαντες παρέδωκαν. Τούτους δὲ προσεποιούντο μὲν οἱ φίλοι τοῦ Κύρου πέμψαι μισθοφόρους, τῇ δ' ἀληθείᾳ μετὰ τῆς τῶν ἐφόρων γνώμης ἅπαντ' ἐπράττετο. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι φανερόν οὕτω τὸν πόλεμον ἐπανηροῦντο, κατέκρυπτον δὲ τὴν προαίρεσιν, ἀποτηροῦντες τὴν ῥοπὴν τοῦ πολέμου. Ὁ δὲ Κύρος μετὰ τῆς δυνάμεως ἀνέξεν, ἐπὶ Συρίας τὴν πορείαν ποιοῦμενος, καὶ τοὺς ναυάρχους ἐκέλευσε συμπαραπλεῖν ἀπάσαις ταῖς ναυσίν. Ὡς δ' ἦλθεν ἐπὶ τὰς πύλας καλουμένας, καὶ τὸν τόπον εὔρεν ἔρημον τῶν φυλατιόντων, περιχαρὴς ἦν· ἡγώνια γὰρ σφόδρα μὴ τινες αὐτὰς εἶεν προκατεῖλημμένοι. Ἔστι δὲ ἡ φύσις τοῦ τόπου στενὴ καὶ παράκρημνος, ὥστε δι' ὀλίγων ῥαδίως παραφυλάττεσθαι. Ὅρη γὰρ πλησίον ἀλλήλων κεῖται, τὸ μὲν τραχὺ καὶ κρηνοὺς ἔχον ἀξιολόγους, ἐπ' αὐτῆς δ' ἄρχεται τῆς ὁδοῦ ἔτερον ὄρος, (μία δ' ἐστὶ τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους,) καὶ καλεῖται μὲν Λίβανος, παρεκτείνει δὲ παρὰ τὴν Φοινίκην. Ὁ δὲ ἀπὸ μέσον τόπος τῶν

ὄρων, ὑπάρχων ὡς τριῶν σταδίων, παντελῶς ἐστὶ τε-
 τειχισμένος, καὶ πύλας ἔχων εἰς στενὸν συγκλεισμέ-
 νας. Διελθὼν οὖν ὁ Κῦρος ταύτας ἀκινδύνως, τὸ
 μὲν λοιπὸν τὸν στόλον ἀπέστειλεν ἀνακάνειν εἰς
 Ἐφεσον· οὐκέτι γὰρ αὐτῷ χρήσιμος ἦν, μέλλοντι διὰ
 μεσογείου τὴν πορείαν ποιῆσθαι. Ὀδοιπορήσας δ'
 ἡμέρας εἴκοσι, παρεγενήθη πρὸς Θάψακον πόλιν, ἣ
 κεῖται παρὰ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. Ἐνταῦθα δὲ
 πένθ' ἡμέρας διατρίψας, καὶ τὴν δύναμιν ἐξειδιώσει-
 σάμενος ταῖς τε τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαις καὶ ταῖς
 ἐκ τῶν προνόμων ὠφελείαις, συνήγαγεν ἐκκλησίαν,
 καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς στρατείας ἐδήλωσε. Προσάν-
 τως δὲ δεξαμένων τὸν λόγον τῶν στρατιωτῶν, ἐδεῖτο
 πάντων, μὴ καταλιπεῖν ἑαυτὸν, ἐπαγγελλόμενος ἄλ-
 λας τε μεγάλας δωρεάς, καὶ ὅτι παραγενόμενος αὐ-
 τὸς εἰς Βαβυλῶνα, κατ' ἄνδρα ἕκαστον δώσει πέντε
 μῦθας ἀργυρίου. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῖς ἐλπίσι
 μετewρισθέντες ἐπείσθησαν ἀκολουθεῖν· ὁ δὲ Κῦ-
 ρος, ὡς διέβη τῇ δυνάμει τὸν Εὐφράτην, ἠπείγετο
 κατὰ τὸ συνεχὲς ὄδοιπορῶν, καὶ παραγενηθεὶς ἐπὶ
 τοὺς ὄρους τῆς Βαβυλωνίας, ἀνελάμβανε τὴν δύνα-
 μιν.

(C. 22.) In Babyloniae campis Artaxerxes, quem Pharnabazus
 de Cyri coeptis cerliorem fecerat, ingenti cum exercitu ei obviam
 profectus, castra munit. Instruitur utrimque acies. Lacedaemo-
 niis Clearchus, Phrygibus Lydiisque Aridaeus, lectissimis Persarum
 aliorumque copiis Cyrus, in media constitutus phalange, prae-
 erant. Et Artaxerxes, praetextis phalangi curribus falcatis, corni-
 busque Persarum imperio traditis, ipse medium aciei locum tenuit.

22. Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης καὶ πᾶσαι μὲν
 ἦν παρὰ Φαρναβάζου πεπυσμένος, οἱ στρατιόπεδοι

ἐπ' αὐτὸν ἀθροίζει λάθρα Κῦρος, καὶ τότε δὲ πυ-
 θόμενος αὐτοῦ τὴν ἀνάβασιν, μετεπέμπετο τὰς παν-
 ταχόθην δυνάμεις εἰς Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας. Ἐπεὶ
 δὲ οἱ τι παρ' Ἰνδῶν καὶ τινων ἄλλων ἐθνῶν καθυ-
 στέρουν, διὰ τὸ μακρὰν ἀφειστάγει τοὺς τόπους,
 μετὰ τῆς συναχθείσης στρατιᾶς ὥρμησεν ἀπαντήσων
 τῷ Κύρῳ. Εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας στρατιώτας σὺν
 ἱππεῦσιν οὐκ ἐλάττους τετραράκοντα μυριάδων, κα-
 θά φησιν Ἑφορος. Ὡς δ' εἰς τὸ Βαβυλώνιον ἦκε
 πεδίον, παρὰ τὸν Εὐφράτην στρατοπεδεῖαν ἐβάλετο,
 διανοούμενος ἐν ταύτῃ καταλιπεῖν τὴν ἀποσκευὴν·
 ἐπυνθάνετο γάρ τοὺς πολεμίους οὐ μακρὰν ὄντας,
 καὶ τὸ παράβολον αὐτῶν τῆς τόλμης ὑπώπτευσεν.
 Ὁρῶντας οὖν τάφρον τὸ μὲν πλάτος ποδῶν ἐξήκοντα,
 τὸ δὲ μῆκος ποδῶν δέκα, περιέθηκε κύκλῳ τὰς συν-
 ακολουθοῦσας ἄρμαμάζας, καθάπερ εἰ τείχος· κατα-
 λιπὼν δ' ἐν τῇ παρεμβολῇ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὸν
 ἀχρεῖσιν ὄχλον, ἐπὶ μὲν ταύτης ἱκανὴν φυλακὴν πα-
 ρέστησεν· αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν εἴζονον προαγα-
 γών, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις ἐγγὺς ὑπάρχουσιν. Ὁ
 δὲ Κῦρος ὡς εἶδε προῖοῦσαν τὴν τοῦ βασιλέως στρα-
 τιάν, εὐθὺς εἰς τάξεις κατέστησε τὸ σφέτερον στρα-
 τόπεδον. Τὸ μὲν οὖν δεξιὸν κέρας παρὰ τὸν Εὐ-
 φράτην παρεκτεῖνον πεζοὶ μὲν ἐπέιχον Λακεδαιμό-
 νιοι, καὶ τινες τῶν μισθοφόρων, ὧν ἁπάντων Κλέ-
 αρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἀφηγεῖτο· συνηγωνίζοντο δ'
 αὐτῷ τῶν ἱππέων οἱ συναχθέντες ἀπὸ τῆς Παφλα-
 γονίας, ὄντες ὑπὲρ τοὺς χιλίους· τὸ δὲ θάτερον μέ-
 ρος ἐπέιχον οἱ τ' ἀπὸ Φρυγίας καὶ Λυδίας, ἔτι δὲ

τῶν ἱππέων περὶ χίλιους, ὧν εἶχε τὴν ἡγεμονίαν Ἀρι-
δαῖος. Αὐτὸς δὲ ὁ Κῦρος ἐτίετατο κατὰ μέσσην τὴν
φάλαγγα, τοὺς κρατίστους ἔχων Περσῶν τε καὶ τῶν
ἄλλων βαρβάρων, ὡς μυριάδας· προηγουῖντο δ' αὐτῷ
τῶν ἱππέων οἱ κάλλιστα διεσκευασμένοι χίλιοι, θώ-
ρακας ἔχοντες καὶ μαχαίρας Ἑλληνικάς. Ἀρταξέρξης
δὲ πρὸ μὲν τῆς φάλαγγος πάσης ἕστησεν ἄρματα
δρεπανηφόρα, τὸν ἀριθμὸν οὐκ ὀλίγα· καὶ τῶν μὲν
κεράτων Πέρσας ἡγεμόνας κατέστησε, κατὰ δὲ τὸ
μέσον αὐτὸς ἐτάχθη, τῶν ἐπιλέκτων ἔχων οὐκ ἐλάτ-
τους πεντακίς μυρίων.

(C. 23.) Iam acie committi proelium, in quo Graeci armorum
usu manuumque strenuitate barbaros superant. Strategemate uti-
tur Clearchus. At regii fratres, ira et cupiditate stimulati, patri-
cidialem conflictum ineunt. Vulnerato Regi Tissaphernes succe-
dit, praeclare rem gerens. Cyrus a Persa occiditur. Quo mortuo,
regium agmen animos viresque magnū cum successu resūmit.

23. Ὡς δὲ τρεῖς σχεδὸν σταδίους ἀπέειχον ἀλλή-
λων αἱ δυνάμεις, οἱ μὲν Ἕλληνες παιανίσαντες, τὸ
μὲν πρῶτον ἡσυχῇ προῆγον· ὡς δ' ἐντὸς βέλους ἤ-
σαν, ἔθεον κατὰ πολλὴν σπουδὴν. Παρηγγελκῶς δ'
αὐτοῖς Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν τοῦτο πράτ-
τειν· τὸ μὲν γὰρ ἐκ διαστήματος πολλοῦ μὴ τρέχειν,
ἤμελλεν ἀκεραίους τοῖς σώμασι τοὺς ἀγωνιζομένους
τηρήσειν εἰς τὴν μάχην· τὸ δ' ἔγγυς ὄντας δρόμῳ
προσιέναι, τὰς τῶν τόξων βολὰς καὶ τῶν ἄλλων βε-
λῶν ὑπερπετεῖς ἐδόκει ποιήσειν. Ἐπεὶ δ' ἤγγισαν
οἱ μετὰ Κῦρον τῷ τοῦ βασιλέως στρατοπέδῳ, το-
σοῦτ' ἐπ' αὐτοὺς ἐβόηθη βελῶν πλήθος, ὅσον εἰκός
ἐστίν ἐκ δυνάμεως ἐνεχθῆναι συνεσιώσης ἐκ μυριά-
δων τεσσαράκοντα. Οὐ μὲν ἀλλὰ βραχὺν χρόνον

παντελῶς τοὺς παλτοὺς διαγωνισάμενοι, τὸ λοιπὸν ἐκ χειρὸς ἤδη τὴν μάχην συνίσταντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ τῶν ἄλλων μισθοφόρων εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης συστάσεως ἐξέπληξαν τοὺς ἀντιτεταγμένους βαρβάρους τῇ τε τῶν ὅπλων λαμπρότητι καὶ ταῖς εὐχερδαίαις. Ἐκεῖνοι μὲν γάρ ἦσαν ὅπλοις τε μικροῖς ἐσκεπασμένοι, καὶ τὰ πολλὰ τῶν ταγμάτων ἔχοντες ψιλικά, πρὸς δὲ τούτοις, ἄπειροι τῶν κατὰ πόλεμον κινδύνων· οἱ δ' Ἕλληνες, διὰ τὸ μῆκος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κατὰ τὸ συνεχές ἐν μάχαις γεγενημένοι, πολὺ ταῖς ἐμπειρίαις διέφερον. Διόπερ εὐθὺς τρεψάμενοι τοὺς καθ' αὐτοὺς ἐδίωκον, καὶ πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἀνῆρουν. Κατὰ δὲ μέσσην τὴν τάξιν ἔτυχε μὲν ἀμφοτέροους τοὺς ὑπὲρ τῆς βασιλείας ἀγωνιζομένους ταχθῆναι. Διὸ καὶ κατανοήσαντες τὸ γεγενημένον, ὤρμησαν ἐπ' ἀλλήλους, φιλοτιμούμενοι δι' ἑαυτῶν κρῖναι τὴν μάχην. Συνήγαγε γάρ, ὥς ἔοικεν, ἡ τύχη τὴν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας τοῖς ἀδελφοῖς ἔριν εἰς μονομαχίαν, καθάπερ εἰς ἀπομίμημα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης καὶ τραγωδουμένης τῆς περὶ τὸν Ἰεσοκλέα καὶ Πολυνείκην τόλμης. Κῦρος μὲν οὖν φθάσας ἐκ διαστήματος ἠκόντισε, καὶ τυχὼν τοῦ βασιλέως, ἔσφηλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν· ὃν ταχέως οἱ περὶ αὐτὸν ἀρπάσαντες, ἀπήνεγκαν ἐκ τῆς μάχης. Καὶ τὴν μὲν τοῦ βασιλέως ἡγεμονίαν διὰ δεξιόμενός τιςσαφέρνης, ἀνὴρ Πέρσης, παρεκάλει τε τὰ πλήθη, καὶ αὐτὸς λαμπρῶς ἠγωνίζετο· ἀναμαχόμενος δὲ τὸ περὶ τὸν βασιλέα γεγονὸς ἐλάττωμα, καὶ μετὰ ἐπιλέκτων ἐπὶ πάντα τόπον ἐπιφαινόμενος

πολλοὺς ἀνῆρει τῶν ἀντιτεταγμένων· ὥστε τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ πόρρωθεν ὑπάρχειν ἐπίσημον. Ὁ δὲ Κύρος ἐπαρθεὶς τῷ προτερήματι τῶν περὶ αὐτόν, εἰς μέσους ἐβιάσατο τοὺς πολεμίους, καὶ τὸ πρῶτον ἀφειδῶς τῇ τόλμῃ χρώμενος, πολλοὺς ἀνῆρει· μετὰ δὲ ταῦτα προχειρότερον κινδυνεύων, ὑπὸ τινος τῶν τυχόντων Περσῶν πληγεὶς ἐπικαίρως, ἔπεσε. Τοῦτου δ' ἀναιρεθέντος, οἱ τοῦ βασιλέως πρὸς τὴν μάχην ἐπεβρόχυσθησαν, καὶ τέλος τῇ τε πλήθει καὶ τῇ τόλμῃ κατεπόνησαν τοὺς ἀνθεστηκότας.

(C. 24.) Ex altera parte Aridaei copiae fortiter dimicare, donec auxilium de Cyri interitu trepidationem iis iniiceret. Aridacus in stationem cum suis refugere; Clearchus ab insectando suos cohibere. Mox regia acies diripere Cyri castra, et condensato agmine in Graecos tendere. A quibus repulsi, prolixae se fugae dederunt Numerus caesorum. Erecto tropaeo, Aridacus exhortatur Clearchum, ut cum copiis ad ipsum se recipiat, quo coniunctis agminibus ad oram se maritimam conservarent.

24. Ἐκ δὲ θατέρου μέρους Ἀριδαῖος ὁ Κύρου σατραπὴς τεταγμένος ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας, τὸ μὲν πρῶτον εὐρώστως ἐδέξατο τοὺς ἐπιόντας βαρβάρους· μετὰ δὲ ταῦτα τῆς φάλαγγος ἐπὶ πολὺ παρεκτεινούσης κυκλούμενος, καὶ τὴν Κύρου τελευτὴν πυθόμενος, ἔφυγε μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν πρὸς τινὰ τῶν ἰδίων σταθμῶν, ἔχοντα καταφυγὴν οὐκ ἀνεπιτήδειον. Κλέαρχος δὲ θεωρῶν τὴν τε μέσσην τάξιν καὶ τὰλλα μέρη τῶν συμμάχων τετραμμένα, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη· τοὺς δὲ στρατιώτας ἀνακαλοῦμενος καθίστα· εὐλαβεῖτο γὰρ, μὴ ποτε πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐλθούσης, κυκλωθῶσι, καὶ πάντες ἀπόλωνται. Οἱ δὲ μετὰ τοῦ βασιλέως ταχθέντες, ἐπειδὴ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐτρέψαντο, πρῶτον

μὲν τὴν ἀποσκευὴν τοῦ Κύρου διήρπασαν· μετὰ δὲ
 ταῦτα ἤδη νυκτὸς ἐπελθούσης, ἀθροισθέντες ἐπὶ
 τοὺς Ἑλληνας ὤρμησαν. Ὡν δεξαμένων τὴν ἔφοδον
 εὐγενῶς, ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμενον οἱ βάρβαροι,
 μετ' ὀλίγον δὲ ταῖς τόλμας καὶ ταῖς εὐχειρίαις νι-
 κώμενοι πρὸς φυγὴν ὤρμησαν. Οἱ δὲ περὶ τὸν Κλέ-
 αρχον πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἀνελόντες, ὥς ἤδη νύξ
 ἦν, ἀναχωρήσαντες τρόπαιον ἔστησαν, καὶ περὶ δευ-
 τέραν σχεδὸν φυλακὴν ἔφθασαν εἰς τὴν παρεμβολήν.
 Τῆς δὲ μάχης τοιοῦτον τέλος λαβούσης, ἀνηρέθησαν
 τῶν τοῦ βασιλέως πλείους τῶν μυρίων πεντακισχι-
 λίων· ὧν τοὺς πλείστους ἀνέϊλον οἱ μετὰ Κλεάρχου
 ταχθέντες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ μισθοφόροι· ἐκ δὲ
 θατέρου μέρους, τῶν Κύρου στρατιωτῶν ἔπεσον πε-
 ρὶ τριςχίλιους· τῶν δὲ Ἑλλήνων φασὶν ἀναιρεθῆναι
 μὲν οὐδένα, τρωθῆναι δὲ ὀλίγους. Τῆς δὲ νυκτὸς
 παρελθούσης, Ἀριδαῖος ὁ πεφειγὼς εἰς τὸν σταθμόν,
 ἀπέστειλε τινας πρὸς τὸν Κλέαρχον, παρακαλῶν
 πρὸς ἑαυτὸν ἀπαγαγεῖν τοὺς στρατιώτας, καὶ κοινῇ
 διασώζεσθαι πρὸς τοὺς ἐπὶ θάλατταν τόπους· ἀνη-
 ρημένου γὰρ Κύρου καὶ τῶν τοῦ βασιλέως δυνάμεων
 ὑπερεχουσῶν, ἀγωνία πολλὴ κατέσχε τοὺς τετολμη-
 κότες ἐπὶ τῇ καταλύσει τῆς Ἀρταξέρξου βασιλείας
 στρατεύεσθαι.

(C. 25.) Artaxerxes, ob Cyri mortem victorem sese iactans,
 missis legatis arma iubet cedi. Recusant Graeci, Leonidae gene-
 osam aemulati obstinationem; moxque, Clearcho duce, reditum
 parant per Paphlagoniam.

25. Ὁ δὲ Κλέαρχος ἀνακαλεσάμενος τοὺς τε
 στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένους,
 DIOD. T. III. Y

ἐβουλευέτο περὶ τῶν παρόντων. Ὅρων δ' αὐτῶν περὶ ταῦτα, παρεγενήθησαν παρὰ τοῦ βασιλέως πρέσβεις, ὧν ἦν ἀρχιπρεσβευτὴς ἀνὴρ Ἕλλην, ὄνομα μὲν Φαλῖνος, γένος δὲ Ζακύνθιος. Εἰσαχθέντες δ' εἰς τὸ συνέδριον εἶπον, ὅτι „λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης· Ἐπειδὴ νενίκηκα, Κῦρον ἀποκτείνας, παρὰδοτε τὰ ὄπλα. Καὶ πρὸς τὰς θύρας αὐτοῦ βαδίσαντες, ζητεῖτε πῶς αὐτὸν ἐκθεραπεύσαντες, ἀγαθοῦ τινὸς μεταλάβητε.“ Πηθέντων δὲ τούτων, ἀπόκρισιν ἔδωκεν ἕκαστος τῶν στρατηγῶν τοιαύτην, οἷαν Λεωνίδης, καὶ ὃν καιρὸν περὶ Θερμοπύλας αὐτοῦ φυλάττοντος τὰς παρόδους, Ξέρξης ἀπέστειλεν ἀγγέλους, κελεύων τῶν ὀπλῶν παραχωρῆσαι. Καὶ γὰρ τότε Λεωνίδης εἶπεν ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ, διότι „νομίζομεν, καὶ φίλοι γενόμεθα τῷ Ξέρξει, μετὰ τῶν ὀπλῶν ὄντες, ἀμείνους ἔσεσθαι σὺμμαχοι· καὶ πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ἀναγκασθῶμεν, βέλτιον μετὰ τούτων ἀγωνιεῖσθαι.“ Παραπλησίως δὲ καὶ τοῦ Κλεάρχου περὶ τούτων ἀποκριναμένου, Πρόξενος ὁ Θηβαῖος εἶπεν, ὅτι „νῦν τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν ἀποβελήκαμεν, λέλειπται δ' ἡμῖν ἢ τε ἀρετὴ καὶ τὰ ὄπλα. Νομίζομεν οὖν, ἂν μὲν ταῦτα φυλάττωμεν, χρησίμην ἡμῖν ἔσεσθαι καὶ τὴν ἀρετὴν· ἂν δὲ παρὰδῶμεν, οὐδὲ ταύτην ἡμῖν ἔσεσθαι βοηθόν.“ Διόπερ ἐκέλευσε τῷ βασιλεῖ λέγειν, ὥς „ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλευῇται, διὰ τούτων πρὸς αὐτὸν διαγωνιούμεθα περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν.“ Λέγεται δὲ καὶ Σώφιλον, τὸν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένον, εἰπεῖν, ὅτι θανυμάζει τοὺς παρὰ τοῦ βασιλέως λό-

γους. „Εἰ μὲν γὰρ αὐτὸν δοκεῖ κρείσσονα τῶν Ἑλ-
 λήνων εἶναι, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐλθὼν λαβέτω τὰ
 παρ' ἡμῖν ὄπλα· εἰ δὲ πείσας βούλεται, λεγέτω τίνα
 χάριν ἡμῖν ἀντὶ τούτων ἀξίαν δώσει.“ Μετὰ δὲ
 τούτους Σωκράτης Ἀχαιὸς εἶπεν, ὅτι λίαν αὐτοῖς ἐκ-
 πληκτικῶς ὁ βασιλεὺς προσφέρεται. „Ἄ μὲν γὰρ παρ'
 ἡμῶν βούλεται λαβεῖν, παραχρῆμα ἀπαιτεῖ· τὰ δ'
 ἀντὶ τούτων δοθησόμενα, μετὰ ταῦτ' ἀξιούντας αἰ-
 τεῖν προστάττει. Καθόλου δ' εἰ μὲν ἀγνοῶν τοὺς
 νενικηκότας ὡς ἡττημένους κελεύει τὸ προσταττόμε-
 νον ποιεῖν, μαθεῖτω ποτέρων ἐστὶν ἡ νίκη, παραγε-
 νηθεὶς μετὰ τῆς πολυαρίθμου δυνάμεως· εἰ δὲ σα-
 φῶς εἰδὼς ἡμῶς νενικηκότας, ψεύδεται, πῶς αὐτῷ
 περὶ τῶν εἰς ὕστερον ἐπαγγελιῶν πιστεύσομεν;“ Οἱ
 μὲν ἄγγελοι τοιαύτας ἀποκρίσεις λαβόντες ἐχωρί-
 σθησαν· οἱ δὲ περὶ τὸν Κλέαρχον ἀνέβησαν πρὸς
 τὸν σταθμόν, ὅπου τὸ διασεσωσμένον στρατόπεδον
 ἦν ἀνακχωρηκός. Εἰς τοῦτον δὲ πάσης τῆς δυνά-
 μεως ἐλθούσης, περὶ τῆς ἐπὶ θάλαιταν καταβάσεως
 ἐβουλευόντο κοινῇ, καὶ περὶ τῆς πορείας. Ἐδοξεν
 οὖν αὐτοῖς μὴ τὴν αὐτὴν ἀναχώρησιν, ἣν περ ἦλθον,
 ποιῆσθαι· πολὺ γὰρ αὐτῆς ἦν ἔρημον, ἐν ᾧ τροφάς
 οὐχ ὑπελάμβανον ἔχειν, δυνάμειος πολεμίας ἀκολου-
 θούσης. Γινόντες δ' ἐπὶ Παφλαγονίας ἀναξυγνύειν,
 οὗτοι μὲν ὤρμησαν ἐπὶ Παφλαγονίαν μετὰ τῆς ду-
 νάμεως, κατὰ σχολὴν ὁδοιποροῦντες, ὡς ἂν ἅμα τὰς
 τροφάς πορίζομενοι.

(C. 26.) Quos lentius, ut commeatum sibi acquirerent, progredientes, Rex, e vulnere validus, nocte assequitur. Factis induciis, pacatum per terras regias transitum et commeatus emendi copiam impetrant Graeci: Rex Babylonem triumphans repetit. Ibi quum fortitudinem militum praemiis ornasset; Tissaphernes, qui summos honores Regisque filiam coniugem retulerat, novo Graecos agmine insectatur. Redit in gratiam cum Aridaeo, caeteros cum Clearcho duces turpi fraude capit. plurimos milites obtruncat.

26. Ὁ δὲ βασιλεὺς βέλτιον ἔχων ἀπὸ τοῦ τραύματος, ὥς ἐπύθετο τὴν τῶν ἐναντίων ἀποχώρησιν, νομίσας αὐτοὺς φεύγειν, ὄρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σπουδὴν. Καταλαβὼν δ' αὐτούς, διὰ τὸ βραδέως ὁδοιπορεῖν, τότε μὲν, ἤδη νυκτὸς οὔσης, ἐγγὺς τὴν στρατοπεδείαν ἐποίησατο, ἅμα δ' ἡμέρα διατασσόντων τῶν Ἑλλήνων τὸ στρατόπεδον εἰς μάχην, πέμψας τοὺς ἀγγέλους, κατὰ μὲν τὸ παρὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας ἀνοχὰς ἐποίησατο· ἐν δὲ ταύταις συνεφώνησεν, ὥστε αὐτὸν μὲν φιλίαν παρέχεσθαι τὴν χώραν, καὶ τοὺς ἡγησομένους ἐπὶ θαλάτταν δοῦναι, καὶ τοῖς διεξιούσιν ἀγορὰν παρέχειν· τοὺς δὲ μετὰ Κλεάρχου μισθοφόρους καὶ τοὺς μετ' Ἀριδαίου πάντας πορεύεσθαι διὰ τῆς χώρας μηδὲν ἀδίκημα ποιοῦντας. Μετὰ δὲ ταῦθ' οὔτιοι μὲν περὶ τὰς ὁδοιπορίας ἐγίνοντο· τὴν δὲ δύναμιν ὁ βασιλεὺς ἀπῆγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ δὲ τῶν κατὰ τὴν μάχην ἀνδραγαθησάντων κατ' ἀξίαν ἕκαστον τιμήσας, ἔκρινε πάντων ἄριστον γεγενῆσθαι Τισσαφέρην. Διὸ καὶ μεγάλαις αὐτὸν τιμήσας δωρεαῖς, ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα πρὸς συμβίωσιν, καὶ τὸ λοιπὸν διετέλει πιστότατον ἔχων αὐτὸν φίλον· ἔδωκε δ' αὐτῷ καὶ τὴν ἡγεμονίαν, ὣν Κῦρος ἐπὶ θαλάττης ἦρχε σατραπειῶν. Ὁ δὲ Τισσαφέρης θεωρῶν τὸν βασιλεῖα δι'

ὄργῃς ἔχοντα τοὺς Ἕλληνας, ἐπηγγέλατο αὐτῷ ἅπαν-
 τας ἀνελεῖν, ἐὰν αὐτῷ μὲν δυνάμεις δῶ, πρὸς δὲ Ἀρι-
 σταῖον διαλλαγῇ· προδοθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ τούτου
 τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν. Ὁ δὲ βασιλεὺς
 τοὺς λόγους ἀσμένως δεξάμενος, τοῦτῳ μὲν ἔδωκεν
 ἐξ ἀπάσης τῆς δυνάμεως ἐπιλέξας τοὺς κρατίστους
 ὄσους προαιροῖτο. * * * * *

* * * * * ἄλλοις γε ἡγεμόσιν
 ἐλθεῖν, καὶ κατὰ πρόσωπον ἀκοῦσαι τῶν λόγων.
 Διόπερ οἱ τε στρατηγοὶ σχεδὸν ἅπαντες μετὰ Κλεάρ-
 χου καὶ τῶν λοχαγῶν, ὡς εἴκοσι, πρὸς Τισσαφέρην
 ἦλθον· καὶ στρατιωτῶν δὲ πρὸς ἀγοράν ἐλθεῖν βου-
 λομένων ἠκολούθησαν ὡς διακόσιοι. Τισσαφέρης
 δὲ τοὺς μὲν στρατηγοὺς εἰς τὴν σκηνὴν ἐκάλεσεν, οἱ
 δὲ λοχαγοὶ πρὸς ταῖς θύραις διέτριβον. Καὶ μετ'
 ὀλίγον ἐκ τῆς Τισσαφέρους σκηνῆς ἀρθείσης φοι-
 νικίδος, ὁ μὲν τοὺς στρατηγοὺς ἔνδον συνέλαβε, τοὺς δὲ
 λοχαγούς, οἷς ἦν συντεταγμένον, ἐπελθόντες ἀνεῖλον.
 ἄλλοι δὲ τοὺς ἐπὶ τὴν ἀγοράν ἦκοντας τῶν στρατιω-
 τῶν ἀνήρουν· ἐξ ὧν εἷς φυγὼν εἰς τὴν ἰδίαν παρεμ-
 βολήν, ἐδήλωσε τὴν συμφοράν.

(C. 27.) Accepto cladis nuntio perturbati Graeci Chrisophum
 creant imperatorem, hostiumque incursum ferocissime repellunt.
 At Clearchus caeterique duces, ad Regem missi, necantur, uno di-
 misso Menone. Pergit Tissaphernes levi insectatione lacessere
 Graecos ad montes usque Carduchorum; ubi ille copias Ioniam
 versus reducit, hi fundis incolarum impeluntur. Elapsis hac diffi-
 cultate Teribazi amicitia tutius iter per Armeniam aperit.

27. Οἱ δὲ στρατιῶται πνυθόμενοι τὰ γεγενημέ-
 να, παρ' αὐτὸν μὲν τὸν καιρὸν ἐξεπλήγησαν, καὶ

πάντες ἐχώρουν εἰς ὄπλα μετὰ πολλῆς ἀταξίας, ὥς ἀναρχίας οὐσης· μετὰ δὲ ταῦτα, οὐδενὸς αὐτοῖς παρενοχλοῦντος, εἵλοντο στρατηγούς μὲν πλείους, ἐνὶ δὲ τῶν ὅλων τὴν ἡγεμονίαν ἀπέδωκαν, Χειρισύφῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ. Οὗτοι δὲ διατάξαντες τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν ὁδοιπορίαν, ὥς ποτ' αὐτοῖς ἐδόκει κάλλιστα, προῆγον ἐπὶ Παφλαγονίαν. Τισσαφέρνης δὲ τοὺς στρατηγούς δήσας, ἀπέστειλε πρὸς Ἀρταξέρξην. Ἐκεῖνος δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἀνείλε, Μένωνα δὲ μόνον ἀφῆκεν· ἐδόκει γὰρ μόνος οὗτος στασιάζων πρὸς τοὺς συμμάχους προδώσειν Ἑλληνας. Τισσαφέρνης δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπακολουθῶν τοῖς Ἑλλησιν ἐξήπτετο, καὶ κατὰ στόμα μὲν οὐκ ἐτόλμα παρατάτεσθαι, φοβούμενος ἀπεγνωσμένων ἀνδρῶν θρόσος καὶ ἀπόνοιαν· ἐν δὲ τοῖς εὐθέτοις τόποις παρενοχλῶν, μεγάλῳ μὲν οὐδενὶ κακῷ περιβάλλειν αὐτοὺς ἠδύνατο, μικρὰ δὲ βλάπτων, μέχρι τοῦ τῶν Καρδούχων καλουμένου ἔθνους ἐπηκολούθησε. Καὶ Τισσαφέρνης μὲν οὐδὲν ἔτι δυνάμενος προῆξαι, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπ' Ἰωνίας ἀνέξευξεν· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐφ' ἑπτὰ μὲν ἡμέρας διεπορεύοντο τὰ τῶν Καρδούχων ὄρη, πολλὰ κακὰ πάσχοντες ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, ἀλκίμων τε ὄντων καὶ τῆς χώρας ἐμπίειρων. Ἦσαν δὲ οὗτοι πολέμιοι μὲν τοῦ βασιλέως, ἐλεύθεροι δέ, καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἀσκοῦντες, μάλιστα δ' ἐκπονοῦντες σφενδόναις ὥς μεγίστους λίθους ἐμβάλλειν, καὶ τοξεύμασι ὑπερμεγέθεσι χρῆσθαι· δι' ὧν τοὺς Ἕλληνας κατατιτρώσκοντες ἐξ ὑπερδξίων τόπων, πολλοὺς μὲν ἀνείλον, οὐκ ὀλίγους δὲ κακῶς διέθισαν.

Τὰ γὰρ βέλη μείζω καθεστώτα δυοῖν πηχῶν, ἔδυνε διὰ τε τῶν ἀσπίδων καὶ θωράκων, ὥστε μηδὲν τῶν ἐπλῶν ἰσχύειν τὴν βίαν αὐτῶν ὑπομένειν. Οὕτω γὰρ φασὶ μεγάλοις αὐτοὺς κεχοῖσθαι οἰστοῖς, ὥστε τοὺς Ἕλληνας ἐναγκυλοῦντας τὰ ὑπιτόμενα βέλη, τούτοις σαυνοῖς χρωμένους ἐξακοντίζειν. Διελθόντες οὖν τὴν προειρημένην χώραν ἐπιπόνως, παρεγερήθησαν πρὸς τὸν Κεντρίτην ποταμόν· ὃν διαβάσας, εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀρμενίαν. Ταύτης δ' ἦν σατραπείης Τηρίβαζος· πρὸς ὃν σπεισάμενοι, διεπορεύοντο τὴν χώραν ὡς φίλοι.

(C. 28.) Sed in montibus Armeniae per nives abducti a via, cum fame et frigore paene ad interneeionem conflictantur, amissisque multis et militibus et iumentis, aegre tandem vicos inveniunt, qui fractos tot molestiis ac laboribus, omni victus genere recreant.

28. Ὀδοιποροῦντες δὲ διὰ τῶν Ἀρμενίων ὄρων, ἐλήφθησαν ὑπὸ χιόνος πολλῆς, καὶ παρεκινδύνευσαν ἀπολέσθαι πάντες. Τοῦ γὰρ αἵματος τεταραγμένου, τὸ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγον ἤρξατο χιὼν πίπτειν ἐκ τοῦ περιέχοντος, ὥστε τοὺς ὀδοιποροῦντας μηδὲν ἐμποδίζεσθαι τῆς εἰς τοῦμπροσθεν πορείας· μετὰ δὲ ταῦτα πνεύματος ἐπιγενομένου, μᾶλλον αἰεὶ κατερρόπιετο, καὶ τὴν χώραν ἐπεκάλυπτεν, ὥστε μηκέτι δύνασθαι μήτε τὰς ὁδοὺς μήτε ὁλοσχερῶς τὰς ἰδιότητας τῶν τόπων θεωρεῖσθαι. Διόπερ ἀθυμία τὸ στρατόπεδον ὑπεύδετο καὶ δέος, ἀνακάμπτειν μὲν εἰς ἀπώλειαν οὐ βουλομένων, προάγειν δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χιόνων οὐ δυναμένων. Τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπίτασιν λαμβάνοντος, ἐπεγενήθη πνευμάτων μέγεθος μετὰ πολλῆς χαλάρξης, ὥστε, τοῦ συρμοῦ κατὰ

πρὸς ὅσον ὄντος, ἀναγκασθῆναι καθίσαι τὴν δύνα-
 μιν ἅπασα· ἕκαστος γὰρ τὴν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας
 κακοπάθειαν ὑπομένειν ἀδυνατῶν, οὐ ποτε τῦχοι,
 μένειν ἡναγκάζεται. Ἀποροῦντες δὲ πάντες τῶν ἀναγ-
 καίων, ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα διε-
 καρτέρουν ὑπαίθριοι, πολλοῖς συνεχόμενοι κακοῖς.
 Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῆς κατὰ τὸ συνεχὲς ἐκχεομένης
 χιόνος, τὰ τε ὅπλα πάντα συνεκαλύφθη, καὶ τὰ σώ-
 ματα διὰ τὸν ἀπὸ τῆς αἰθρίας πάγον περιεψύχετο·
 διὰ τε τὴν ὑπερβολὴν τῶν κακῶν, ὅλην τὴν νύκτα
 διηγρύπνου· καὶ τινες μὲν πῦρ ἐκκαύσαντες, τῆς
 ἀπὸ τούτου βοήθειας ἐτύγχανον· τινὲς δὲ περικα-
 ταληφθέντες ὑπὸ τοῦ πάγου τὰ σώματα, πᾶσαν
 ἀπεγίνωσκον ἐπικουρίαν, τῶν ἀκρωτηρίων αὐτοῖς
 σχεδὸν ἀπάντων ἀπονεκρουμένων. Διόπερ ὥς ἡ νύξ
 διήλθε, τῶν θ' ὑποζυγίων τὰ πλεῖστα εὐρέθη διε-
 φθαρμένα, καὶ τῶν ἀνδρῶν πολλοὶ μὲν τετελευτη-
 κότες, οὐκ ὀλίγοι δὲ τὴν μὲν ψυχὴν ἔχοντες ἔμφο-
 ρνα, τὸ δὲ σῶμα διὰ τὸν πάγον ἀκίνητον· ἔνιοι δὲ
 καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτυφλώθησαν, διὰ τε τὸ ψύχος
 καὶ τὴν ἀνταύγειαν τῆς χιόνος. Καὶ τελευτῶντες ἅπαν-
 τες διεφθάρησαν, εἰ μὴ βραχὺ διελθόντες εὖρον
 κώμας γεμούσας τῶν ἐπιτηδείων. Αἷται δὲ τὰς μὲν
 τοῖς ὑποζυγίοις καταβάσεις εἶχον ὀρυκτάς, τὰς δὲ
 τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων, [ταῖς οἰκίαις ἐγκατα-
 βαίνουσι·] τὰ τε βροσκήματα τρεφόμενα χόρτῳ, τοῖς
 δ' ἀνδράσι πολλὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν πρὸς τὸ
 ζῆν ἀναγκαίων.

(C. 29.) Inde Phasin fl. transgressi, Tachorum Phasianorumque terras permeant; ubi incolarum, qui eos laccessiverant, villis potiuntur, magnaue edita strage, complures dies quieti dant. Hinc Chaldaeorum et Scutiorum regionem emensi, facto cum principe Gymnasiarum foedere, in Chenium montem evadunt, unde summa cum laetitia mare prospectant. Erectis illic, in expeditionis memoriam tropaeis, cum Macronum gente amicitiam iungunt, veniuntque ad Colchos, quorum impetu represso, ex agris magnas praedas congerunt.

29. Ἐρμείναντες δὲ ταῖς κώμας ἡμέρας ὀκτώ, παρεγενήθησαν εἰς τὸν Φᾶσιν ποταμόν. Ἐκεῖ δὲ τέτταρας ἡμέρας διανύσαντες, διεπορεύοντο τὴν Τάων καὶ Φασιανῶν χώραν. Ἐπιθεμένων δ' αὐτοῖς τῶν ἐγχωρίων, τοὺτους μὲν ἐν τῇ μάχῃ νικῆσαντες, πολλοὺς ἀνέϊλον· αὐτοὶ δὲ καταλαβόντες τὰς τῶν ἐγχωρίων κτήσεις γεμούσας ἀγαθῶν, ἐνδιέτριψαν ἐν αὐταῖς ἡμέρας πεντεκαίδεκα. Ἀναζεύξαντες δὲ ἐκείθεν, διῆλθον τὴν Χαλδαίων καλουμένην χώραν ἐν ἡμέραις ἐπτὰ, καὶ παρεγενήθησαν πρὸς τὸν Ἀρπαγον ὀνομαζόμενον ποταμόν, ὄντα τὸ πλάτος πλέθρων τεττάρων. Ἐντεῦθεν δὲ διὰ τὰ Σκουτίνων πορευόμενοι, διῆλθον ὁδὸν πεδινήν· ἐν ᾗ τρεῖς ἡμέρας αὐτοὺς ἀνέλαβον, εὐποροῦντες ἀπάντων τῶν ἀναγκαίων. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀναζεύξαντες, τεταρτάτοι παρεγενήθησαν πρὸς πόλιν μεγάλην Γυμνασίαν ὀνομαζομένην. Ἐκ δὲ ταύτης ὁ τῶν τόπων τοῦτων ἀφηγούμενος ἐσπέλατο πρὸς αὐτοὺς, καὶ τοὺς ὀδηγήσοντας ἐπὶ θάλατταν συνέστησεν. Ἐν ἡμέραις δὲ πεντεκαίδεκα παραγενόμενοι ἐπὶ τὸ Χήνιον ὄρος, ὥς εἶδον πορευόμενοι οἱ πρῶτοι τὴν θάλατταν, περιχαρεῖς ἦσαν, καὶ τοιαύτην ἐποιοῦν κραυγὴν, ὥστε τοὺς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ὄντας, ὑπολαμβάνοντας πολεμίων ἐφοδὸν εἶναι, χωρεῖν εἰς ὄπλα. Ὡς δ' ἅπαντες ἀνέ-

βησαν ἐπὶ τὸν τόπον, ἐξ οὗ τὴν θάλατταν ἦν ὄρᾱν, τοῖς θεοῖς ἀνατείναντες τὰς χεῖρας, ἡΰχαρίστουν ὥς ἤδη διασεωσμένοι· συνενέγκαντες δ' εἰς ἓνα τόπον λίθους παμπληθεῖς, καὶ ποιήσαντες ἐξ αὐτῶν ἀναστήματα μεγάλα, σκῦλα τῶν βαρβάρων ἀνέθεσαν, βουλόμενοι τῆς στρατείας ἀθάνατον ὑπόμνημα καταλιπεῖν· καὶ τῷ μὲν ὀδηγήσαντι φιάλην ἀργυρεάν καὶ στολὴν Περσικὴν ἐδωρήσαντο· ὃς δεῖξας αὐτοῖς τὴν ἐπὶ Μάκρωνας ὁδόν, ἀπηλλάγη. Οἱ δ' Ἕλληνες εἰσβαλόντες εἰς τὴν τῶν Μακρόνων χώραν, ἐσπέυσαντο, καὶ πρὸς πίστιν παρὰ μὲν ἐκείνων λόγχην ἔλαβον βαρβαρικὴν, αὐτοὶ δ' Ἑλληνικὴν ἔδωκαν· ταῦτα γὰρ ἔφασαν αὐτοῖς οἱ βάρβαροι διὰ προγόνων παραδεδόσθαι πρὸς πίστιν βεβαιότατα. Ὡς δὲ τοὺς τούτων ὄρους διήλθον, παρεγενήθησαν εἰς τὴν τῶν Κόλχων χώραν. Εἰς ἣν ἀθροισθέντων τῶν ἐγχωρίων ἐπ' αὐτοὺς, τοὺς μὲν κρατήσαντες μάχῃ, πολλοὺς ἀνείλον· αὐτοὶ δὲ λόφον ὄχυρόν καταλαβόμενοι, τὴν χώραν ἐπόρθουν, καὶ τὰς ὠφελείας εἰς τοῦτον ἀθροίσαντες, ἀφθόσιως ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον.

(C. 30.) Sed gustatum eius regionis mel Græcorum multis insaniam induxit. Recuperata mentis sanitate, Trapezuntem petunt, ubi benigno hospitio suscepti, sacra Herculi Iovique Servatori peragunt. Tum Chirisophus Byzantium mittitur ad naves comparandas. Quo diutius remorante, postquam Græci in finitima excurrerant, Cerasuntum tendunt. Hinc profecti, gentem Mosynoecorum adeunt, barbaram maxime et ferocem, pugna atrocissima subigendam.

30. Εὐρίσκετο δὲ καὶ σμήνη παμπληθῇ περὶ τοὺς τόπους, ἐξ ὧν πολυτελῇ προσεφέρετο κηρία· τοῦτων δ' οἱ γενεσόμενοι παραλόγῳ περιέπιπτον συμ-

πτώματι. Οἱ γὰρ μεταλαβόντες αὐτῶν, ἄφρονες ἐγί-
 νορτο, καὶ πίπτοντες ἐπὶ τὴν γῆν, ὅμοιοι τοῖς τετε-
 λευηκόσιν ὑπῆρχον· πολλῶν δὲ φαγόντων διὰ τὴν
 γλυκύτητα τῆς ἀπολαύσεως, ταχὺ τὸ πλῆθος ἐγεγύ-
 νει τῶν πεπιτωκότων οἷον ἐν τροπῆς ἐν πολέμῳ γεγε-
 νημένης. Ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἠθύμησεν
 ἡ δύναμις, καταπεπληγμένη τότε παράδοξον καὶ τὸ
 πλῆθος τῶν ἡτυχηκότων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ περὶ τὴν
 αὐτὴν ὥραν ἅπαντες ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον, καὶ κατ'
 ὀλίγον ἀνακτώμενοι τὸ φρονεῖν, ἀνέστησαν, καὶ τὸ
 σῶμα διετίθησαν ὁμοίως τοῖς ἐκ φαρμακοποιίας
 διασωθεῖσιν. Ὡς δ' ἀνέλαβον ἑαυτοὺς, ἐν τρισὶν
 ἡμέραις ἐπορεύθησαν εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλλη-
 νίδα, Σινωπέων μὲν ἀποικον, κειμένην δὲ ἐν τῇ Κόλ-
 χων χώρᾳ. Ἐνταῦθα δὲ διατρίψαντες ἡμέρας τριά-
 κοντα, παρὰ μὲν τοῖς ἐγχωρίοις λαμπρῶς ἐξενίσθη-
 σαν, αὐτοὶ δὲ τῷ τε Ἡρακλεῖ καὶ Αἰὶ σωτηρίῳ θυ-
 σίαν ἐποίησαν καὶ γυμνικὸν ἀγῶνα, καθ' ὃν τέπον
 φασὶ προσπλεύσαι τὴν Ἀργὴν καὶ τοὺς περὶ Ἰάσονα.
 Ἐκεῖθεν δὲ Χειρίσοφον μὲν τὸν ἀφηγούμενον ἀπέ-
 στειλαν εἰς Βυζάντιον ἐπὶ πλοῖα καὶ τριήρεις· ἐλέ-
 γετο γὰρ εἶναι φίλος Ἀναξίβιῳ τῷ Βυζαντίων ναυ-
 ἀρχῳ· τοῦτον μὲν οὖν ἐπὶ κέλῃτος ἐξέπεμψαν· λα-
 βόντες δὲ τῶν ἐπικώπων δύο πλοιάρια παρὰ τῶν
 Τραπεζουντίων, ἐλήστερον τοὺς περιιοκοῦντας βαρ-
 βάρους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Ἐφ' ἡμέ-
 ρας μὲν οὖν τριάκοντα περιέμειναν τὸν Χειρίσοφον·
 ὡς δ' ἐκεῖνος ἐβράδυνεν, αἱ δὲ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις ἐσπάρηζον, ἀνέβησαν ἐκ Τραπεζοῦντος, καὶ

τριταῖοι παρεγενήθησαν εἰς Κερασσοῦντα, πόλιν Ἑλληρίδα, Σινωπέων ἄποικον. Ἐν ταύτῃ δὲ ἡμέρας διατρίψαντες τινες, παρεγενήθησαν εἰς τὸ τῶν Μοσυνοίκων ἔθνος. Τῶν δὲ βαρβάρων συστραφέντων ἐπ' αὐτοὺς, ἐκράτησαν μάχῃ, καὶ πολλοὺς ἀνείλον· συμφυγόντων δὲ εἰς τι χωρίον, ἐν ᾧ κατοικοῦν ἐπιωρόφους ἔχοντες ξυλίνους πύργους, συνεχεῖς προςβολὰς ποιησάμενοι, κατὰ κράτος εἶλον. Ἦν δὲ τὸ χωρίον τοῦτο μητρόπολις τῶν ἄλλων ἐρυνμάτων, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν κατοικεῖ τὸν ὑψηλότατον τόπον ἔχων. Ἔθος δ' ἔχει πάτριον μένειν ἐν αὐτῇ τὸν πάντα βίον, καὶ κεῖθεν διαδοῦναι τοῖς ὄχλοις τὰ προσηκόντα. Βαρβαρώτατον δ' ἔφασαν οἱ στρατιῶται τοῦτο διεληλυθέναι τὸ ἔθνος, καὶ ταῖς μὲν γυναιξίν αὐτοὺς πλησιάζειν ἀπάντων ὁρώντων· τοὺς δὲ παῖδας τῶν πλουσιωτάτων τρέφεσθαι κεῖνοις ἐφθοῖς· ἅπαντας δ' ἐκ παιδὸς στίγμασι τὸν τε γῶτον καὶ τὰ στήθη καταπεποικίλθαι. Ταύτην μὲν οὖν τὴν χώραν ἐν ἡμέραις ὀκτὼ διεπορεύθησαν· τὴν δ' ἔχομένην ἐν τρισίν, ἣν ἐκάλουν Τιβαρηνὴν.

(C. 31.) Inde Cotyora urbem assequuti, ab Heracleensibus et Sinopensibus navigia impetrant. Interea rediit ad suos Chirisophus, sed sine navibus. Tum itaque Heracleam, et inde porro paeninsulam Acherusiam transyeeti, quam pedestri itinere Bithyniae periculis evasisent, tandem Chrysopolin pervenere. Hinc alii in patriam suam redierunt [proximo demum anno, Ol. XCV, 1.], alii in Chersoneso ad finitimam Thraciae urbem oppugnandam substituerunt.

31. Καὶ κεῖθεν εἰς Κοτύωρα πόλιν παρεγενήθησαν Ἑλληρίδα, Σινωπέων ἄποικον. Ἐν ταύτῃ δὲ πεντήκονθ' ἡμέρας διέτριψαν τοὺς περιοίκους τῆς Παφλαγονίας τε καὶ τοὺς ἄλλους βαρβάρους ληστού-

οντες. Ἡρακλειῶται δὲ καὶ Σινωπεῖς ἀπέστειλαν αὐτοῖς πλοῖα, δι' ὧν αὐτοῖτε καὶ τὰ σκευοφόρα διακομίσθησαν. Ἡ δὲ Σινώπη Μιλησίων μὲν ἦν ἄποικος, κειμένη δ' ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ, μέγιστον εἶχεν ἀξίωμα τῶν περὶ τοὺς τόπους· ἐν ᾗ δὴ καθ' ἡμᾶς ἔσχε Μιθριδάτης, ὁ πρὸς Ῥωμαίους διαπολεμήσας, τὰ μέγιστα βασιλεία. Παρεγενήθη δὲ καὶ ἐνταῦθα Χειρίσοφος, ὁ πρὸς τὰς τριήρεις ἀπεσταλμένος, ἄπρακτος. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Σινωπεῖς φιλοφρόνως αὐτοὺς ξενίσαντες, ἀπέπεμψαν αὐτοὺς κατὰ θάλατταν εἰς Ἡράκλειαν Μεγαρέων ἄποικον· καὶ καθωρμίσθη πᾶς ὁ στόλος πρὸς τὴν Ἀχερουσίαν χερσόνησον, ὅπου φασὶν Ἡρακλῆα τὸν ἐξ ἁδου Κέρβερον ἀναγαγεῖν. Ἐκείθεν δὲ περὶ διὰ Βιθυνίας πορευόμενοι, κινδύνοις περιέπιπτον, τῶν ἐγχωρίων ἐξαπομένων κατὰ τὴν πορείαν. Μόγισ οὖν διεσώθησαν εἰς τὴν Χρυσόπολιν τῆς Καλκηδονίας οἱ περιλειφθέντες ἀπὸ μυρίων τριεχίλιοι ὀκτακόσιοι. Ἐκείθεν δὲ ῥαδίως ἤδη τὸ λοιπὸν τινες μὲν διεσώθησαν εἰς τὰς πατρίδας, οἱ δὲ λοιποὶ περὶ τὴν Χερσόνησον ἄθροισθέντες ἐπόρθουν τὴν παρακειμένην Θρακῶν πόλιν. Ἡ μὲν οὖν ἐπ' Ἀρταξέρξην Κύρου στρατεία τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

(C. 32.) Athenis interea triginta tyranni exsilio et caede in cives grassantur. Horum vindices exorti Thebani, Thrasybulo, uni exsulum, copias tradunt, quibus Phylam occupans, Atticam invadendi prolixam nanciscitur occasionem. In eum itaque tyranni exercitum educunt, cives dominationis pertaesos Piraeo tenent conclusos, Eleusinius Salaminiosque, qui cum exulibus conspiraverant, capite mactant. Hinc augeri in castris Thrasybuli profugorum numerus. Tyranni autem, qui frustra cum oblata imperii societate

sollicitarant, auxilia petere a Spartanis, et circa Acharnas castra ponere.

32. Οἱ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις δυναστεύοντες τριάκοντα τύραννοι, καθ' ἡμέραν οὐκ ἐπαύοντο τοὺς μὲν φυγαδεύοντες, τοὺς δὲ ἀναιροῦντες. Τῶν δὲ Θηβαίων ἀγανακτούντων ἐπὶ τοῖς γινομένοις, καὶ φιλοφρόνως τοὺς φυγάδας ὑποδεχομένων, Θρασύβουλος ὁ Στειριεὺς ὀνομαζόμενος, ὢν Ἀθηναῖος, ὑπὸ δὲ τῶν τριάκοντα πεφυγαδευμένος, συνεργούντων αὐτῷ λάθρα τῶν Θηβαίων, κατελάβετο χωρίον τῆς Ἀττικῆς, ὀνομαζόμενον Φυλὴν. Ἦν δὲ τὸ φρούριον ὄχυρόν τε σφόδρα, καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπέχον σταδίους ἑκατόν, ὥς τε πολλὰς ἀφορμὰς αὐτοῖς παρέχεσθαι πρὸς τὴν ἔφοδον. Οἱ δὲ τριάκοντα τύραννοι πυθόμενοι τὸ γεγονός, τὸ μὲν πρῶτον ἐξήγαγον ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν ὥς πολιορκήσοντες τὸ χωρίον· πλησίον δὲ τῆς Φυλῆς αὐτῶν στρατοπεδεύοντων, ἐπεγενήθη πολὺς νικητός· καὶ τινων ἐπιχειρησάντων μετασκηροῦν, οἱ πολλοὶ φεύγειν αὐτοὺς ὑπέλαβον, καὶ πλησίον τινὰ πολεμίαν δύναμιν εἶναι· ἐμπεσόντος δὲ εἰς τὸ στρατόπεδον Θορύβου τοῦ καλουμένου Πανικοῦ, μετεστρατοπέδευσαν εἰς ἕτερον τόπον. Οἱ δὲ τριάκοντα θεωροῦντες τοὺς πολίτας ἐν Ἀθήναις, ὅσοι μὴ μετέχον τῆς τῶν τρισχιλίων πολιτείας, μετώρους ὄντας πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δυναστείας, μετόκισαν αὐτοὺς εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ τοῖς ξενικοῖς ὅπλοις διακατεῖχον τὴν πόλιν· Ἐλευσινίους δὲ καὶ Σαλαμινίους αἰτιασάμενοι τὰ τῶν φυγάδων φρονεῖν, ἅπαντας ἀνέϊλον. Τούτων δὲ πραττομένων, πολλοὶ

τῶν φυγάδων συνέρῳρον πρὸς τοὺς περὶ Θρασύβου-
λον, * * * * φανερῶς μὲν περὶ τινῶν αἰχμαλώτων
διαλεξόμενοι, λάθρα δὲ συμβουλευεῖν αὐτῷ τὸ δια-
λῦσαι τὸ συνεσθηκὸς φυγαδικόν, καὶ μεθ' αὐτῶν τῆς
πόλεως δυναστεύειν, ἀντὶ Θηραμένους προαιρεθέν-
τα· λαβεῖν δ' ἐξουσίαν δέκα τῶν φυγάδων, οὓς ἂν
προαιρῶνται, κατὰγειν εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ μὲν οὖν
Θρασύβουλος ἔφησε προκρίνειν τὴν ἑαυτοῦ φυγὴν
τῆς τῶν τριάκοντα δυναστείας, καὶ τὸν πόλεμον οὐ
καταλύσειν, εἰ μὴ πάντες οἱ πολῖται κατέλθωσι, καὶ
τὴν πάτριον πολιτείαν ὃ δῆμος ἀπολάβῃ· οἱ δὲ τρι-
άκοντα, θεωροῦντες πολλοὺς μὲν ἀφ' ἑαυτῶν ἀφι-
σταμένους διὰ τὸ μῖσος, τοὺς δὲ φυγάδας αἰὲν πλεί-
ους γινομένους, ἀπέστειλαν εἰς Σπάρτην πρέσβεις
περὶ βοήθειας· αὐτοὶ δ' ὅσους ἡδύναντο πλείστους
ἀθροίσαντες, ἐν ὑπαίθρῳ περιεστρατοπέδευσαν περὶ
ταῖς ὀνομαζομέναις Ἀχαρνάς.

(C. 33.) Quae castra Thrasybulus ex improvise adortus, Pirae-
cum occupat et Munychiam, a Critia strenue oppugnatam. Fasis
tandem tyrannia, undique et exsules et cives Thrasybuli partes se-
quantur, qui ad ipsam obsidendam urbem se comparabat. His moti
Athenienses, pro triginta tyrannis, urbe expulsis, decemviros sibi
praeficiunt, non illos meliores; qui, abiecto pacis integrandae stu-
dio, auxilia Laedaeomone arcessunt, duce Lysandro. Tandem Pau-
sanias, vel Lysandro invidens, vel Spartanorum famae consulens
magna cum manu Athenas profectus, oppidanos cum exsulibus re-
conciliat, pristinamque civitati democratiam restituit. [Malc. Re-
dierat iam libertas Athenis Arch. Euclide, Ol. XCIV, 2.]

33. Ὁ δὲ Θρασύβουλος τὴν ἱκανὴν τοῦ χωρίου
κατακλιπὼν φυλακὴν, ἐξήγαγε τοὺς φυγάδας, ὄντας
χιλίους καὶ διακοσίους· ἐπιθέμενος δὲ τῇ τῶν ἐναν-
τίων παρεμβολῇ νυκτὸς ἀπροςδοκῆτως, καὶ συχνοὺς
ἀποκτείνας, τοὺς ἄλλους διὰ τὸ παράδοξον ἐξέπληξε,

καὶ φυγεῖν εἰς Ἀθήνας ἠνάγκασε. Μετὰ δὲ τὴν μά-
 χην ὁ Θρασύβουλος εὐθύς μὲν ὤρμησεν ἐπὶ τὸν
 Πειραιέα, καὶ κατελάβετο τὴν Μουνυχίαν, λόφον
 ἔρημον καὶ καρτερόν· οἱ δὲ τύραννοι, τῇ δυνάμει
 πάσῃ καταβάντες εἰς τὸν Πειραιέα, προσέβαλον τῇ
 Μουνυχίᾳ, Κριτίου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος. Ἐπὶ
 πολὺν δὲ χρόνον τῆς μάχης καρτερῶς γενομένης, οἱ
 μὲν τύραννοι τοῖς πλήθεσιν ὑπερεῖχον, οἱ δὲ φυγά-
 δες τῇ τῶν τόπων ἔχυρότητι. Τέλος δὲ Κριτίου πε-
 σόντος, οἱ μετὰ τῶν τριάκοντα κατεπλάγησαν, καὶ
 πρὸς τοὺς δμαλωτέρους τόπους κατέφυγον, οὐ τολ-
 μῶντων τῶν φυγᾶδων εἰς ἐκείνους καταβαίνειν. Με-
 τὰ δὲ ταῦτα, συγχῶν ἀφιστάμενων πρὸς τοὺς φυγά-
 δας, οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἐξαίφνης ἐπέθεντο
 τοῖς ἐναντίοις, καὶ μάχῃ κρατήσαντες, ἐκυρίευσαν
 τοῦ Πειραιέως. Εὐθύς δὲ πολλοὶ μὲν τῶν ἐκ τῆς
 πόλεως, ἐπιθυμοῦντες ἀπαλλαγῆναι τῆς τυραννίδος,
 συνέρρόον εἰς τὸν Πειραιέα· πάντες δ' οἱ κατὰ τὰς
 πόλεις διεφθιμμένοι φυγάδες, ἀκούοντες τὰ προτερή-
 ματα τῶν περὶ Θρασύβουλον, ἤκον εἰς Πειραιέα,
 καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη πολὺ ταῖς δυνάμεσιν οἱ φυγάδες
 ὑπερεῖχον· διὸ καὶ πολιορκεῖν τὴν πόλιν ἐπεχείρη-
 σαν. Οἱ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις τοὺς μὲν τριάκοντα τῆς
 ἀρχῆς παύσαντες, ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπεμψαν, δέκα
 δ' ἄνδρας κατέστησαν αὐτοκράτορας, εἰ δύναιτο
 μάλιστα φιλικῶς διαλύεσθαι τὸν πόλεμον. Οὗτοι
 δὲ παραλαβόντες τὴν ἀρχήν, τούτων μὲν ἡμέλησαν,
 ἑαυτοὺς δὲ τυράννους ἀποδείξαντες, ἀπὸ Λακεδαι-
 μονος τετραράκοντα ναῦς μετεπέμψαντο, καὶ στρα-

τιώτας χιλίους, ὧν ἦρχε Λύσανδρος. Πανσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, φθονῶν μὲν τῷ Λύσανδρῳ, θεωρῶν δὲ τὴν Σπάρτην ἀδοξοῦσαν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀνέξευξε μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ παραγεννηθεὶς εἰς Ἀθήνας, διήλλαξε τοὺς ἐν τῇ πόλει πρὸς τοὺς φυγάδας. Διόπερ Ἀθηναῖοι μὲν ἐκοιμῶντο τὴν πατρίδα, καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ἰδίοις νόμοις ἐπολιτεύσαντο· τοῖς δ' εὐλαβουμένοις μὴ τι πᾶθωσι διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὸ συνεχὲς αὐτῶν ἀδικήματα, τὴν Ἐλευσίνα κατοικεῖν συνεχώρησαν.

(C. 34.) Elei in gratiam redeunt cum Lacedaemoniis. Hi, pacatis reliquis Graeciae populis, in Messenios arma movent, eosque Graecia exterminant. Migrant exules in Siciliam et Cyrenen. Sed iuncti Cyrenensis, quos Aristo urbe eiecerat, dum seditionem adversus illum adiuvant, utrimque magna Cyrenaeorum edita strage, prope omnes in proelio occumbunt. — Romanorum tunc colonia Velitras deducta.

34. Ἡλεῖοι δέ, φοβηθέντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ὑπεροχὴν, κατέλυσαν τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον, ἐφ' ᾧ τὰς τριῆρεις δοῦναι Λακεδαιμονίοις, καὶ τὰς περιοικούσας πόλεις αὐτονόμους ἀφεῖναι. Λακεδαιμόνιοι δέ, καταλελυκότες τοὺς πολέμους, καὶ σχολὴν ἔχοντες, ἐστράτευσαν ἐπὶ Μεσσηνίους· ὧν οἱ μὲν ἐν Κεφαλληνίᾳ φρουρίον τι κατήκουν, οἱ δὲ Ναυπάκτιον ἐν τοῖς προσεσπερίοις λεγομένοις Λοκροῖς, δόντων Ἀθηναίων. Ἐκβαλόντες δ' αὐτοὺς ἐκ τῶν τόπων, ἀπέδωκαν τὰ φρούρια, τὸ μὲν τοῖς τὴν Κεφαλληνίαν οἰκοῦσι, τὸ δὲ τοῖς Λοκροῖς. Οἱ δὲ Μεσσηνιοὶ, διὰ τὸ παλαιὸν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας μῖσος πανταχόθεν ἐλαυνόμενοι, μετὰ τῶν ὀπλῶν ἀπηλλάγησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τινες μὲν αὐτῶν

πλεύσαντες εἰς Σικελίαν, ἐγένοντο Διονυσίου μισθοφόροι· τινὲς δ' εἰς Κυρήνην ἔπλευσαν, περὶ τριετίους ὄντες, καὶ μετὰ τῶν ἐκεῖ φυγάδων ἐτάχθησαν. Οἱ γὰρ Κυρηναῖοι κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐν ταραχῇ καθεισθήκεισαν, Ἀρίστωνος καὶ τινων ἐτέρων κατελιηφότων τὴν πόλιν. Προςφάτως μὲν πεντακόσιοι οἱ δυνατώτατοι τῶν Κυρηναίων ἀνήρηντο· τῶν δὲ ἄλλων ἐπεφύγεισαν οἱ χαριέστατοι. Οἱ μὲν ἄλλοι φυγάδες προσλαμβανόμενοι τοὺς Μεσσηνίους, παρετάξαντο πρὸς τοὺς τὴν πόλιν κατελιηφότας· καὶ τῶν μὲν Κυρηναίων πολλοὶ παρ' ἀμφοτέροις ἔπεσον· οἱ δὲ Μεσσηνιοὶ σχεδὸν ἅπαντες ἀνῆρέθησαν. Μετὰ δὲ τὴν παράταξιν οἱ Κυρηναῖοι πρὸς ἀλλήλους διαπρεςβευσάμενοι διηλλάγησαν, καὶ παρὰ ῥῆμα ὀρκωμοτήσαντες μὴ μνησικακήσειν, κοινῇ τὴν πόλιν κατόκησαν. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ῥωμαῖοι προσέθηκαν οἰκήτορας εἰς τὰς ὀνομαζόμενας Οὐελίτρας.

(C. 35.) Olymp. XCV, 1. a. C. 398. Arch. Lachete, Tribb. m. c. p. Man. Aemilio, App. Claudio, M. Quintilio, L. Iulio, M. Furio Fuso et L. Valerio, Artaxerxes, bello perfunctus, [Pharnabazum et] Tissaphernem mittit ad maritimas Asiae provincias in fidem recipiendas. Quarum praefecti, perfidiae poenam extimescentes, placare Tissaphernem; Tamos autem, Ioniae satrapes, ad Psammitichum, Aegypti regem, aufugere: qui occiso profugo, eius opibus potitus est. Graecae civitates, quamquam deprecantibus Lacedaemoniis, a barbaris hostiliter oppressae sunt.

35. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Λάχης, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατιὴν ἀρχὴν διώκουν χιλιάρχοι, Μάνιος Αἰμίλιος, Ἀππίος Κλαύδιος, Μάρκος Κοϊκτίλιος, Λεύκιος Ἰούλιος, Μάρκος Φούριος, καὶ Λεύκιος Οὐαλέριος· ἐγενήθη δὲ

καὶ Ὀλυμπιάς πέμπτη πρὸς ταῖς ἐννεήκοις, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Μίνως Ἀθηναῖος. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους, Ἀρταξέρξης μὲν ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς καταπεπολεμηκὼς Κῦρον, ἀπεστέλλει Φαργάβαζον παραληψόμενον πάσας τὰς ἐπὶ θαλάττῃ σατραπείας. Διόπερ οἱ Κῦρος συμμαχήσαντες σατραπαὶ καὶ πόλεις ἐν ἀγωνίᾳ πολλῇ καθειστήκεισαν, μὴ ποτε δῶσι τιμωρίαν ὑπὲρ ὧν ἐξήμαρτον εἰς τὸν βασιλέα. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σατραπαὶ διαπρεσβεύοντες πρὸς Τισσαφέρην, ἐξεθεράπευον, καὶ τὰ καθ' αὐτοὺς ἐτίθεντο πρὸς αὐτόν, ὅπως ποῖ ἦσαν δυνατοί. Ταμῶς δὲ μέγιστος ὢν αὐτῶν, καὶ τῆς Ἰωνίας ἀφηγούμενος, εἰς τὰς τριήρεις ἐνέθετο τὰ χρήματα καὶ τοὺς υἱοὺς ἅπαντας, πλην ἑνὸς τοῦ καλουμένου μὲν Γάου, μετὰ δὲ τινας χρόνους ἀφηγησάμενος τῶν βασιλικῶν δυνάμεων. Εὐλαβηθεὶς οὖν ὁ Ταμῶς τὸν Τισσαφέρην, ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον μετὰ τοῦ στόλου, καὶ κατέφυγε πρὸς Ψαμμίτιχον τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπόγονον ὄντα τοῦ Ψαμμίτιχος. Οὗτος δ' αὐτῷ προγεγενημένης εὐεργεσίας εἰς τὸν βασιλέα, διελάμβανε τοῦτον ἔχειν οἰονεῖ τινα λιμένα τῶν ἀπὸ τοῦ βασιλέως κινδύνων. Ὁ δὲ Ψαμμίτιχος τὴν τε εὐεργεσίαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἰκέτας ὅσιον παρ' οὐδὲν ἡγησάμενος, ἀπέσφαξε τὸν ἰκέτην καὶ φίλον μετὰ τῶν τέκνων, ὅπως τῶν τε χρημάτων καὶ τοῦ στόλου γένηται κύριος. Αἱ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις Ἑλληνίδες, πυνθανόμεναι τὴν Τισσαφέρην κατὰβασιν, περὶ σφῶν ἀγωνιῶσαι, πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπεμψαν πρέσβεις, δεόμεναι μὴ περι-

δεῖν αὐτάς ὑπὸ τῶν βαρβάρων γινομένας ἀναστᾶ-
τους. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι βοηθήσειν ἐπαγγελα-
μενοι, πρὸς Τισσαφέρην ἐπεμψαν πρέσβεις, τοῖς
ἐροῦντας μὴ ὄπλα πολέμια ἐπιφέρειν ταῖς Ἑλληνίσαι
πόλεσι. Τισσαφέρης δὲ μετὰ δυνάμειος ἐπὶ πρώτῃν
ἐλθὼν τὴν Κυμαίων πόλιν, τὴν τε χώραν ἐπόρθησεν
ἅπασαν, καὶ πολλῶν αἰχμαλώτων ἐγκρατὴς ἐγένετο·
μετὰ δὲ ταῦτα συγκλείσας αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν, ὥς
ὁ μὲν χειμὼν συνήγγισε, τὴν δὲ πόλιν ἐλεῖν οὐκ ἠδύ-
νατο, τοὺς αἰχμαλώτους πολλῶν χρημάτων ἀπελύ-
τρωσε, καὶ τὴν πολιορκίαν ἔλυσε.

(C. 36.) Inde Lacedaemonii pro Graecis in Asia bellum inferunt Persis, duce Thimbrone. Is conscriptis sociis, Magnesiam recuperat: tum Tralles incautum adortus, Magnesiam repetit, transfertque eam ad montem Thoracem. Mox sub Tissaphernis adventu Ephesum se recipit.

36. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς βασιλείᾳ πό-
λεμον Θίμβρωνα καταστήσαντες ἡγεμόνα, χιλίους
μὲν τῶν πολιτῶν ἔδωκαν, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων
ἐκέλευσαν στρατολογεῖν οὓς ἂν αὐτῷ φαίνεται συμ-
φέρειν. Ὁ δὲ Θίμβρων πορευθεὶς εἰς Κόρινθον,
καὶ κεῖ παρὰ τῶν συμμάχων μεταπεμψάμενος στρα-
τιώτας, ἐξέπλευσεν εἰς Ἐφεσον, ἔχων οὐ πλείους πεν-
τακισχιλίων. Ἐκεῖ δὲ ἐκ τε τῶν ἰδίων πόλεων καὶ
τῶν ἄλλων ὥς δις χιλίους καταγράψας, ἀνέξεν, τοὺς
πάντας ἔχων οὐ πλείους ἐπτακισχιλίων. Διελθὼν δ'
ὥς ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους πρὸς Μαγνησίαν, ἧς ἦρχε
Τισσαφέρης, ταύτην δ' ἐξ ἐφόδου παραλαβὼν, καὶ
ταχέως ἐπὶ Τριῳλλεῖς τῆς Ἰωνίας πορευθεὶς, ἐπεχεί-
ρησε πολιορκεῖν τὴν πόλιν· οὐδὲν δὲ δυνάμενος προῦ-
ξαι δι' ὀχνηρότητα, πάλιν εἰς Μαγνησίαν ἀπεχώρησε.

Ταύτης δ' οὔσης ἀτειχίστου, καὶ διὰ τοῦτο φοβούμενος, μὴ ποτε χωρισθέντος αὐτοῦ κυριεύσῃ τῆς πόλεως ὁ Τισσαφέρνης, μετόπισεν αὐτὴν πρὸς τὸ πλησίον ὄρος, ὃ καλοῦσι Θῶρακα· αὐτὸς δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν, τοὺς στρατιώτας ἐνέπλησε παντοίας ὠφελείας. Τισσαφέρνους δὲ μετὰ πολλῆς ἵππου παραγενομένου, διευλαβηθεὶς ἀνέστρεψεν εἰς Ἑφεσον.

(C. 37.) Thimbronis exercitui adiungunt se Graeci ab expeditione Cyri redacti, qui Xenophonte duce Thracas litorales devicerant. — Hoc tempore Dionysius Adranum condidit. Archelaus Macedoniae rex obiit, ab amico imprudenter vulneratus. Successit Orestes, cui Aëropus cum regno vitam ademil. Athenis Socrates iniustissimo supplicio interiit.

37. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, τῶν ἐστρατευμένων μετὰ Κύρου καὶ διασωθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα τινὲς μὲν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας ἀπηλλάγησαν, οἱ δὲ πλείστοι στρατιωτικὸν εἶθισμένοι ζῆν βίον, καὶ σχεδὸν ὄντες πεντακισχίλιοι, στρατηγὸν αὐτῶν εἶλοντο Ξενοφῶντα· ὃς ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν, ὥρμησε πολεμήσων Θρᾷκας τοὺς περὶ τὸν Σαλμυδησσὸν οἰκοῦντας· οὗτος δ' ἐστὶ μὲν ἐπ' ἀριστερᾷ τοῦ Πόντου, παρεκτείνων δ' ἐπὶ πολὺ, πλείστα ποιεῖ ναυάγια. Οἱ μὲν οὖν Θρᾷκες εἰώθεισαν, περὶ τούτους τοὺς τόπους ἐφεδρεύοντες, τοὺς ἐκπλιόντας τῶν ἐμπόρων αἰχμαλωτίζειν. Ὁ δὲ Ξενοφῶν μετὰ τῶν συνηθροισμένων στρατιωτῶν ἐμβαλὼν αὐτῶν εἰς τὴν χώραν, μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ τὰς πλείστας τῶν καμῶν ἐνέπρησε. Μετὰ δὲ ταῦτα Θίμβρωνος αὐτοὺς μεταπεμπομένου καὶ μισθοὺς ἐπαγγελλομένου δώσειν, πρὸς ἐκείνον ἀπεχώρησαν, καὶ μετὰ Λακεδαιμονίων

ἐπολέμουν τοῖς Πέρσαις. Τούτων δὲ πραττομένων, Λιονύσιος μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ πόλιν ἔκτισεν ὑπ' αὐτὸν τὸν τῆς Αἰτνῆς λόφον, καὶ ἀπὸ τινος ἐπιφανοῦς ἱεροῦ προσηγόρευσεν αὐτὴν Ἀδρανον. Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἐν τινι κυνηγίῳ πληγεὶς ἀκουσίως ὑπὸ Κρατεροῦ τοῦ ἐρωμένου, τὸν βίον μετήλλαξε, βασιλεύσας ἔτη ἑπτὰ· τὴν δ' ἀρχὴν διεδέξατο Ὁρέστης παῖς ὢν, ὃν ἀνελὼν Ἀέροπος ἐπίτροπος ὢν, κατέσχε τὴν βασιλείαν ἔτη ἕξ. Ἀθήνησι δὲ Σωκράτης ὁ φιλόσοφος ὑπ' Ἀνύτου καὶ Μελίτου κατηγορηθεὶς ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ φθορᾷ τῶν νέων, θανάτῳ κατεδικάσθη, καὶ πίων κώνειον ἐτελεύτησεν. Ἀδίκου δὲ τῆς κατηγορίας γεγεννημένης, ὁ δῆμος μετεμελήθη, τηλικούτον ἄνδρα θεωρῶν ἀνηρημένον. Λόπερ τοὺς κατηγορήσαντας δι' ὀργῆς εἶχε, καὶ τέλους ἀκρίτους ἀπέκτεινε.

(C. 33.) Olymp. XCV, 2. a. C. 397. Arch. Aristocrate, Tribb. m. c. p. C. Servilio, L. Virginio, Q. Sulpicio, A. Manl. Capitolino, Q. Servilio et Man. Sergio, Lacedaemonii in locum Thimbronis, qui male rem gesserat, Dereyllidam substituunt. Is multis in Troade locis occupatis, factisque cum Pharnabazo octo mensium induciis, Thraces in Bithynia infestat. Seditionem Heracleae in Trachinia, et inter Oetae incolae exortam Heripidas, ab Lacedaemoniis missus, inhumane compescit. Thraces irrumpunt in Chersonesum, domiti et expulsi a Dereyllida, quem arcessitum ex Asia, Chersonesii multis ob eam rem muneribus ornant.

38. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν τὴν ἀρχὴν Ἀριστοκράτης παρέλαβεν, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν ἕξ χιλίαρχοι διεδέξαντο, Γαῖος Σερουίλιος, καὶ Λεύκιος Οὐεργίνιος, Κόϊντος Σουλπίκιος, Αὔλος Ματίλιος, Κάπιτος Κλώδιος, καὶ Μάρκος Ἄγκος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων, Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι τὸν Οἴμ-

βρωνα κακῶς διοικοῦντα τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, Δερ-
 κυλλίδαν στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψαν· ὃς
 παραλαβὼν τὴν δύναμιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς ἐν τῇ
 Τρωάδι πόλεις. Ἀμάξιτον μὲν οὖν καὶ Κολώνας καὶ
 Ἀρίσβαν εἶλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ δὲ ταῦτα Ἴλιον καὶ
 Κεβρηνίαν καὶ τὰς ἄλλας ὑπάσας τὰς κατὰ τὴν
 Τρωάδα, ἃς μὲν δόλῳ παρέλαβεν, ἃς δὲ ἐκ βίας
 ἐχειρώσατο. Μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς Φαρνάβαζον
 ὀκταμηνιαίους ἀνοχὰς ποιησάμενος, ἐστράτευσεν ἐπὶ
 Θρᾷκας τοὺς περὶ Βιθυνίαν τότε κατοικοῦντας,
 πορθήσας δ' αὐτῶν τὴν χώραν, ἀπήγαγε τὴν δύνα-
 μιν εἰς παραχειμασίαν. Ἐν Ἡρακλείᾳ δὲ τῇ περὶ
 Τραχίνα στάσεως γενομένης, Ἡριπίδαν ἐξέπεμψαν
 Λακεδαιμόνιοι καταστήσοντα τὰ πράγματα. Ὃς
 παραγενόμενος εἰς Ἡράκλειαν, συνήγαγεν εἰς ἐκκλη-
 σίαν τὰ πλήθη, καὶ περιστήσας ἐν τοῖς ὅπλοις, συνέ-
 λαβε τοὺς αἰτίους, καὶ πάντας ἀνεῖλεν, ὄντας περὶ
 πεντακοσίους. Τῶν δὲ περὶ τὴν Οἶτην κατοικούν-
 των ἀποστάντων, ἐπολέμησεν αὐτοῖς, καὶ πολλοῖς
 περιβαλὼν κακοῖς, ἠνάγκασεν ἐκλιπεῖν τὴν χώραν·
 ὧν οἱ πλεῖστοι μετὰ τῶν τέκνων καὶ γυναικῶν ἔφυ-
 γον εἰς Θεσσαλίαν, καὶ μετὰ πέντε ἔτη κατήχθησαν
 εἰς Βοιωτίαν. Τούτων δὲ πραττομένων, Θρᾷκες
 πολλοῖς πλήθεσιν ἐνέβαλον εἰς τὴν Χερσόνησον, καὶ
 τὴν χώραν πᾶσαν πορθήσαντες, τειχῆρεις συνεῖχον
 τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις. Οἱ δὲ Χερσόνησῖται, πιεζόμενοι
 τῷ πολέμῳ, μετεπέμψαντο Δερκυλλίδαν τὸν Λακε-
 δαιμόνιον ἐκ τῆς Ἀσίας. Οὗτος δὲ διαβάς μετὰ τῆς
 δυνάμεως, τοὺς μὲν Θρᾷκας ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας,

τὴν δὲ Χερσόνησον, ἀπὸ θαλάττης ἀρξάμενος, μέχρι θαλάττης διετείχισε. Τοῦτο δὲ πράξας, τοὺς μὲν Ὀρχίας ἐκώλυσε τῆς εἰς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον καταδρομῆς· αὐτὸς δὲ μεγάλαις δωρεαῖς τιμηθεὶς, διεβίβασε τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Ἀσίαν.

(C. 39.) Rex Persarum, Pharnabazo auctore, classi praeficit Cononem Atheniensem; qui imperii patriae recuperandi spe ductus, conditionem accepit. Eius classis, qualis tum erat, nondum satis instructa, in Ciliciam, Pharnabazus autem et Tissaphernes Ephesum proficiscuntur, ubi, ante ineundam pugnam, cum Lacedaemonios induciae fiunt.

39. Φαρνάβαζος δέ, τῶν πρὸς Λακεδαιμονίου ἀνοχῶν γενομένων, ἀνέβη πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ συνέπεισεν αὐτὸν στόλον ἐτοιμάσαι, καὶ ναύαρχον ἐπιστῆσαι Κόνωνα τὸν Ἀθηναῖον. Οὗτος γὰρ ἦν ἔμπειρος τῶν κατὰ πόλεμον ἀγώνων, καὶ μάλιστα τῶν πολεμίων· πολεμικώτατος δ' ὢν ἐν Κύπρῳ διέτριβε παρ' Εὐαγόρᾳ τῷ βασιλεῖ. Πεισθέντος δὲ τοῦ βασιλέως, Φαρνάβαζος λαβὼν ἀργυρίου τάλαντα πεντακόσια, παρεσκευάζετο κατασκευάζειν ναυτικόν. Διαπλεύσας οὖν εἰς Κύπρον, τοῖς μὲν ἐκεῖ βασιλεύσιν παρήγγειλεν ἑκατὸν τριήρεις ἐτοιμάζειν· τῷ δὲ Κόνωνι περὶ τῆς ναυαρχίας διαλεχθεὶς, ἐπέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἡγεμόνα, μεγάλας ὑποφαίωνων παρὰ τοῦ βασιλέως ἐλπίδας. Ὁ δὲ Κόνων (ἅμα μὲν ἐλπίζων ἀνακτήσεσθαι τῇ πατρίδι τὴν ἡγεμονίαν, εἰ Λακεδαιμόνιοι καταπολεμηθεῖεν, ἅμα δ' αὐτὸς μεγάλης τεύξεσθαι δόξης) προσεδέξατο τὴν ναυαρχίαν. Οὕπῳ δὲ τοῦ στόλου παντὸς παρεσκευασμένου, τὰς ἐτοίμους ναῦς τετταράκοντα λαβὼν, διέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ κεῖ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον

ἡτοιμάζετο. Φαρνάβαζος δὲ καὶ Τισσαφέρνης ἐκ τῶν ἰδίων σατραπειῶν ἀθροίσαντες στρατιώτας, ἀνέ-
 ζευξαν, ἐπὶ τῆς Ἐφέσου τὴν πορείαν ποιούμενοι, διὰ
 τὸ τοὺς πολεμίους ἔχειν ἐνταῦθα τὴν δύναμιν· καὶ
 συνηκολούθουν αὐτοῖς πεζοὶ μὲν διεμύριοι, ἱππεῖς
 δὲ μύριοι. Ἀκούων δὲ τῶν Περσῶν τὴν ἔφοδον Δερ-
 κυλλίδας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφηγούμενος, ἐξη-
 γαγε τὴν δύναμιν, ἔχων τοὺς πάντας οὐ πλείους τῶν
 ἑπτακισχιλίων. Ὡς δ' ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγενήθη τὰ
 στρατόπεδα, σπονδὰς ἐποίησαντο, καὶ χρόνον ὥρι-
 σαν, ἐν ᾧ Φαρνάβαζος μὲν πρὸς τὸν βασιλέα πέμψει
 περὶ συνθηκῶν, εἰ βούλοιο καταλῦσαι τὸν πόλεμον,
 Δερκυλλίδας δὲ τοῖς Σπαρτιάταις δηλώσει περὶ τού-
 των. Οὗτοι μὲν οὖν οὕτω διέλυσαν τὰ στρατόπεδα.

(C. 40.) In Sicilia novum bellum in Dionysium movetur. Au-
 ctiores erant Rhegini, iunctis exsulis Syracusanis et Messeniis,
 veriti crescentem tyranni potentiam. Sed orto sociorum dissensu,
 quum Messenii, iniussu populi bellantes, foederi se subducerent,
 Dionysio pax ultro oblata, ab eoque accepta est.

40. Ῥηγῖνοι δὲ Χαλκιδέων ὄντες ἄποικοι, τὴν
 αὖξιν τοῦ Διονυσίου χαλεπῶς ἐώρων. Ναξίους
 μὲν γὰρ καὶ Καταναίους συγγενεῖς ὄντας ἐξηνδρα-
 ποδίσατο· τοῖς δὲ Ῥηγίνοις, τοῦ αὐτοῦ μετέχουσι
 τοῖς ἡτυχηκόσιν, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγωνίαν παρεῖχε
 τὸ γεγονός, πάντων εὐλαβουμένων μὴ ταῖς αὐταῖς
 συμφοραῖς περιπέσωσιν. Ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, πρὶν
 τελείως ἰσχυρὸν γενέσθαι τὸν τύραννον, στρατεύειν
 ἐπ' αὐτὸν κατὰ τάχος. Καὶ οἱ φυγαδευθέντες τῶν
 Συρακουσίων ὑπὸ Διονυσίου παρὰ τῶν Ῥηγίνων
 ἔλαβον τὰ πρὸς τὸν πόλεμον οὐκ ἐλάχιστα. Τότε
 γὰρ οἱ πλείστοι διατρίβοντες ἐν Ῥηγίῳ, περὶ τούτων

διαλεγόμενοι, διετέλουν διδάσκοντες, ὅτι συνεπιθή-
 σονται τῷ καιρῷ πάντες οἱ Συρακούσιοι. Τέλος δὲ
 καταστήσαντες στρατηγούς, ἐξέπεμψαν μετ' αὐτῶν
 πεζοὺς μὲν ἑξακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ ἑξακοσίους, τριή-
 ρεις δὲ πεντήκοντα. Οὗτοι δὲ διαπλεύσαντες τὸν
 πορθμόν, ἔπεισαν τοὺς τῶν Μεσσηνίων στρατηγούς
 κοινωνῆσαι τοῦ πολέμου, φάσκοντες δεινὸν εἶναι,
 περὶ ὕδρην ἀστυγέιτονας Ἑλληνίδας πόλεις ἄρδην ἀρη-
 ρημέναις ὑπὸ τοῦ τυράννου. Οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ
 πεισθέντες τοῖς Ῥηγίνοις, ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώ-
 μης ἐξήγαγον τοὺς στρατιώτας. Ἦσαν δ' οὗτοι πε-
 ζοὶ μὲν τετρακισχίλιοι, ἵππεῖς δὲ τετρακόσιοι, τριή-
 ρεις δὲ τριάκοντα. Ἐπεὶ δὲ προῆλθον αἱ προειρη-
 μέναι δυνάμεις πρὸς τοὺς ὄρους τῆς Μεσσηνίας, ἐνέ-
 πεισεν εἰς τοὺς στρατιώτας στάσις, Λαομέδοντος τοῦ
 Μεσσηνίου δημηγορήσαντος. Οὗτος γὰρ συνεβού-
 λευε μὴ κατὰρχεσθαι πόλεμον πρὸς τὸν Διονύσιον
 μηδὲν αὐτοὺς ἡδικοῦτα. Οἱ μὲν οὖν τῶν Μεσση-
 νίων στρατιῶται, τὸν πόλεμον οὐκ ἐπικεκρωκότος
 τοῦ δήμου, παραχρῆμα ἐπέισθησαν, καὶ τοὺς στρα-
 τηγούς καταλιπόντες, ἀνέκαμψαν εἰς τὴν πατρίδα.
 Ῥηγῖνοι δ' οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι καθ' ἑαυτοὺς, ἐπει-
 δὴ τοὺς Μεσσηνίους ἐώρων διαλύοντας τὸ στρατό-
 πεδον, καὶ αὐτοὶ ταχέως ἀνέκαμψαν εἰς Ῥήγιον.
 Διονύσιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς Συ-
 ρακουσίας ἐξήγαγε τὴν δύναμιν, προσδεχόμενος τὴν
 τῶν πολεμίων ἔφοδον· ὥς δ' ἤκουσε τὴν ἀνάζευξιν
 αὐτῶν, ἀπήγαγε τὴν στρατιάν εἰς τὰς Συρακοῖδας.
 Διαπρεβευσαμένων δὲ τῶν Ῥηγίων καὶ τῶν Μεσ-

σπηίων περὶ εἰρήνης, κρίνων συμφέρον εἶναι διαλύεσθαι τὴν ἔχθραν, πρὸς τὰς πόλεις συνέθετο τὴν εἰρήνην.

(C. 41.) Interea Dionysius, opportunissimum ratus, domare Carthaginienses, pestilentia iamiam allictos, in quorum clientelam multi Graecorum confugerant, maximo studio et sumptu bellum in eos paravit. Ergo fabros undique convocavit, qui et naves struerent, et arma ad formam praescriptam et cuius genti propriam fabricarent.

41. Ὅρων δὲ τῶν Ἑλλήνων τινὰς εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν Καρχηδονίων ἀποτρέχοντας, τὰς τε πόλεις καὶ τὰς κτήσεις κομιζομένους, ἐνόμιζε, τῆς πρὸς τοὺς Καρχηδονίους εἰρήνης μενούσης, πολλοὺς τῶν ὑφ' αὐτὸν ταττομένων βουλήσεσθαι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνων ἐπιστάσεως· ἐὰν δὲ πόλεμος γένηται, πάντας τοὺς καταδεδουλωμένους ὑπὸ Καρχηδονίων ἀπρστήσεσθαι πρὸς αὐτόν. Ἦκουσε δὲ καὶ τῶν Καρχηδονίων πολλοὺς ἐν Λιβύῃ διεφθάρθαι, λοιμικῇ καταστάσει περιπεσόντας. Διὸ καὶ νομίζων εὐθետὸν ἔχειν καιρὸν τοῦ πολέμου, κατασκευὴν ἔκρινε δεῖν πρῶτον γίνεσθαι· ὑπελάμβανε γὰρ ἔσεσθαι μέγαν καὶ πολυχρόνιον τὸν πόλεμον, ὥς ἂν πρὸς τοὺς δυνατωτάτους τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην μέλλων διαγωνίζεσθαι. Εὐθὺς οὖν τοὺς τεχνίτας ἤθροισεν, ἐκ μὲν τῶν ὑπ' αὐτὸν ταττομένων πόλεων, κατὰ πρόσταγμα, τοὺς δ' ἐξ Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἔτι δὲ τῆς Καρχηδονίων ἐπικρατείας, μεγάλοις μισθοῖς προτρεπόμενος· διενεοῖτο γὰρ ὅπλα μὲν παμπληθῆ καὶ βέλη παντοῖα κατασκευάσαι, πρὸς δὲ τούτοις, ναῦς τε τρήρεις καὶ πεντήρεις, οὐδέπω κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους σκάφους πεντηρικοῦ νεανυπηγημένου. Συνα-

χθέντων δὲ πολλῶν τεχνιτῶν, διελὼν αὐτοὺς κατὰ τὰς οἰκείας ἐργασίας, ἐπέστησε τῶν πολιτῶν τοὺς ἐπισημοτάτους, προθεὶς δωρεὰς μεγάλας τοῖς κατασκευάσασιν ὄπλα. Ἔδωκε δὲ καὶ τῶν ὀπλων τοῦ γένους ἐκάστου τύπον, διὰ τὸ τοὺς μισθοφόρους ἐκ πολλῶν ἔθνων συνεστηκέναι. Ἔσπευδε γὰρ ἑκαστον τῶν στρατευομένων κοσμήσαι τοῖς οἰκείοις ὄπλοις, καὶ διελάβανε τὸ στρατόπεδον πολλὴν ἑξέιν κατὰπληξιν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ κατὰ τὰς μάχας κάλλιστον χρήσασθαι τῷ συνήθει καθοπλισμῷ πάντας τοὺς συναγωνιζομένους. Συμπεροθυμωμένων δὲ καὶ τῶν Συρακουσίων τῇ τοῦ Διονυσίου προαίρεσει, πολλὴν συνέβαινε γενέσθαι τὴν φιλοτιμίαν περὶ τὴν τῶν ὀπλων κατασκευήν. Οὐ μόνον γὰρ ἐν τοῖς προνόοις καὶ τοῖς ὀπισθοδόμοις τῶν ἱερῶν, ἔτι δὲ τοῖς γυμνασίοις καὶ ταῖς κατὰ τὴν ἀγορὰν στοαῖς ἔγεμε πᾶς τόπος τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῶν δημοσίων τόπων, ἐν ταῖς ἐπιφανεστάταις οἰκίαις ὄπλα παμπληθῆ κατεσκευάζετο.

(C. 42.) Catapulta tunc inventa. Artificum industria, praemiis excitata, mirabilia perfecit. In primis excelluit quadrireum et penterium, quarum ingens erat numerus, magnifica aedificatio.

42. Καὶ γὰρ τὸ καταπελτικὸν εὐρέθη κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν Συρακούσαις, ὥς ἂν τῶν κρατίστων τεχνιτῶν πανταχόθεν εἰς ἓνα τόπον συνηγμένων. Τὴν γὰρ προθυμίαν τὸ, τε μέγεθος τῶν μισθῶν ἐξεκαλεῖτο, καὶ τὸ πλῆθος τῶν προκειμένων ἄθλων τοῖς ἀρίστοις κριθεῖσι. Χωρὶς δὲ τούτων, περιπορευόμενος τοὺς ἐργαζομένους ὁ Διονύσιος καθ' ἡμέ-

ῥαν, λόγοις τε φιλανθρώποις ἐχρήτο, καὶ τοὺς προ-
 θυμοτάτους ἐτίμα δωρεαῖς, καὶ πρὸς τὰ συνδείπνια
 παρελάμβανε. Διόπερ ἀνυπέρβλητον φιλοτιμίαν
 εἰσφέροντες οἱ τεχνῖται, πολλὰ προσεπενοοῦντο βέλη
 καὶ μηχανήματα ξένα, καὶ δυνάμενα παρέχεσθαι
 μεγάλας χρείας. Ἦρξατο δὲ ναυπηγεῖσθαι τετρήρεις
 καὶ πεντηρικὰ σκάφη, πρῶτος ταύτην τὴν κατασκευὴν
 τῶν νεῶν ἐπινοήσας. Ἀκούων γάρ ὁ Διονύσιος ἐν
 Κορίνθῳ ναυπηγηθῆναι τρίτην πρῶτον, ἔσπευδε
 κατὰ τὴν ἀποικισθεῖσαν ὑπ' ἐκείνων πόλιν αὐξῆσαι
 τὸ μέγεθος τῆς τῶν νεῶν κατασκευῆς. Λαβὼν δ' ἐκ
 τῆς Ἰταλίας ἐξαγωγὴν ὕλης, τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν
 ὑλοτόμων εἰς τὸ κατὰ τὴν Αἴτην ὄρος ἀπέστειλε,
 γέμον κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους πολυτελοῦς ἐλάτης
 τε καὶ πεύκης· τοὺς δ' ἡμίσεις εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀπο-
 στείλας, παρεσκευάσατο ζεύγη μὲν τὰ πρὸς τὴν θά-
 λατταν κατακομιοῦντα, πλοῖα δὲ καὶ τοὺς ὑπηρέτας
 πρὸς τὸ τὰς σχεδίας ἀπάγεσθαι κατὰ τάχος εἰς τὰς
 Συρακούσας. Ὁ δὲ Διονύσιος, ἐπειδὴ τὴν ἱκανὴν
 ὕλην ἤθροισεν, ὑφ' ἑνα καιρὸν ἤρξατο ναυπηγεῖ-
 σθαι ναῦς πλείους τῶν διακοσίων, ἐπισκευάζειν δὲ
 τὰς προὔπαρχούσας, δέκα πρὸς ταῖς ἑκατὸν· ὠκοδό-
 μει δὲ καὶ νεωροίκους πολυτελεῖς, κύκλω τοῦ νῦν
 καλουμένου λιμένος, ἑκατὸν ἐξήκοντα, τοὺς πλεί-
 στους δύο ναῦς δεχομένους· καὶ τοὺς προὔπαρχον-
 τας ἑξετέραπευεν, ὄντας ἑκατὸν πεντήκοντα.

(C. 43.) Nec minorem admirationem iniecit telorum armorumque egregius apparatus. Exstructarum navium dimidiae parti cives, caeteris peregrini impositi. — Floruit hoc tempore Astydamas, poeta tragicus. Romani a Veientibus fusi.

43. Διόπερ τοσούτων ὀπλων καὶ νεῶν κατασκευαζομένων ἐν ἐνὶ τόπῳ, τὸ γινόμενον πολλὴν περεῖχε τοῖς θεωμένοις κατάπληξιν. Ὅτε μὲν γάρ τις ἴδοι τὴν περὶ τὰς ναῦς σπουδὴν, ἐνόμιζε περὶ ταύτας ἅπαντας πραγματεύεσθαι τοὺς Σικελιώτας· ὅτε δὲ πάλιν τοῖς τῶν ὀπλοποιῶν καὶ μηχανοποιῶν ἔργοις συμπαραγενηθεῖη, περὶ τούτους μόνους ἐνόμιζεν ἅπασαν εἶναι τὴν τῆς ὑπηρεσίας παρασκευὴν. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ ταῦτα σπουδῆς ἀνυπερβλήτου γινομένης, κατεσκευάσθησαν ἀσπίδων μὲν τεσσαρεσκαίδεκα μυριάδες, ἐγχειριδίων δὲ καὶ περικεφυλαῶν ὁ παραπλήσιος ἀριθμὸς· ἡτοιμάσθησαν δὲ καὶ θώρακες, παντοῖοι μὲν ταῖς κατασκευαῖς, περιττῶς δὲ κατὰ τὴν τέχνην ἐργασμένοι, πλείους τῶν μυρίων τετρακισχίλιων. Τούτους δὲ διανοεῖτο διδόναι τοῖς ἱππεῦσι, καὶ τῶν πεζῶν τοῖς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένοις, ἔτι δὲ τῶν μισθοφόρων τοῖς σωματοφυλάκεσιν μέλλουσι. Κατεσκευάσθησαν δὲ καὶ καταπέλται παντοῖοι, καὶ τῶν ἄλλων βελῶν πολὺς τις ἀριθμὸς. Τῶν δὲ παρασκευασθειῶν νεῶν μακρῶν αἱ μὲν ἡμίσεις αὐτῶν εἶχον πολιτικούς κυβερνήτας καὶ πρωρεῖς, ἔτι δὲ τοὺς ταῖς κώπαις χρησόμενους· ταῖς δ' ἄλλαις ὁ Διονύσιος ξένους ἐμισθώσατο. Ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν ὀπλοποιᾶν αὐτῷ συντέλειαν ἐλάμβανε, περὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν παρασκευὴν ἐγίνετο. Τούτους γὰρ ἔκρινε συμφέρειν μὴ

πρὸ πολλοῦ μισθοῦσθαι, πρὸς τὸ μὴ πολλὰς γίνεσθαι δαπάνας. Ἀσιτυδάμας δ' ὁ τραγωδιογράφος τότε πρῶτον ἐδίδαξεν· ἔζησε δὲ ἔτη ἑξήκοντα. Ῥωμαῖοι δὲ πολιορκοῦντες τοὺς Βοιοῦς, ἔξελθόντων τῶν ἐκ τῆς πόλεως, οἱ μὲν κατεκόπησαν ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν, οἱ δ' ἐξέφυγον αἰσχροῶς.

(C. 44.) Olymp. XCV, 3. a. C. 396. Arch. Ithycle, Tribb. m. c. p. L. Iulio, M. Furio, Aem. Mamercio, Cn. Cornelio, Caes. Fabio et P. Sexto; Dionysius validissimis se copiis munit, largisque stipendiis militum sibi animos devincit. Rheginis quoque et Messeniis, quos magno exercitu instructos subverebatur, beneficia offert et amicitiam. Sed negant Rhegini societatem, negant connubii foedus, quod petierat. Duxit deinde Doridem Locrensem, ei que Aristomacham, nobilem Syracusanam, matrimonio adiunxit.

44. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦρξεν Ἰθυκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχοι ἕξ κατεστάθησαν, Λεύκιος Ἰούλιος, Μάρκος Φούριος, Αἰμίλιος Μάρκος, Γναῖος Κορνήλιος, Καίσιων Φάβιος, καὶ Παῦλος Σεξτός. Διονύσιος δ' ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος, ἐπειδὴ τῶν περὶ τὴν ὀπλοποιίαν καὶ ναυπηγίαν ἔργων τὰ πλεῖστα συντέλειαν εἰλήφει, περὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν παρασκευὴν εὐθύς ἐγένετο. Τῶν οὖν Συρακουσίων κατέλεγε τοὺς ἐπιτηδεῖους εἰς τάξεις, καὶ παρὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν τεταγμένων πόλεων μετεπέμπετο τοὺς εὐθέτους. Συνήγαγε δὲ καὶ μισθοφόρους ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων. Οὗτοι γὰρ αὐτῷ συναυξόντες τὴν ἀρχήν, ἔδωκαν ἑξουσίαν ὅσους βούλοιτο παρ' αὐτῶν ξενολογεῖν. Καθόλου δ' ἐκ πολλῶν ἔθνων σπεύδων τὸ ξενικὸν στρατόπεδον συνηθροικέται, καὶ μισθοὺς πολλοὺς ἐπαγγελλόμενος, εὗρισκε τοὺς ὑπακούοντας. Μέλλων δὲ μέγαν ἕξ-

γείρειν πόλεμον, ταῖς κατὰ τὴν νῆσον πόλεσι φιλαν-
 θρώπως προσεφέρετο, τὴν εὐνοίαν αὐτῶν ἐκκαλοῦ-
 μένος. Τοὺς δὲ παρὰ τὸν πορθμὸν κατοικοῦντας
 Ῥηγίους τε καὶ Μεσσηνίους δρῶν ἱκανὴν δύναμιν
 ἔχοντας συντεταγμένην, εὐλαβεῖτο μὴ ποτε, τῶν
 Καρχηδονίων διαβάντων εἰς Σικελίαν, ἐκείνοις πρός-
 θωπῃται· οὐ μικρὰν γάρ αἱ πόλεις αὗται ὑοπὴν εἶ-
 χον ὁποτέρους εἰς τὸν πόλεμον συμμαχήσειαν. Ἄ δὲ
 λίαν ἀγωνιῶν ὁ Διονύσιος, τοῖς μὲν Μεσσηνίοις ἔδω-
 κε πολλὴν τῆς ὁμόρου χώραν, ἰδίους αὐτοὺς κατα-
 σκευάζων ταῖς εὐεργεσίαις· πρὸς δὲ Ῥηγίους ἀπέ-
 στειλε πρεσβευτάς, [καὶ] παρακαλῶν ἐπιγαμίαν ποιή-
 σασθαι, καὶ δοῦναι τῶν πολιτικῶν παρθένων μίαν
 αὐτῷ συμβιώσασθαι· ἐπηγγέλλετο δ' αὐτοῖς πολλὴν
 τῆς συνοριζούσης χώρας κατακτήσασθαι, τὴν πόλιν
 δ' αὐξήσειν ἐφ' ὅσον ἂν αὐτὸς ἰσχύῃ. Τῆς γὰρ γυ-
 ναικὸς αὐτοῦ, θυγατρὸς δ' Ἑρμοκράτους, κατὰ τὴν
 ἀπόστασιν τῶν ἱππέων ἀνηρημένης, ἔσπευδε τεκνο-
 ποιήσασθαι, διαλαμβάνων τῇ τῶν γεννηθέντων εὐ-
 νοίᾳ βεβαιότατα τηρήσειν τὴν δυναστείαν. Οὐ μὴν
 ἄλλ' ἐν τῷ Ῥηγίῳ συναχθείσης περὶ τούτων ἐκκλη-
 σίας, καὶ πολλῶν ζηθέντων λόγων, ἔδοξε τοῖς Ῥηγί-
 ναις μὴ δεῖσασθαι τὴν ἐπιγαμίαν. Διονύσιος δ' ἀπο-
 τυχὼν ταύτης τῆς ἐπιβολῆς, περὶ τῶν αὐτῶν ἀπέ-
 στειλε τοὺς πρεσβευτάς πρὸς τὸν δῆμον τῶν Λοκρῶν.
 Ὡν ψηφισαμένων τὴν ἐπιγαμίαν, ἐμνήστευεν ὁ Διο-
 νύσιος Λαοῖδα τὴν Ξενέτου θυγατέρα, κατ' ἐκείνον
 τὸν χρόνον ὅντος ἐνδοξοτάτου τῶν πολιτῶν. Ὀλί-
 γαις δ' ἡμέραις πρὸ τῶν γάμων ἀπέστειλεν εἰς Λο-

κρούς πεντήρη πρῶτον νεαυπηγημένην, ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς κατασκευάσμασι κεκοσμημένην· ἐφ' ἧς διακομίσας τὴν παρθένον εἰς τὰς Συρακούσας, εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Ἐμνηστεύσατο δὲ καὶ τῶν πολιτικῶν τὴν ἐπισημοτάτην Ἀριστομάχην· ἐφ' ἣν ἀποστείλας λευκὸν τέθριππον, ἤγαγεν εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν.

(C. 45.) Has geminas nuptias ubi militibus civibusque lactissimas fecerat, mox proposito bello in Carthaginienses, eiusque rationibus probabili oratione expositis, Syracusanorum omnium plausum facile consequutus est.

45. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέρως γήμας, συνεχεῖς ἐστιάσεις ἐποιεῖτο τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πλείστων πολιτῶν. Ἀπειθήτο γὰρ ἤδη τὸ πικρὸν τῆς τυραννίδος, καὶ μεταβαλλόμενος εἰς ἐπιείκειαν, φιланθρωπότερον ἤρχε τῶν ὑποτεταγμένων, οὔτε φοιτῶν, οὔτε φυγάδας ποιῶν, καθάπερ εἰώθει. Μετὰ δὲ τοὺς γάμους ὀλίγας ἐπιμείνας ἡμέρας, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, καὶ παρεκάλει τοὺς Συρακουσίους πόλεμον ἐξευχεῖν πρὸς Καρχηδονίους, ἀποφαίνων αὐτοὺς καθόλου μὲν τοῖς Ἕλλησιν ἐχθροτάτους ὄντας, μάλιστα δὲ τοῖς Σικελιώταις διὰ παντὸς ἐπιβουλεύοντας. Καὶ νῦν μὲν ἐφ' ἡσυχίας αὐτοὺς μένειν ἀπεδείκνυε διὰ τὸν ἐμπεσόντα λοιμὸν, ὃν τοὺς πλείστους τῶν κατὰ Λιβύην διεφθαρμέναι· ἰσχύσαντας δ' αὐτοὺς οὐκ ἀφέξεσθαι τῶν Σικελιωτῶν, οἷς ἐξ ἀρχαίων ἐπιβουλεύουσι. Διὸ αἰρετώτερον νῦν εἶναι πρὸς ἀσθενεῖς αὐτοὺς ὄντας διαπολεμεῖν, ἢ μετὰ ταῦτα πρὸς ἰσχυροὺς διαγωνίζεσθαι. Ἄμα δὲ συνίστα, δεινὸν εἶναι περιορᾶν τὰς Ἑλληνίδας πό-

λεις ὑπὸ βαρβάρων καταδεδουλωμένας, ἃς ἐπὶ το-
σοῦτον συνεπλήψεσθαι τῶν κινδύνων, ἐφ' ὅσον τῆς
ἐλευθερίας τυχεῖν ἐπιθυμοῦσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ πολ-
λοὺς λόγους πρὸς ταύτην τὴν προαίρεσιν διαλεχθεῖς,
ταχὺ συγκαταίνους ἔλαβε τοὺς Συρακουσίους. Οὐ
γὰρ ἦτιον ἐκείνου τὸν πόλεμον ἔσπευδον γενέσθαι,
πρῶτον μὲν μισοῦντες τοὺς Καρχηδονίους, ὥς δι'
ἐκείνους ἠναγκασμένοι ποιεῖν τὸ προστατιτόμενον
ὑπὸ τοῦ τυράννου· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Διονύσιον
φιλανθρωπότερον ἑαυτοῖς ἤλπιζον χρήσεσθαι, φο-
βοῦμενον τοὺς πολεμίους καὶ τὴν ἀπὸ τῶν καταδε-
δουλωμένων ἐπίθεσιν· τὸ δὲ μέγιστον, ἤλπιζον ἑαυ-
τοὺς κυριεύσαντας ὅπλων, εἰάν ἡ τύχη δῶι καιρὸν,
ἀντιλήψεσθαι τῆς ἐλευθερίας.

(C. 46.) Et caeteri Siculi Punicae crudelitatis odio iamdudum
flagrabant. Direptis itaque Carthaginiensium in Sicilia navibus et
opibus, ipsisque saevissime habitis, legati Carthaginem mittuntur,
bellum iis indicentes, nisi si Graecis in Sicilia urbibus excedant.
Ad hunc annum Ctesias historiam Persarum produxit. Vixerunt
eo tempore Philoxenus, Timotheus, Telestes, poetae dithyrambici,
et Polyidus, pictor simul et musicus.

46. Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν, τοῦ Διονυσίου τὴν
ἐξουσίαν δόντος, οἱ Συρακούσιοι τὰ Φοινικικὰ χρή-
ματα διήρπασαν. Οὐκ ὀλίγοι γὰρ τῶν Καρχηδονίων
ᾤκουν ἐν ταῖς Συρακούσαις, ἀδράς ἔχοντες κτήσεις·
πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων εἶχον ἐν τῇ λιμένι τὰς
ναῦς γεμούσας φορτίων· ὧν ἅπαντα διεφόρησαν οἱ
Συρακούσιοι. Παραπλησίως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Σικε-
λιῶται τοὺς παρ' αὐτοῖς οἰκοῦντας τῶν Φοινίκων
ἐκβαλόντες, τὰς κτήσεις διήρπασαν. Καίπερ γὰρ
τὴν Διονυσίου τυραννίδα μισοῦντες, ὁμοῖς ἡδέως

ἐκοινώνουν τοῦ πρὸς Καρχηδονίους πολέμου, διὰ
 τὴν ὁμότητα τῶν ἀνδρῶν. Ὡν δὴ χάριν καὶ οἱ τὰς
 Ἑλληνίδας πόλεις οἰκοῦντες ὑπὸ Καρχηδονίους, ἐπει-
 δὴ φανερώς ὁ Διονύσιος ἐξέφερε τὸν πόλεμον, ἐνα-
 πεδίξαντο τὸ πρὸς τοὺς Φοίνικας μῖσος. Οὐ μόνον
 γὰρ αὐτῶν τὰς οὐσίας διήρπασαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
 συλλαμβάνοντες, πᾶσαν αἰκίαν καὶ ὕβριν εἰς τὰ σώ-
 ματα αὐτῶν ἀπετίθεντο, μνημονεύοντες ὧν αὐτοὶ
 κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἔπαθον. Ἐπὶ τοσοῦτον δὲ
 τῆς κατὰ τῶν Φοινίκων τιμωρίας προέβησαν καὶ τό-
 τε καὶ κατὰ τὸν ὕστερον χρόνον, ὥστε τοὺς Καρχη-
 δονίους διδαχθῆναι μηκέτι παρανομεῖν εἰς τοὺς ὑπο-
 πεισόντας. Οὐ γὰρ ἡγνόουν, δι' αὐτῶν τῶν ἔργων
 μαθόντες, ὅτι τοῖς διαπολεμοῦσι κοινῆς τῆς τύχης
 ὑπαρχούσης, ἀμφοτέρους κατὰ τὰς ἥτις τοιαῦτα
 ἀνάγκη πάσχειν, οἷα ἂν αὐτοὶ πράξωσιν εἰς τοὺς
 ἀνυχίσαντας. Ὁ δ' οὖν Διονύσιος, ἐπειδὴ πάντ'
 αὐτῷ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἡτοίμαστο, διανοεῖτο
 πέμπειν ἀγγέλους εἰς Καρχηδόνα τοὺς ἐροῦντας, ὅτι
 Συρακούσιοι καταγγέλλουσι πόλεμον Καρχηδονίοις,
 εἴην μὴ τὰς ὑπ' αὐτῶν καταδεδουλωμένας πόλεις Ἑλ-
 ληνίδας ἐλευθερώσωσι. Διονύσιος μὲν οὖν περὶ ταῦτ'
 ἐγένετο. Κτησίας δ' ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσι-
 κῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεφεν,
 ἀρξάμενος ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως. Ἠκμασαν
 δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν οἱ ἐπισημότατοι διθυ-
 ραμβοποιοί, Φιλόξενος Κυθήριος, Τιμόθεος Μιλή-
 σιος, Τελέστις Σελινούντιος, Πολύειδος, ὃς καὶ ζω-
 γραφικῆς καὶ μουσικῆς εἶχεν ἐμπειρίαν.

(C. 47.) Olymp. XCV. 4. a. C. 395. Arch. Lysiade, Tribb. m. c. p. P. Maelio, Sp. Maenio, L. Furio (P. Licinio, P. Titinio et L. Publilio Volsco, Liv. V, 12.) denuntiatio bello, Carthaginienses, et peste afflicti, et rerum omnium apparatu destituti, summus pauper oppressit. Sed Dionysius, versus Erycem profectus, primo ipsam arcem belli, Motyam, Poenorum coloniam, invadit, adiutus plurimis auxiliis, quae omnes Siciliae urbes ei miserant.

47. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν παρειλήφει τὴν ἀρχὴν Λυσιάδης, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατον ἀρχὴν διώκουν χιλίαρχοι ἔξ, Πόπλιος Μάλλιος, Μάνιος Σπόριος, Φούριος Λεύκιος, [καὶ ἕτεροι τρεῖς]. Διονύσιος δὲ ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος, ἐπειδὴ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτῷ κατεσκεύαστο κατὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν, ἐξέπεμψεν εἰς Καρχηδόνα κήρυκα, δοὺς ἐπιστολὴν πρὸς τὴν γερουσίαν. Ἐν ταύτῃ δὲ γεγραμμένον ἦν, ὅτι Συρακοισίοις δεδογμένον ἦν πολεμεῖν πρὸς Καρχηδονίους, εἰ μὴ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐκχωρήσωσιν. Οὗτος μὲν οὖν κατὰ τὸ παραγγελθὲν πλεύσας εἰς Λιβύην, τὴν ἐπιστολὴν ἐπέδωκε τῇ γερουσίᾳ. Ἦς ἀναγνωσθεΐσης ἔν τε τῇ συγκλήτῃ, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν τῇ δῆμῳ, συνέβη τοὺς Καρχηδονίους οὐ μετρίως ἀγωνιᾶν περὶ τοῦ πολέμου· ὅ,τε γὰρ λοιμὸς αὐτῶν παμπληθεῖς ἀπεκτάκει, καὶ τοῖς ὅλοις ᾔσαν ἀπαρασκεύαστοι. Οὐ μὴν ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐκαταδόκουν τὴν τῶν Συρακουσίων προαίρεσιν, καὶ μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀπέστειλάν τινας τῶν ἐκ τῆς γερουσίας τοὺς ξερολογήσοντας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Διονύσιος δ' ἀναλαβὼν τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς μισθοφόρους, ἔτι δὲ τοὺς συμμάχους, ἀνέξεν ἑκ Συρακουσῶν, ἐπ' Ἐρυκος τὴν πορείαν ποιούμενος. Οὐ μακρὰν γὰρ τοῦ λόφου τούτου Μοτύην πόλιν ἦν,

ἄποικος Καρχηδονίων, ἣ μάλιστα ἐχρῶντο κατὰ τῆς Σικελίας ὁρμητηρίῳ. Ταύτης γὰρ κρατήσας, ἤλπιζεν οὐκ ὀλίγα προτερήσειν τῶν πολεμίων. Κατὰ δὲ τὴν ὁδοιπορίαν αἰεὶ παρελάμβανε τοὺς ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, πανδημεὶ καθοπλίζων. Συνεστρατεύοντο γὰρ αὐτῷ προθύμως ἅπαντες, μισοῦντες μὲν τὸ βάρος τῆς τῶν Φοινίκων ἐπικρατείας, ἐπιθυμοῦντες δὲ τυχεῖν ποτὲ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ πρῶτους μὲν Καμαριναίους παρέλαβεν, εἴτα Γελώους καὶ Ἀκραναντίους· μεθ' οὓς Ἱμεραίους μετεπέμψατο, κατοικοῦντας ἐπὶ θάτερα μέρη τῆς Σικελίας. Σελινουντίους ἔ' ἐν παρόδῳ προσαναγκάσμενος, παρεγενήθη πρὸς τὴν Μοτύην μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως. Εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν ὀκτακισμυρίους, ἵππεῖς δὲ πολὺ πλείους τῶν τριεχιλίων· ναῦς δὲ μακρὰς οὐ πολὺ λειπούσας τῶν διακοσίων. Συνηκολούθει δὲ καὶ φορτηγὰ πλοῖα γέμοντα πολλῶν μηχανημάτων, ἔτι δὲ τῆς ἄλλης χορηγίας ἀπάσης, ὅντα τὸν ἀριθμὸν οὐκ ἐλάττω πεντακοσίων.

(C. 48.) Erycini, tot copiis territi odioque Poenorum impulsī, sponte in Dionysii partes concedunt: Motya vero, exspectans Poenorum subsidia, ad resistendum se parat. Urbis peropportunos situs, magnae opes. Aggeribus eductis, Dionysius obsidionis curam Leptini permittit, et cum pedestri exercitu in Punicas urbes progreditur: quarum non nisi quinque in fide Carthaginiensium perstitere.

48. Τηλικαύτης δὲ τῆς παρασκευῆς οὔσης, Ἐρύκινοι μὲν, καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, καὶ μισοῦντες Καρχηδονίους, προσεχώρησαν τῷ Διονυσίῳ· οἱ δὲ τὴν Μοτύην κατοικοῦντες, προσδεχόμενοι τὴν ἐκ Καρχηδονίων βοήθειαν, οὐ κατεπλήτ-

τοντο τὴν Διονυσίου δύναμιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν πολι-
 ορκίαν παρεσκευάζοντο. Οὐ γὰρ ἠγνόουν τοὺς Συ-
 ρακουσίους, ὅτι πρῶτον τὴν Μοτύην πορθήσουσι,
 διὰ τὸ πιστοιτάτην εἶναι τοῖς Καρχηδονίοις. Αὕτη
 δ' ἡ πόλις ἦν ἐπὶ τινος νήσου κειμένη, τῆς Σικελίας
 ἐπέχουσα σταδίους ἑξ, τῷ δὲ πλήθει καὶ τῷ κάλλει
 τῶν οἰκιῶν εἰς ὑπερβολὴν πεφιλοτεχνημένη, διὰ τὴν
 εὐπορίαν τῶν κατοικούντων. Εἶχε δὲ καὶ ὁδὸν στε-
 νὴν χειροποίητον, φέρουσαν ἐπὶ τὸν τῆς Σικελίας
 αἰγιαλόν· ἦν οἱ Μοτυηνοὶ τότε διέσκαψαν, ὥς μὴ
 προσόδους ἔχοιεν καὶ αὐτῶν οἱ πολέμιοι. Διονύσιος
 δὲ μετὰ τῶν ἀρχιτεκτόνων κατασκευάμενος τοὺς τό-
 πους, ἤρξατο χώματα κατασκευάζειν ἐπὶ τὴν Μο-
 τύην· καὶ τὰς μακρὰς ναῦς παρὰ τὸν ἐξπλουν τοῦ
 λιμένος ἐνεώλκησε, τὰ δὲ φορτηγὰ τῶν πλοίων ὥρ-
 μισε παρὰ τὸν αἰγιαλόν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ μὲν
 τῶν ἔργων κατέλιπεν ἐπιστάτην Λεπτίνην τὸν ναύ-
 αρχον, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς πεζῆς στρατιᾶς ὥρμησεν
 ἐπὶ τὰς τοῖς Καρχηδονίοις συμμαχοῦσας πόλεις. Σι-
 κανοὶ μὲν πάντες, εὐλαβούμενοι τὸ μέγεθος τῆς ду-
 νάμεως, προσεχώρησαν τοῖς Συρακουσίοις· τῶν δὲ
 ἄλλων πόλεων πέντε μόνον διέμειναν ἐν τῇ πρὸς
 Καρχηδονίους φιλίᾳ· αὗται δὲ ἦσαν, Ἀγκύραι, Σο-
 λοῦς, Ἐγεστα, Πάνορμος, Ἐντελλὰ. Τὴν μὲν οὖν
 τῶν Σολεντίνων καὶ Πανορμιτῶν, πρὸς δὲ τοῦτοις
 Ἀγκυραίων χώραν ὁ Διονύσιος λεηλατήσας ἐδενδρο-
 τόμησε· τὴν δὲ τῶν Ἐγεσταίων καὶ Ἐντελλίνων πό-
 λιν πολλῇ δυνάμει περιστρατοπεδεύσας, συνεχεῖς

ἐποιεῖτο προσβολάς, σπεύδων αὐτῶν μετὰ βίας κυ-
ριεύσαι. Καὶ τὰ μὲν περὶ Διονύσιον ἐν τοῦτοις ἦν.

(C. 49.) Imilco interea, contrahendis copiis intentus, quo cele-
rius hostium vires distrahat, naves iubet in portu Syracusano sub-
ita impressione dirui. At Dionysius, pervastatis Poenorum agrie,
reductoque universo exercitu, Molyam graviter oppugnat.

49. Ἰμίλκων δὲ ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγός
αὐτὸς μὲν περὶ τὸν τῶν δυνάμεων ἀθροισμὸν καὶ
τὴν ἄλλην ἐγένετο παρασκευήν· τὸν δὲ ναύαρχον με-
τὰ δέκα τριήρων ἀπέστειλε, κελύσας κατὰ τάχος λά-
θρα πλεῖν ὡς ἐπὶ Συρακουσίους, καὶ νυκτὸς εἰς τὸν
λιμένα πλεύσαντα, διαφθεῖραι τὰ καταλειμμένα
τῶν πλοίων. Τοῦτο δ' ἔπραξε νομίζων ἀντιπερισπα-
σμὸν τινα ποιήσιν, καὶ τὸν Διονύσιον ἀναγκάσειν
μῆρος τῶν πλοίων ἀποστέλλειν ἐπὶ Συρακουσίους.
Ὁ δὲ πεμφθεὶς ναύαρχος συντόμως πράξας τὸ πα-
ραγγελθὲν, κατέπλευσε νυκτὸς εἰς τὸν τῶν Συρα-
κουσίων λιμένα, πάντων ἀγροούντων τὸ γεγενημένον·
ἀπροςδοκῆτως δ' ἐπιθέμενος, καὶ τοῖς παρορμοῦσι
πλοίοις ἐμβολὰς δοὺς, καὶ σχεδὸν ἅπαντα καταδύ-
σας, ἀνέκαμψεν εἰς Καρχηδόνα. Διονύσιος δέ, πᾶ-
σαν τὴν ὑπὸ Καρχηδονίου χώραν δηώσας, καὶ τοὺς
πολεμίους τειχέρεις ποιήσας, ἐπὶ τὴν Μοτύην ἀπα-
σαν ἤγαγε τὴν δύναμιν· ἤλπιζε γάρ, ταύτης ἐκπο-
λιορκηθείσης, τὰς ἄλλας εὐθὺς αὐτὰς παραδώσειν.
Εὐθὺς οὖν πολλαπλασίους ἀνδρας τοῖς ἔργοις [τε]
προστιθείς, ἐχώννυε τὸν μεταξὺ πόρον, καὶ τὰς μη-
χανὰς ἐκ τοῦ κατὰ λόγον ἄμα τῇ τοῦ χώματος αὐξή-
σει προσήγαγε τοῖς τείχεσι.

(C. 50.) Ad quam obsidionem solvendam, bellumque Syracusae transferendum, Imilco naves Dionysii denique invadit; sed damno eis illato, repellitur. Quum enim Dionysius navigia per terram protracti in remotius a portu mare conservaret: Imilco, eum duplo maiore hostium classe non ausus congregi, in Africam recessit.

50. Περὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰμίλκων ὁ τῶν Καρχηδονίων ναύαρχος, ἀκούσας ὅτι Διονύσιος ἐνεώλκησε τὰς ναῦς, εὐθὺς ἐπλήρου τὰς ἀρίστας τῶν τριήρων οὖσας ἑκατόν. Ὑπελάμβανε γάρ, ἀπροςδοκῆτως ἐπιφανεῖς, ῥαδίως κρατήσειν τῶν νενεωλκημένων ἐν τῇ λιμένι σκαφῶν, κυριεύων τῆς θαλάττης· τοῦτο δὲ πρῶτας, ἐνόμιζε τὴν τε τῆς Μοτύης πολιορκίαν λύσειν, καὶ τὸν πόλεμον μετάξειν ἐπὶ τὴν τῶν Συρακουσίων πόλιν. Ἐκπλεύσας οὖν μετὰ νεῶν ἑκατόν, κατήχθη ἐπὶ τὴν τῶν Σελίνουντίων χώραν νυκτός, καὶ περιπλεύσας περὶ τὴν Αἰλύβαιον ἄκραν, αἶψ' ἡμέρᾳ παρῆν ἐπὶ τὴν Μοτύην. Ἀνελπίστως δ' ἐπιφανεῖς τοῖς πολεμίοις, τῶν παρορμούντων πλοίων τὰ μὲν συνετίριψε, τὰ δ' ἔκαυσεν, οὐ δυναμένων βοηθεῖν τῶν περὶ Διονύσιον. Μετὰ δὲ ταῦτ' εἰςπλεύσας εἰς τὸν λιμένα, διέταξε τὰς ναῦς ὥς ἐπιθησόμενος ταῖς νενεωλκημέναις ὑπὸ τῶν πολεμίων. Διονύσιος δὲ συναγαγὼν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος, καὶ θεωροῖν τοὺς πολεμίους τὸν ἐκ τοῦ λιμένος ἔκπλουν παραφυλάττοντας, εὐλαβήτο καθέλκειν εἰς τὸν λιμένα τὰ σκάφη· οὐ γὰρ ἠγνόει διότι, στενοῦ τοῦ στόματος ὄντος, ἀναγκαῖον ἦν ὀλίγαις ναυσὶ πρὸς πολλαπλασίους διακινδυνεύειν. Διόπερ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ῥαδίως διελκύσας τὰ σκάφη διὰ τῆς γῆς εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ λιμένος θάλατταν, διέσωσε τὰς ναῦς. Ἰμίλκων δὲ ταῖς πρώταις

τριήρεσιν ἐπιθέμενος, τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνείργετο. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν νεῶν ἐπεβεβήκει πλήθος τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν· ἀπὸ δὲ τῆς γῆς τοῖς ὀξυβελείαι καταπέλταις οἱ Συρακούσιοι χρώμενοι, συγχνοὺς τῶν πολεμίων ἀνῆρουν. Καὶ γὰρ κατάπληξιν εἶχε μεγάλην τοῦτο τὸ βέλος διὰ τὸ πρῶτως εὐρεθῆναι κατ' ἐκείνον τὸν καιρόν. Ὡστε Ἰμῖλκων οὐ δυνάμενος κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Λιβύην, ναυμαχεῖν οὐ κρίνων συμφέρειν, διὰ τὸ διπλασίας εἶναι τὰς ναῦς τῶν πολεμίων.

(C. 51.) Iam validissimis machinis oppugnari Motya, a civibus omni ope et contentione defendi. Tandem muri parte disiecta, milles in urbem irruit, sed angiportubus obstructis in longe maiorem difficultatem conicitur.

51. Διονύσιος δὲ τῇ πολυχειρίᾳ τῶν ἐργαζομένων συντελέσας τὸ χῶμα, προσήγαγε παντοίας μηχανὰς τοῖς τείχεσι. Καὶ τοῖς μὲν κριοῖς ἔτυπτε τοὺς πύργους, τοῖς δὲ καταπέλταις ἀνέστελλε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων μαχομένους· προσήγαγε δὲ καὶ τοὺς ὑποτρόχους πύργους τοῖς τείχεσιν, ἑξορόφους ὄντας, οὓς κατεσκεύασε πρὸς τὸ τῶν οἰκιῶν ὕψος. Οἱ δὲ τὴν Μοτύην κατοικοῦντες, ἐν χερσὶ τοῦ κινδύνου καθεσιῶτος, ὅμως οὐ κατεπλάγησαν τὴν τοῦ Διονυσίου δύναμιν, καίπερ ὄντες ἔρημοι σιμμάχων κατ' ἐκείνο· τὸν καιρόν. Τετριπτοί δὲ τῇ φιλοδοξίᾳ τοὺς πολιορκοῦντας, τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν μεγίστων ἰσχυρῶν κεραταῖς ἰσταμέναις ἐβάσταζον ἄνδρας ἐν θωρακίοις. Οὗτοι δ' ἄφ' ὑψηλῶν τόπων δαῖδας ἡμέτερας ἠφίσταντο καὶ στυππεῖα καίόμενα μετὰ πίττης εἰς τὰς τῶν πολεμίων μηχανὰς. Ταχὺ δὲ τῆς

φλογός ἐπινεμομένης τὴν ὕλην, ὃξέως οἱ Σικελιωῖται παραβηθήσαντες, ταύτην μὲν ἀπέσβησαν, τοῖς δὲ κριοῖς πυκνάς τὰς ἐμβολὰς διδόντες, κατέβαλον μέρος τοῦ τείχους. Συνδραμόντων δ' ἐπὶ τὸν τόπον ἀθρόων ἐξ ἑκατέρου μέρους, ἰσχυρὰν τὴν μάχην συνέβαινε γίνεσθαι. Οἱ μὲν γὰρ Σικελιωῖται, κεκρατηκέναι τῆς πόλεως ἤδη νομίζοντες, πᾶν ὑπέμενον ἔρεκεν τοῦ τοὺς Φοίνικας ἀμύνασθαι, περὶ ὧν πρότερον εἰς αὐτοὺς ἡμαρτήκεισαν· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως, πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες τὰ τῆς αἰχμαλωσίας δεινὰ, καὶ φυγὴν οὐδεμίαν ὀρῶντες ὑπάρχουσιν οὔτε κατὰ γῆν, οὔτε κατὰ θάλατταν, οὐκ ἀγεννῶς ὑπέμενον τὸν θάνατον. Θεωροῦντες δὲ τὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐπικουρίαν περιηρημένην, ἐνέφραττον τοὺς στενωπούς, καὶ ταῖς ἐσχάταις οἰκίαις ἐχρῶντο καθάπερ τειχίῳ πολυτελῶς ᾠκοδομημένῳ· ὅθεν εἰς μείζονα δυσχέρειαν οἱ περὶ τὸν Διονύσιον παρεγενήθησαν. Παρεῖςπεσόντες γὰρ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ δοκοῦντες ἤδη κυριεύειν τῆς πόλεως, ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις ὄντων ἐξ ὑπερδεξιῶν τόπων κατετιτρώσκοντο. Οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς ξυλίνους τύργους προσαγαγόντες ταῖς πρώταις οἰκίαις, ἐπιβάθρας κατεσκεύασαν. Ἰσῶν δ' ὄντων τῶν μηχανημάτων τοῖς οἰκοδομήμασι, τὸ λοιπὸν ἐκ χειρὸς συνέβαινε εἶναι τὴν μάχην· οἱ μὲν γὰρ Σικελιωῖται τὰς ἐπιβάθρας ἐπιρρίπτουντες, διὰ τούτων ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐβιάζοντο.

(C. 52.) Tum atrocissime intra moenia pugnatum est, donec Archylus Thurius, muro clam conscenso, locum idoneum occuparet, moxque reliquos a Dionysio submissos reciperet.

52. Οἱ δὲ Μοτυηνοί, τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου

λογιζόμενοι, καὶ τῶν γονέων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ
 τῶν τέκνων ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντων, τῷ περὶ τούτων
 φόβῳ προθυμότερον ἠγωνίζοντο. Οἱ μὲν γὰρ, γο-
 νέων παρσιτώτων, καὶ δεομένων μὴ περιῦδεῖν αὐτοὺς
 τῇ τούτων ὕβρει παραδιδομένους, ἐπηγείροντο ταῖς
 ψυχαῖς, οὐδεμίαν φειδὼ τοῦ ζῆν ποιοῦμενοι· οἱ δέ,
 γυναικῶν καὶ νηπίων τέκνων θοῇον ἀκούοντες,
 ἔσπευδον εὐγενῶς ἀποθανεῖν, πρὶν ἐπιδεῖν τὴν τῶν
 τέκνων αἰχμαλωσίαν. Οὐδὲ γὰρ φυγεῖν ἐκ τῆς πό-
 λεως ἦν, ὥς ἂν περιεχούσης μὲν τῆς θαλάττης, τῶν
 δὲ πολεμίων θαλαττοκρατούντων· ἐξέπληττε τε αὐ-
 τοὺς τὸ ὁμῶς κεχρησθαι τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡλωκό-
 σιν, καὶ μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνι-
 κας, οἱ ταῦτὸ προσεδόκων πείσεσθαι. Ἀπελείπει
 οὖν αὐτοῖς εὐγενῶς μαχομένοις ἢ νικᾶν ἢ τελευτᾶν.
 Τοιαύτης δὲ παραστάσεως ἐμπεσούσης εἰς τὰς τῶν
 πολιορκουμένων ψυχάς, συνέβαινε τοὺς Σικελιώτας
 εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐμπίπτειν. Ἀπὸ γὰρ τῶν ἐπε-
 ρισθεισῶν σανίδων μαχόμενοι, κακῶς ἀπῆλλαττον,
 διὰ τε τὴν στενοχωρίαν, καὶ διὰ τὸ τοὺς ἐναντίους
 ἀπονεροσημένως κινδυνεύειν, ὥς ἂν ἀπογινώσκοντας
 τὸ ζῆν· ὥςθ' οἱ μὲν, εἰς χεῖρας συμπλεκόμενοι, καὶ
 τραύματα διδόντες καὶ λαμβάνοντες, ἀπέθνησκον·
 οἱ δ' ὑπὸ τῶν Μοτυαίων ἐξωθούμενοι, καὶ ἀπὸ τῶν
 σανίδων ἀπολίπτοντες εἰς τὴν γῆν, ἀπώλλυντο. Τέ-
 λος δ' ἐφ' ἡμέρας τινὰς τοιαύτης τῆς πολιορκίας γι-
 νομένης, Διονύσιος ἀεὶ πρὸς τὴν ἐσπέραν τῇ σάλ-
 πιγγι τοὺς μαχομένους ἀνακαλούμενος, ἔλυε τὴν πο-
 λιορκίαν. Εἰς τοιαύτην δὲ συνήθειαν τοὺς Μοτυ-

αίλους ἀγαγών, ἐπειδὴ παρ' ἐκατέρων οἱ κινδυρεύον-
τες ἀπῆλθον, ἀπέστειλεν Ἀρχυλον τὸν Θούριον μετὰ
τῶν ἐπιλέκτων. Οὗτος δ' ἤδη νυκτὸς οὔσης πρὸς ῥή-
ρεις ταῖς πεπωκυῖαις οἰκίαις κλίμακας, δι' ὧν ἀνα-
βὰς, καὶ καταλαβόμενός τινα τόπον εὐκαιρον, παρε-
δέχετο τοὺς περὶ τὸν Διονύσιον. Οἱ δὲ Μοτυαῖοι
τὸ γεγενημένον αἰσθόμενοι, παραντίκα μετὰ πάσης
σπουδῆς παρεβόηθουν, καὶ τῶν καιρῶν ὑστεροῦν-
τες, οὐδὲν ἦτιον ὑπέστησαν τὸν κίνδυνον. Γενομέ-
νης δὲ τῆς μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ πολλῶν προσαναβάν-
των, μόλις οἱ Σικελιώται τῷ πλήθει κατεπόνησαν
τοὺς ἀνθεστηκότας.

(C. 53.) Sic expugnata urbs Motya et exspoliata. Incolae cru-
delissime caesi; reliqui, qui ad fana confugerant, sub hasta venditi.
Solutis virtuti praemiis, Dionysius praesidium ad urbis custodiam
reliquit, Bitonemque praefecit Syracusanum. Leptines cum classe
Carthaginienses observat, Egestamque et Entellam incursionibus
affligit. — Floruit tum Sophocles iunior, tragicus poeta, duodecies
victor.

53. Εὐθὺς δὲ καὶ διὰ τοῦ χώματος ἡ δύναμις
ἅπανα τοῦ Διονυσίου παρείχετο εἰς τὴν πόλιν,
καὶ πᾶς τόπος ἔγεμε τῶν ἀναιρομένων. Οἱ γὰρ Σι-
κελιῶται ὁμότητι σπεύδοντες ἀμύνεσθαι, πάντας
ἐφεξῆς ἀνῆρουν ἀπλῶς, οὐ παιδός, οὐ γυναικός, οὐ
πρεσβύτου φειδόμενοι. Διονύσιος δὲ βουλόμενος
ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν, ὅπως ἀθροισθῇ χρή-
ματα, τὸ μὲν πρῶτον ἀνείργε τοὺς στρατιώτας τοῦ
φρονεύειν τοὺς αἰχμαλώτους· ὥς δ' οὐδεὶς αὐτῷ προσ-
εἶχεν, ἀλλ' ἐώρα τὴν τῶν Σικελιωτῶν ὁρμὴν ἀκατά-
σχετον οὔσαν, παρεστήσατο κήρυκας τοὺς μετὰ βοῆς
δηλώσαντας τοῖς Μοτυαίοις, φυγεῖν εἰς τὰ παρὰ

τοῖς Ἑλλησιν ἱερὰ τιμώμενα. Οὗ γεννηθέντος, οἱ μὲν
στρατιῶται τοῦ φονεῦσιν ἔλγον, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν
κινήσεων διαρπαγὴν ὥρμησαν· καὶ διεφορεῖτο πολὺς
μὲν ἄργυρος, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυσός, καὶ ἐσθῆτες πο-
λυτελεῖς, καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας πλήθος. Τὴν
δὲ τῆς πόλεως διαρπαγὴν ἔδωκεν ὁ Λιονύσιος τοῖς
στρατιώταις, βουλόμενος αὐτοὺς προθύμους ποιῆσαι
πρὸς τοὺς ἐπιφερομένους κινδύνους. Ἀπὸ δὲ τούτων
γενόμενος, Ἀρχύλον τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἐπὶ τὸ
τεῖχος ἑκατὸν μναῖς ἐστεφάνωσε· τῶν δ' ἄλλων κατὰ
τὴν ἀξίαν ἕκαστον τῶν ἠνδραγαθηκότων ἐτίμησε,
καὶ τῶν Μοτυαίων τοὺς περιλειφθέντας ἐλαφροπό-
λησε· Αἰμμένην δὲ καὶ τινὰς τῶν Ἑλλήνων συμμα-
χοῦντας Καρχηδονίοις λαβὼν αἰχμαλώτους, ἀνεσταύ-
ρωσε. Μετὰ δὲ ταῦτα φύλακας τῆς πόλεως κατα-
στήσας, Βίωνα τὸν Συρακούσιον φρούραρχον ἀπέ-
δειξε· τὸ δὲ πλεῖον μέρος ἐκ τῶν Σικελῶν ὑπῆρχε.
Καὶ Λεπτίνην μὲν τὸν ναύαρχον μετὰ νειῶν εἴκοσι
καὶ ἑκατὸν παρότηρεῖν τὴν διάβασιν τῶν Καρχηδο-
νίων * * * συνέταξε δ' αὐτῷ τὴν Ἑγέστην καὶ Ἐν-
τελλαν πολιορκεῖν, καθάπερ ἐξαρχῆς πορθεῖν αὐτάς
ἐπεστήσατο· αὐτὸς δὲ τοῦ θέρους ἤδη λήγοντος ἀνέ-
ξενε μετὰ τῆς δυράμεως εἰς Συρακούσας. Ἐν δὲ
ταῖς Ἀθήναις Σοφοκλῆς ὁ Σοφοκλέους τραγωδίαν
διδάσκειν ἤρξατο, καὶ νίκας ἔσχε δυοκαίδεκα.

(C. 54.) Olymp. XCVI, 1. a. C. 394. Arch. Phormione, tribb m. c. p. Cn. Genucio, L. Atilio, M. Pomponio, C. Duilio, et Volerone Publilio, Dionysius hostium urbes oppugnare et agros populari pergit. Itaque Halicyaei ad Syracusanos deficiunt; Egestani autem castra obsidentium incendunt. Interea Carthaginienses quas possunt maximas copias colligunt, summumque Imilconi imperium tradunt. Militum, navium, curruum numerus.

54. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν Φορμίων, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων ἐγένοντο χίλιοι ἑξ, Γναῖος Γερνούκιος, Λεύκιος Αἰλίου, Μάρκος Πομπώνιος, Γάϊος Αἰνυμος, Μάρκος Οὔετήριος, καὶ Οὐαλέριος Πρόπλιος· Ὀλυμπιάς δ' ἤχθη ἐννενηκοστή καὶ ἕκτη, ἣν ἐνῖκα Εὐπολις Ἡλείος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων, Διονύσιος ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας ἐκ Συρακουσῶν, ἐνέβαλεν εἰς τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν. Πορθοῦντος δ' αὐτοῦ τὴν χώραν, Ἀλικυαῖοι μὲν καταπλάγντες, διεπρεςβεύσαντο πρὸς αὐτὸν καὶ σύμμαχίαν ἐποίησαντο· Ἐγεστιάοι δὲ τοῖς πολιορκούσι νυκτὸς ἀπροσδοκῆτως ἐπιθέμενοι, καὶ πῦρ ἐνέντες ταῖς κατὰ τὴν παρεμβολὴν σκηναῖς, εἰς πολλὴν ταραχὴν ἤγαγον τοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ. Ἐπινεμηθείσης δὲ τῆς φλογὸς ἐπὶ πολὺν τύπον, καὶ τοῦ πυρὸς ἀκατασχέτου γενηθέντος, τῶν μὲν παραβοηθούντων στρατιωτῶν ὀλίγοι διεφθάρησαν, τῶν δ' ἵππων οἱ πλείστοι ταῖς σκηναῖς συγκατεκαύθησαν. Καὶ Διονύσιος μὲν ἐδῆου τὴν χώραν, οὐδενὸς ὑφισταμένου· Λεπτίνης δ' ὁ ναύαρχος περὶ Μοτύην διατρίβων, ἐπετήρει τὸν τῶν πολεμίων κατάπλουν. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς τοῦ Διονυσίου δυνάμεως, ἔκριναν πολὺ ταῖς παρασκευαῖς

αὐτὸν ὑπερθεῖσθαι. Διόπερ Ἰμῖλκωνα βασιλέα κατὰ νόμον καταστήσαντες, ἐκ τῆς Λιβύης ὅλης, ἔτι δ' ἐκ τῆς Ἰβηρίας συνήγαγον δυνάμεις, τὰς μὲν παρὰ τῶν συμμάχων μεταπεμπόμενοι, τὰς δὲ μισθοῦμενοι· καὶ πέρας, ἡθροισαν μὲν πεζῶν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας, ἵππεῖς δὲ τετρακισχιλίους, χωρὶς τῶν ἄρμάτων· ταῦτα δ' ἦσαν τετρακόσια· ταῦς δὲ μακροῦς μὲν τετρακοσίας, τὰς δὲ τὸν σῆτον καὶ τὰ μυχαιήματα καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν παρακομιζούσας, πλείους τῶν ἑξακοσίων, καθάπερ φησὶν Ἴεφορος. Τίμαιος μὲν γὰρ τὰς ἐκ τῆς Λιβύης περαιοθείσας δυνάμεις οὐ πλείω φησὶν εἶναι δέκα μυριάδων, καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρας τρεῖς ἀποφαίνεται κατὰ Σικελίαν στρατολογηθείσας.

(C. 55.) Iam recto cursu Panormum tendit Imileo, et postquam insequentis hostis impetum sustinisset, expositis ibi copiis Erycem per proditiorem, Motyam vi, Halicyaeos ultro fidem offerentes recipit. Dionysius, adiuncta Sicānorum parte, agrisque pervastatis, Syracusas retrocedit.

55. Ἰμῖλκων δὲ τοῖς κυβερνήταις ἅπασι δοὺς βιβλίον ἐπεσφραγισμένον, ἐκέλευσεν ἀνοίγειν ὅταν ἐκπλεύσωσι, καὶ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα. Τοῦτο δ' ἐμνηχανήσατο πρὸς τὸ μηδένα τῶν κατασκόπων ἀπαγγεῖλαι τὸν κατάπλου τῷ Διονυσίῳ· ἦν δὲ γεγραμμένον, ὅπως ἐς Πάνορμον καταπλεύσωσι. Διόπερ ἐπιγενομένου πνεύματος οὐρίου, καὶ πάντων λυσάντων τὰ πρυμνήσια, τὰ μὲν φορτηγὰ τῶν πλοίων ἔπλει διὰ τοῦ πελάγους, αἱ δὲ τριήρεις ἔπλευσαν εἰς τὴν Μοτύην, παρελέγοντό τε τὴν γῆν. Φοροῦ δὲ πνεύματος ὄντος, ὥς ἡδὴ καταφανεῖς ἦσαν ἀπὸ τῆς Σικελίας αἱ πρῶται πλέουσαι τῶν φορτηγῶν νεῶν, Διο-

νύσιος ἀπέστειλε Λεπτίνην μετὰ τριάκοντα τριήρων,
 παρακλευσάμενος τύπτειν τοῖς ἐμβόλοις καὶ δια-
 φθεῖρειν ὑπάσας τὰς καταλαμβανομένας. Ὅς μετὰ
 σπουδῆς ἐκπλεύσας, καὶ ταῖς πρώταις προσμίξας,
 εὐθὺς τινὰς αὐτάνδρους κατέδυσεν· αἱ δὲ λοιπαί,
 κοπήρεις οὔσαι καὶ τὸν ἄνεμον τοῖς ἱστίοις δεχόμε-
 ναι, ῥαδίως ἐξέφυγον· ὁμῶς κατέδυσε πεντήκοντα
 ναῦς στρατιώτας ἐχούσας πεντακισχιλίους, ἄρματα
 δὲ διακόσια. Ἰμίλκων δὲ καταπλεύσας εἰς Πάνορ-
 μον, καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, ἤγεν ἐπὶ τοὺς πο-
 λεμίους· καὶ τὰς μὲν τριήρεις παραπλῆν ἐκέλευσεν,
 αὐτὸς δ' ἐν παρόδῳ διὰ προδοσίας ἐλὼν Ἑρυνκα,
 πρὸς τὴν Μοτύην κατεστρατοπέδευσεν. Ὅτιος δὲ
 κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τοῦ Διονυσίου περὶ τὴν
 Ἑρσταν μετὰ τῆς δυνάμεως, Ἰμίλκων τὴν Μοτύην
 ἐξεπολιόρκησε. Τῶν δὲ Σικελιωτῶν προθύμων ὄντων
 διαμάχεσθαι, Διονύσιος ἅμα μὲν μακρὰν τῶν συμ-
 μαχίδων πόλεων ἀπεωσμένος, ἅμα δὲ τῆς σιτοπομ-
 πείας ἐπιλιπούσης, διέλαβε συμφέρειν ἐφ' ἑτέροις
 τόπων συστήσασθαι τὸν πόλεμον. Κρίνας οὖν ἀνα-
 ζευγνύειν, τοὺς μὲν Σικανοὺς ἔπειθε καταλιπεῖν τὰς
 πόλεις κατὰ τὸ παρόν, καὶ μετ' αὐτοῦ στρατεῦσθαι·
 ἀντὶ δὲ τούτων ἐπηγγέλλετο δώσειν χώραν βελτίονα
 καὶ τῷ πλήθει παραπλησίαν, καὶ μετὰ τὴν τοῦ πο-
 λέμου κατάλυσιν κατάξειν τοὺς βουλομένους εἰς τὰς
 πατρίδας. Τῶν δὲ Σικανῶν ὀλίγοι, καταπλαγέντες
 μὴ ποτε ἀντιλέγοντες διαρπασθῶσιν ὑπὸ τῶν στρα-
 τιωτῶν, συγκατέθεντο τοῖς ἄξιονμένοις ὑπὸ Διονυ-
 σίου. * * * * Ἀπέστησαν δὲ παραπλησίως καὶ Ἀλι-

κναῖοι, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς τὸ τῶν Καρχη-
δονίων στρατόπεδον, συμμαχίαν ἐποίησαντο. Καὶ
Λιονύσιος μὲν ἀφώρμησεν ἐπὶ Συρακουσῶν, κατα-
φθείρων τὴν χώραν, δι' ἧς ἦγε τὴν δύναμιν.

(C. 56.) Prospero rerum successu fretus Imileo, Himera et Ce-
phalocidio in amicitiam allectis, Lipara potitus, cum universis co-
piis Messanam versus progreditur. Oppidi incolae dum diversa
sentiant, aliis hostium vim expavescentibus, aliis oraculo sinistre
accepto animum erigentibus, fortissimos quosque ad Peloridem mit-
tunt, qui hostem ab eruptione in agros prohibeant.

56. Ἰμίλκων δὲ τῶν πραγμάτων προχωροῦντων
κατὰ γνώμην, παρεσκευάζετο τὴν στρατιὰν ἀνάγειν
ἐπὶ Μεσσήνης, σπεύδων αὐτῆς κυριεῦσαι διὰ τὴν
εὐκαιρίαν τῶν τόπων. Ὅ, τε γὰρ ἐν αὐτῇ λιμὴν εὖ-
θαιος ἦν, δυνάμενος δέχεσθαι πάσας τὰς ναῦς, οὐ-
σας πλείω τῶν ἑξακοσίων· τὰ τε περὶ τὸν πορθμὸν
οἰκίαι ποιησάμενος Ἰμίλκων, ἤλπιζε τὰς τῶν Ἰα-
λιωτῶν βοθηθείας ἐμφράξειν, καὶ τοὺς ἐκ Πελοπον-
νήσου στόλους ἐπισχεῖν. Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς πράτ-
τειν, πρὸς μὲν Ἱμεραίους καὶ τοὺς τὸ Κεφαλοῖδιον
φρούριον κατοικοῦντας φιλίαν ἐποίησατο· Λιπάρας
δὲ τῆς πόλεως ἐγκρατὴς γενόμενος, τριάκοντα τά-
λαντα παρὰ τῶν κατοικοῦντων τὴν νῆσον ἐπράξατο·
αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ὤρμησεν ἐπὶ
Μεσσήνης, συμπαραπλεουσὼν αὐτῷ τῶν νεῶν. Καὶ
ταχὺ διανύσας τὴν ὁδόν, κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ
τῆς Πελωρίδος, ἀπέχων τῆς Μεσσήνης σταδίους ἑκα-
τόν. Οἱ δὲ τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες, ὥς ἐπύ-
θοντο τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, οὐ τὰς αὐτὰς
ἀλλήλοις ἐννοίας εἶχον περὶ τοῦ πολέμου. Τινὲς μὲν
γὰρ αὐτῶν τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως

ἀκούοντες, καὶ τὴν ἐρημίαν τῶν συμμάχων δοῶντες, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἰδίων ἱππέων ἐν Συρακούσαις ὄντων, ἀπεγνώκεισαν τὴν ἐκ τῆς πολιορκίας σωτηρίαν. Μάλιστα δ' αὐτοὺς εἰς ἀθυμίαν ἤγε τὰ τεῖχη καταπεπιτωκότα, καὶ ὁ καιρὸς εἰς παρασκευὴν οὐ διδοὺς ἄνεσιν. Διόπερ ἐξεκόμιζον ἐκ τῆς πόλεως τέκνα καὶ γυναῖκας, καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν χρημάτων εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις. Τινὲς δὲ τῶν Μεσσηνίων ἀκούοντες τὸ παλαιὸν αὐτοῖς εἶναι λόγιον, ὅτι δεῖ Καρχηδονίους ὑδροφορῆσαι κατὰ τὴν πόλιν, ἐξεδέχοντο [κατὰ] τὴν φήμην πρὸς τὸ συμφέρον ἑαυτοῖς, νομίζοντες δουλεύσειν ἐν Μεσσήνῃ τοὺς Καρχηδονίους. Διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς εὐθαρσεῖς ὄντες, πολλοὺς καὶ τῶν ἄλλων προεθυμοποιοῦντο εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας κινδύνους· εὐθέως δὲ τῶν νεωτέρων ἐπιλέξαντες τοὺς ἀρίστους, ἀπέστειλαν ἐπὶ τὴν Πελωρίδα, κωλύοντας τοὺς πολεμίους ἐπιβαίνειν τῆς χώρας.

(C. 57.) Hos ubi Imilco ad descensum praepediendum effusus vidit, naves contra urbem dirigit, vacuum defensoribus: per cuius delecta moenia classarii facile sibi transitum fecerunt. Victor itaque cum toto exercitu Messanam ingressus, stragem ingentem edit: et castella frustra aggressus oppugnare, relictis copiis, expeditionem in Syracusas instituit.

57. Περὶ ταῦτα δ' ὄντων αὐτῶν, Ἰμίλκων Θεωρῶν ἐκβοηθοῦντας τοὺς Μεσσηνίους πρὸς τὴν ἀπόβασιν, ἀπέστειλε τῶν νεῶν διακοσίας ἐπὶ τὴν πόλιν· ἤλπιζε γάρ, (ὅπερ ἦν εἰκὸς) τῶν στρατιωτῶν τὴν ἀπόβασιν κωλύόντων, τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶ κυριεύσειν ὑαδῖως τῆς Μεσσήνης, οὕσης ἐρήμου τῶν ἀμυνομένων. Πνεύσαντος δὲ βορέου, τὰς μὲν ναῖς συνέβη ταχέως

πλήρῃσι τοῖς ἰστίοις εἰς τὸν λιμένα κατενεχθῆναι· τοὺς δὲ ἐπὶ τῇ Πέλωριδι παραφυλάττοντας Μεσσηνίους ὑστερῆσαι τῆς τῶν νεῶν παρουσίας, καίπερ κατὰ σπουδὴν ἐπειγομένους. Διόπερ οἱ Καρχηδόνιοι περιστρατοπεδεύσαντες τὴν Μεσσήνην, καὶ διὰ τῶν πεπιωκότων τειχῶν εἰσβιασάμενοι, τῆς πόλεως ἐκυρίευσαν. Τῶν δὲ Μεσσηνίων οἱ μὲν μαχόμενοι γενναίως ἀνῆρέθησαν, οἱ δ' εἰς τὰς ἐγγυτάτω κειμένας πόλεις ἔφυγον· ὁ δὲ πολὺς ὄχλος, διὰ τῶν παρὰ κειμένων ὁρῶν ὁρμήσας, εἰς τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια διεσπάρη· τῶν δὲ ἄλλων τινὲς μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων συνελαμβάνοντο, τινὲς δὲ ἀποληφθέντες εἰς τὸ πρὸς τὸν λιμένα μέρος, ἔρριψαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλατταν, ἐλπίζοντες διανῆξασθαι τὸν μεταξὺ πόρον. Τούτων δὲ ὄντων πλείονων ἢ διακοσίων, οἱ πλεῖστοι μὲν ὑπὸ τοῦ ῥοῦ διεφθάρησαν, πενήκοντα δὲ πρὸς τὴν Ἰταλίαν διεσώθησαν. Ἰμίλων δὲ τὴν δύναμιν ἅπασαν μεταγαγὼν εἰς τὴν πόλιν, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε πορθεῖν τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια· τούτων δ' ὄχυρῶν ὄντων, καὶ τῶν εἰς αὐτὰ συμπεφευγόντων γενναίως ἀγωνιζομένων, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, ἀδυνατήσας αὐτῶν κυριεῦσαι. Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τε δύναμιν ἀνελάμβανε, καὶ παρεσκευάζετο τὴν πορείαν ἐπὶ Συρακούσας ποιῆσθαι.

(C. 58.) Quo facto Dionysius, a Siculis omnibus desertus, servitia armat, mercenarios conducit a Lacedaemoniis, munit castella, in primis Leontinorum, Campanisque Aetnam traductis, castra ponit iuxta Taurom. Messeniorum saevissimum excidium.

58. Οἱ δὲ Σικελοί, πάλαι μὲν μισοῦντες τοὶ

Διονύσιον, τότε δὲ καιρὸν τῆς ἀποστάσεως ἔχοντες, μετεβάλλοντο πρὸς Καρχηδονίους, πλὴν Ἀσσωρίων, ἅπαντες. Διονύσιος δ' ἐν ταῖς Συρακούσαις τοὺς δούλους ἐλευθερώσας, ἐπλήρωσεν ἐξ αὐτῶν ναὺς ἑξήκοντα· μετεπέμψατο δὲ καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων μισθοφόρους πλείω τῶν χιλίων, καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια περιπορευόμενος ὤχυρον, καὶ οἶτον παρεισεκόμει· ἐπιμελέστατα δὲ τὰς ἐν Λεοντίνοις ἀκροπόλεις ἐτείχισε, καὶ τὸν ἐκ τῶν πεδίων οἶτον εἰς ταύτας συνήθροισεν. Ἐπεισε δὲ καὶ τοὺς τὴν Κατάνην οἰκοῦντας Καμπανοὺς εἰς τὴν νῦν καλουμένην Αἰτνὴν μεταστῆναι, διὰ τὸ λίαν εἶναι τὸ φρούριον ὀχυρὸν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα σταδίους προαγαγὼν ἅπασαν τὴν δύναμιν, κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸν Ταῦρον καλούμενον. Εἶχε δὲ [καὶ] κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεῖς δὲ πλείους τῶν τρις χιλίων, ναῦς δὲ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· τούτων δ' ὀλίγαι μὲν ἦσαν * * * * * τριήρεις. Ἰμίλκων δὲ τῆς Μεσσηνίας τὰ τεῖχη κατασκάψας, προσέταξε τοῖς στρατιώταις καταβαλεῖν τὰς οἰκίας εἰς ἔδαφος, καὶ μήτε κέραμον, μήθ' ὕλην, μήτ' ἄλλο μηδὲν ὑπολιπεῖν, ἀλλὰ τὰ μὲν κατακαῦσαι, τὰ δὲ συντρίψαι. Ταχὺ δὲ τῇ τῶν στρατιωτῶν πολυχειρία λαβότων τῶν ἔργων συντέλειαν, ἡ πόλις ἄγνωστος ἦν, ὅπου πρότερον αὐτὴν οἰκεῖσθαι συνέβαινεν. Ὅρῶν γὰρ τὸν τόπον πρόξω μὲν ἀπὸ τῶν συμμαχίδων πόλεων κειχωρισμένον, εὐκαιρότατον δὲ τῶν περὶ Σικελίαν ὄντα, πρόξρητο δυοῖν θάτερον, ἢ τελέως ἀοίκητον

διατηρεῖν, ἣ δυσχεροῦ καὶ πολυχρόνιον τὴν κρίσιν αὐτῆς γίνεσθαι.

(C. 59.) Quo Imileo odium in Graccos graviter testatus, Magonem cum classe iubet Tauromentum praeternavigare, et Catalanam tendere: ipse cum pedestribus copiis eodem proficiscitur. Vtriusque profectio quam esset difficilis et operosa, Dionysius Leptinem Magoni obviam mittit.

59. Ἐναποδειξάμενος οὖν τὸ πρὸς τοὺς Ἕλληνας μῖσος ἐν τῇ τῶν Μεσσηνίων ἀτυχίᾳ, Μάγωνι μὲν τὸν ναύαρχον ἀπέστειλε μετὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, προστάξας παραπλεῖν ἐπὶ τὸν λόφον τὸν καλούμενον Ταῦρον. Τοῦτον δὲ κατειληφότες ἦσαν Σικελοί, συχνοὶ μὲν τὸ πλῆθος ὄντες, ἡγεμόνα δὲ οὐκ ἔχοντες. Τοῦτοις δὲ τὸ μὲν πρότερον Διονύσιος ἐδεδώκει τῇ τῶν Ναξίων χώρᾳ· τότε δ' ὑπ' Ἰμίλωνος πεισθέντες ἐπαγγελίαις, τὸν λόφον κατέλαβοντο. Ὀχυροῦ δ' ὄντος τοῦτου, καὶ τότε καὶ μετὰ τὸν πόλεμον ἔκουν αὐτόν, τεῖχος περιβαλόμενοι· καὶ τὴν πόλιν, διὰ τὸ μέναι τοὺς ἐπὶ τὸν Ταῦρον ἀθροισθέντας, Ταυρομένιον ὠνόμασαν. Ἰμίλων δὲ ἀναλαβὼν τὴν πεζὴν στρατιάν, εὗτονον τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, καὶ κατήντησε τῆς Ναξίας ἐπὶ τὸν προειρημένον τόπον, ἅμα καὶ Μάγωνος παραπλεύσαντος. Προσφύτως δὲ πυρὸς ἐκραγέντος ἐκ τῆς Αἴτης μέχρι τῆς θαλάττης, οὐκέτι δυνατόν ἦν τὴν πεζὴν στρατιάν συμπαραῖν παραπλευούσαις ταῖς ναυσίν· ἐφθαρμένων γὰρ τῶν παρὰ τὴν θάλατταν τόπων ὑπὸ τοῦ καλουμένου ῥυακος, ἀναγκαῖον ἦν τὸ πεζὸν στρατόπεδον περιπορεύεσθαι τὸν τῆς Αἴτης λόφον. Διόπερ Μάγωνι προσέταξε καταπλεῖν ἐπὶ τῆς Κατάνης· αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου ταχέως ὁρμήσας,

ἔσπευδε συμμίζειν ταῖς ναυσὶ περὶ τὸν τῶν Καταναίων αἰγιαλόν. Εὐλαβεῖτο γὰρ μὴ ποτε διεσπαρμένης τῆς δυνάμεως, οἱ Σικελιῶται τοῖς περὶ τὸν Μάγωνα διαναυμαχῆσωσιν· ὅπερ καὶ συνετελέσθη. Διονύσιος γάρ, τὸν μὲν πλοῦν εἰδὼς τῷ Μάγωνι βραδὺν ὄντα, τὴν δὲ πορείαν τοῖς πεζοῖς ἐργώδη καὶ μακράν, ἔσπευδεν ἐπὶ τῆς Κατάνης, βουλόμενος ναυμαχῆσαι πρὸς Μάγωνα, πρὶν ἔλθεῖν τοὺς περὶ τὸν Ἰμίλκωνα. Ἦλπιζε γάρ, τῶν πεζῶν ἐκτεταγμένων παρὰ τὸν αἰγιαλόν, τοῖς μὲν ἰδίους θάρσος παρῆξασθαι, τοὺς δὲ πολεμίους δειλοτέρους ἔσεσθαι· τὸ δὲ μέγιστον, εἴ τι συμβαίῃ γενέσθαι πταῖσμα, ταῖς θλιβομέναις ναυσὶν ἐξῆν καταφυγεῖν πρὸς τὸ τῶν πεζῶν στρατόπεδον. Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, Λεπτίνην μὲν ἀπέστειλε μετὰ πασῶν τῶν νεῶν, παραγγείλας ἄθροοις τοῖς σκάφεσι ναυμαχεῖν, καὶ μὴ λύειν τὴν τάξιν, ὅπως μὴ κινδυνεύσωσιν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐναντίων· εἶχον γὰρ οἱ περὶ τὸν Μάγωνα, σὺν ταῖς ὀλκίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐπικώποισι, οὖσαις χαλκεμβόλοις, ναῦς οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων.

(C. 60.) Leptines pugnam navalem cum Carthaginiensibus init, temerariam illam et infelicem. Praecellebant Leptiniani virtute, Carthaginienses copia. Fuis tandem Syracusanis, totus locus cadaveribus fractisque navigiis oppletur: Catana a Magone capitur.

60. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, ὥς εἶδον τὸν αἰγιαλὸν τῶν πεζῶν πλήρη, καὶ τὰς Ἑλληνικὰς ναῦς ἐπιφερομένας, παρὰ τοῦ μὲν οὐ μετρίως ἠγωνίασαν, καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐπεχείρησαν καταπλεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα λογισάμενοι, διότι κινδυνεύουσιν ἀπολέσθαι

πρὸς τὰς ναῦς ἅμα καὶ τοὺς πεζοὺς μαχόμενοι, τα-
 χέως μετενόησαν. Κρίναντες οὖν ναυμαχεῖν, διέτα-
 τον τὰς ναῦς, καὶ τὸν τῶν πολεμίων ἐπίπλουν ἐκα-
 ραδόκουν. Λεπτίνης δὲ τριάκοντα ναυσὶ ταῖς ἀρί-
 σταις πολὺ τῶν ἄλλων προάγων, οὐκ ἀνάνδρως μὲν,
 ἀβούλως δὲ διηγωνίσατο. Εὐθύς γὰρ ταῖς πρώταις
 τῶν Καρχηδονίων προσμύξας, τὸ μὲν πρῶτον οὐκ
 ὀλίγας κατέδυσε τῶν ἀντιτεταγμένων τριήρων· τοῦ
 δὲ Μάγωνος ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ ταῖς τριάκοντα
 περιχυθέντος, ταῖς μὲν ἀρεταῖς ὑπερεῖχον οἱ περὶ
 τὸν Λεπτίνην, τοῖς δὲ πλήθεσιν οἱ Καρχηδόνιοι.
 Διὸ καὶ τῆς μάχης ἰσχυροτέρας γινομένης, καὶ τῶν
 κυβερνητῶν ἐκ παραβολῆς τὸν ἀγῶνα συνισταμένων,
 ὅμοιος ὁ κίνδυνος ταῖς ἐπὶ τῆς γῆς παρατάξειςιν ἐγί-
 νετο. Οὐ γὰρ ἐκ διαστήματος τοῖς ἐμβόλοις εἰς τὰς
 τῶν πολεμίων ναῦς ἐνέσειον, ἀλλὰ συμπλεκομένων
 τῶν σκαφῶν, ἐκ χειρὸς διηγωνίζοντο. Τινὲς μὲν ἐπὶ
 τὰς τῶν ἐναντίων ναῦς ἐπιπηδῶντες ἔπιπτον εἰς τὴν
 θάλατταν, τινὲς δὲ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς, ἐν
 ταῖς τῶν πολεμίων ναυσὶν ἠγωνίζοντο. Τέλος δὲ ὁ
 μὲν Λεπτίνης ἐκβιασθεὶς ἠναγκάσθη φυγεῖν εἰς τὸ
 πέλαγος, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν νεῶν, αἰάκτως τὸν ἐπί-
 πλουν ποιοῦμεναι, ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων ἐχειροῦν-
 το· καὶ γὰρ τὸ περὶ τὸν ναύαρχον ἐλάττωμα τοὺς
 Φοίνικας εὐθαρσεστέρους ἐποίησε, τοὺς δὲ Σικελιώ-
 τας οὐκ εἰς τὴν τυχοῦσαν ἀθυμίαν ἤγαγε. Τῆς δὲ
 μάχης τοιοῦτον λαβούσης τὸ τέλος, οἱ Καρχηδόνιοι
 τοὺς αἰάκτως φεύγοντας σφᾶς φιλοτιμότερον διώ-
 ξαντες, διέφθειραν μὲν ναῦς πλείους τῶν ἑκατὸν, τὰ

δ' ὑπηρετικά παρὰ τὸν αἰγιαλὸν καταστήσαντες, ἀνήρουν τῶν ναυτῶν τοὺς διανηχομένους πρὸς τὸ πεζὸν στρατόπεδον. Πολλῶν δ' ἀπολλυμένων οὐ μακρὰν τῆς γῆς, τῶν περὶ τὸν Διονύσιον οὐδαμῶς δυναμένων βοηθῆσαι, πᾶς ὁ τόπος ἔγεμε νεκρῶν καὶ ναυαγίων. Ἀπόλωντο μὲν οὖν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῶν μὲν Καρχηδονίων οὐκ ὀλίγοι, τῶν δὲ Σικελιωτῶν ναῦς μὲν πλείους τῶν ἑκατόν, ἄνδρες δ' ὑπὲρ τοὺς δις μυρίους. Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης οἱ μὲν Φοίνικες περὶ τὴν Κατάνην ὀρμίσαντες τὰς τριήρεις, ἀνήσαντο τὰς αἰχμαλώτους ναῦς, καὶ ἀνεκλύσαντες αὐτὰς ἐθεράπευον· ὥστε αὐτοῖς μὴ μόνον ἀκουστόν, ἀλλὰ καὶ θεωρητὸν ποιῆσαι τὸ μέγεθος τοῦ προτερήματος.

(C. 61.) Dionysius, hortantibus Siculis, qui Syracusis difficulte se obsidione pressum iri autumabant, primum Imilconi imparato occurrere parat; mox, mutato consilio, ad urbem tutandam revertitur. Quem discessum graviter ferentes Siculi, castra eius relinquunt. Imilco, Catanæ litus assequutus, aliquot dies refectioni dat, Campanosque frustra sollicitat, in Dionysii societate permanentes.

61. Οἱ δὲ Σικελιώται κατὰ τὴν πορείαν, ἣν ἐπὶ τῶν Συρακουσῶν ἐποίησαντο, νομίζοντες πάντες εἰς ἐργώδη πολιορκίαν συγκλεισθήσεσθαι, παρεκάλουν τὸν Διονύσιον εὐθέως ἀπαντᾶν τοῖς περὶ τὸν Ἰμίλκωνα, διὰ τὴν γεγεννημένην νίκην * * *. τάχα γὰρ τῷ παραδόξῳ τῆς ἐπιφανείας καταπλήξασθαι τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ πρότερον ἐλάττωμα διορθώσασθαι. Διονύσιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον, τοῖς παρακαλοῦσι πειθόμενος, ἕτοιμος ἦν ἄγειν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸν Ἰμίλκωνα· ὥς δὲ τινες τῶν φίλων ἔλεγον αὐτῷ, ὅτι κινδυνεύσει τὴν πόλιν ἀποβαλεῖν, εἰ μὴ Μάγων

ἀναχθῆ μετὰ τοῦ στόλου παντός ἐπὶ Συρακουσῶν,
 εὐθὺς μετενόησε. Καὶ γὰρ τὴν Μεσσήνην ᾗδει τῷ
 παραπλησίῳ τρόπῳ τοῖς βαρβάροις ὑποχείριον γε-
 γεννημένην· ὥστε οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι νομίζων ἔρημον
 ποιῆσαι τὴν πόλιν τῶν ἀμυνομένων, ἀνέξευξεν ἐπὶ
 Συρακουσῶν. Τῶν δὲ Σικελιωτῶν οἱ πλεῖστοι χαλε-
 πῶς φέροντες ἐπὶ τῷ μὴ βούλεσθαι τοῖς πολεμίοις
 ἀπαντῆν, καταλιπόντες τὸν Διονύσιον, οἱ μὲν εἰς
 τὰς ἰδίας πατρίδας, οἱ δ' εἰς τὰ ἐγγὺς τῶν φρουρίων
 ἀπεχώρησαν. Ἰμῖλκων δὲ δυοῖν ἡμέραις κατακλύσας
 εἰς τὸν τῶν Καταναίων αἰγιαλόν, τὰς μὲν τὰς ἀπά-
 σας ἐνέωλκισε, μεγάλου πνεύματος ἐπιγενομένου·
 τὴν δὲ δύναμιν ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἀναλαμβάνων, πρέσ-
 βεις ἀπέστειλε πρὸς τοὺς τὴν Αἴνην κατέχοντας
 Καμπανοὺς, παρακαλῶν ἀποσιῆσαι τοῦ Διονυσίου.
 Ἐπηγγέλλετο δ' αὐτοῖς χώραν τε δωρῆσασθαι πολ-
 λήν, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου λαφύρων κοινωνοὺς
 ποιήσασθαι· ἐδίδασκε δὲ καὶ τοὺς τὴν Ἐντελλαν κα-
 τοικοῦντας Καμπανοὺς εὐδοκοῦντας Καρχηδονίοις
 καὶ συμμαχοῦντας κατὰ τῶν Σικελιωτῶν· καὶ καθό-
 λου δὲ τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος ἀπεδείκνυε πολέμιον
 ὑπάρχον τῶν ἄλλων ἔθνων. Οἱ δὲ Καμπανοὶ δεδω-
 κότες ὁμήρους τῷ Διονυσίῳ, καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν
 στρατιωτῶν ἀπεσταλκότες εἰς Συρακούσας, ἡναγκά-
 σθησαν διατηρῆσαι τὴν πρὸς τὸν Διονύσιον συμ-
 μαχίαν, καίπερ ἐπιθυμοῦντες μεταβαλέσθαι πρὸς
 Καρχηδονίους.

(C. 62.) Tum Dionysius, Carthaginiensium vi territus, nova in Græcia et Italia auxilia per Polyxenum quaerit. Imilco autem magna classe portum Syracusiarum occupat, simul pedestrem aciem ante moenia ad pugnam explicans. Hinc agros populatur, (C. 63.) Achradinae suburbio potitur, et ipsa templa expilat. Quo sacrilegio patrato, Imilconis res in peius ruere, Dionysii resurgere Destructis sepulcris, Imilco tria castella ad mare condit, apothecas vini et frumenti, quod e Sardinia et Africa afferri iussit. Dionysius autem Lacedaemonii naves auxiliares, duce Pharaçida, mittunt.

62. Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν, καταπεπληγμένος τοὺς Καρχηδονίους, ἀπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς τε τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἕλληνας καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ἔτι δὲ Κορινθίους, Πολύξενον τὸν κηδεστήν, δεόμενος βοηθεῖν, καὶ μὴ περιδεῖν τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις τῶν Ἑλλήνων ἄρδην ἀναιρουμένας. ἔπεμψε δὲ καὶ ξενολόγους εἰς Πελοπόννησον μετὰ πολλῶν χρημάτων, ἐντειλάμενος ὥς πλείστους ἀθροῖζειν στρατιώτας, μὴ φειδομένους τῶν μισθῶν. Ἰμῖλκων δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν πολεμίων σκύλοις κοσμήσας τὰς ναῦς, κατέπλευσεν εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακουσίων, καὶ πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει κατὰπληξιν ἐπέστησε. Διακόσαι μὲν γάρ καὶ ὀκτὼ μακρὰι ναῦς εἰσέπλεον, ἐν τάξει τὰς εἰρεσίας ποιοῦμεναι, καὶ τοῖς ἐκ τοῦ πολέμου λαφύροις πολυτελῶς κεκοσμημέναι. μετὰ δὲ ταῦτα αἱ φορητοὶ ναῦς εἰσθεόμεναι μὲν ὑπὲρ τὰς χιλίας, φέρουσαι δὲ πλείους τῶν πεντακοσίων· αἱ δὲ πᾶσαι σχεδὸν διςχίλιαι. Διὸ καὶ συνέβαινε τὸν μὲν λιμένα τῶν Συρακουσίων, καίπερ ὄντα μέγαν, ἔμπεφράχθαι μὲν τοῖς σκάφεσι, συγκαλύπτεσθαι δὲ σχεδὸν ἅπαντα τοῖς ἰστίοις. Τούτων δὲ καθορμισθεισῶν, εὐθὺς καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἐκ θατέρου μέρους ἀντιπαρῆγε, συνεσθηκός, ὥς μὲν τινες ἀνέγραψαν, ἐκ τριάκοντα μυριάδων πεζῶν, ἰπ-

πέων δὲ πριεχιλίων, [νεῶν δὲ μακροῶν διακοσίων.]
 Ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς τῶν δυνάμεων Ἰμίλκων κατε-
 σκήνωσεν ἐν τῷ τοῦ Λιδῶς νεῷ· τὸ δὲ λοιπὸν πλήθος
 ἐν τῷ παρακειμένῳ τόπῳ κατεστρατοπέδευσε, ἀπέ-
 χον τῆς πόλεως σταδίους δώδεκα. Μετὰ δὲ ταῦτα
 Ἰμίλκων ἐξήγαγε τὴν στρατιὰν ἅπασαν, καὶ πρὸ τῶν
 τειχῶν ἔταξε τὴν δύναμιν, εἰς μάχην προκαλούμενος
 τοὺς Συρακουσίους· ἐπέπλευσε δὲ καὶ τοῖς λιμέσιν
 ἑκατὸν ναυσὶ ταῖς ἀρίσταῖς, ὅπως καταπλήξῃται
 τοὺς κατὰ τὴν πόλιν, καὶ συναναγκάσῃ συγχωρεῖν
 ἥτιους εἶναι καὶ κατὰ θάλατταν. Οὐδενὸς δ' ἐπέξιε-
 ναι τολμῶντος, τότε μὲν ἀπῆγε τὴν δύναμιν εἰς τὴν
 στρατοπέδειαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα
 τὴν χώραν ἐπῆει δενδροτομῶν, καὶ πᾶσαν φθείρων,
 ὅπως ἅμα μὲν τοὺς στρατιώτας πληρώσῃ παντοίας
 ὠφελείας, ἅμα δὲ τοὺς ἐντὸς τῶν τειχῶν εἰς ἀθυμίαν
 καταστήσῃ.

63. Κατελάβετο δὲ καὶ τὸ τῆς Ἀχραδινῆς προά-
 στειον, καὶ τοὺς νεῶς τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης
 ἐσύλησεν· ὑπὲρ ὧν ταχὺ τῆς εἰς τὸ αἶον ἀσεβείας
 ἀξίαν ὑπέσχε τιμωρίαν. Ταχὺ γὰρ αὐτῷ τὰ πρά-
 γματα κατ' ἡμέραν ἐγίνετο χεῖρω, καὶ τοῦ Διονυ-
 σίου θαρρόντος ἀκροβολισμοὺς συνίστασθαι, συνέ-
 βαινε προτερεῖν τοὺς Συρακουσίους. Ἐγίνοντο δὲ
 καὶ τὰς νύκτας ἐν τῷ στρατοπέδῳ παράλογοι ταρα-
 χαί, καὶ μετὰ τῶν ὀπλῶν συνέτρεχον, ὡς τῶν πολε-
 μίων ἐπιθεμένων τῷ χάρακι. Ἐπεγενήθη δὲ καὶ νό-
 σος, ἥ πάντων αἰτία κακῶν κατέστη· περὶ ἧς μικρὸν
 ὕστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ προλαμβάνωμεν τῇ γραφῇ

τοὺς καιροὺς. Ἰμῖλκων μὲν οὖν τείχος περιβαλὼν τῇ παρεμβολῇ, τοὺς τάφους σχεδὸν πάντας τοὺς σύνεγγυς καθείλεν· ἐν οἷς τὸν τε Γέλωνος καὶ τὸν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Δημαρέτης, πολυτελεῶς κατεσκευασμένους. Ὡκοδόμησε δὲ καὶ τρία φρούρια παρὰ Θάλατταν, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ Πλημμυρίου, τὸ δ' ἐπὶ μέσῳ τοῦ λιμένος, τὸ δὲ κατὰ τὸν νεὼν τοῦ Διὸς. Εἰς δὲ ταῦτα τὸν τε οἶνον καὶ τὸν σῖτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιτηδείων κατεκόμιζε, νομίζων χρονιωτέραν ἔσεσθαι τὴν πολιορκίαν. Ἀπέστειλε δὲ καὶ τὰς ὀκκάδας ναῦς ἕξ τε Συρδῶ καὶ Λιβύην, ὅπως σῖτον καὶ τὰς ἄλλας τροφὰς παρακομίζωσι. Πολύξενος δὲ ὁ Διονυσίου κηδεστής ἐκ τε Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἰταλίας παρεγενήθη, ναῦς μακρὰς ἄγων τριάκοντα παρὰ τῶν συμμάχων, καὶ ναύαρχον Φαρακίδαν Λακεδαιμόνιον.

(C. 64.) Absente Dionysio, qui cum Leptine commeatum procurabat, Syracusani, praelio navali commisso, victoriam referunt: qua illi elati, ad abrogandam Dionysii tyrannidem conspirant. Reddit Dionysius, concionemque advocat Syracusanorum. In qua Theodorus pro libertate recuperanda gravissime et summa cum Tyranni oburgatione cravit.

64. Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν καὶ Ασπίτης μετὰ μακρῶν νεῶν ἀγορὰν βουλόμενοι παρακομίσαι * * * * Οἱ δὲ Συρακούσιοι καθ' αὐτοὺς τε γενόμενοι, καὶ κατὰ τύχην ἰδόντες σιτηγὸν πλοῖον προσφερόμενον, πέντε ναυσὶν ἐπέπλευσαν αὐτῷ, καὶ κατακυριεύσαντες, κατῆγον εἰς τὴν πόλιν. Τῶν δὲ Καρχηδονίων ἐπ' αὐτοὺς ἀναχθέντων τετταράκοντα ναυσὶν, οἱ Συρακούσιοι πάσας ἐπλήρωσαν τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχήσαντες, τῆς τε στρατηγίδος νεῶς ἐκυ-

ρίευσαν, καὶ τῶν ἄλλων εἴκοσι καὶ τέτταρας διέ-
 φθειραν· καταδιώξαντες δὲ τὰς διαφευγούσας μέχρι
 τοῦ ναυστάθμου τῶν πολεμίων, προῦκαλοῦντο τοὺς
 Καρχηδονίους εἰς ναυμαχίαν. Ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ
 τὸ παράδοξον τεταραγμένοι, ἥσυχίαν ἔσχον· οἱ δὲ
 Συρακούσιοι τὰς αἰχμαλώτους ταῦς ἀναψάμενοι,
 κατήγαγον εἰς τὴν πόλιν. Μετεωρισθέντες δὲ τῷ
 προτερήματι, καὶ διαλογιζόμενοι τὸν μὲν Διονύσιον
 πλεονάκις ἡττημένον, αὐτοὺς δὲ χωρὶς ἐκείνου νει-
 κηκότας Καρχηδονίους, φρονήματος ἐπληροῦντο·
 ἀθροιζόμενοι δὲ διελάλουν, ὅτι περιορῶσιν αὐτοὺς
 δουλεύοντας Διονυσίῳ, καὶ ταῦτα καιρὸν ἔχοντες τῆς
 καταλύσεως αὐτοῦ· τὸν μὲν γὰρ ἔμπροσθεν χρόνον
 ἦσαν ἀφωπλισμένοι, τότε δὲ διὰ τὸν πόλεμον τῶν
 ὅπλων ἦσαν κύριοι. Οὐ μὲν ἀλλὰ τοιούτων λόγων
 γινομένων, Διονύσιος κατέπλευσε, καὶ συναγαγὼν
 ἐκκλησίαν, ἐπῆναι τοὺς Συρακουσίους, καὶ παρεκάλε-
 θαι αὐτοὺς, ἐπαγγελλόμενος ταχέως καταλύσειν τὸν πό-
 λεμον. Ἦδη δ' αὐτοῦ μέλλοντος διαλύειν τὴν ἐκ-
 κλησίαν, ἀναστὰς Θεόδωρος ὁ Συρακούσιος, ἐν τοῖς
 ἰππεῦσιν εὐδοκιμῶν, καὶ δοκῶν εἶναι πρακτικός,
 ἀπετύλμητος περὶ τῆς ἐλευθερίας τοιούτοις χρήσα-
 σθαι λόγοις.

(C. 65 - 69.) Ostendit enim, bello finem non posse, nisi reddita
 civibus libertate, imponi: duriorem Dionysii, quam hostium, esse
 dominationem, nec diutius segni et ignavo animo tolerandam:
 (C. 66.) Dionysium cum Gelone ne comparandum quidem esse:
 hunc virtute sua et rerum gestarum magnitudine a Siciliensibus
 imperium ultro oblatum accepisse: istum, ad perniciem sociorum,
 ad servitutem civium, ad totius Siciliae interitum imperatoris ma-
 nus et arrogasse sibi, et ita gessisse, ut mortis supplicium iam du-
 dum promeretur. (C. 67.) itaque nunc tandem induendam esse
 Syracusis virtutem maiorem, ad quam, remotis iam difficultatibus,

ipsa temporis opportunitas animos revocet: impium in cives, nefarium in Deos esse Dionysium, (C. 68.) qui pacem non minus bello reformidet, velitque Syracusanos impendentis hostis metu excruciari, ne, illo remoto, ad libertatem adspirent: ita semper Tyrannum non modo rei bene gerendae occasionem neglexisse, sed privatam securitatem perniciæ publica redemisse: (C. 69.) et quum saepe olim, illo duce, magnæ copiae cecidissent, nunc absque illo exiguum navium numerum ad debellandos Carthaginienses satis fuisse: quamobrem si volens imperio se abdicet, migrandi ex urbe cum suis veniam ipsi deberi; sin nolit, utendum esse tempore: denique alium creari imperatorem oportere, ne, isto sacrorum violatore retento, bellum adversus Deum geratur.

65. „Εἰ καὶ τινα προσέψευσται Διονύσιος, τὸ γε ὅθ' ἐν ὑπ' αὐτοῦ τὸ τελευταῖον ἀληθὲς ἦν, ὅτι ταχέως καταλύσει τὸν πόλεμον. Τοῦτο δὲ πρᾶξαι δύναται ἂν, οὐκ αὐτὸς ἀφηγούμενος, (ἥτις γὰρ πολέμους) ἀλλὰ τὴν πάτριον ἐλευθερίαν ἀποδοὺς τοῖς πολίταις. Νῦν μὲν γὰρ οὐδεὶς ἡμῶν προθύμως ὑπομένει τοὺς κινδύνους, ὅταν ἡ νίκη μηδὲν ἥτιον ἢ τῆς ἥτης. Λειφθέντας γὰρ Καρχηδονίων δεήσει ποιεῖν τὸ προστατιόμενον· νικήσαντας δέ, Διονύσιον ἔχειν βαρύτερον ἐκείνων δεσπότην. Καρχηδόνιοι μὲν γὰρ, κἴν πολέμῳ κρατήσωσι, φόρον ὠρισμένον λαβόντες, οὐκ ἂν ἡμᾶς ἐκώλυσαν τοῖς πατρίοις νόμοις διοικεῖν τὴν πόλιν· οὗτος δέ, τὰ μὲν ἐγράμνησας, τοὺς δὲ τῶν ιδιωτῶν πλούτους ἅμα ταῖς τῶν κεκτημένων ψυχαῖς ἀφελόμενος, τοὺς οἰκέτας μισθοδοτεῖ ἐπὶ τῆς τῶν δεσποτῶν δουλείας· καὶ τὰ συμβαίνοντα κατὰ τὰς τῶν πόλεων ἀλώσεις δεινὰ, ταῦτ' ἐν εἰρήνῃ πράττων, καταλύσειν ἐπαγγέλλεται τὸν πρὸς Καρχηδονίους πόλεμον. Ἡμῖν δ', ὧ ἄνδρες, οὐχ ἥτιον τοῦ Φοινικικοῦ πολέμου καταλυτέον ἐστὶ τὸν ἐντὸς τοῦ τείχους τύραννον. Ἢ μὲν γὰρ ἀκρόπολιν, δούλων ὄπλοις τηρουμένην, κατὰ τῆς πόλεως

ἐπιτετείχισται • τὸ δὲ τῶν μισθοφόρων πλῆθος ἐπὶ δουλείᾳ τῶν Συρακουσίων ἡθροισται. Καὶ κρατεῖ τῆς πόλεως, οὐκ ἐπίσης βραβεύων τὸ δίκαιον, ἀλλὰ μόναρχος πλεονεξία κρίνων πράττειν πάντα. Καὶ νῦν μὲν οἱ πολέμιοι βραχὺ μέρος ἔχουσι τῆς χώρας • Διονύσιος δὲ πᾶσαν ποιήσας ἀνάστατον, τοῖς τὴν τυραννίδα συναύξουσιν ἐδώρησατο. Μέχρι τίνος οὖν καρτερήσομεν ταῦτα πάσχοντες, ὑπὲρ ὧν οἱ ἀγαθοί, χάριν τοῦ μὴ λαβεῖν πείραν, ἀποθνήσκειν ὑπομένουσι; καὶ πρὸς μὲν Καρχηδονίους ἀγωνιζόμενοι τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ἐψύχως ὑπομένομεν, πρὸς δὲ πικρὸν τύραννον ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ περὶ πατρίδος οὐδὲ λόγῳ παύσασθαι ἐπάγειν τολμῶμεν • καὶ ταῖς μὲν τοσαύταις μυριάσι τῶν πολεμίων ἀντιτατόμεθα, μόναρχον δὲ οὐδ' ἀνδραπόδου γενναίου τὴν ἀρετὴν ἔχοντα πεφρίκαμεν.“

66. „Οὐ γὰρ δῆπουθεν ἀξιῶσαι τις ἂν παραβάλλειν Διονύσιον τῷ πολαιῷ Γέλωνι. Ἐκεῖνος μὲν γὰρ διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς, μετὰ Συρακουσίων καὶ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν ἡλευθέρωσε τὴν Σικελίαν ἅπασαν • ὁ δ' ἐν ἐλευθερίᾳ παραλαβὼν τὰς πόλεις, τῶν μὲν ἄλλων ἀπασῶν κυρίου πεποίηκε τοὺς πολέμιους, αὐτὸς δὲ τὴν πατρίδα καταδεδούλωται. Καὶ κεῖνος μὲν πολὺ πρὸ τῆς Σικελίας ἀγωνισάμενος, τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ὄντας συμμάχους οὐδὲ ἰδεῖν τοὺς πολέμιους ἐποίησεν • ὁ δ' ἀπὸ Μοτύης διὰ πάσης τῆς νήσου φυγῶν, συγκέκλεικεν ἑαυτὸν ἐντὸς τῶν τειχῶν, πρὸς μὲν τοὺς πολίτας θρασυνόμενος, ταῖς δὲ πολέμιους οὐδὲ κατ' ὄψιν ἰδεῖν ὑπομένων. Τοι-

γαροῦν ἐκεῖνος μὲν διὰ τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μέγεθος τῶν πράξεων, οὐ μόνον τῶν Συρακουσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν Σικελιωτῶν ἐκουσίῳ παρελάβε τὴν ἡγεμονίαν· ὁ δ' ἐπ' ὀλέθρῳ μὲν τῶν συμμάχων, ἐπὶ δουλείᾳ δὲ τῶν πολιτῶν στρατηγήσας, πῶς οὐκ ἂν δικαίως ὑπὸ πάντων μισοῖτο; Οὐ γὰρ μόνον ἡγεμονίας ἀνάξιος, ἀλλὰ καὶ μυρίων θανάτων τυχεῖν δίκαιος. Γέλα καὶ Καμαρίνα διὰ τοῦτον κατεστράφησαν, Μεσσήνη ἄρδην ἀνήρηται κατὰ συμμαχίαν, δις μύριοι τῶν συμμάχων ἀπολώλασι. Τὸ οὖν ὅλον, εἰς μίαν κατακεκλεισμεθα πόλιν, τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλληνίδων πασῶν ἀνηρημένων. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀτυχήμασι, Νάξον καὶ Κατάνην ἐξηνδραποδίσαστο· πόλεις συμμαχίδας, ἐπικαίρους πόλεις, ἄρδην ἀνήρηκε. Καὶ πρὸς μὲν Καρχηδονίους δύο μάχας ἐνστησάμενος, ἐν ἑκατέραις ἡττήται· παρὰ δὲ τοῖς πολίταις πιστευθεὶς ἅπαξ στρατηγίαν, εὐθέως ἀφείλετο τὴν ἐλευθερίαν· φορεύων μὲν τοὺς παρῳήσιαν ἄγοντας ὑπὲρ τῶν νόμων, φυγαδεύων δὲ τοὺς ταῖς οὐσίαις προέχοντας· καὶ τὰς μὲν τῶν φυγάδων γυναικὰς οἰκέταις καὶ μιγάσιν ἀνθρώποις συνοικίζων, τῶν δὲ πολιτικῶν ὅπλων βαρβάρους καὶ ξένους ποιῶν κυρίους. Καὶ ταῦτ' ἔπραξεν, ὃ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες, ὑπηρέτης ἀρχείων, ἀπεγνωσμένος ἄνθρωπος.

67. „Καὶ ποῦ τὸ φιλελεύθερον τῶν Συρακουσίων; ποῦ δ' αἱ τῶν προγόνων πράξεις; Σιωπῶντας ἐφ' ἱμέρᾳ τριάκοντα μυριάδας ἄρδην ἀναιρεθείσας Καρχηδονίων· παρήμυι τὴν τῶν μετὰ Γέλωνα τυράννων κατάλυσιν. Ἀλλ' ἐχθρὸς καὶ πρῶν Ἀθη-

γαίῳν τηλικαύταις δυνάμεσιν ἐπὶ Συρακούσας στρα-
 τευσάντων, οἱ πατέρες ἡμῶν οὐδὲ τὸν ἀπαγγελοῦντα
 τὴν συμφορὰν ἀπέλιπον· ἡμεῖς δὲ τηλικούτ' ἔχοντες
 πατέρων παράδειγμα ἀρετῆς, τοῖς τοῦ Διονυσίου
 προστάγμασιν ὑπακούομεν, καὶ ταῦτα τῶν ἔπλων
 ὄντες κύριοι; Θεῶν γάρ τις πρόνοια μετὰ τῶν συμ-
 μάχων ἐν τοῖς ὅπλοις ἡμᾶς συνήγαγε, πρὸς τὸ τὴν
 ἐλευθερίαν ἀνακτήσασθαι· καὶ πάρεστι τήμερον,
 ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους καὶ συμφρονήσαντας,
 ἀπαλλαγῆναι τῆς βαρείας ἀνάγκης· Τὸν μὲν γὰρ
 ἔμπροσθεν χρόνον παρωπλισμένοι * * συμμάχων
 ὄντες, τῷ δὲ τῶν μισθοφόρων πλήθει πληροῦμενοι,
 σχεδὸν εἴκομεν τῷ τῆς ἀνάγκης καιρῷ· νῦν δὲ τῶν
 ὅπλων κυριεύοντες, καὶ τοὺς συμμάχους ἅμα βοή-
 θους καὶ θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀρετῆς, μὴ παραχωρή-
 σωμεν, ἀλλὰ ποιήσωμεν φανερόν, ὥς διὰ καιρόν, οὐ
 δι' ἀνανδρίαν ὑπεμείναμεν δουλεύειν. Οὐκ αἰσχυ-
 νόμεθα τὸν πολέμιον ἔχοντες ἡγεμόνα, τὸν τὰ κατὰ
 τὴν πόλιν ἱερὰ σεσυληκότα; καὶ τηλικούτων πρα-
 γμάτων ποιοῦντες προστάτην, ᾧ βίον ἰδιωτικὸν οὐδ'
 ἂν εἰς εὐφρονῶν διοικεῖν ἐπιτρέψει; καὶ τῶν ἄλ-
 λων ἐν τοῖς πολέμοις μάλιστα τηρούντων τὰ πρὸς
 τοὺς θεοὺς ὅσια διὰ τὸ μέγεθος τῶν κινδύνων, ἡμεῖς
 τὸν ἐπ' ἀσεβείᾳ διωνομασμένον ἐλπίζομεν καταλύ-
 σαι τὸν πόλεμον;

68. „Καίτοιγε εὐ τις βούλεται τὰκριβὲς ζητεῖν,
 εὐρήσει Διονύσιον οὐχ ἥτιον τοῦ πολέμου τὴν εἰρή-
 νην εὐλαβοῦμενον. Νῦν μὲν γάρ, διὰ τὸν ἀπὸ τῶν
 πολεμίων φόβον, νομίζει τοὺς Συρακουσίους μηθὲν

ἐπιχειρήσειν καὶ αὐτοῦ πράξει· καταπονηθέντων δὲ τῶν Καρχηδονίων, ἀντιλήψεσθαι τῆς ἐλευθερίας, τῶν μὲν ὅπλων κυριεύοντας, διὰ δὲ τὰς πράξεις πεφρονηματισμένους. Διὰ τοῦτο γάρ, οἶμαι, κατὰ μὲν τὸν πρῶτον πόλεμον προδοὺς Ἰέλαν καὶ Καμαρίναν, ταύτας ἀοικήτους ἐποίησεν· ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἐκδότους τὰς πλείστας [ἀοικήτους] Ἑλληνίδας πόλεις συνέθετο. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐν εἰρήνῃ Νάξον καὶ Κατάνην παρασπονδῶν ἑξανδραποδισάμενος· ἣν μὲν κατέσκαψεν, ἣν δὲ τοῖς ἐξ Ἰταλίας Καμπανοῖς οἰκητήριον ἔδωκεν. Ἐπειδὴ δέ, ἐκείνων ἀπολομένων, οἱ περιλειφθέντες πολλάκις ἐπεβάλοντο καταλῦσαι τὴν τυραννίδα, πάλιν τοῖς Καρχηδονίοις πόλεμον κατήγγειλεν· οὐ γὰρ οὕτως εὐλαβεῖτο λῦσαι τὰς συνθήκας παρὰ τοὺς ὅρκους, ὥς ἐφοβεῖτο τὰ παραλελειμμένα συστήματα τῶν Σικελιωτῶν. Καὶ δὴ φαίνεται διὰ παντὸς ἐπηγρυπνηκῶς τῇ τούτων ἀπωλείᾳ. Καὶ πρῶτον μὲν περὶ Πάνορμον δυνάμενος παραιτιάσθαι τοῖς πολεμίοις, ἀποβαινόντων ἐκ τῶν νεῶν, καὶ τὰ σώματα κακῶς ἐχόντων διὰ τὸν σάλον, οὐκ ἠβουλήθη· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Μεσσήνην ἐπὶ καιρὸν καὶ τηλικαύτην πόλιν ἀβοήθητον περὶ ὤδων, εἶασε κατασκαφῆναι, ὅπως μὴ μόνον ὥς πλείστοι διαφθείρωνται τῶν Σικελιωτῶν, ἀλλὰ καὶ Καρχηδόνιοι τὰς ἐξ Ἰταλίας βοηθείας καὶ τοὺς ἐκ Πελοποννήσου στόλους ἐμφοράζωσι. Τὸ δὲ τελευταῖον ἐν τῷ Καταναίῳ αἰγιαλῷ διηγωνίσαστο, παρεῖς πρὸς τῇ πόλει τὴν μάχην συστήσασθαι, πρὸς τὸ τοὺς ἐλαττωμένους καταφεύγειν εἰς τοὺς οἰκίους λιμέ-

νας. Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν μεγάλων πνευμάτων ἐπιγενομένων, καὶ τῶν Καρχηδονίων ἀναγκασθέντων νεωλεῖσαι τὸν στόλον, καιρὸν εἶχε τοῦ νικᾶν κάλλι-
στον. Τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στράτευμα τῶν πολεμίων οὐπω κατηντηκὸς ἦν· τὸ δὲ μέγεθος τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν αὐτοῖς τὰς ραῦς ἐξεβρατιε. Τότε συνεπιθεμένων ἡμῶν πεζῇ πάντων ἡραγκάσθησαν ἂν ἀποβαίνοντες ἀλίσκεσθαι ῥαδίως, ἢ πρὸς τὰ κύ-
ματα βιαζόμενοι, τὸν αἰγιαλὸν πληρῶσαι ναυαγίων.

69. „Ἀλλὰ τὸ μὲν Διονυσίου κατηγορεῖν ἐν Συ-
ρακουσίοις ἐπὶ πλεῖον, οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω. Εἰ γὰρ οἱ δι' αὐτῶν τῶν ἔργων ἀνήκεστα παθόντες οὐκ ἐγείρονται τοῖς θυμοῖς, ἤπου τοῖς λόγοις προα-
χθήσονται πρὸς τὴν κατὰ τοῦτου τιμωρίαν· καὶ ταῦτ' ἰδόντες αὐτὸν πολίτην μὲν γεγονότα ποτηρό-
τατον, τύραννον δὲ πικρότατον, στρατηγὸν δὲ πάν-
των ἀγεννέστατον. Ὅσάκις μὲν γὰρ σὺν τούτῳ παρε-
ταξάμεθα, τοσαυτάκις ἡττήθημεν· νυνὶ δὲ καθ' αὐ-
τοὺς ὀλίγαις ναυσὶ τὴν πᾶσαν τῶν πολεμίων δύναμιν
κατεναυμάχησαμεν. Διόπερ ἕτερον ἡγεμόνα ζητη-
τέον, ὅπως μὴ τὸν σεσυληκότα τοὺς τῶν θεῶν ραοὺς
στρατηγὸν ἔχοντες ἐν τῷ πολέμῳ, θεομαχῶμεν. Φα-
τερώς γὰρ τὸ δαιμόνιον ἀντιπράττει τοῖς τὸν ἀσεβέ-
στατον προχειρισαμένοις ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν. Τὸ γὰρ
μετὰ μὲν τούτου πάσας τὰς δυνάμεις ἡττησθαι,
χωρὶς δὲ τούτου καὶ βραχὺ μέρος ἱκανὸν εἶναι κα-
ταπολεμῆσαι Καρχηδονίους, πῶς οὐ πᾶσιν δορτήν
ἔχει τὴν τῶν θεῶν ἐπιφάνειαν; Διόπερ, ὧ ἄνδρες,
ἐὰν μὲν ἐκὼν ἀποτίθεται τὴν ἀρχήν, εἰσωμεν αὐτόν.

ἀπαλλάττεσθαι μετὰ τῶν ἰδίων ἐκ τῆς πόλεως· ἕαν δὲ μὴ βούληται, καιρὸν ἔχομεν κάλλιστον τὸν παρόντα πρὸς τὸ τῆς ἐλευθερίας ἀντιλαμβάνεσθαι. Πάντες συνελήλυθαμεν, κύριοι τῶν ὀπλῶν ἐσμέν, συμμάχους ἔχομεν παρόντας, οὐ μόνον τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἑλλήνας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. Τὴν δὲ ἡγεμονίαν δοτέον κατὰ τοὺς νόμους πόλιταις, ἢ τοῖς κατὰ τὴν μητρόπολιν οἰκοῦσι Κορινθίοις, ἢ τοῖς ἀφηγουμένοις τῆς Ἑλλάδος Σπαρτιάταις.“

(C. 70.) Adversatus his consiliis Pharacidas Lacedaemonius, libertatem impedit, cum milite mercenario seditionem cohibens. Dionysius concionem dimittit, multisque modis placare conatur civium animos, Carthaginiensibus magis, quam antea, infensos. Sed castra Poenorum dira invadit lues; cuius etsi naturales apparebant eaussae, tamen origo ad illam sacrorum violationem (C. 63.) referebatur.

70. Τοιούτοις τοῦ Θεοδώρου χρησαμένου λόγοις, οἱ μὲν Συρακούσιοι μετέωροι ταῖς ψυχαῖς ἐγένοντο, καὶ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀπέβλεπον· Φαρακίδου δὲ τοῦ Λακεδαιμονίου, ναυαρχοῦντος τῶν συμμάχων, καὶ παρελθόντος ἐπὶ τὸ βῆμα, πάντες προσεδόκων ἀρχηγὸν ἔσσεσθαι τῆς ἐλευθερίας. Ὁ δὲ τὰ πρὸς τὸν τύραννον ἔχων οἰκείως, ἔφησεν αὐτὸν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀπεστάλθαι Συρακουσίοις καὶ Διονυσίῳ συμμαχεῖν πρὸς Καρχηδονίους, ἀλλ' οὐ Διονυσίου τὴν ἀρχὴν καταλύειν. Παρὰ δὲ τὴν προσδοκίαν γενομένης τῆς ἀποφάσεως, οἱ μὲν μισθοφόροι συνέδραμον πρὸς τὸν Διονύσιον, οἱ δὲ Συρακούσιοι καταπλαγέντες, τὴν ἡσυχίαν εἶχον, πολλὰ τοῖς Σπαρτιάταις καταρώμενοι. Καὶ γὰρ τὸ πρότε-

ρον Ἀρέτης ὁ Λακεδαιμόνιος, ἀντιλαμβανομένων αὐτῶν τῆς ἐλευθερίας, ἐγένετο προδότης· καὶ τότε Φαρακίδας ἐνέστη ταῖς ὁρμαῖς τῶν Συρακουσίων. Ὁ δὲ Διονύσιος τότε μὲν ἐγένετο περίφοβος, καὶ διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν· μετὰ δὲ ταῦτα φιλανθρώποις λόγοις χρησάμενος, καθωμίλει τῷ πλήθει, καὶ τινὰς μὲν δωρεαῖς εἰμίμα, τινὰς δὲ ἐπὶ τὰ συσσίτια παρελάμβανε. Καρχηδονίοις δέ, μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ προαστείου καὶ τὴν σύλησιν τοῦ τε τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἱεροῦ, ἐπέπεσεν εἰς τὸ στράτευμα νόσος· συνέπελάβετο δὲ καὶ τῇ τοῦ δαιμονίου συμφορᾷ τὸ μυριάδας εἰς ταῦτ' ἀναθροισθῆναι, καὶ τὸ τῆς ὥρας εἶναι πρὸς τὰς νόσους ἐνεργότατον· ἔτι δὲ τὸ ἔχειν ἐκείνο τὸ θέρος καύματα παρηλλαγμένα. Ἔοικε δὲ καὶ ὁ τόπος γεγονέναι πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς συμφορᾶς· καὶ γὰρ Ἀθηναῖοι πρότερον τὴν αὐτὴν ἔχοντες παρεμβολὴν, πολλοὶ διεφθάρησαν ὑπὸ τῆς νόσου, ἐλώδους ὄντος τοῦ τύπου καὶ κοίλου. Πρῶτον μὲν, πρὶν ἥλιον ἀνατεῖλαι, διὰ τὴν ψυχρότητα τὴν ἐκ τῆς αὔρας μετὰ ὑδάτων, φρίκη κατεῖχε τὰ σώματα· κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν ἡ θερμότης ἔπνιγεν, ὥς ἂν τοσοῦτου πλήθους ἐν στενῷ τόπῳ ἀννηθροισμένου.

(C. 71.) Summa erat huius morbi atrocitas, coniuncta cum repentino mortis periculo, quod et medicorum consilia elusit, et amicorum opem amovit.

71. Ἠψατο μὲν οὖν ἡ νόσος πρῶτον τῶν Λιβύων, ἐξ ὧν πολλῶν ἀποθνησκόντων, τὸ μὲν πρῶτον ἔθαπτον τοὺς τετελευτηκότας, μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τὸ τοὺς νοσοκομοῦν-

τας ὑπὸ τῆς νόσου διαρπάζεσθαι, οὐδείς ἐτόλμα
 προσεῖναι τοῖς κάμνουσι. Παιραιρεθείσης οὖν καὶ
 τῆς θεραπείας, ἀβοήθητος ἦν ἡ συμφορὰ. Διὰ γὰρ
 τὴν τῶν ἀθάπτων δυσωδίαν, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἐλῶν
 σηπεδόνα, πρῶτον μὲν ἤρχετο τῆς νόσου κατάρρους,
 μετὰ δὲ ταῦτα ἐγένετο περὶ τὸν τράχηλον οἰδήματα·
 ἐκ δὲ τοῦ κατ' ὀλίγον ἠκολούθουν πυρετοί, καὶ περὶ
 τὴν ῥάχιν νεύρων πόνοι, καὶ τῶν σκελῶν βαρύντητες·
 εἰς ἐπεγίνοντο δυσεντερίαι, καὶ φλύκταιναι περὶ
 τὴν ἐπιφάνειαν ὅλην τοῦ σώματος. Τοῖς μὲν οὖν
 πλείστοις τοιοῦτον ἦν τὸ πάθος· τινὲς δ' εἰς μανίαν
 καὶ λήθην τῶν ἀπάντων ἔπιπτον, οἱ περιπροσενόμε-
 νοι τὴν παρεμβολὴν ἐξεσιῶτες τοῦ φρονεῖν, ἔτυπτον
 τοὺς ἀπαντιῶντας. Καθόλου δὲ συνέβη καὶ τὴν ἀπὸ
 τῶν ἰατρῶν βοήθειαν ἀπρακτον εἶναι, καὶ διὰ τὸ
 μέγεθος τοῦ πάθους, καὶ τὴν ὀξύτητα τοῦ θανάτου·
 πεμπταῖοι γὰρ ἢ τὸ πλεῖστον ἐκταῖοι μετήλλαττον,
 δεινὰς ὑπομένοντες τιμωρίας· ὥςθ' ὑπὸ πάντων μα-
 καρίζεσθαι τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότας. Καὶ
 γὰρ οἱ τοῖς κάμνουσι παρεδρευόντες ἐνέπιπτον εἰς
 τὴν νόσον ἅπαντες· ὥστε δεινὴν εἶναι τὴν συμφορὰν
 τῶν ἀρρώσσιοντων, μηδενὸς θέλοντος ὑπηρετεῖν τοῖς
 ἀτυχοῦσιν. Οὐ γὰρ μόνον οἱ μηδὲν προσήκοντες
 ἀλλήλους ἐγκατέλειπον, ἀλλ' ἀδελφοὶ μὲν ἀδελφούς,
 φίλοι δὲ τοὺς συνήθεις ἠναγκάζοντο προΐεσθαι, διὰ
 τὸν ὑπὲρ αὐτῶν φόβον.

(C. 72.) Hac calamitate laborantes Carthaginienses subito terra marique adortus Dionysius, mercenariis, quos maxime oderat, caedi obiectis, hostium castella expugnat, et naves vehementissime con-
quassat.

72. Διονύσιος δὲ ἐπειδὴ τὴν περὶ Καρχηδονίους συμφορὰν ἤκουσεν, ὀγδοήκοντα μὲν ναῦς πληρώσας, Φαρακίδα καὶ Λεπτίνην τοῖς ναυάρχοις προσέταξεν ἅμ' ἡμέρᾳ τὸν ἐπίπλουν ταῖς πολεμικαῖς ναυσὶ ποιή-
σασθαι· αὐτὸς δ', ἄσελῆρου τῆς νυκτὸς οὔσης, πε-
ριήγαγε τὴν δύναμιν, καὶ περιελθὼν ἐπὶ τὸ τῆς Κυάνης ἱερόν, ἔλαθε τοὺς πολεμίους ἅμ' ἡμέρᾳ
προσιὼν τῇ παρεμβολῇ. Τοὺς μὲν οὖν ἱππεῖς καὶ
μισθοφόρων πεζοὺς χιλίους προαπέστειλεν εἰς τὸ
πρὸς τὴν μεσόγειον ἀνατεῖνον μέρος τῆς τῶν Καρ-
χηδονίων στρατοπεδείας. Οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μισθο-
φόροι τῷ Διονυσίῳ παρὰ πάντας ἄλλοτριώτατοι,
καὶ πλεονάκις ἀποστάσεις καὶ ταραχὰς ποιοῦντες.
Διόπερ ὁ μὲν Διονύσιος τοῖς ἱππεῦσιν ἦν παρηγγελ-
κώς, ὅταν ἐξάπτωνται τῶν πολεμίων, φεύγειν, καὶ
τοὺς μισθοφόρους ἐγκαταλιπεῖν· ὧν ποιησάντων
τὸ προσταχθέν, οὗτοι μὲν ἅπαντες κατεκόπησαν. Ὁ
δὲ Διονύσιος ἅμα τὴν τε παρεμβολὴν καὶ τὰ φρου-
ρια πολιορκεῖν ἐπεχείρησε· καὶ τῶν βαρβάρων διὰ
τὸ παράδοξον καταπεπληγμένων, καὶ παραβοηθούν-
των τεταραγμένως, αὐτὸς μὲν φρούριον τὴν καλου-
μένην Πολίχναν εἴλε κατα κράτος· ἐκ δὲ θατέρου
μέρους οἱ ἱππεῖς καὶ τινες τῶν τριήρων προσπλεύ-
σαι τὸ πρὸς τῷ Λάσκωνι χωρίον ἐξεπολιόρκησαν.
Εὐθὺς δ' αἱ τε ναῦς ἅπασαι τὸν ἐπίπλουν ἐποίη-
σαντο, καὶ κατὰ τὰς φρουρίων ὑλώσεις ἐπαλαλάξαν-

τος τοῦ στρατοπέδου, περιδεῖς αἱ βίηθραροι καθει-
στήκεισαν. Ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ πεζὸν στρα-
τευμα πάντες συνέδραμον, ἀμυνόμενοι τοὺς τὴν
παρεμβολὴν πολιορκοῦντας· ὥς δὲ καὶ τὸν τῶν νεῶν
ἐπίπλουν εἶδον, πάλιν ἐξεβοήθουν ἐπὶ τὸν ναύστα-
θμον· καταταχοῦμενοι δ' ὑπὸ τῆς ὀξύτητος τοῦ
καιροῦ, τὴν ἑαυτῶν σπουδὴν εἶχον ἄπρακτον. Ἐτι
γὰρ αὐτῶν ἀναβαινόντων ἐπὶ τὰ καταστρώματα,
καὶ μόγῃς πληροῦντων τὰς τριήρεις, αἱ πολέμιαι ναῦς
ταῖς εἰρεσίαις ἐλαυνόμεναι πλαγίαις ἐνέσειον. Ἐκ
μὲν οὖν μιᾶς ἐπικαίρου πληγῆς κατέδυν τὰς τιτω-
σκομένας ναῦς· αἱ δὲ πλείοσιν ἐμβολαῖς ἀναρρήτ-
τουσαι τὰς συγγεγομφωμένας σανίδας, δεινὴν ἐκ-
πληξιν τοῖς ἀντιτατιτομένοις παρείχοντο. Πάντῃ δὲ
τῶν ἐξοχωτάτων νεῶν θραυομένων, αἱ μὲν ἐκ τῶν
ἐμβόλων ἀναρρήττόμεναι λακίδες ἐξάϊσιον ἐποιοῦντο
ψόφον, ὃ δὲ παρὰ τὴν μάχην παρήκων αἰγιαλὸς ἔγε-
με νεκρῶν.

(C. 73.) Tali successu pedestres copiae alacriores factae, in bar-
barorum classem ignem coniciunt, quo naves hominesque misera-
biliter conflagraverunt.

73. Οἱ δὲ Συρακοῦσιοι, τῷ προτερήματι συμ-
φιλοτιμούμενοι, κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἀλλήλους
ἐφθάνον ἐπιτηδῶντες ταῖς πολεμίαις ναυσί, καὶ τοὺς
βαρβάρους, καταπεπληγμένους τὸ μέγεθος τῆς περι-
σιτάσεως, περιχυθέντες ἐφόνεον. Οὐ μὴν οὐδ' οἱ
πεζῇ τῷ ναυστάθμῳ προσβάλλοντες ἐλείποντο τῆς
τούτων σπουδῆς· ἐν οἷς συνέβαιεν εἶναι καὶ αὐτὸν
τὸν Διονύσιον, παριππευκότεον πρὸς τὸ κατὰ Δάσκω-
να μέγος. Εὐρόντιες γὰρ πεντηκοντόρους τεσσαρά-

κοντα νενεωλκημένας, καὶ κατὰ τὸ συνεχές ναῦς πα-
ρορμούσας ὀλκάδας, καὶ τινὰς τῶν τριήρων, πῦρ εἰς
αὐτάς ἐνῆκαν. Ταχὺ δὲ τῆς φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθεί-
σης, καὶ χεομένης ἐπὶ πολὺν τόπον, ἐφλέγετο τὰ
σκάφη· καὶ τῶν ἐμπόρων τε καὶ ναυκλήρων οὐδεὶς
ἠδύνατο παραβοηθῆσαι, διὰ τὸ πλήθος τοῦ πυρός.
Ἐπιγενομένου δὲ μεγάλου πνεύματος, ἐκ τῶν νενεωλ-
κημένων σκαφῶν ἐφέρετο τὸ πῦρ ἐπὶ τὰς ὀρμούσας
ὀλκάδας. Τῶν δ' ἀνδρῶν ἐκκολυμβώντων διὰ τὸν
ἀπὸ τῆς πνιγὸς φόβον, καὶ τῶν ἀγκυριῶν ἀποκαρ-
μένων, διὰ τὸν κλύδωνα συνέκρουον αἱ ναῦς, καὶ
τινὲς μὲν ὑπ' ἀλλήλων συντριβόμεναι διεφθείροντο,
τινὲς δὲ ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὠθούμεναι, αἱ πλείους
δ' ὑπὸ τοῦ πυρός ἀπώλλυντο. Ἐνθα δὴ τῶν φορ-
τηγῶν πλοίων ἀναφερομένης τῆς φλογὸς διὰ τῶν
ἰστών, καὶ τὰς κεραίας καταφλεγούσης, τοῖς ἐκ τῆς
πόλεως θεατρικὴν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν θεάν, καὶ
τοῖς δι' ἀσέβειαν κεραυνωθεῖσι φαίνεσθαι παρα-
πλησίαν τὴν ἀπώλειαν τῶν βαρβάρων.

(C. 74.) Iam vulgus pontonibus impositum advolat, diripitque
naves flamma correptas; et omnes Syracusani, hostibus luc, incen-
dio, caede devictis, lactitia exsultant. Nocte ingruente Dionysius
castra sua barbarorum castris opponit.

74. Διόπερ τοῖς εὐτυχήμασι μετεωριζόμενοι, τὰ
πορθμεῖα συνεπλήρουν οἱ τε πρεσβύτατοι τῶν παί-
δων, καὶ τῶν παρηκμαχότων ταῖς ἡλικίαις οἱ μὴ τε-
λείως ὑπὸ τοῦ γήρους καταπονούμενοι. Πρὸς δὲ τὰς
κατὰ τὸν λιμένα ναῦς ὡς ἔτυχε προσπλέοντες ἄθροοι,
τὰς μὲν προδιεφθαρμένας ὑπὸ τοῦ πυρός διήρπα-
ζον, ἐκλέγοντες τῶν χρησίμων τὰ δυνάμενα βοηθείας

τυχεῖν, τὰς δ' ἀκραιούς ἐξαπτόμενοι κατήγον εἰς τὴν
 πόλιν. Οὕτως οὐδὲ οἱ τῶν κατὰ πόλεμον ἀφιέμενοι
 διὰ τὰς ἡλικίας, καρτερεῖν ἠδύναντο, διὰ δὲ τὴν
 ὑπερβολὴν τῆς χαρᾶς ἢ φιλοτιμία τῆς ψυχῆς κατήρ-
 τυε τὴν ἡλικίαν. Τοῦ δὲ περὶ τὴν νίκην λόγου δι-
 αρρύνοντος κατὰ τὴν πόλιν, τὰς οἰκίας ἐξέλειπον ὁμοῦ
 τοῖς οἰκέταις παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ πάντων σπεν-
 δόντων ἐπὶ τὰ τείχη, πᾶς ὁ τόπος ἔγεμε τῶν θεωμέ-
 νων. Τούτων δ' οἱ μὲν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας
 ἐκτείνοντες, ἡὺχαρίστουν τοῖς θεοῖς, οἱ δὲ τῆς τῶν
 ἱερῶν συλήσεως ἔφασαν εἰληφέναι τοὺς βαρβάρους
 τὴν παρὰ τοῦ δαιμονίου τιμωρίαν. Ἐφαίνεται γὰρ
 διὰ μακροῦ θεομαχία παραπλήσιος ἢ θεά, τοσού-
 των μὲν νεῶν πυρπολουμένων, τῆς δὲ φλογὸς διὰ
 τῶν ἰστίων εἰς ὕψος ἀναφερομένης· καὶ τῶν μὲν
 Ἑλλήνων καθ' ἕκαστον τῶν προτερημάτων ἐπιση-
 μαινομένων ἐξαισίῳ βοῇ, τῶν δὲ βαρβάρων διὰ τὴν
 ἐκπληξιν τοῦ δεινοῦ πολὺν θόρυβον καὶ κραυγὴν
 σύμμικτον ποιοούντων. Οὐ μὴν ἀλλὰ τότε μὲν τῆς
 νυκτὸς ἐπιγενομένης ἡ μάχη διελύθη, καὶ Διονύσιος
 ἐπεστρατοπέδευσε τοῖς βαρβάροις, πρὸς τῷ τοῦ Διὸς
 ἱερῷ παρεμβολὴν ποιησάμενος.

(C. 75.) Sed Imileo veniam clam redeundi in patriam magno
 pretio a Dionysio redimit. Fugientes insectantur Corinthii. Si-
 culi et ipsi fuga dilabuntur. Reliquus exercitus in castris vel com-
 prehenditur, vel caeditur, solis exceptis Hispanis, quibuscum Dio-
 nysius foedus pangit.

75. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, κατὰ γῆν ἄμα καὶ κατὰ
 θάλατταν ἡττημένοι, διεπρεςβεύσαντο πρὸς τὸν Διο-
 νύσιον λάθρα τῶν Συρακουσίων· ἤξιον δὲ αὐτὸν
 ἀφιέναι τοὺς περιλειπομένους εἰς Λιβύην διακομι-

σθῆναι, καὶ τὰ κατὰ τὴν παρεμβολὴν αὐτοῖς ὄντα τριακόσια τάλαντα δώσειν ἐπηγγέλλοντο. Ὁ δὲ Διονύσιος ἅπαντας μὲν ἀδύνατον εἶναι φυγεῖν ἀπεφαίνετο, τοὺς δὲ [Καρχηδονίους] πολιτικούς συνεχώρησε μόνους νυκτὸς ἀπελθεῖν λάθρα κατὰ θάλατταν. Ἦιδει γὰρ τοὺς Συρακουσίους καὶ τοὺς συμμάχους οὐκ ἐπιτρέφοντας αὐτῷ περὶ τούτων συγχωρεῖν τοῖς πολεμίοις. Ταῦτα δ' ἔπραττεν ὁ Διονύσιος, οὐβουλόμενος τελείως ἀπολέσθαι τὴν τῶν Καρχηδονίων δύναμιν, ὅπως οἱ Συρακούσιοι, διὰ τὸν ἀπὸ τούτων φόβον, μηδέποτε σχολὴν λάβωσιν ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας. Ὁ μὲν οὖν Διονύσιος, συνθέμενος εἰς ἡμέραν τετάρτην ἐπὶ νύκτα τὴν φυγὴν τοῖς Καρχηδονίοις, τὸ στρατόπεδον ἀπήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ δ' Ἰμίλκων νυκτὸς παρακομίσας εἰς τὴν ἀκρόπολιν τὰ τριακόσια τάλαντα, παρέδωκε τοῖς ἐν τῇ Νήσῳ τεταγμένοις ὑπὸ τοῦ τυράννου· αὐτὸς δέ, ἐπεὶ παρῆν ὁ συγκεῖμενος χρόνος, νυκτὸς ἐπλήρωσε τεταρτάκοντα τριήρεις τῶν πολιτικῶν, καὶ καταλιπὼν τὸ λοιπὸν ἅπαν τὸ στρατόπεδον, ὥρμησε φεύγειν. Ἦδη δ' αὐτοῦ τὸν λιμένα διεκπεπλευκότες, ᾗσθητό τινες τῶν Κορινθίων τὸν δρασμόν, καὶ ταχέως ἀπήγειλαν τῷ Διονυσίῳ. Τοῦ δὲ τοὺς στρατιώτας τότε καλοῦντος εἰς τὰ ὄπλα, καὶ κατὰ σχολὴν τοὺς ἡγεμόνας ἀθροίζοντος, οὐκ ἀνέμειναν αὐτὸν οἱ Κορινθιοί· ταχὺ δ' ἀναχθέντες ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς εἰρεσίαις φιλοτιμούμενοι, τὰς ἐσχάτας Φοινίσσας ταῦς κατέλαβον· ὥς τοῖς ἐμβόλοις συντρέφαντες κατέδυσαν. Μετὰ δὲ ταῦτα

Λιονύσιος μὲν ἐξήγαγε τὴν δύναμιν· οἱ δὲ συμμαχοῦντες τοῖς Καρχηδονίοις Σικελοί, φθάσαντες τοὺς Συρακουσίους, ἔφυγον διὰ τῆς μεσογείου, καὶ σχεδὸν πάντες διεσώθησαν εἰς τὰς πατρίδας. Καὶ Λιονύσιος μὲν, τὰς ὁδοὺς διαλαβὼν φυλακαῖς, ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν τῶν πολεμιῶν στρατοπεδεῖαν ἔτι νυκτὸς οὔσης· οἱ δὲ βάσβαροι, καταλειφθέντες ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν Καρχηδονίων, ἔτι δὲ τῶν Σικελῶν, ἠθύμῃσαν, καὶ καταπλαγέντες ἔφυγον. Οἱ μὲν ἐν ταῖς ὁδοῖς ταῖς προφυλακαῖς ἐμπύπτοντες συνελαμβάνοντο, οἱ δὲ πλεῖστοι τὰ ὄπλα ὀλιποῦντες συνήντων, δεόμενοι φείσασθαι τοῦ βίου· μόνοι δὲ Ἴβηρες ἠθροισμένοι μετὰ τῶν ὀπλων, ἐπεκρηκυέντο περὶ συμμαχίας. Λιονύσιος δὲ πρὸς μὲν τοὺτους σπεισάμενος, κατέταξε τοὺς Ἴβηρας εἰς τοὺς μισθοφόρους· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐξώγησε, καὶ τὴν λοιπὴν ἀποσκευὴν ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι.

(C. 76.) Hanc fortunae subitam et insignem mutationem convertit scriptor ad demonstrandam superbiae et impietatis divinam actionem. Nam et Carthaginienses summa calamitate afflicti sunt, et Imilco in maxima ignominia et miseria vitam inedia finit.

76. Οὕτω μὲν οὖν τοῖς Καρχηδονίοις ἡ τύχη τάχιον τὴν μεταβολὴν ἐποίησε, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξεν, ὥς οἱ μείζον τοῦ καθήκοντος ἐπαυρόμενοι ταχέως ἐξελέγχουσι τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν. Ἐκεῖνοι γὰρ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν σχεδὸν ἀπασῶν, πλὴν Συρακουσῶν, κρατοῦντες, καὶ ταύτην ἀλώσεσθαι προσδοκῶντες, ἐξαίφνης ὑπὲρ τῆς ἰδίας πατρίδος ἀγωνιᾶν ἠναγκάσθησαν· καὶ τοὺς τάφους τῶν Συ-

ρακουσίων ἀνατρέψαντες, πεντεκαίδεκα μυριάδας ἐπέιδον ἀτάφους διὰ τὸν λοιμὸν σεσσηρευμένους· πυρπολήσαντες δὲ τὴν χώραν τῶν Συρακουσίων, ἐκ μεταβολῆς εὐθὺς εἶδον τὸν ἴδιον στόλον ἐμπυρισθέντα· εἰς δὲ τὸν λιμένα πάσῃ τῇ δυνάμει καταπλέοντες ὑπερηφάνως, καὶ τοῖς Συρακουσίοις ἐπιδεικνύμενοι τὰς ἑαυτῶν εὐτυχίας, ἡγνόουν ἑαυτοὺς μέλλοντας νυκτὸς ἀποδράσασθαι καὶ τοὺς συμμάχους ἐκδότους καταλιπεῖν τοῖς πολεμίοις. Αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγός, ὁ ποιησάμενος σκηνὴν ἐν τῷ τοῦ Διὸς ἱερῷ, πρόσδορον δὲ τὸν ἐκ τῶν ἱερῶν συληθέντα πλοῦτιον, αἰσχροῖς μετ' ὀλίγων εἰς Καρχηδόνα διέφυγεν, ὕπως μὴ τὸν ὀφειλόμενον τῇ φύσει θάνατον ἀποδοῖς, ἀθῶος γένηται τῶν ἀσεβημάτων, ἀλλ' ἐν τῇ πατρίδι περιβύητον ἔχῃ τὸν βίον, ὑπὸ πάντων ὀνειδίζόμενος. Εἰς τοσοῦτο δ' ἦλθεν αὐτυχίας, ὥστε μετὰ τῆς εὐτελεστάτης ἐσθῆτος περιῆει τοὺς κατὰ πόλιν ναοὺς, κατηγορῶν τῆς ἰδίας ἀσεβείας, καὶ περὶ τῶν εἰς θεοὺς ἁμαρτημάτων ὁμολογουμένην διδοὺς τιμωρίαν τῷ δαιμονίῳ. Τὸ δὲ τέλος, ἑαυτοῦ καταγνοὺς θάνατον, ἀπεκατέρρησε, πολλὴν τοῖς πολίταις ἀπολιπὼν δεισிடαιμονίαν· εὐθὺς γὰρ καὶ τᾶλλα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτοῖς ἡ τύχη συνήθροισε.

(C. 77.) Finito cum Syracusanis bello, in ipsa Libya socii Carthaginiensibus insurgunt, gravi imperio iam dudum exacerbati. Itaque Tunceto occupato, hinc in aciem procedunt, et in conflictibus superiores, cives intra muros coercunt. At Carthaginienses, iniecta tum demum animis religione, Deorum numina placanda curant, institutis Graecorum ritu novis sacris. Tandem rebelles, vel comenatus penuria pressi, vel pecunia corrupti, in patrias terras dilabuntur.

77. Τῆς γὰρ συμφορᾶς διακηρυχθείσης κατὰ

τὴν Λιβύην, οἱ σύμμαχοι, πάσαι μισοῦντες τὸ βάρος τῆς τῶν Καρχηδονίων ἡγεμονίας, τότε διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν ἐν Συρακούσαις προδοσίαν πολὺ μᾶλλον ἐξέκαυσαν τὸ κατ' αὐτῶν μῖσος. Διόπερ ἅμα μὲν ὑπὸ τῆς ὀργῆς προαχθέντες, ἅμα δὲ καταφρονήσαντες αὐτῶν διὰ τὴν αἰτυρίαν, ἀντείχοντο τῆς ἐλευθερίας. Διαπρεσβευσάμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους, ἤθροισαν δύναμιν, καὶ προσελθόντες, ἐν ὑπαίθρῳ κατεστρατοπέδευσαν. Ταχὺ δ' οὐ μόνον ἐλευθέρων, ἀλλὰ καὶ δούλων συντρεχόντων, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μυριάδες ἑξοσι συνηθροίσθησαν. Καταλαβόμενοι δὲ Τύννητα, πόλιν οὐ μακρὰν τῆς Καρχηδόνης κειμένην, ἐκ ταύτης παρετάττοντο, καὶ πλεονεκτοῦντες ἐν ταῖς μάχαίς, τειχήρεις τοὺς Φοίνικας συνέειχον. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι φανερώς ὑπὸ τῶν Θεῶν πολεμοῦμενοι, τὸ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγους ξυνιώντες ἐξεταράττοντο, καὶ τὸ δαιμόνιον ἐκέτευον λῆξαι τῆς ὀργῆς· μετὰ δὲ ταῦτα πᾶσαν τὴν πόλιν δεισιδαιμονία κατέσχε καὶ δέος, ἐκάστου τὸν τῆς πόλεως ἀνδραποδισμόν τῇ διανοίᾳ προλαμβάνοντος. Διόπερ ἐψηφίσαντο παντὶ τρόπῳ τοὺς ἀσεβηθέντας Θεοὺς ἐξιλάσασθαι. Οὐ παρειληφότες δ' ἐν τοῖς ἱεροῖς, οὔτε Κόρην οὔτε Ἀήμητρα, τούτων ἱερεῖς τοὺς ἐπισημοτάτους τῶν πολιτῶν κατέστησαν, καὶ μετὰ πάσης σεμνότητος τὰς Θεὰς ἰδρυσάμενοι, τὰς Θυσίας τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἔθεσιν ἐποιοῦν, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ὄντων Ἑλλήνων τοὺς χαριεστάτους ἐπιλέξαντες, ἐπὶ τὴν τῶν Θεῶν θεραπείαν ἔταξαν. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τε κατεσκευάζον καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιμελῶς ἡτοί-

μαζον. Οἱ δ' ἀποστῆναι, μιγάδες ὄντες, οὐδ' ἡγεμόνας ἀξιοχρέους εἶχον, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐστιασίζον περὶ τῆς ἡγεμονίας. Καὶ τινες αὐτῶν χρήμασιν ὑπὸ Καρχηδονίων διαφθαρέντες, ἐγκατέλιπον τὰς κοινὰς ἐλπίδας. Τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοῖς μὲν διὰ τὸ πληθὺς ἐξέλειπον αἱ τροφαί, τοῖς δὲ Καρχηδονίοις κατὰ θάλατταν ἐκ Σαρδοῦς παρεκομίζοντο. Ὅθεν διὰ τε τὴν σπάνιν τῆς τροφῆς, καὶ τινων προδοσίαν, οὗτοι μὲν διαλυθέντες εἰς τὰς πατρίδας, ἀπῆλλαξαν τοῦ μεγίστου φόβου Καρχηδονίους. Καὶ τὰ μὲν κατὰ Λιβύην ἐν τούτοις ἦν.

(C. 78.) Dionysius, comprehenso mercenariorum duce, Aristotele, horum infensos animos conciliat, data in stipendium Leontinorum urbe agroque. Dein novas conscribit mercenarias, principatus custodes; novis item incolis desertas urbes frequentat, Messeni, quos ille Messanae primum collaerat, mox Lacedaemoniorum causa aliorum transtulerat, urbem Tyndaridem extruunt. Crescunt opes Dionysii crebris in Siculorum fines expeditionibus.

78. Διονύσιος δέ, θεωρῶν τοὺς μισθοφόρους ἄλλοτριώτατα πρὸς αὐτὸν ἔχοντας, καὶ φοβούμενος μὴ διὰ τούτων καταλυθῇ, τὸ μὲν πρῶτον Ἀριστοτέλην τὸν ἀφηγούμενον αὐτῶν συνέλαβε· μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ πληθους συντρέχοντος μετὰ τῶν ὀπλων, καὶ τοὺς μισθοὺς πικρότερον ἀπαιτούντων, τὸν μὲν Ἀριστοτέλην ἐφησεν ἀποστέλλειν εἰς Λακεδαιμόνα, κρίσιν ἐν τοῖς ἰδίοις πολίταις ὑφ' ἑξόντα· τοῖς δὲ μισθοφόροις, ὥς μυρίοις οὔσι τὸν ἀριθμόν, ἔδωκε ἐν τοῖς μισθοῖς τὴν τῶν Λεοντίνων πόλιν τε καὶ χώραν. Ῥαδίως δ' αὐτῶν ὑπακουσάντων διὰ τὸ κάλλος τῆς χώρας, οὗτοι μὲν κατακληρουχίσαντες ὄκουν ἐν

Λεοντίνοις· ὁ δὲ Διονύσιος ἄλλους μισθοφόρους ἐν-
 νολογήσας, τοῦτοις τε καὶ τοῖς ἡλευθερωμένοις οἰκέ-
 ταις ἐνέπιστευσεν τὴν ἀρχήν. Μετὰ δὲ τὴν τῶν Καρ-
 χηδονίων συμφορὰν, οἱ διασωζόμενοι τῶν ἐξηνδρα-
 ποδισμένων κατὰ Σικελίαν πόλεων ἡθροίζοντο, καὶ
 τὰς ἰδίας κομιζόμενοι πατρίδας, ἑαυτοὺς ἀνελάμβα-
 νον. Διονύσιος δ' εἰς Μεσσήνην κατώκισεν χιλίους
 μὲν Λοκροὺς, τετρακισχιλίους δὲ Μεδιμναίους, ἑξα-
 κοσίους δὲ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Μεσσηνίων, ἔκ τε
 Ζακύνθου καὶ Ναυπάκτου φευγόντων. Θεωρῶν δὲ
 τοὺς Λακεδαιμονίους προσκόποντας ἐπὶ τῷ τοὺς
 ὑφ' ἑαυτῶν ἐκβεβλημένους Μεσσηνίους ἐν ἐπισήμῳ
 πόλει κατοικίξασθαι, μετήγαγεν ἐκ Μεσσήνης αὐ-
 τοὺς, καὶ χωρίον τι παρὰ θάλατταν δούς, τῆς Ἀθα-
 καινίης χώρας ἀπετέμετο, καὶ προσώρισεν ὅσον αὐ-
 τῆς μέρους ἀπετέμετο. Οἱ δὲ Μεσσήνιοι τὴν μὲν πό-
 λιν ὠνόμασαν Τυνδαρίδα, πολιτευόμενοι δὲ πρὸς
 αὐτοὺς εὐνοϊκῶς, πολλοὺς πολιτογραφοῦντες, ταχὺ
 πλείους πεντακισχιλίων ἐγένοντο. Μετὰ δὲ ταῦτα,
 εἰς τὴν τῶν Σικελῶν χώραν πλεονάκεις στρατεύσας,
 Σμερεὸν μὲν καὶ Μοργαντῖνον εἶλεν, πρὸς Ἀγυριν
 δὲ τὸν Ἀγυριναίων τύραννον, καὶ Λάμωνα τὸν δυ-
 ναστεύοντα Κεντοριπίνων, ἔτι δ' Ἐρβιταίους τε καὶ
 Ἀσσωρίνους συνθήκας ἐποίησατο. Παρέλαβε δὲ διὰ
 προδοσίας Κεφαλοίδιον, καὶ Σολοῦντα, καὶ τὴν Ἐν-
 ναν. Πρὸς δὲ τοῦτοις πρὸς Ἐρβησσινοὺς εἰρήνην
 ἐποίησατο. Καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν ἐν τούτοις
 ἦν.

(C. 79.) Repetit nunc Auctor res Lacedaemoniorum contra Persas in Asia gestas, quas inde ab Ol. XCV, 2. supra (C. 36 — 39.) omiserat. — Agesilaus, dux Lacedaemoniorum, traiecit Ephesum copiis, Persarum provincias populatur, impetratque a rege Aegyptiorum navalis belli apparatus cum frumento. Tum Pharax, Lacedaemoniorum navarchus, Cononem oppugnat, Persicae classi praefectum; sed Artaphernis et Pharnabazi copiis Cauno depulsus, totam classem Rhodum abducit. Rhodii autem, eiectionis Graecis, recipiunt Persas, missumque ab Aegyptiis frumentum rapiunt. Conon alii praeterea auxiliis augetur.

79. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Λακεδαιμόνιοι προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου, τὸν ἕτερον τῶν βασιλέων Ἀγησίλαον ἐπέστησαν τοῖς πράγμασιν. Οὗτος δ' ἑξακισχιλίους στρατιώτας ἐπιλέξας, τριάκοντα δὲ τῶν πολιτῶν εἰς τὸ συνέδριον τοὺς ἀρίστους κατατάξας, διεβίβασε τὴν δύναμιν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς Ἐφεσον· ἐκεῖ δὲ στρατολογήσας τετρακισχιλίους, προήγαγε τὴν δύναμιν εἰς ὕπαιθρον, οὓσαν πεζῶν μὲν μυρίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. ἤκολούθει δ' αὐτοῖς ἀγοραῖος ὄχλος τῆς ἀρπαγῆς χάριν, οὐκ ἐλάττων τοῦ προειρημένου. Διεξιὼν δὲ τὸ Καῦστιον πεδίον, διέφθειρε τὴν χώραν τὴν ὑπὸ τοὺς Πέρσας οὓσαν, μέχρις οὗτου κατήντησεν εἰς Κύμην. Ἐκεῖθεν δ' ὁρμηθεὶς, τὸ πλεῖστον τοῦ θέρους τὴν τε Φρυγίαν καὶ τὰ συνεχῇ διετέλεσε πορθῶν, καὶ τὴν δύναμιν ἐμπλήσας ὠφελείας, ὑπὸ τὸ φθινόπωρον ἀνέκαμψεν εἰς Ἐφεσον. Τούτων δὲ πραγματοποιῶν, Λακεδαιμόνιοι μὲν πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Νεφερέα τὸν Αἰγύπτου βασιλέα περὶ συμμαχίας· ὅς ἀντὶ τῆς βοήθειας ἐδώρῃσατο σκευὴν τοῖς Σπαρτιάταις ἑκατὸν τριήρεσι, σίτου δὲ μυριάδας πεντήκοντα. Φάραξ δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος, ἀναχθεὶς ἐκ Ρόδου καυσὶν ἑκατὸν εἰκοσι, κατέπλευσε

τῆς Καρίας πρὸς Σάσανδα, φρούριον ἀπέχον τῆς Καύνου σταδίους ἑκατὸν πενήκοντα. Ἐκεῖθεν δὲ ὁρμώμενος ἐπολιόρχει τὴν Καῦνον, καὶ Κόνωνα μὲν τὸν τοῦ βασιλικοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντα, διατρίβοντα δὲ ἐν Καύνῳ μετὰ νεῶν τεσσαράκοντα. Ἀρταφέρνην δὲ καὶ Φαρναβάζου μετὰ πολλῆς δυνάμεως παραβοηθήσαντος τοῖς Καυνίοις, ὁ Φάραξ ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, καὶ μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἀπῆγεν εἰς Ῥόδον. Μετὰ δὲ ταῦτα Κόνων μὲν ἀθροίσας ὀγδοήκοντα τριήρεις, ἔπλευσεν εἰς Χερσόνησον· Ῥόδιοι δὲ ἐκβαλόντες τὸν τῶν Πελοποννησίων στόλον, ἀπέστησαν ἀπὸ Λακεδαιμονίων, καὶ τὸν Κόνωνα προσεδέξαντο μετὰ τοῦ στόλου παντὸς εἰς τὴν πόλιν. Οἱ δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸν δωρηθέντα οὔτον κατακομίζοντες Λακεδαιμόνιοι, τὴν ἀπόστασιν τῶν Ῥοδίων ἀγνοοῦντες, τεθαλῆγκότες προσέπλεον τῇ νήσῳ. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κόνων ὁ τῶν Περσῶν ναύαρχος καταγαγόντες τὰς ναῦς εἰς τοὺς λιμένας, ἐπλήρωσαν σίτου τὴν πόλιν. Παρεγενήθησαν δὲ τῶν Κόνωνι τριήρεις ἑννεμήκοντα, δέκα μὲν ἀπὸ Κιλικίας, ὀγδοήκοντα δ' ἀπὸ Φοινίκης, ὧν ὁ Σιδωνίων δυνάστης εἶχε τὴν ἡγεμονίαν.

(C. 80.) Tum Agesilaus Lydiam vastat, proelioque in campis ad Caystrum commisso, Tissaphernem insidiis exceptum vincit, castrisque exiit. Quem rex Artaxerxes ira correptus, et a matre Parysatide sollicitatus, decollare iubet, ducem belli Tithraustem constituens. Is semestres cum Agesilao inducias fecit.

80. Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀγησίλαος μὲν ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν εἰς τὸ Καῦστρου πεδῖον καὶ τὴν περὶ Σίπυλον χώραν, ἐδήλωσε τὰς τῶν ἑγχωρίων κτήσεις. Τισσαφέρνης δὲ μυρίους μὲν ἵππεῖς, πεντακισμύ-

ρίους δὲ πεζοὺς ἀθροίσας, ἐπηκολούθει τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις, καὶ τοὺς ἀποσπώμενους τῆς τάξεως ἐν
 ταῖς προνομαῖς ἀνῆρει. Ἀγησίλαος δὲ εἰς πλινθίον
 συντάξας τοὺς στρατιώτας, ἀντείχετο τῆς παρὰ τὸν
 Σίλνυλον παρωρείας, ἐπιτηρῶν καιρὸν εὐθρετον εἰς
 τὴν τῶν πολεμίων ἐπίθεσιν. Ἐπελθὼν δὲ τὴν χώραν
 μέχρι Σάρδεων, ἔφθειρε τοὺς τε κήπους, καὶ τὸν
 παράδεισον τὸν Τισσαφέρνους, φυτοῖς καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις πολυτελῶς πεφιλοτεχνημένον εἰς τρυφήν καὶ τὴν
 ἐν εἰρήνῃ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν. Μετὰ δὲ ταῦτ'
 ἐπιστρέψας, ὥς ἀνὰ μέσον ἐγενήθη τῶν τε Σάρδεων
 καὶ Ουβαρονῶν, ἀπέστειλε Ξενοκλέα τὸν Σπαρτιάτην
 μετὰ χιλίων καὶ τετρακοσίων στρατιωτῶν νυκτὸς εἰς
 τινα δασὺν τόπον, ὅπως ἐνεδρεύσῃ τοῖς βαρβάροις.
 Αὐτὸς δ' αὖτ' ἡμέρᾳ πορευόμενος μετὰ τῆς δυνάμεως,
 ἐπειδὴ τὴν μὲν ἐνέδραν παρήλλαξεν, οἱ δὲ βάρβαροι
 προσπίπτοντες ἀτάκτως τοῖς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐξή-
 πτοντο, παραδόξως ἐξαίφνης ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς
 Πέρσας. Γενομένης δὲ καρτερῆς μάχης, καὶ τοῦ
 συσσήμου τοῖς κατὰ τὴν ἐνέδραν οὖσιν ἀρθέντος,
 ἐκεῖνοι μὲν παιανίσαντες ἐπεφέροντο τοῖς πολεμίοις,
 οἱ δὲ Πέρσαι, θεωροῦντες αὐτοὺς ἀπολαμβανομέ-
 νους εἰς μέσον, κατεπλάγησαν, καὶ παραχρῆμα ἔφευ-
 γον. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγησίλαον μέχρι μὲν τινος ἐπι-
 διώξαντες, ἀνείλον μὲν ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχιλίους, αἰ-
 χμαλώτων δὲ πολὺ πλῆθος ἤθροισαν· τὴν δὲ παρεμ-
 βολὴν διήρπασαν, γέμονσαν πολλῶν ἀγαθῶν. Ἀπὸ
 δὲ τῆς μάχης Τισσαφέρνης μὲν εἰς Σάρδεις ἀπεχώρη-
 σε, καταπεπληγμένος τὴν τόλμαν τῶν Λακεδαιμο-

ρίων· Ἀγροσίλαος δ' ἐπεχείρησε μὲν εἰς τὰς ἄνω σα-
τραπείας * * *, ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς οὐ δυνάμενος
καλλιερῆσαι, πάλιν ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ θά-
λασσαν. Ἀρταξέρξης δὲ ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς τὰ τὰ
ἐλαττώματα πνυθόμενος, καὶ κατορθώδων τὸν πρὸς
τοὺς Ἕλληνας πόλεμον, δι' ὀργῆς εἶχε τὸν Τισσα-
φέρην. Τοῦτον γὰρ αἴτιον τοῦ πολέμου γεγονέναι
* * * ὑπὸ τῆς μητρὸς Παρυσάτιδος ἦν ἡξιωμένος
τιμωρήσασθαι τὸν Τισσαφέρην· εἶχε γὰρ αὕτη
διαφόρως πρὸς αὐτόν, ἐκ τοῦ διαβεβληκέναι τὸν υἱὸν
αὐτῆς Κῦρον, ὅτε τὴν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν στρατείαν
ἐποιεῖτο. Καταστήσας οὖν Τιθραύστην ἡγεμόνα,
τούτῳ μὲν παρήγγειλε συλλαμβάνειν Τισσαφέρην,
πρὸς δὲ τὰς πόλεις καὶ τοὺς σατράπας ἔπεμψεν ἐπι-
στολάς, ὅπως ἂν πάντες ποιῶσι τούτῳ τὸ προστα-
τόμενον. Ὁ δὲ Τιθραύστης παραγενόμενος εἰς Κο-
λοσσάς τῆς Φρυγίας, συνέλαβε Τισσαφέρην διὰ τι-
νος Λαρισσαίου σατράπου λουόμενον, καὶ τὴν κε-
φαλὴν ἀποκόψας, ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα· αὐ-
τὸς δὲ τὸν Ἀγροσίλαον πείσας εἰς λόγους ἐλθεῖν, ἐξα-
μηνιαίους ἀνοχὰς ἐποίησατο.

(C. 81.) Eodem tempore bellum Boeoticum oritur, inter Boeo-
tos et Phocenses gestum. His opem laturo Lacedaemonii, Lysan-
dram et Pausaniam mittunt. Sed Pausanias, postquam collegae
copias fusas vidit, pactis induciis, exercitum in Peloponnesum re-
ducit. — Interea Cono, ad Regem profectus, Persicae classi summus
praetor constituitur: qui Pharnabazum socium et pecuniae dispen-
satorem eligit.

81. Τῶν δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν τοῦτον τὸν τρόπον
διωκμένων, Φωκεῖς πρὸς Βοιωτοὺς ἔκ τινων ἐγκλη-
ματων εἰς πόλεμον καταστάντες, ἔπεισαν τοὺς Λα-

κεδαιμονίους συμμαχεῖν κατὰ τῶν Βοιωτῶν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς ἀπέστειλαν Λύσανδρον μετὰ στρατιωτῶν ὀλίγων, ὃς εἰσελθὼν εἰς τὴν Φωκίδα, συνήγαγε δύναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ Πανσανίας ὁ βασιλεὺς ἐξεπέμφθη μετὰ στρατιωτῶν ἐξακισχιλίων. Βοιωτοὶ δὲ πείσαντες Ἀθηναίους συνεπιλαβέσθαι τοῦ πολέμου, τότε μὲν καθ' αὐτοὺς ὤρμησαν, καὶ κατέλαβον Ἀλίαρτον ὑπὸ Λυσάνδρου καὶ Φωκέων πολιορκουμένην. Γενομένης δὲ μάχης, ὅτε Λύσανδρος ἔπεσε, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμαχῶν πολλοί· τῶν δὲ Βοιωτῶν ἡ μὲν ὅλη φάλαγξ ταχέως ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τῶν δὲ Θηβαίων ὥς διακόσιοι προχειρότερον εἰς τόπους τραχεῖς ἑαυτοὺς δόντες, ἀνηρέθησαν. Ὁ μὲν οὖν πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Βοιωτικός. Πανσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, πυθόμενος τὴν ἥτιαν, ἀνοχᾶς ἐποίησατο πρὸς Βοιωτοὺς, καὶ τὴν δύναμιν ἀπήγαγε πρὸς Πελοπόννησον. Κόνων δὲ ὁ τῶν Περσῶν ναύαρχος ἐπὶ μὲν τοῦ σιόλου κατέστησεν Ἰερώνυμον καὶ Νικόδημον Ἀθηναίους ὄντας, αὐτὸς δὲ σπεύδων ἐντυχεῖν τῷ βασιλεῖ, παρέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, καὶ κειῖθεν εἰς Θάψακον τῆς Συρίας πορευθείς, ἀνὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἔπλευσεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἐκεῖ δ' ἐντυχὼν τῷ βασιλεῖ, καταναυμαχίσειν ἐπηγγείλατο τοὺς Λακεδαιμονίους, ἃν αὐτῷ χρήματα καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἐτοιμάσῃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν. Ὁ δ' Ἀρταξέρξης ἐπαινέσας αὐτόν, καὶ δωρεαῖς μεγάλαις τιμήσας, συνέστησε ταμίαν τὸν χορηγήσοντα χρημάτων πλῆθος, ὅσον ἂν

προστάτῃ Κόνων, καὶ τὴν ἑξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ λαβεῖν εἰς τὸν πόλεμον συνηγησόμενον, ὃν ἂν προαιρῇται Περσῶν. Κόνων μὲν οὖν Φαρνάβαζον ἐλόμενος τὸν σατράπην, κατέβαινεν εἰς τὴν Θάλατταν, ἅπαντα διωκτικῶς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν.

(C. 82.) Olymp. XCVI, 2. a. C. 393. Arch. Diophanto, Tribb. m. c. p. L. Valerio, M. Furio, Q. Servilio, Q. Sulpicio, M. Valerio Maximo et L. Furio, Boeoti, Athenienses, Corinthii et Argivi foedus iungunt contra Lacedaemonios, quorum etiam socios, instituto Corinthi senatu, facile in suas partes trahunt. Peloponnesios frustra tentant: sed Medio, Larissae regi, mittunt subsidia, quibus Pharsalum subigit. Ita res in Thessalia, Aetolia et Locride adversus Lacedaemonios prospere gerunt, eosque acri pugna prope Narycam fundunt.

82. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, Ἀθηήνῃσι μὲν τὴν ἀρχὴν ἔλαβε Διοφάντος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων ἑξ χιλιάρχοι τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διώκουν, Λεύκιος Οὐαλέριος, Μάρκος Φούριος, Κοῖντος Σερουίλιος, Κοῖντος Σουλπίκιος, Κλαύδιος Οὐγων, καὶ Μάριος Ἀππίος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότες, Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους ἐποιήσαντο. Μισουμένων γὰρ τῶν Λακεδαιμονίων ὑπὸ τῶν συμμάχων διὰ τὸ βάρος τῆς ἐπιστάσεως, ὥροντο αὐτῶν ῥαδίως καταλύσειν τὴν ἡγεμονίαν, τὰς μεγίστας πόλεις συμφρονούσας ἔχοντες. Καὶ πρῶτον μὲν συνέδριον κοινὸν ἐν τῇ Κορίνθῳ συστησάμενοι, τοὺς βουλευσομένους ἔπεμπον, καὶ κοινῶς διάκουν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον· μετὰ δὲ ταῦτα πρόξρεις εἰς τὰς πόλεις ἀποστέλλοντες, πολλοὺς συμμάχους ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἀπέστησαν. Εὐθύς γὰρ αὐτοῖς ἢ τε Εὐβοία ἅπασα προσέθετο, καὶ Λευκά-

διοι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀκαρνανές τε καὶ Ἀμβρακίω-
ται, καὶ Χαλκιδεῖς οἱ πρὸς τῇ Θοράκῃ. Ἐπεβάλοντο
δὲ καὶ τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦντας πείθειν
ἀποσιῆσαι Λακεδαιμονίων· οὐδεὶς δ' αὐτοῖς ὑπή-
κουσεν. Ἡ γὰρ Σπάρτη, κατὰ τὰ πλευρὰ κειμένη,
καθαπερεὶ τις ἀκρόπολις ἦν καὶ φρουρὰ πάσης Πε-
λοποννήσου. Μηδίου δὲ τοῦ τῆς Λαρίσσης τῆς ἐν
Θετταλίᾳ δυναστεύοντος, διαπολεμοῦντος πρὸς Λυ-
κόφρονα τὸν Φερῶν τύραννον, καὶ δεομένου πέμψαι
βοήθειαν, ἀπέστειλεν αὐτῷ τὸ συνέδριον στρατιώτας
διςχιλίους. Ὁ δὲ Μήδιος, τῆς συμμαχίας αὐτῷ πα-
ραγενομένης, Φάρσαλον εἶλεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων
φρουρουμένην, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἐλα-
φροπόωλησε. Μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ Βοιωτοὶ μετ' Ἀρ-
γείων Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχίνι κατελάβοντο, χω-
ρισθέντες ἀπὸ Μηδίου· καὶ νυκτὸς ἐντὸς τῶν τειχῶν
ὑπὸ τινων εἰσαχθέντες, Λακεδαιμονίους μὲν τοὺς
καταληφθέντας ἀπίσφαξαν, τοὺς δ' ἀπὸ Πελοπον-
νήσου τὰ σφῶν ἔχοντας εἶασαν ἀπελθεῖν. Εἰς δὲ
τὴν πόλιν τοὺς Τραχινίους φεύγοντας ἐκ τῶν πατρί-
δων ὑπὸ Λακεδαιμονίων μεταπεμπόμενοι, τούτοις
ἔδωκαν τὴν πόλιν οἰκεῖν, οἱ καὶ παλαιότατοι τῆς
χώρας ταύτης ἦσαν οἰκῆτορες. Μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ
τῶν Βοιωτῶν ἀφηγούμενος Ἰσμηνίας τοὺς μὲν Ἀρ-
γείους ἐν τῇ πόλει κατέλιπε φυλακῆς ἕνεκα· αὐτὸς
δὲ πείσας ἀποσιῆσαι ἀπὸ Λακεδαιμονίων Λινυῖαν
καὶ Ἀθαμανεῖς, ἤθροισε παρὰ τε τούτων καὶ τῶν
συμμάχων στρατιώτας· τοὺς πάντας δ' ἔχων μικρὸν
ἀπολείποντας τῶν ἑξακισχιλίων, ἐστράτευσεν εἰς Φω-

κεῖς. Καταστρατοπεδεύοντος δ' αὐτοῦ εἰς Ναρούκαν τῆς Λοκρίδος, (ἐξ ἧς φασὶ τὸν Αἴαντα γεγενῆσθαι) τὸ πλῆθος τῶν Φωκῶων ἀπήντησε μετὰ τῶν ὅπλων, τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντας Λακισθένους τοῦ Λάκωνος. Γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, ἐκράτησαν οἱ Βοιωτοί, καὶ μέχρι νυκτὸς διώξαντες τοὺς φεύγοντας, ἀνέϊλον οὐ πολὺ λείποντας τῶν χιλίων, τῶν δ' ἰδίων ἀπέβαλον ἐν τῇ μάχῃ περὶ πεντακοσίους. Μετὰ δὲ τὴν παράταξιν ἀμφοτέρωι διαλύσαντες τὸ στρατιόπεδον, οἱ μὲν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας, οἱ δ' εἰς Κόρινθον, τὸ συνέδριον ἀγαγόντες, ἐπεὶ κατὰ νοῦν αὐτοῖς προεχώρει τὰ πράγματα, συνήγαγον ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων στρατιώτας εἰς Κόρινθον, πεζοὺς μὲν πλείους μυρίων πεντακισχιλίων, ἵππεῖς δὲ περὶ πεντακοσίους.

(C. 83.) Mox Agesilaus, ex Asia revocatus, dum Lacedaemonii ad Nemeam fl. cum confederatis aequo Marte dimicant, per Thraciam et Macedoniam victor Thermopylas transit. Sed Cono et Pharnabazus, qui circa Loryma Chersonesi agebant, incidunt in Pisandrium, Ilaconicae classis praetorem, proelioque navali ad Cnidum eum vincunt et occidunt.

83. Λακεδαιμόνιοι δ' ὄρωντες τὰς μεγίστας τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἐφ' ἑαυτοὺς συνισταμένας, ἐψηφίσαντο τὸν τε Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας μεταπέμψασθαι, καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν· αὐτοὶ δὲ ἐν τοσοῦτῳ παρὰ τε σφῶν καὶ τῶν συμμάχων ἀθροίσαντες πεζοὺς μὲν δις μυρίους τρισχιλίους, ἵππεῖς δὲ πεντακοσίους, ἀπήντησαν τοῖς πολεμίοις. Γενομένης δὲ παρατάξεως παρὰ τὸν Νεμέαν ποταμὸν μέχρι νυκτὸς, ἐκατέρωθεν ἐπροτέρησε τὰ μέρη τοῦ στρατεύματος· καὶ τῶν μὲν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμά-

χων ἔπесον εκατὸν πρὸς τοῖς χιλίοις, Βοιωτῶν δὲ καὶ
 τῶν ἄλλων συμμάχων περὶ διςχιλίους ὀκτακοσίους.
 Ἀγησίλαος δὲ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς Ἀσίας διαβιβάσας
 εἰς τὴν Εὐρώπην, τὸ μὲν πρῶτον Θρακῶν τινῶν ἀ-
 παντησάντων αὐτῷ μετὰ πολλῆς στρατιᾶς, μάχη τε
 ἐνίκησε, καὶ τοὺς πλείστους τῶν βαρβάρων ἀνείλε·
 μετὰ δὲ ταῦτα διὰ Μακεδονίας τὴν πορείαν ἐποιεῖ-
 το, τὴν αὐτὴν διεξιὼν χώραν, ἣν καὶ Ξέρξης ἐπορεύ-
 θη, καθ' ὃν καιρὸν ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας.
 Ἀγησίλαος μὲν οὖν διὰ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας
 πορευθεὶς, ὡς διῆλθε τὰ περὶ τὰς Θερμοπύλας, στε-
 νὴν τὴν πορείαν ἐποιεῖτο. Κόνων δὲ ὁ Ἀθηναῖος
 καὶ Φαρνάβαζος ἀφηγοῦντο μὲν τοῦ βασιλικοῦ στό-
 λου, διέτριβον δὲ περὶ Ἀώρουμα τῆς Χερσόνησου,
 τριήρεις ἔχοντες πλείους τῶν ἐννενηκοντία. Πυθό-
 μενοι δὲ ἐν Κνίδῳ τὸ ναυτικὸν τῶν πολεμίων εἶναι,
 τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρεσκευάζοντο. Πείσαν-
 δρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἐξέπλευσεν
 ἐκ τῆς Κνίδου τριήρεσιν ὀγδοήκοντα πέντε, καὶ κα-
 τηνέχθη πρὸς Φύσκον τῆς Χερσόνησου. Ἐκεῖθεν δ'
 ἐκπλεύσας περιέπεσε τῷ στόλῳ τοῦ βασιλέως, καὶ
 ταῖς μὲν προπλευούσαις ναυσὶ συμβαλὼν, ἐπροτέρει·
 τῶν δὲ Περσῶν ἅμα ταῖς τριήρεσιν ἀθρόαις παρα-
 βοηθησάντων, ἐπειδὴ πάντες οἱ σύμμαχοι πρὸς τὴν
 γῆν ἔφυγον, τὴν ἰδίαν ναῦν ἐπέστρεψεν, αἰσχρὸν εἶ-
 ναι νομίσας καὶ τῆς Σπάρτης ἀνάξιον τὸ φυγεῖν
 ἄγεννῶς. Ἀγωνισάμενος δὲ λαμπρῶς καὶ πολλοὺς
 τῶν πολεμίων ἀνελὼν, τὸ τελευταῖον ἀξίως τῆς πα-
 τρίδος ἀνῆρέθη μαχόμενος. Οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα

μέχρι τῆς γῆς καταδιώξαντες τοὺς Λακεδαιμονίους, πεντήκοντα μὲν τριήρων ἐκυρίευσαν· τῶν δ' ἀνδρῶν οἱ πλεῖστοι μὲν ἐκκολυμβήσαντες, κατὰ γῆν ἔφυγον, ἐάλωσαν δὲ περὶ πεντακοσίους· αἱ δὲ λοιπαὶ τριήρεις εἰς Κνίδον διεσώθησαν.

(C. 84.) Tum Agesilaus cum Bocotis ad Coroneam pugnam committit, specie ancipitem, sed Lacedaemoniis magis adversam. Persarum navarchi, sociis Lacedaemoniorum ad defectionem compulsis, et inita cum Corinthio senatu societate, in Asiam redeunt. Ex quo tempore maris imperium Lacedaemonii amiserunt. — In Macedonia Aëropus rex post sexenne imperium obiit: successit Pausanias, annum regnans. Theopompus Chius hoc anno, et proelio quidem ad Cnidum, finiit historiam, inde a pugna navali ad Cynossema, ubi Thucydides desierat, per 17 annos contextam.

84. Ἀγησίλαος δὲ προσλαβόμενος ἐκ Πελοποννήσου στρατιώτας, ἐπειδὴ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπείβαιεν εἰς Βοιωτίαν, εὐθύς οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τῶν συμμάχων ἀπήντησαν εἰς Κορώνειαν. Γενομένης δὲ παρατάξεως, Θηβαῖοι μὲν τὸ καθ' αὐτοὺς μέρος τρεψάμενοι, μέχρι τῆς παρεμβολῆς κατεδιώξαν· οἱ δ' ἄλλοι μικρὸν ἀντισχόντες χρόνον, ὑπὲρ Ἀγησιλάου καὶ τῶν ἄλλων φυγεῖν ἠναγκάσθησαν. Διὸ καὶ τῇ μάχῃ * * * Λακεδαιμόνιοι διαλαβόντες, ἔστησαν τροπαιον, καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς πολέμιοις ἔδωκαν. Ἀπέθανον δὲ τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν ἑξακοσίων, Λακεδαιμονίων δὲ καὶ τῶν συναγωνισαμένων τριακόσιοι πεντήκοντα· καὶ αὐτὸς Ἀγησίλαος πολλοῖς περιπεπτωκὸς τραύμασιν, εἰς Δελφούς ἐκομίσθη, καὶ κεῖ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ σώματος ἐποιεῖτο. Φαρνάβαζος δὲ καὶ Κόνων μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἀνήχθησαν ἀπάσαις ταῖς ναυσὶν ἐπὶ τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχούς. Καὶ πρῶτον μὲν Κόνων

ἀπέστησαν, εἴτα Νισυραίους καὶ Τηΐους· μετὰ δὲ ταῦτα Χῖοι τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες, προσέθεντο τοῖς περὶ Κόνωνα· παραπλησίως δὲ μετέβαλον καὶ Μιτυληναῖοι καὶ Ἐφέσιοι καὶ Ἐρυθραῖοι. Τοιαύτης δὲ τῆς καταστάσεως οὔσης, μεταστάσεως σπουδὴ τις εἰς τὰς πόλεις ἐνέπεσεν· ὧν αἱ μὲν ἐκβάλλουσαι τὰς φρουρὰς τῶν Λακεδαιμονίων, τὴν ἐλευθερίαν διεφύλαττον, αἱ δὲ τοῖς περὶ Κόνωνα προσετίθεντο. Καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀπὸ τοῦτου τοῦ χρόνου τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν ἀπέβαλον· οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα σὺν παντὶ τῷ στόλῳ κρίναντες πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἀιτικὴν, ἀνέξενξαν, καὶ τὰς Κυκλάδας νήσους προσαγαγόμενοι, κατέπλευσαν ἐπὶ Κύθηρα τὴν νῆσον. Εὐθὺς δὲ ταύτης ἐξέφθοις κυριεύσαντες, τοὺς μὲν Κυθηρίους ὑποσπόνδους ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λακωνικὴν, αὐτοὶ δὲ καταλιπόντες τῆς πόλεως τὴν ἱκανὴν φρουρὰν, ἔπλεον ἐπὶ Κορινθίους. Ἐκεῖ δὲ καταπλεύσαντες, τοῖς συνέδροις διελέχθησαν περὶ ὧν ἤθελον, καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, τοῦτοις μὲν χρήματα κατέλιπον, αὐτοὶ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλευσαν. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀέροπος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς ἐτελεύτησε νόσῳ, βασιλεύσας ἔτη ἕξ· τὴν δὲ ἡγεμονίαν διαδεξάμενος Πανσανίας υἱός, ἥρξεν ἐνιαυτόν. Θεόπομπος δ' ὁ Χῖος τὴν τῶν Ἑλληνικῶν συνταξιν κατέστρεφεν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν, καὶ εἰς τὴν περὶ Κνίδον ναυμαχίαν, γράψας βιβλούς δώδεκα. Ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἥρκεται μὲν ἀπὸ τῆς περὶ Κυνὸς σήμα ναυμαχίας, εἰς ἣν Θουκυδίδης κα-

τέληξε τὴν πραγματείαν· ἔγραψε δὲ χρόνον ἐτῶν δεκάεπτά.

(C. 85.) Olymp. XCVI, 3. a. C. 392. Arch. Eubulide, Tribb. m. e. p. L. Sergio, A. Postumio, P. Cornelio, A. Manlio, L. Iulio et L. Furio, Cone, quia dirutos a Lacedaemoniis Piracei muros regiiis impensis instauraverat, Teribazi invidia in crimen vocatus, et Sardibus in vincula coniectus est.

85. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐνιαυσιᾶτος χρόνος διεληλύθει, Ἀθήνησι μὲν Εὐβουλίδης ἤρξεν, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διώκουν χιλιάρχοι ἕξ, Λεύκιος Σέργιος, Αὐλὸς Ποστούμιος, Πόπλιος Κορνήλιος, Σέξτος Κένσιος, Κόϊντος Μάλλιος, καὶ Ἀνίτιος Κάμιλλος. Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Κόνων, τοῦ βασιλικοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχων, ὀγδοήκοντα τριήρεσι καταπλεύσας εἰς τὸν Πειραιέα, τοῖς πολίταις ὑπέσχετο τὸν περίβολον τῆς πόλεως ἀνοικοδομήσειν. Τοῦ τε γὰρ Πειραιέως τὰ τεῖχη καὶ τὰ μακρὰ σκέλη κατήρητο κατὰ τὰς τῶν Λακεδαιμονίων συνθήκας, ὅτε κατεπονήθησαν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ. Ὁ δ' οὖν Κόνων μισθωσάμενος πλῆθος τεχνιτῶν, καὶ τὸν ἐκ τῶν πληρωμάτων ὄχλον εἰς ὑπηρεσίαν παραδούς, ταχέως τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ τείχους ἀνωκοδόμησε. Καὶ γὰρ Θηβαῖοι πεντακοσίους τεχνίτας καὶ λιθοτόμους ἀπέστειλαν, καὶ τινες ἄλλαι τῶν πόλεων παρεβόηθησαν. Τηρίβαζος δὲ ὁ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν περὶ τῶν δυνάμεων ἀφηγούμενος ἐφθόνηι ταῖς τοῦ Κόνωνος εὐπραξίαις· καὶ πρόφασιν μὲν λαβὼν ὅτι ταῖς βασιλικαῖς δυνάμεσι τὰς πόλεις Ἀθηναίοις κατακτᾶται, προαγαγόμενος δ' αὐτὸν εἰς Σάρδεϊς, συνέλαβε, καὶ δῆσας εἰς φυλακὴν κατέθετο.

(C. 86.) Corinthi seditio orta, et ab Argivis Bocotisque adiuta, bello Corinthiaco caussam praeiuit, quod octo deinceps annos duravit. Post varias pugnas longamque, etiam de Isthmicorum ludorum apparatu, disceptationem Lacedaemonii, qui exsulibus favabant, tandem victores.

86. Ἐν δὲ τῇ Κορίνθῳ τινὲς τῶν ἐπιθυμία κρατούντων συστραφέντες, ἀγώνων ὄντων ἐν τῷ θεάτρῳ, φόρον ἐποίησαν, καὶ στιάσεως ἐπλήρωσαν τὴν πόλιν. Συνεπιλαβομένων δὲ αὐτοῖς τῆς τόλμης Ἀργείων, ἑκατὸν μὲν καὶ εἴκοσι τῶν πολιτῶν ἀπέσφαξαν, πεντακοσίους δὲ ἐφυγάδευσαν. Λακεδαιμονίων δὲ παρασκευαζομένων κατὰγειν, καὶ δύναμιν ἀθροίζόντων, Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ παρεβόηθουν τοῖς σφαγεῦσιν, ὅπως τὴν πόλιν ἐξιδιοποιήσονται. Καὶ οἱ μὲν φυγάδες μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων ἐπὶ τὸ Λέχαιον καὶ τὸν ναύσταθμον ἐπελθόντες νυκτός, κατακράτος εἶλον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντων, ὧν Ἰφικράτης ἡγήτο, συνέβη γενέσθαι μάχην, ἐν ᾗ Λακεδαιμόνιοι νικῆσαντες, οὐκ ὀλίγους ἀπέκτειναν. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ τε Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀργεῖοι καὶ Κορίνθιοι πάσῃ τῇ δυνάμει παρελθόντες εἰς τὸ Λέχαιον, τὸ μὲν πρῶτον πολιορκήσαντες τὸ χωρίον, ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος εἰσεβιάζοντο· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν φυγάδων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων, ἐξέωσθησαν οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἅπαντες. Οὗτοι μὲν οὖν περὶ χιλίους τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες, εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. Εὐθύς δὲ τῶν Ἰσθμίων ἐπελθόντων, διεφέροντο περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος· καὶ πολλὰ φιλονεικησάντων, ἐκράτησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τοὺς φυγάδας

δας ἐποίησαν θεῖναι τὸν ἄγωνα. Τῶν δὲ κατὰ τὸν πόλεμον δεινῶν σχεδὸν τι περὶ τὴν Κορινθιον γενομένων, ὁ πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Κορινθιακός, καὶ διέμεινεν ἔτη ὀκτώ.

(C. 87.) In Sicilia Rhegini, ob Messanam in ipsos munitam (cf. C. 78.), bellum contra Dionysium movent, Messanamque et Mylum oppugnant. Sed repulso a Messeniis ac fusos Dionysius ipse compescere instituit: cui domandi prius erant Tauromenitae Siculi, quibus castra in adversa Naxi parte opposuit.

87. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ρηγῖνοι κατηγοροῦντες Διονυσίου, ὅτι Μεσσήνην τειχίζων ἐπ' αὐτοὺς κατασκευάζεται, πρῶτον μὲν τοὺς ὑπὸ Διονυσίου φυγαδευομένους καὶ τὰναντία πράττοντας ὑπεδέξαντο· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ναξίων καὶ Καταναίων τοὺς ὑπολειπομένους εἰς Μύλας κατοικίσαντες, δύναμιν παρεσκευάζοντο, καὶ στρατηγὸν Ἐλωριν ἐξέπεμψαν πολιορκήσονται Μεσσήνην. Τοῦτου δὲ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ποιησαμένου, παρὰ βόλως οἱ κατέχοντες τὴν πόλιν Μεσσήνιοι καὶ Διονυσίου μισθοφόροι συστραφέντες ἀπήντησαν. Γενομένης δὲ μάχης, ἐνίκων οἱ Μεσσήνιοι, καὶ πλείους τῶν πεντακοσίων ἀπέκτειναν. Εὐθύς δ' ἐπὶ τὰς Μύλας ἐπελθόντες, εἶλον τὴν πόλιν, καὶ τοὺς οἰκισθέντας ἐν αὐτῇ Ναξίους ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. Οὗτοι μὲν οὖν εἰς τὰς Σικελούς καὶ τὰς ἄλλας τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἀπελθόντες, ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους κατήκκησαν. Ὁ δὲ Διονύσιος, τῶν περὶ τὸν πορθμὸν αὐτῷ τόπων κατεσκευασμένων φιλίων, διενοεῖτο μὲν ἐπὶ Ῥήγιον στρατιὰν ἄγειν, παρηνωχλεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν Ταυρομένων κατελιγρότων Σικελῶν. Διότις κρίνας συμφέρειν τοῦτοις ἐπιθέσθαι πρῶτοις, ἐξή-

γαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύσας ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Νάξον μέρους, προσεκαρτέρει τῇ πολιορκίᾳ τὸν χειμῶνα, νομίζων τοὺς Σικελοὺς ἐκλείπειν τὸν λόφον, διὰ τὸ μὴ πάλαι κατοικημέναι.

(C. 88.) At Siculi, iure se patrium recuperasse agrum arbitrati, summa contentione dimicant; Dionysium, cui insidiarum conatus male successerat, saucium in vitae periculum adducunt, maximamque eius copiis cladem infligunt. Mox Agrigentini et Messenii a Dionysio desciscunt, libertatem sibi vindicantes.

88. Οἱ δὲ Σικελοὶ παρὰ τῶν πατέρων ἐκ παλαιοῦ παρειληφότες, ὅτι τὰ μέρη ταῦτα τῆς νήσου Σικελῶν κατεχόντων, Ἕλληνες πρῶτως καταπλεύσαντες, ἔκτισαν μὲν Νάξον, ἐξέβαλον δ' ἐκτὸς τοῦ τόπου τοὺς τότε κατοικοῦντας Σικελούς· διὸ δὴ φάσκοντες πατρώαν ἀνακτήσασθαι χώραν, καὶ περὶ ὧν εἰς τοὺς ἑαυτῶν προγόνους ἐξήμαρτον Ἕλληνες ἀμύνασθαι δικαίως, ἐφιλοτιμοῦντο κατασχεῖν τὸν λόφον. Περβαλλούσης δὲ φιλονεικίας παρ' ἀμφοτέροις οὔσης, ἔτυχον μὲν οὔσαι τροπαὶ χειμεριναί, καὶ διὰ τοὺς ἐπιγενομένους χειμῶνας ὁ περὶ τὴν ἀκρόπολιν τόπος πλήρης ἦν χιόνος. Ἐνταῦθα δὴ Διονύσιος τοὺς Σικελούς, διὰ τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τείχους, ῥαθυμοῦντας περὶ τὴν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν φυλακὴν εὐρών, ὥρμησε νυκτὸς ἄσελῆνου καὶ χειμερίου πρὸς τοὺς ἀνωτάτω τόπους. Πολλὰ δὲ κακοπαθήσας, διὰ τε τὴν τῶν κρημνῶν δυσχέρεϊαν, καὶ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, μιᾶς μὲν ἀκροπόλεως ἐκυρίευσεν, καὶ τὸ πρόσωπον ἐξήλκωσε, καὶ τὰς ὄψεις ἔβλαψε διὰ τὸ ψύχος· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὸ ἕτερον μέρος παρῆεςπεσών, εἰσήγαγε τὴν δύναμιν εἰς τὴν πόλιν.

Τῶν δὲ Σικελῶν ἀθρόως βυθηθιάντων, ἐξέώσθησαν οἱ μετὰ τοῦ Διονυσίου· καὶ αὐτὸς ἐν τῇ φυγῇ, τυπτόμενος εἰς τὸν θώρακα, περιεκυλίσθη, καὶ παρ' ὀλίγον συνελήφθη ζῶν. Τῶν δὲ Σικελῶν ἐπικειμένων ἐξ ὑπερδεξίων τόπων, ἀνηρέθησαν μὲν τῶν μετὰ Διονυσίου πλείους τῶν ἐξακοσίων, ἀπέβαλον δὲ τὰς πανοπλίας οἱ πλείστοι· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Διονύσιος μόνον τὸν θώρακα διέσωσε. Μετὰ δὲ τὴν αὐτίχῃ ταύτῃ, Ἀκραγαντῖνοι καὶ Μεσσήνιοι τοὺς τὰ Διονυσίου φρονοῦντας μεταστησάμενοι, τῆς ἐλευθερίας ἀντείχοντο, καὶ τῆς τοῦ τυράννου συμμαχίας ἀπέστησαν.

(C. 89.) Pausanias, rex Lacedaemonum, in exsilium mittitur. Regnavit 14 annos, totidemque filius Agesipolis, qui ei successerat. Pausaniam, Macedonum regem, Amyntas per insidias necavit, tenuitque per 24 annos imperium.

89. Πανσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἐγκαλούμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἔφυγεν, ἄρξας ἔτη δεκατέσσαρα· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Ἀγησίπολις, ἤρξε τὸν ἴσον τῷ πατρὶ χρόνον. Ἐτελεύτησε δὲ καὶ Πανσανίας ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς, ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Ἀμύντου δόλῳ, ἄρξας ἐν αὐτὸν· τὴν δὲ βασιλείαν κατέσχεν Ἀμύντας, καὶ ἤρξεν ἔτη εἰκοσιτέσσαρα.

(C. 90.) Olymp. XCVI, 4. a. C. 391. Arch. Demonstrato, Tribb. m. c. p. L. Titinio, P. Licinio, P. Maelio, Q. Maenio, Cn. Genucio, L. Atilio, Carthaginiensium dux, Mago, collectis novis copiis, armorumque societate cum plerisque Siculis contracta, bellum renovat: quem Dionysius, proelio acriter conserto, fugat. Paulo post Dionysius subitam in Rheginos (C. 87.) irruptionem facit, de-lensis Heloridis auxilio. Vastatis agris, pactisque unius anni induciis, Syracusas regreditur.

90. Τοῦ δὲ ἴσου τούτου διεληλυθότος, Ἀθή-

νησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Δημόστρατος, ἐν Ῥώ-
 μη δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διόφκουν χιλιάρχοι ἔξ,
 Λεύκιος Τυτίμιος, Πόπλιος Δικίνιος, Πόπλιος Μαί-
 λιος, Κόϊντος Μαίτιος, Γναῖος Γενοῦκιος, καὶ Λεύ-
 κιος Αἰίλιος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων,
 Μάχων ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγός, διέτριβε μὲν
 ἐν Σικελίᾳ, τὰ δὲ πράγματα τῶν Καρχηδονίων ἀπὸ
 τῆς γεγενημένης συμφορᾶς ἀνελήμβανε. Ταῖς τε γὰρ
 ὑποτεταγμέναις πόλεσι φιλανθρώπως προσεφέρετο,
 καὶ τοὺς ὑπὸ Διονυσίου πολεμουμένους ὑπεδέχετο.
 Ἐποίησατο δὲ καὶ πρὸς τοὺς πλείους τῶν Σικελῶν
 συμμαχίας, καὶ δυνάμεις ἀθροίσας, ἐστράτευσεν εἰς
 τὴν Μεσσηνίαν. Αἰηλατήσας δὲ τὴν χώραν, καὶ
 πολλῆς ὠφελείας ἐγκρατὴς γενόμενος, ἀνέβη, καὶ
 πρὸς Ἀβυκαίνῳ πόλει συμμαχίδι κατεστρατοπέδευ-
 σε. Διονυσίου δὲ ἐπελθόντος μετὰ τῆς δυνάμεως,
 παρετάχθησαν· καὶ γενομένης καρτερᾶς μάχης, ἐτί-
 κησαν οἱ περὶ Διονύσιον. Καὶ οἱ μὲν Καρχηδόνιοι
 πλείους ὀκτακοσίων ἀποβαλόντες, ἔφυγον εἰς τὴν
 πόλιν· Διονύσιος δὲ τότε μὲν εἰς Συρακοῦσας ἀνέ-
 βη, μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας ἑκατὸν τριήρεις πληρώ-
 σας, ἐστράτευσεν ἐπὶ Ῥηγίνοισι. Ἀπροςδοκίῃς δὲ
 νυκτὸς ἐπιφανείς τῇ πόλει, τὰς πύλας ἐνέπρησε, καὶ
 τοῖς τείχεσι προσήρσειε κλίμακας. Οἱ δὲ Ῥηγῖνοι, τὸ
 μὲν πρῶτον ὀλίγοι προσβοηθήσαντες, ἐπεχείρουν
 σβεννύναι τὴν φλόγα· μετὰ δὲ ταῦτα Ἐλώριδος τοῦ
 στρατηγοῦ παραγενομένου, καὶ συμβουλευσάντος
 τὰναντία πράττειν, ἔσωσαν τὴν πόλιν. Σβεννύντες
 μὲν γὰρ τὸ πῦρ, οὐκ ἂν ἔσχεσαν Διονύσιον καλῶσαι
 ΔΙΟΥ. Τ. ΙΙΙ.

εἰσελθεῖν, ὀλίγοι παντελῶς ὄντες· ἐκ δὲ τῶν ἐγγυὲς οἰκῶν ἐνέγκαντες φρύγανα καὶ ξύλα, τὴν φλόγα κατεσκεύαζον μείζονα· μέχρις οὗ τοῦ πλήθος ἐν τοῖς ὀπλοῖς ἀθροισθὲν παρεβοήθησε. Διονύσιος δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἀποτυχὼν, ἐπῆλθε τὴν χώραν, ἐμπυρῶν καὶ δενδροτομῶν· καὶ μετὰ ταῦτ' ἐνιαυσιαίους ἀνοχὰς ποιησάμενος, ἐξέπλευσεν ἐπὶ Συρακουσῶν.

(C. 91.) Ea re territi vicini Italiae populi, icto foedere, se ad commune bellum simul in Dionysium, simul in Lucanos, ipsis infestos, muniunt. In Graecia Iphicrates exsules, Lechaem tenentes, dum noctu moenia aggrediuntur, ipsosque deinde Lacedaemonios et Sicyonios, profligat.

91. Οἱ δὲ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες Ἕλληνες ἐώρων μὲν μέχρι τῆς ἑαυτῶν χώρας προβαίνουσιν τὴν Διονυσίου πλεονεξίαν, συμμαχίαν δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐποίησαντο, καὶ συνέδριον ἐγκατεσκεύαζον. Ἠλπιζον γὰρ τὸν Διονύσιον ῥαδίως ἀμυνεῖσθαι, καὶ τοῖς παροικοῦσι Λευκανῶν ἀντιτάξεσθαι· καὶ γὰρ οὗτοι τότε διεπολέμουν πρὸς αὐτούς. Οἱ δὲ τὸ Λεχαιὸν τῆς Κορίνθου κατέχοντες φρυγὰδες νυκτὸς ὑπὸ τινων εἰσαχθέντες, ἐνεχείρησάν μὲν καταλαμβάνειν τὰ τεῖχη· τῶν δὲ μετ' Ἰφικράτους ἐκβοηθησάντων, τριακοσίους ἐξ αὐτῶν ἀποβαλόντες, ἔφυγον ἐπὶ τὸν ναύσταθμον. Μετὰ δὲ τινος ἡμέρας τῶν Λακεδαιμονίων μέρος τῆς στρατιᾶς διήει διὰ τῆς Κορινθίας χώρας· οἷς Ἰφικράτης καὶ τινες τῶν συμμάχων ἐπιπεύοντες, τοὺς πλείστους ἀνείλον. Ἰφικράτης δὲ μετὰ τῶν πελταστῶν ἐπὶ Φλιάς στρατεύσας, καὶ μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως συνάψας, τούτων μὲν πλείους τριακοσίων ἀπέκτεινε· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Σικυνῶ-

νος αὐτοῦ πορευθέντος, οἱ Σικυῶνιοι παραταξάμε-
νοι πρὸ τῶν τειχῶν, ἀπέβαλον περὶ πεντακοσίους,
καὶ συνέφυγον εἰς τὴν πόλιν.

(C. 92.) Post haec Argivi Corinthiorum arcem, urbem agrum-
que occupant. Iphierates, cuius conatibus populus obstiterat, im-
perio se abdicat: ei succeditur Chabrias. In Macedonia Amyntas,
regno excussus, Olynthiis agri partem donat; mox vel Thessalo-
rum beneficio, vel quod Argeum, ipsi substitutum, post biennium
removerat, imperium recuperavit, et per 24 annos gessit.

92. Τούτων δὲ προχθέντων, Ἀργεῖοι μετὰ τῶν
ὀπλων πανδημεὶ στρατεύσαντες εἰς Κόρινθον, [τὴν
τε Κόρινθον,] τὴν τ' ἀκρόπολιν κατελάβοντο, καὶ
τὴν πόλιν ἐξειδιοποιησάμενοι τὴν Κορινθίαν, χώραν
Ἀργεῖαν ἐποίησαν. Ἐπεβάλετο δὲ καὶ Ἰφικράτης ὁ
Ἀθηναῖος καταλαβέσθαι τὴν χώραν, ἐπιτήδειον οὖ-
σαν εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν. Τοῦ δὲ δήμου
κωλύσαντος, οὗτος μὲν ἀπέθετο τὴν ἀρχήν· οἱ δὲ
Ἀθηναῖοι Χαβρίαν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸν εἰς τὴν
Κόρινθον ἐπέπεμψαν. Κατὰ δὲ τὴν Μακεδοῖαν,
Ἀμύντας ὁ Φιλίππου πατήρ, Ἰλλυριοῖν ἐμβολόντων
εἰς Μακεδοῖαν, ἐξέπιπτεν ἐκ τῆς πόλεως· ἀπογροῦς
δὲ τὴν ἀρχήν, Ὀλυνθίοις μὲν τὴν σύνεγγυς χώραν
ἐδωρήσατο· αὐτὸς δὲ τότε μὲν ἀπέβαλε τὴν βασι-
λειάν, μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ὑπὸ Θετταλῶν κατα-
χθείς, ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη
εἰκοσιτέσσαρα. Ἐνιοὶ δὲ φασὶ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν
τοῦ Ἀμύντου διετὴ χρόνον Ἀργεῖον βασιλεῦσαι τῶν
Μακεδόνων, τότε τε τὸν Ἀμύνταν ἀνακτήσασθαι τὴν
βασίλειαν.

(C. 93.) Per idem tempus Satyrus moritur, rex Bospori; succedit Leuco. Hic 40, pater 14 annos regnavit. — Romani Veios tandem expugnant, dictatore M. Furio et P. Cornelio equitum magistro. Acto triumpho, Apollini Delphico cratera aureum consecrant. Eius doni, quum a praedonibus Liparensibus in via raptum esset, vindex exstitit Timasitheus, magnis ob hanc pietatem praemiis ornatus.

93. Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Σάτυρος ὁ Σπαρτάκου μὲν υἱός, βασιλεὺς δὲ Βοσπόρου, ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη δεκατέσσαρα· τὴν ἡγεμοσίαν δὲ διεδέξατο ὁ υἱὸς Λεύκων ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες ἐνδέκατον ἔτος Βοιούς, κατέστησαν αὐτοκράτορα μὲν Μάρκον Φούριον, ἱππαρχον δὲ Πόπλιον Κορνήλιον. Οὗτοι δὲ ἀναλαβόντες τὰς δυνάμεις, Βοιούς ἐξεπολιόρκησαν, διώρυγα κατασκευάσαντες· καὶ τὴν πόλιν ἐξανδραποδισάμενοι, τοὺς τε ἄνδρας καὶ τὴν ἄλλην λείαν ἐλαφροπώλησαν. Ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ Θορίαμβον ἤγαγεν· ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων δῆμος ἐκ τῶν λαφύρων δεκάτην ἐξελόμενος, χρυσοῦν κατεσκεύασε κράτῃρα, καὶ εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκεν. Οἱ δὲ κομίζοντες αὐτὸν πρεσβευταὶ λησταῖς Λιπαραίοις περιέπεσον, καὶ πάντες αἰχμαλωτισθέντες κατήντησαν εἰς Λιπάραν. Τιμασίθεος δ' ὁ τῶν Λιπαραίων στρατηγός, γνοὺς τὸ γεγεννημένον, τοὺς τε πρεσβευτὰς ἀνέσωσε, καὶ τὸ χρυσίον ἀποδοὺς, εἰς Δελφοὺς τοὺς πρέσβεις ἀποκατέστησεν. Οἱ δὲ τὸν κράτῃρα κομίζοντες, ἀναθέντες αὐτὸν εἰς τὸν τῶν Μασσαλιητῶν θησαυρόν, εἰς Ῥώμην ἀνέστρεψαν. Διόπερ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων, πνθόμενος τὴν τοῦ Τιμασίθεου καλοκαγαθίαν, παραχορῆμα αὐτὸν εἰμίμησε, δημόσιον δούς κατάλυμα· καὶ μετὰ ταῦτ' ἔτισιν ἑκατὸν τριακον-

ταπεινά τὴν Λιπάραν ἀφελόμενος τῶν Καρχηδονίων, τοὺς ἐγγόνους τοῦ Τιμασιθεοῦ τῶν τε εἰσφορῶν ἀτελεῖς ἀφῆκε, καὶ ἐλευθέρους ἐποίησεν.

(C. 94.) Olymp. XCVII, 1. a. C. 390. Arch. Philocle, Tribb. m. c. p. P. Cornelio Scipione, P. Cornelio Cosso, Caesione Fabio, L. Furio, Q. Servilio et M. Valerio, classis Atheniensium, Thrasybulus duce, expeditionem suscepit in Ioniam et Chersonesum: hinc, societate cum Thraciae regulis inita, Lesbum traieciens, naufragium fecit. Elapsus cum reliquis Thrasybulus Methymnam occupat, occiso Therimacho; mox captis aliis urbibus, collectisque pluribus navibus, Rhodum petit.

94. Ἐπεὶ δ' ὁ ἐνιαύσιος διελκλύθει χρόνος, Ἀθηνησὶ μὲν ἦρχε Φιλοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν μετέλαβον ἑξ ἑκατομμύριοι, Πόπλιος Σέξτος, Κορνήλιος Κράσσος, Καίσιον Φάβιος, Λεύκιος Φούριος, Κόϊντος Σερούλλιος, καὶ Μάρκος Οὐαλέριος· ἤχθη δὲ καὶ Ὀλυμπιάς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἐβδόμη πρὸς ταῖς ἐννεήκοντα, ἣν ἐνῖκα Τερρίσης. Κατὰ δὴ τοὺτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐλόμενοι Θρασύβουλον, ἐξέπεμψαν μετὰ τριήρων τεσσαράκοντα. Οὗτος δὲ πλεύσας εἰς Ἰωνίαν, καὶ χρήματα λαβὼν παρὰ τῶν συμμάχων, ἀνέβη, καὶ διατρίβων περὶ Χερσόνησον, Μήδοκον καὶ Σεύθην τοὺς τῶν Θρακῶν βασιλεῖς συμμάχους ἐποίησατο. Μετὰ δὲ τινα χρόνον ἑξ Ἑλληςπόντου πλεύσας εἰς Λέσβον, ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἐρεσσὸν αἰγιαλῷ καθώρει. Ἐπιγενομένων δὲ πνευμάτων μεγάλων, εἴκοσι μὲν καὶ τρεῖς τριήρεις διεφθάρησαν· μετὰ δὲ τῶν λοιπῶν διασωθεῖς, ἐπῆει τάς κατὰ τὴν Λέσβον πόλεις προσαγόμενος· ἀφειστήκεισαν γὰρ πᾶσαι, πλην Μιτυλήνης. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ Μήθυμναν παραγενόμενος, ἐπισυνῆψε μάχην τοῖς ἐκ

τῆς πόλεως, ὧν ἦρχε Θηρίμαχος ὁ Σπαρτιάτης. Ἀγωνισάμενος δὲ λαμπρῶς, αὐτόν τε τὸν Θηρίμαχον ἀνέϊλε, καὶ τῶν Μηθυμναίων οὐκ ὀλίγους, τοὺς δὲ λοιποὺς συνέκλεισεν ἐντὸς τῶν τειχῶν· καὶ τὴν μὲν τῶν Μηθυμναίων χώραν ἔφθειρε, τὴν δ' Ἐρεσσὸν καὶ τὴν Ἀντισσαν καθ' ὁμολογίαν παρέλαβε. Μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τε Χίων καὶ Μιτυληναίων συμμαχῶν ἀθροίσας ναῦς, ἔπλευσεν ἐπὶ Ρόδον.

(C. 95.) Sed Carthaginienses, qui, receptis viribus, Siciliae res repetere constituerant, bellum renovant, et Mago ne duce castra movent usque ad Agrinum. Siculorum plerique in societatem pelliciuntur. Quum autem Agris, Agrinaeorum tyrannus, potentia et opibus tum maxime pollens, Dionysio fidem servaret, seque ei magno cum exercitu adiungeret: (C. 96.) Mago, omni comitatu exclusus, pacem petit a Dionysio, et, indignantibus Syracusanis, impetrat. Carthaginienses pacto e Sicilia abeunt: Siculi Dionysio subiiciuntur cum Tauromenio. — In Italia Romani Falerios expugnant.

95. Καρχηδόνιοι δὲ βραδέως ἑαυτοὺς ἐκ τῆς περὶ Συρακούσας συμφορᾶς ἀναλαβόντες, ἔγνωσαν ἀντέχεσθαι τῶν κατὰ Σικελίαν πραγμάτων. Κρίναντες δὲ διαγωνίζεσθαι, ναυσὶ μὲν μακροαῖς ὀλίγαις διέβησαν, δύναμιν δὲ συνήγαγον ἀπὸ τε Λιβύης καὶ Σαρδοῦς, ἔτι δὲ τῶν ἐξ Ἰταλίας βαρβάρων. Πάντας δ' ἐπιμελῶς καθοπλίσαντες μετὰ τῆς οἰκείας χορηγίας, ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Σικελίαν, οὐκ ἐλάτους ὄντες τῶν ὀκτὼ μυριάδων, ὧν ἡγεῖτο Μάγων. Οὗτος μὲν οὖν διὰ Σικελῶν πορευθεὶς, καὶ τὰς πλείστας πόλεις ἀποστήσας τοῦ Διονυσίου, κατεστρατοπέδευσε ἐν τῇ τῶν Ἀγυριναίων χώρᾳ παρὰ τὸν Χρύσαν ποταμόν, ἐγγὺς τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης εἰς Μοργαντίαν. Τοὺς γὰρ Ἀγυριναίους οὐ δυνάμενος εἰς συμμαχίαν προσλαβέσθαι, τῆς εἰς τοῦμπροσθε

ἐπέστη πορείας, ἀκούων τοὺς πολεμίους ἐκ Συρακουσῶν ὤρμηκεναι. Διονύσιος δὲ πυθόμενος τοὺς Καρχηδονίους διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν ποιούμενους, ταχὺ σέλλεξας οὓς ἠδύνατο τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν μισθοφόρων, ὤρμησε τοὺς πάντας ἔχων οὐκ ἐλάττους δις μυρίων. Παραγενόμενος δ' ἐγγὺς τῶν πολεμίων, διεπρεσβεύσατο πρὸς Ἀγυρίν τὸν δυναστεύοντα τῶν Ἀγυριναίων. Οὗτος δὲ τῶν τότε τυράννων τῶν ἐν Σικελίᾳ μεγίστην εἶχε δύναμιν, μετὰ Διονύσιον· τῶν τε γὰρ περικειμένων ἐρυμάτων σχεδὸν ἀπάντων ἐκυρίευσεν, καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀγυριναίων ἤρχετο, πολυχοιμένης κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς· εἶχε γὰρ πολιτας οὐκ ἐλάττους δις μυρίων. Ἦν δὲ καὶ εἰς τοῦτο τὸ πλῆθος ἐν τῇ πόλει συνηθροισμένον χρημάτων πολλῶν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν παράθεσις, ἣν Ἀγυρίς ἠθροίκει, πεφονευκῶς τοὺς εὐπορωτάτους τῶν πολιτῶν. Ἀλλ' ὁ Διονύσιος μετ' ὀλίγων εἰσελθὼν ἐντὸς τοῦ τείχους, ἔπεισε τὸν Ἀγυρίν συμμαχῆσαι γνησίως, καὶ πολλὴν ἐπηγγείλατο χώραν τῆς δμοῦρου δωρῆσασθαι κατορθωθέντος τοῦ πολέμου. Ὁ δ' Ἀγυρίς πρῶτον μὲν πάσῃ τῇ Διονυσίου δυνάμει σῆτον καὶ ἄλλα, ὅσα ἦν χρεία, προθύμως ἐδωρῆσατο, καὶ πανδημεὶ τὴν δύναμιν ἐξαγαγὼν, ἐστράτευσε μετὰ Διονυσίου, καὶ κοινῇ τῇ Καρχηδονίοις διεπολέμει.

96. Μάγων δ' ἐν πολεμίᾳ χώρα στρατοπεδεύων, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐνδεὲς αἰεὶ μᾶλλον γινόμενος, οὐ μετρίως ἡλατιοῦτο. Καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸν Ἀγυρίν τῆς χώρας ἔμπειροι καθεστῶτες, ἐν ταῖς ἐνέδομαι·

ἐπλεονέκτου, καὶ τὰς ἀγορὰς τῶν πολεμίων ἀφῆ-
ροῦντο. Λεγόντων δὲ τῶν Συρακουσίων διὰ μάχης
κρίνειν ὡς τάχιστα τὰ πράγματα, Διονύσιος ἡνιάν-
τιοῦτο, λέγων χωρὶς κινδύνων τῷ χρόνῳ καὶ τῇ σπά-
νει καταφθαρήσεσθαι τοὺς βαρβάρους· ἐφ' οἷς
παροργισθέντες οἱ Συρακούσιοι, κατέλιπον τὸν Διο-
νύσιον. Ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον εὐλαβούμενος, ἐπ'
ἐλευθερίαν ἐκάλει τοὺς οἰκέτας· μετὰ δὲ ταῦτα δια-
πρεσβευσάμενων τῶν Καρχηδονίων ὑπὲρ εἰρήνης,
ὑπακούσας ἀναπομπίμους τοῖς κυρίοις ἐποίησε·
πρὸς δὲ τοὺς Καρχηδονίους εἰρήνην ἐποίησατο. Ἦ-
σαν δ' αἱ συνθῆκαι τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσιαι ταῖς
πρότερον, Σικελοὺς δὲ δεῖν ὑπὸ Διονύσιον τετάχθαι,
καὶ παραλαβεῖν αὐτὸν τὸ Ταυρομένιον. Μετὰ δὲ
ταῖς συνθήκαις, Μάχων μὲν ἀπέπλευσε, Διονύσιος δὲ
παραλαβὼν τὸ Ταυρομένιον, τοὺς μὲν πλείστους τῶν
ἐκεῖ Σικελῶν ἐξέβαλε, τῶν δ' ἰδίων μισθοφόρων τοὺς
ἐπιτηδειοτάτους ἐπιλέξας κατώκισε. Καὶ τὰ μὲν κα-
τὰ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν,
Ῥωμαῖοι Φάλισκον πόλιν ἐκ τοῦ Φαλίσκων ἔθνους
ἐξεπόρθησαν.

(C. 97.) Olymp. XCVII, 2. a. C. 389. Arch. Nicotele, Tribb. m.
c. p. M. Furio, C. Aemilio et Catulo Vero, in insula Rhodo Lacedaemoniorum factio subigit cives, qui a partibus Atheniensium stant. Mox missa Lacedaemone subsidia Samum alienant ab Atheniensibus, resque Rhodias componunt. Fausto rerum successu accensi Lacedaemonii maris imperium denuo affectant. Simul in Graecia agros Argivorum, Corintho iam imminuentium, hostiliter incursant.

97. Τοῦ δ' ἔτους τεύτοε διεληλυθότος, Ἀθή-
νησι μὲν ἦν ἀρχὼν Νικοτέλης, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπα-
τικὴν ἀρχὴν διώκουν χιλίαρχοι τρεῖς, Μάρκος Φού-

ριος, Γαῖος Αἰμίλιος, καὶ Κάτιλος Βῆρος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότες, οἱ λακωνίζοντες τῶν Ῥοδίων, ἐπανασταίντες τῷ δήμῳ, τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως. Συνδραμόντων δ' αὐτῶν ἐν τοῖς ὅπλοις, καὶ πειρωμένων ἀντέχεσθαι τῶν πραγμάτων, ἐπεκράτησαν οἱ Λακεδαιμονίοις συμμαχοῦντες, καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ διαφυγόντας ἐξέκρηξαν. Εὐθὺς δὲ καὶ πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς Λακεδαίμονα περὶ βοηθείας, εὐλαβούμενοι μὴ τινες τῶν πολιτῶν νεωτερίσωσι. Λακεδαιμόνιοι δ' αὐτοῖς ἀπέστειλαν ἐπὶ τριήρεις, καὶ τοὺς ἀφηγησομένους τῶν πραγμάτων τρεῖς ἄνδρας, Εὐδόκιμον, Φιλόδικον καὶ Διφίλαν. Οὗτοι δὲ πρῶτον εἰς Σάμον κομισθέντες, ἀπέστησαν τὴν πόλιν Ἀθηναίων· ἔπειτα καταπλεύσαντες εἰς Ῥόδον, τῶν ἐνταῦθα πραγμάτων εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, προχωροῦντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων, ἔγνωσαν ἀντέχεσθαι τῆς θαλάττης, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ καὶ ὀλίγον ἐκράτουν τῶν συμμάχων, ἀθροίσαντες ναυτικόν. Οὗτοι μὲν οὖν εἰς τε Σάμον καὶ Κνίδον καὶ Ῥόδον κατέπλευσαν, καὶ πανταχόθεν ναῦς τε καὶ τοὺς ἀρίστους κατέγραφον ἐπιβάτας, ἐξήρτην τε πολυτελῶς τριήρεις εἰκοσιπτά. Ἀγησίλαος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς, ἀκούων τοὺς Ἀργεῖους περὶ τὴν Κόρινθον διατρίβοντας, ἐξήγαγε τοὺς Λακεδαιμονίους πανδημεῖ, πλὴν μιᾶς μοίρας. Ἐπελθὼν δὲ τὴν Ἀργεῖαν πᾶσαν, τὰς μὲν κτήσεις διήσπασε, τὴν δὲ χώραν δενδροτομήσας, εἰς τὴν Σπάρτην ἀπεχώρησε.

(C. 98.) Expulso Abdemone, regis Persici amico, Euagoras, avitam imperii possessionem vindicaturus, totam Cyprum subigere conatur. Contra eum Artaxerxes, a Soliis et Citicensibus sollicitatus, arma parat, tum crescentem metuens Euagorae potentiam, tum Cyprum ad defendendam Asiam maxime opportunam ratus. — Romani, pace cum Falacis inita, bellum cum Aequis gerunt.

98. Κατὰ δὲ τὴν Κύπρον Εὐαγόρας ὁ Σαλαμί-
νιος, ὃς ἦν μὲν εὐγενέστατος, (τῶν γὰρ κτισάντων
τὴν πόλιν ἦν ἀπόγονος) πεφευγὼς δ' ἐν τοῖς ἔμπρο-
σθεν χρόνοις διὰ τινὰς σιτάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα κα-
τελθὼν, μετ' ὀλίγων τὸν μὲν δυναστεύοντα τῆς πό-
λεως Ἀβδήμονα τὸν Τύριον ἐξέβαλε, φίλον ὄντα τοῦ
Περσῶν βασιλείως· αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν κατασχών,
τὸ μὲν πρῶτον ἐβασίλευσε τῆς Σαλαμῖνος, μεγίστης
οὔσης καὶ δυνατωτάτης τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ πόλεων·
ταχὺ δὲ χρημάτων πλήθος πολλῶν εὐπορήσας, καὶ
δύναμιν προχειρισάμενος, ἐπεχείρησεν ἅπασαν τὴν
νῆσον σφετερίσασθαι. Τῶν δὲ πόλεων ἃς μὲν βίᾳ
χειρωσάμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προσλαβόμενος, τῶν μὲν
ἄλλων πόλεων ταχὺ τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν· Ἀμα-
θούσιοι δὲ καὶ Σόλιοι καὶ Κιτιεῖς ἀντέχοντες τῷ
πολέμῳ, πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν
Περσῶν βασιλέα περὶ βοηθείας, καὶ τοῦ μὲν Εὐα-
γόρου κατηγόρουν, ὅτι τὸν Ἀκοριν βασιλέα σύμμα-
χον ὄντα Περσῶν ἀνείλε, τὴν δὲ νῆσον ὁμολόγησαν
αὐτῷ συγκατακτήσασθαι. Ὁ δὲ βασιλεὺς, (ἅμα μὲν
οὐ βουλόμενος τὸν Εὐαγόραν προκόπτειν ἐπὶ πλεον,
ἅμα δὲ διανοοῦμενος τὴν Κύπρον εὐφυῶς διακειμέ-
νην, καὶ ναυτικὴν δύναμιν δύνασθαι μεγάλην ἔχειν,
ἣ δυνήσεται προπολεμεῖν τῆς Ἀσίας,) ἔκρινε συμ-
μαχεῖν· καὶ τούτους μὲν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ πρὸς

μὲν τὰς ἐπιθαλαττίους πόλεις καὶ τοὺς ἀφηγουμένους τῶν πόλεων σατραπάς ἔπεμψεν ἐπιστολάς, ναυπηγεῖσθαι τριήρεις, καὶ τὰ πρὸς τὸν στόλον χρήσιμα ὄντα κατὰ σπουδὴν παρασκευάζεσθαι. Ἐκατόμνῳ δὲ τῷ Καρίας δυνάστη προσέταξε πολεμεῖν τῷ Εὐαγόρᾳ· αὐτὸς δὲ τὰς ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις πόλεις ἐπιπορευόμενος, μεγάλαις δυνάμεσι διαβαίνει εἰς τὴν Κύπρον. Τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι πρὸς Φαλίσκους εἰρήνην ποιησάμενοι, πρὸς δὲ Αἰκὺν πόλεμον τὸ τέταρτον, ἐπὶ Σούτριον μὲν ὥρμησαν, ἐκ δὲ Οὐεῤῥόου γίνος πόλεως ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐξεβλήθησαν.

(C. 99.) Olymp. XCVII, 3. a. C. 388. Arch. Demonstrato, Coss. L. Lucretio et Serg. Camerino, Artaxerxes, Persiae rex, Lacedaemoniis bellum inferit, misso Strutha, qui copias illorum fundit, ducemque Thimbronem viclum interimit. — Thrasybulus, Atheniensium dux, per insidias cadit prope Aspendum, cuius incolis iniuriam milites intulerant. Aufugit perterrita classis; mox Rhodum vexat. In locum Thrasybuli Agyrius sufficitur.

99. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελλυθὸς, Ἀθήνησι μὲν ἤρχε Δημόστρατος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι τὴν ἀρχὴν παρειλήφεισαν Λεύκιος Λουκρήτιος, καὶ Σεροῦτιος [Κόσσων]. Κατὰ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀρταξέρξης μὲν Στροῦθαν στρατηγὸν καταπέμψας, ἔπεμψεν ἐπὶ θάλατταν μετὰ δυνάμεως Λακεδαιμονίοις πολεμήσοντα. Σπαρτιάται δὲ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ πυθόμενοι, Θίμβρωνα στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψαν· ὃς κατελάβετο χωρίον Ἰοῖδα, καὶ Κόρησσον, ὅρος ὑψηλὸν τῆς Ἐφέσου ἀπέχον σταδίου τεσσαράκοντα. Οὗτος μὲν οὖν ὀκτακισχιλίους ἔχων στρατιώτας σὺν τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἄθροισ-

σθεῖσιν, ἔπρηι τὴν τοῦ βασιλείως χώραν διαφθείρων·
 Στρούθας δὲ σὺν ἱππῶ τε βαρβαρικῇ πολλῇ, καὶ
 στρατιωταῖς ὀπλίταις μὲν πεντακισχιλίοις, ψιλοῖς δὲ
 πλείοσι διςμυρίων, οὐ μακρὰν τῶν Λακεδαιμονίων
 κατεστρατοπέδενυσε. Τέλος δὲ τοῦ Θίμβρωνος μετὰ
 μέρους τῆς δυνάμεως ἐξελθόντος, καὶ πολλὴν περι-
 βαλομένου λείαν, ἐπελθὼν ὁ Στρούθας τὸν τε Θίμ-
 βρωνα μαχόμενον ἀνέιλε, καὶ τῶν στρατιωτῶν τοὺς
 μὲν πλείους ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐξώγησεν· ὀλίγοι
 δ' εἰς τὸ Κριδίνιον φρούριον διεσώθησαν. Θρασύ-
 βουλος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ἐκ τῆς Λέ-
 σβου κομιζόμενος μετὰ τοῦ στόλου πρὸς Ἀσπενδον,
 ὥρμισε τὰς τριήρεις εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμὸν.
 Χρήματα δ' εἰληφότος αὐτοῦ παρὰ τῶν Ἀσπενδίων,
 ὅμως τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἐδήωσαν τὴν χώραν.
 Γενομένης δὲ νυκτός, οἱ μὲν Ἀσπένδιοι, χαλεπῶς
 ἐνεγκόντες ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν, ἐπέθεντο τοῖς Ἀθη-
 ναίοις, καὶ τὸν τε Θρασύβουλον καὶ τινὰς τῶν ἄλλων
 ἀνέϊλον· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων τριήραρχοι, περιδεεῖς
 γενόμενοι, καὶ ταχὺ πληρώσαντες τὰς ναῦς, εἰς Ῥό-
 δον ἐξέπλευσαν. Ἀφιστηκυίας δὲ τῆς πόλεως, καὶ
 τῶν φυγάδων φρούριόν τι κατειληφότων, μετὰ τού-
 των διεπολέμουν πρὸς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν. Οἱ δ'
 Ἀθηναῖοι, πυθόμενοι τὴν Θρασυβούλου τοῦ στρα-
 τηγοῦ τελευτήν, Ἀγύριον στρατηγὸν ἐξέπεμψαν. Τὰ
 μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

(C. 190.) In Sicilia Dionysius, totam insulam et proximam Ita-
 liae partem suo subdere imperio moliens, primum Rheginos tentat,
 Italiae propugnaculum. Profligat Italiam classem, quae Rheginis
 subsidio venerat: mox ab his non sine clade repulsus, gravique

tempestate iactatus, aegre in Messanae portum evadit. Tum iuncto cum Lucanis foedere, Syracusas redit.

100. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος Διονύσιος σπεύδων τῇ κατὰ τὴν νῆσον δυναστείᾳ καὶ τοῦ, κατ' Ἰταλίαν Ἑλλήνας προσλαβέσθαι, τὴν μὲν κατ' ἐκείνους κοινὴν στρατείαν εἰς ἕτερον καιρὸν ἀνεβάλετο· κρίνας δὲ συμφέρειν ἐπιχειρεῖν πρώτῃ τῇ τῶν Ῥηγίων πόλει, διὰ τὸ πολεμητήριον αὐτὴν εἶναι τῆς Ἰταλίας, ὥρμησεν ἐκ Συρακουσῶν μετὰ τῆς δυνάμεως. Εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν δις μυρίους, ἵππεῖς δὲ χίλιους, ναῦς δ' ἑκατὸν εἴκοσι. Περαιώσας δὲ τὴν δυνάμιν ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς Λοκρίδος, ἐκεῖθεν διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, τέμνων καὶ πυρτολῶν τὴν τῶν Ῥηγίων χώραν. Συμπαρέπλευσε δὲ καὶ ὁ σιόλος ἐπὶ θάτερα μέρη τῆς θαλάττης, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει περὶ τὸν πορθμὸν κατεστρατοπέδευσεν. Οἱ δ' Ἰταλοὶ πυθόμενοι τὴν τοῦ Διονυσίου διάβασιν ἐπὶ τὸ Ῥήγιον, ἀπέστειλαν ἐκ Κρότωνος ναῦς ἐξήκοντα, σπεύδοντες παραδοῦναι τοῖς Ῥηγίοις. Μετεώρων δὲ πλεουσῶν αὐτῶν, ὁ Διονύσιος πεντήκοντα ναῦς ἔχων ἐπέπλευσε· καὶ φυγόντων αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐδὲν ἥτιον ἐπέκειτο, καὶ συνδήσας ἀπέσπα τὰς παρορμούσας ἐν τῇ γῇ. Κινδυνευουσῶν δὲ τῶν ἐξήκοντα τριήρων ἀλῶναι, Ῥηγῖνοι πανδημεὶ παρεβοήθησαν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνέῳξαν τὸν Διονύσιον. Ἐπιγενομένων δὲ πνευμάτων μεγάλων, οἱ μὲν Ῥηγῖνοι τὰς ναῦς ἀνέλκυσαν ἐπὶ τὴν γῆν· Διονύσιος δ' ἰσχυρῶς χειμαυθεὶς, ἑπτὰ ναῦς ἀπώλεσε, καὶ οὖν αὐταῖς ἄνδρας οὐκ ἐλάττους

χιλίων πεντακοσίων. Τούτων δ' ἐπὶ τὴν Ῥηγίνην ἅμα ταῖς ναυσὶν ἐκβρασθέντων, οἱ Ῥηγῖνοι πολλοὺς τῶν ναυτῶν ἐξώρθησαν. Διονύσιος δ' ἐπὶ πεντήρους πλέων, καὶ πολλάκις παρ' ὀλίγον ἐλθὼν ὑποβρύχιος, μύλις περὶ μέσας νύκτας εἰς τὸν ἐν Μεσσηνίᾳ λιμένα κατέφυγεν. Ἦδη δὲ καὶ τῆς χειμερινῆς ὥρας ἐνισταμένης, οὗτος μὲν πρὸς Λευκανοὺς συμμαχίαν ποιησάμενος, ἀπήγαγε τὰς δυνάμεις εἰς Συρακούσας.

(C. 101.) Posthaec quum Lucani in Thuriorum agros incursionem fecissent: universi in Italia Graeci ex pacto ad expeditionem sese accinxerunt. Quorum adventum Thurii ne praestolati quidem, concitato in Lucaniam impetu feruntur. Sed successu hoc nimis elati, dum hostem contemnunt, et per viarum angustias incedunt, tandem montibus cincti, et undique copiis circumfusi, in maximum discrimen incurrunt.

101. Μετὰ δὲ ταῦτα, Λευκανῶν τὴν Θουρίαν καταδραμόντων, οἱ Θούριοι παρήγγειλαν τοῖς συμμάχοις κατὰ τάχος ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὀπλων. Αἱ γὰρ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἑλληνίδες πόλεις ἐν ταῖς συνθήκαις εἶχον οὕτως, ἵν' ἥτις ἂν ὑπὸ τῶν Λευκανῶν λεηλατηθῇ χώρα, πρὸς ταύτην ἅπαντες παραβοηθῶσιν· ἥς δ' ἂν πόλεως μὴ καταστῇ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὴν βοήθειαν, τεθνάναι τοὺς ἐκείνης τῆς πόλεως στρατηγούς. Διόπερ τῶν Θουρίων τοὺς βιβλιαφόρους ἀποστειλάντων ἐπὶ τὰς πόλεις πρὸς τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, ἅπαντες παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν ἀνάξευξιν. Αὐτοὶ δὲ προεξαναστάντες ταῖς ὁρμαῖς, καὶ τὸ τῶν συμμάχων πλῆθος οὐκ ἀναμείναντες, ἀνέξευξαν ἐπὶ τοὺς Λευκανοὺς, ἔχοντες πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων τετρακισχιλίων, ἵππεῖς δὲ σχεδὸν χιλίους. Καὶ Λευκανοὶ μὲν, ἀκούσαντες τὴν

τῶν πολέμιων ἔφοδον, ἀπεχώρησαν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν· οἱ δὲ Θούριοι κατὰ σπουδὴν ἐμβالόντες εἰς τὴν Λευκανίαν, τὸ μὲν πρῶτον φρούριον ἐξεῖλον, καὶ πολλῆς ὠφελείας κυριεύσαντες, καταπερὶ δέλεαρ ἔλαβον τῆς ἑαυτῶν ἀπωλείας. Φρονηματισθέντες γὰρ ἐπὶ τῇ προτερήματι, καταπεφρονηκότως διὰ τινων στενῶν καὶ ἀποκρήμνων ὁδῶν ἐπορεύθησαν, βουλόμενοι λαὸν καὶ πόλιν εὐδαίμονα πολιορκῆσαι. Ἐπειδὴ δὲ παρεγενήθησαν εἰς τι πεδῖον κύκλῳ λόφοις ὑψηλοῖς καὶ κρημοῖς περιειλημμένον, ἐνταῦθα οἱ Λευκανοὶ πάσῃ τῇ δυνάμει διέκλεισαν αὐτοὺς τῆς ἐπὶ τὰς πατρίδας ἐλπίδος. Παράδοξον δ' ἐπὶ τῷ λόφῳ καὶ φανεράν ποιήσαντες τὴν ἑαυτῶν ἐπιφάνειαν, ἐξέπληξαν τοὺς Ἕλληνας, διὰ τε τὸ μέγεθος τοῦ στρατοπέδου καὶ τὴν τῶν τόπων δυσχωρίαν· εἶχον γὰρ Λευκανοὶ τότε πεζοὺς μὲν τριςμυρίους, ἵππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τετρακισχιλίων.

(C. 102.) Sic proelio fusi Graeci, cum Lucanis pacem faciunt, interposita Leptinis fide et insigni humanitate, quem Dionysius Lucanis auxilio miserat. Sed is quia bellum ad Italorum potius, quam ad Dionysii emolumentum composuerat: ab illis gratiam retulit, ab hoc praetura remotus est. — Romani agrum Veientanum dividunt, et Aequis Veliternisque ob defectionem bellum movent. Defecit et Satricum. Circios colonia migravit.

102. Τῶν δ' Ἑλλήνων ἀνελπίστως τηλικούτως περιχομένων κινδύνῳ, κατέβαινον εἰς τὸ πεδῖον οἱ βάρβαροι. Γενομένης δὲ παρατάξεως, καὶ τῶν Ἰταλιωτῶν καταπολεμηθέντων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Λευκανῶν, ἔπισον μὲν πλείους τῶν μυρίων· (παρήγγελλον γὰρ οἱ Λευκανοὶ μηθένα ζῶσιν·) τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ἐπὶ τινα πρὸς τῇ θαλάσσῃ λόφον

ἔφυγον, οἱ δὲ θεωροῦντες ναῦς μακρὰς προσπλεοῦ-
 σας, καὶ νομίζοντες τὰς τῶν Ῥηγίνων εἶναι, συνέφυ-
 γον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διενήχοντο ἐπὶ τὰς τριή-
 ρεις. Ἦν δὲ ὁ στόλος προσπλέων Διονυσίου τοῦ τυ-
 ράννου, καὶ ναύαρχος ὑπῆρχεν αὐτῷ Λεπτίνης ὁ
 ἀδελφός, ἀπεσταλμένος τοῖς Λευκανοῖς ἐπὶ βοήθειαν.
 Ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης δεξάμενος φιλανθρωπῶς τοὺς
 νηχομένους, ὥς ἐπὶ τὴν γῆν ἀπεβίβασε, ἔπεισε τοὺς
 Λευκανοὺς ὑπὲρ ἐκώστου τῶν αἰχμαλώτων λαβεῖν
 ἀργυρίου μνᾶν· οὗτοι δ' ἦσαν τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ
 τοὺς χιλίους. Γενόμενος δὲ τῶν χρημάτων ἐγγυητής,
 καὶ διαλλάξας τοὺς Ἰταλιώτας τοῖς Λευκανοῖς, ἔπει-
 σεν εἰρήνην ποιήσασθαι· καὶ μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυ-
 χε παρὰ τοῖς Ἰταλιώταις, συμφερόντως αὐτοῖς, οὐ
 λυσitelῶς δὲ Διονυσίῳ συντεθεικῶς τὸν πόλεμον.
 Ἠλπιζε γὰρ ὁ Διονύσιος, τῶν Ἰταλιωτῶν πολεμοῦντων
 πρὸς Λευκανοὺς, ἐπελθὼν, ὁρδῶς ἂν κρατῆσαι τῶν κατ'
 Ἰταλίαν πραγμάτων· ἀπολειυμένων δὲ τηλικούτου
 πολέμου, δυσχερῶς ἂν περιγενέσθαι. Διόπερ τοῦτον
 μὲν ἀπῆλλαξε τῆς ναυαρχίας, Θεαρίδην δὲ τὸν ἐτε-
 ρον ἀδελφὸν ἡγεμόνα τοῦ στόλου κατέστησε. Τοῦ-
 των δὲ προαχθέντων, Ῥωμαῖοι τὴν τῶν Οὐνίων χώ-
 ραν κατεκληρούχησαν, καὶ ἄνδρα δόντες πλέθρα
 τέτταρα, ὥς δέ τινες, εἰκοσιοκτὼ· καὶ πρὸς μὲν Αἰ-
 κούς διαπολεμοῦντες, Αἰφλον πόλιν κατὰ κράτος εἴ-
 λον· Οὐελιτρίνων δ' ἀποστάντων, πόλεμον πρὸς
 αὐτοὺς ἐνεστήσαντο. Ἀπέστη δὲ καὶ Σάτιρικον ἀπὸ
 Ῥωμαίων· καὶ εἰς Κιρκαίους ἀποικίαν ἀπέστειλαν·

(C. 103.) Olymp. XCVII. 4. a. C. 387. Arch. Antipatro, Coss. L. Valerio et A. Manlio, Dionysius copiosissimo cum exercitu bellum in Italos iterat. Messanam ubi appulit, Theariden fratrem ad Liparensium emittit insulas, qui Rheginorum ibi naves in potestatem redigit. Tum Caulonia oppugnatur. Sed Graecia in Italia Crotoniatibus summum belli imperium tradunt, atque Helorum, a Dionysio eiec- tum, copiarum ducem constituunt.

103. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθός, Ἀθήνησι μὲν ἤρχεν Ἀντίπατρος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διέκουν Λεύκιος Οὐαλέριος καὶ Αὐλὸς Μάλλιος. Περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Διονύσιος ὁ τῶν Συρακουσίων δυνάστης, φανερώς ἑαυτὸν ἀναδείξας ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν στρατευσόμενος, μετὰ πλείστης δυνάμεως ὤρμησεν ἀπὸ Συρακουσῶν. Εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν πλείους τῶν διςμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ τριςχίλιους· ναῦς δὲ μακρὰς μὲν τεσσαράκοντα, τὰς δὲ τὸν σῆτον κομιζούσας, οὐκ ἐλάττους τριακοσίων. Περμπτίαος δὲ κατανύσας εἰς τὴν Μεσσήνην, αὐτὸς μὲν ἐν τῇ πόλει τὴν δύναμιν ἀνελάμβανε, Θεαρίδην δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τὰς νήσους τῶν Λιπαραιῶν ἀπέστειλε μετὰ νεῶν τριάκοντα· πεπυσμένος γὰρ ἦν δέ- κά ναῦς τῶν Ῥηγίων περὶ ἐκείνους τοὺς τόπους οὖ- σας. Ὁ δὲ Θεαρίδης, ἐκπλεύσας καὶ καταλαβὼν τὴν Ῥηγίων δεκαναῖαν ἐν τισιν εὐθέτοις τόποις, αὐτὰν- δρων τῶν σκαφῶν ἐκυρίευσε, καὶ ταχέως εἰς Μεσσή- νην πρὸς Διονύσιον ἀπέστρεψε. Διονύσιος δὲ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς δεσμὰ καταθέμενος, τοῖς Μεσση- νίοις ἔδωκε φυλάττειν· αὐτὸς δὲ περαιώσας τὴν δύ- ναμιν εἰς Κανλωνίαν, περιεστρατοπέδευσε τὴν πό- λιν, καὶ τὰς μηχανὰς προσεγείσας, πυκνὰς προσβο- λὰς ἐποιεῖτο. Οἱ δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες, ὥς ἐπύθοντο τὰς τοῦ Διονυσίου δυνάμεις περαιουμέ-

νας τὸν διείργοντα πορθμόν, καὶ αὐτοὶ στρατόπεδα συνήθροισον. Τῆς δὲ τῶν Κροτωνιατῶν πόλεως μά-
λιστα πολυοχλουμένης, καὶ πλείστους ἐχούσης Συ-
ρακουσίους φυγάδας, τούτοις τὴν ἡγεμονίαν τοῦ
πολέμου παρέδωκαν. Οἱ δὲ Κροτωνιάται τὰς παν-
ταχόθεν δυνάμεις ἀθροίσαντες, στρατηγὸν Ἐλωριν
τὸν Συρακούσιον εἵλοντο. Οὗτος δὲ πεφευγὼς Διο-
νύσιον, καὶ δοκῶν τόλμαν ἔχειν ἔμπρακτον, πιστό-
τατα πρὸς τὸν τύραννον πολεμήσειν διὰ τὸ μῖσος
ὑπέκληπτο. Ὡς δὲ πάντες οἱ σύμμαχοι παρεγενή-
θησαν εἰς Κρότωνα, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν
Ἐλωρις διατάξας, ὥρμησε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως
ἐπὶ Καυλωνίας. Ἀμα γὰρ ἐνόμιζεν ἐπιφανεῖς λύσειν
τὴν πολιορκίαν, ἅμα δὲ καταπεπονημένους τοὺς πο-
λεμίους ὑπὸ τῶν καθ' ἡμέραν προσβολῶν διαγωνιεῖ-
σθαι. Εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας, πεζοὺς μὲν περὶ δις-
μυρίους πεντακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ περὶ διςχιλίους.

(C. 104.) Is obviam hosti profectus, ad Helorum fl. pugnam init
adverso Marte. Nam quum Itali sero succurrerent, ipse cum plu-
ribus cecidit; reliquos pavor fugaque effusa cepit.

104. Διανυσάντων δ' αὐτῶν τὸ πλεῖστον τῆς
ὁδοῦ, καὶ στρατοπεδευσάντων πρὸς τὸν Ἐλωρον πο-
ταμόν, ἀνέξενεν ὁ Διονύσιος ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ
συνήντα τοῖς Ἰταλιώταις. Ὁ μὲν οὖν Ἐλωρις μετὰ
τῶν ἀρίστων πεντακοσίων προηγεῖτο τῆς δυνάμεως·
ὁ δὲ Διονύσιος ἔτυχε μὲν ἀπὸ τεσσαράκοντα σταδίων
ἐστρατοπεδευκὼς τῶν ἐναντίων, διὰ δὲ τῶν κατα-
σκόπων μαθὼν ἐγγὺς ὄντας τοὺς πολεμίους, ὄρθρου
τὴν δύναμιν ἐγείρας, προήγαγεν εἰς τοῦμπροσθεν.
Ἀμα δ' ἡμέρᾳ τοῖς περὶ τὸν Ἐλωριν ὀλίγοις οὖσιν

ἀπαντήσας, ἄφνω προσεμάχετο, καὶ διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν, ἀνοχὴν οὐδ' ἡρτινοῦν ἐδίδου τοῖς πολεμίοις. Ὁ δ' Ἐλωρις εἰς πολλὴν ἐμπεσὼν ἀπορίαν, αὐτὸς μὲν μεθ' ὧν εἶχεν ὑπέστη τοὺς ἐπιφερομένους, τῶν δὲ φίλων τινὰς ἀπέστειλεν ἐπὶ τὸ στρατιόπεδον, ἐπισπεῦσαι τὰ πλήθη παρακελεύμενος. Ὡν ταχέως ποιησάντων τὸ προσταχθέν, οἱ μὲν Ἰταλιῶται, πνυθόμενοι τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ κινδυνεύοντας, δρομαῖοι παῤῥησαν ἐπὶ τὴν βοήθειαν· ὁ δὲ Διονύσιος ἀθρόα τῇ δυνάμει περιχυθεὶς, τὸν θ' Ἐλωριν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, γενναίως ἀγωνισαμένους, σχεδὸν πάντας ἀνείλε. Τῶν δ' Ἰταλιωτῶν σποράδην διὰ τὴν σπουδὴν ἐκβοηθούτων, οἱ Σικελιώται τὰς τάξεις διαφυλάττοντες, ῥαδίως τῶν πολεμίων περιεγίνοντο. Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ μὲν τινα χρόνον οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὑπέμενον τὸν κίνδυνον, καίπερ ἑαυτῶν πολλοὺς ἀναιρουμένους ὀρῶντες· ὥς δὲ τὴν τοῦ στρατηγοῦ τελευτὴν ἐπύθοντο, καὶ διὰ τὸν θόρυβον ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες ἡλατιοῦντο μεγάλως, τότε δὴ τελέως ἀθρυμήσαντες ἐτράπησαν.

(C. 105.) Profugi tumulum occupant, mox a Dionysio manu armata cinctum; sed aquae tandem inopia ad deditionem coguntur. Quibus per inusitatam clementiam dimissis, et civitatibus pace ac libertate concessa, Dionysius omnium sibi gratiam et maximas laudes comparavit.

105. Πολλῶν δ' ἀναιρουμένων ἐν τῇ κατὰ τὸ πεδῖον τροπῇ, κατέφυγε τὸ πλῆθος ἐπὶ τινα λόφον, ἐρυμνὸν ὄντα πρὸς τὴν πολιορκίαν, ἄνυδρον δὲ καὶ δυνάμενον ῥαδίως ὑπὸ τῶν πολεμίων φυλάττεσθαι. Ὁν ὁ Διονύσιος περιστρατοπεδεύσας, τὴν τε ἡμέραν

ἐκείνην καὶ τὴν νύκτα διηγρύπνησεν ἐν τοῖς ὅπλοις, ἐπιμελῶς ταῖς φυλακαῖς χρησάμενος· τῇ δ' ὑστεραία διὰ τὸ καῦμα καὶ τὴν ἀνυδρίαν οἱ συμπεφευγότες κακῶς ἀπηλλάττοντο. Ἐπικηρυκευσαμένων δ' αὐτῶν πρὸς τὸν Διονύσιον, καὶ παρακαλοῦντων λύτρα πράξασθαι, οὐ μέτριος ἐν τοῖς εὐημερήμασι γενόμενος, προσέταττεν ἀποθέσθαι τὰ ὅπλα, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίσαι τῷ κρατοῦντι. Σκληροῦ δὲ τοῦ προστάγματος ὄντος, μέχρι μὲν τινος διεκαρτέρουν, ὥς δ' ὑπὸ τῆς φυσικῆς ἀνάγκης κατεβαροῦντο, παρέδωκαν αὐτοὺς περὶ ὀγδόην ὥραν, ἥδη τὰ σώματα παρειμένοι. Διονύσιος δὲ λαβὼν ῥάβδον, καὶ πῆξας ἐπὶ τοῦ λόφου, ἡρίθμει τοὺς καταβαίοντας αἰχμαλώτους, ὄντας πλείους τῶν μυρίων. Καὶ πάντων αὐτοῦ ὑποπιερόντων τὸ θηριῶδες, τοῦναντίον ἐφάνη πάντων ἐπιεικέστατος. Τοὺς τε γὰρ αἰχμαλώτους ἀφῆκεν αὐτεξουσίους χωρὶς λύτρων, καὶ πρὸς τὰς πλείστας τῶν πόλεων εἰσήλθην συνθήμενος, ἀφῆκεν αὐτονόμους. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπαίνου τυχὼν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων, χρυσοῖς στεφάνοις ἐτιμήθη, καὶ σχεδὸν τοῦτ' ἔδοξε πράττειν ἐν τῷ ζῆν κάλλιστον.

(C. 106.) Tum Rhegini, quibus Tyrannus, acceptae memor iniuniae (v. C. 44.), bellum intulerat, pacem ab eo trepide redimunt. Devastatur Caulonia; cives Syracusas migrant. — Romani, Aequis superatis, Iovi ludos edunt.

106. Ἐπὶ δὲ Ῥήγιον ἀναξεύξαντος αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῆς δυνάμεως παρεισκευασμένου πολιορκεῖν, διὰ τὴν περὶ τῆς ἐπιγαμίας ὕβριν, ἀγωνία πολλὴ κατεῖχε τοὺς Ῥηγίους. Οὔτε γὰρ συμμάχους, οὔτε δύνάμιν ἀξιόμαχον εἶχον· πρὸς δὲ τούτοις, ἤδεισαν, ὅτι τῆς

πόλεως ἀλούσης, οὐτ' ἔλεος οὔτε δέησις αὐτοῖς ἀπελείπετο. Διόπερ ἔκριναν ἀποστεῖλαι πρέσβεις τοὺς δεησομένους μετρίως αὐτοῖς χρήσασθαι, καὶ παρακαλεῖσαι μηδὲν περὶ αὐτῶν ὑπὲρ ἄνθρωπον βουλευσασθαι. Ὁ δὲ Διονύσιος τριακόσια τάλαντα προξάμενος, καὶ τὰς ναῦς ἀπάσας παραλαβὼν, οὔσας ἐβδομήκοντα, προσέταξεν ἑκατὸν ὁμήρους δοῦναι. δοθέντων δὲ πάντων, ἀνέξευξεν ἐπὶ Καυλωνίαν. Ταύτης δὲ τοὺς μὲν ἐνοικοῦντας ἐν Συρακούσαις κατώκισε, καὶ πολιτείαν δούς, πέντε ἔτη συνεχώρησεν ἀτελεῖς εἶναι. τὴν δὲ πόλιν κατασκάψας, τοῖς Λοκροῖς τὴν χώραν τῶν Καυλωνιατῶν ἐδώρῃσατο. Ῥωμαῖοι δὲ Λιφοίκουσαν πόλιν ἐκ τοῦ τῶν Αἰκῶν ἔθρους ἐλόντες, κατὰ τὰς τῶν ὑπάτων εὐχὰς μέγαν ἀγῶνα τῷ Διὶ συνετέλεσαν.

(C. 107.) Olymp. XCVIII, 1, a. C. 386. Arch. Pythione, Tribb. m. c. p. L. Lucretio, S. Sulpicio, C. Aemilio, L. Furio, [Agrippa Furio et M. Aemilio,] Dionysius Hipponiatas transtulit Syracusas, eorumque agrum Loeris donavit, qui connubium olim ipsi concesserant (v. C. 44.), Rhegino contra, ob datam repulsam, tanto prosequutus odio, (C. 108.) ut, novo inimicitiarum praetextu quaesito, urbem illorum acri et diuturna oppugnatione urgeret. Excelluit in ea virtus Rheginorum, duce Pythone pro patria propugnantium: ipse Dionysius, lancea vulneratus, capitis periculum subiit.

107. Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Πυρρόγιον, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατον ἀρχὴν μετέλαβον χιλιάρχοι τέσσαρες, Λεύκιος Λουκρήτιος, Σερούϊος Σουλπίκιος, Γάϊος Αἰμίλιος, καὶ Γάϊος Ροῦφος. Ὀλυμπιάς δ' ἦχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἐκκνηνέκοντα, καθ' ἣν ἐνίκη Σώσιππος Ἀθηναῖος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων, Διονύσιος ὁ τῶν Συρακουσίων δυνάστης, πορευθεὶς εἰς Ἰππώνιον

μετὰ τῆς δυνάμεως, τοὺς μὲν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ μετώκισεν εἰς τὰς Συρακούσας· τὴν δὲ πόλιν κατασκάψας, τοῖς Λοκροῖς προσεμέρισε τὴν χώραν. Κατὰ τὸ συνεχές γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τοὺς Λοκροὺς εὖ ποιεῖν, διὰ τὴν συγχωρηθεῖσαν ἐπιγαμίαν· τοὺς δὲ Ῥηγί-
 νους ἐπεθύμει τιμωρῆσασθαι, διὰ τὴν περὶ τῆς οἰ-
 κειότητος δίκην. Καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἀπέστειλε
 πρὸς αὐτοὺς πρέσβεις, ἄξιῶν αὐτῷ συγχωρηθῆναι
 τῶν πολιτικῶν παρθένων γαμῆσαι, φασὶ τοὺς Ῥη-
 γίνους ἀποκριθῆναι δημοσίᾳ τοῖς πρεσβεῦσιν, ὥς
 μόνην αὐτῷ συγχωρῆσαι γαμεῖν τὴν τοῦ δημίου θυ-
 γατέρα. Διὰ τοῦτο βαρέως φέρον, καὶ δοκῶν ὑπερ-
 βαλλόντως ὕβρισθαι, πολὺς ἦν ἐπὶ τῇ κατ' αὐτῶν
 τιμωρίᾳ. Καὶ γὰρ ἐν τῷ πρότερον ἐνιαυτῷ τὴν εἰ-
 ρήνην συνέθετο πρὸς αὐτοὺς, οὐ τῆς φιλίας ὀρεγό-
 μενος, ἀλλὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν παρελέσθαι βου-
 λόμενος, οὗσαν τριήρων ἐβδομήκοντα· διελάμβανε
 γὰρ, τῆς κατὰ θάλατταν βοήθειας ἀποκλεισθείσης,
 ῥαδίως πολιορκήσειν τὴν πόλιν. Διόπερ κατὰ τὴν
 Ἰταλίαν ἐνδιατρίβων, ἐξήτει πρόφασιν εὐλογον, δι'
 ἧς οὐ παρὰ τὴν ἀξίαν τὴν ἰδίαν δόξει λελυκέναι τὰς
 συνθήκας.

108. Ἀγαγὼν οὖν πρὸς τὸν πορθμὸν τὰς δυνά-
 μεις, τὰ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο. Καὶ
 πρῶτον μὲν ἤτει τοὺς Ῥηγίνους ἀγοράς, ἐπαγγελλό-
 μενος ταχέως τὰς δοθείσας ἀποστέλλειν ἐκ Συρα-
 κουσῶν. Τοῦτο δ' ἐπραττεν, ὅπως μὴ διδόντων μὲν
 αὐτῶν, δικαίως δόξῃ τὴν πόλιν ἐλεῖν· δόντων δέ,
 νομίζων ἐξαναλώσειν αὐτῶν τὸν σῆτον, καὶ προσκα-

θίσας τὴν πόλιν, διὰ τὴν σπάνιν ταχὺ κυριεῦσεν αὐτῆς. Οἱ δὲ Ῥηγῖνοι τούτων μὲν οὐδέν ὑπονοοῦν-
 τες, τὸ μὲν πρῶτον ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἐχορήγουν τὰς
 τροφὰς λαμπρῶς· ὥς δὲ πλείονα χρόνον ἐνδιέτριβε,
 ποτὲ μὲν ἀρῶστίαν, ποτὲ δὲ ἄλλας προφάσεις πορι-
 ζόμενος, ὑπονοήσαντες αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν, οὐκέτι
 παρῆχον τὰς τροφὰς τῷ στρατοπέδῳ. Ὁ δὲ Διονύ-
 σιος ἐπὶ τούτῳ προσποιηθεὶς ἀγανακτεῖν, τοὺς μὲν
 ὁμήρους τοῖς Ῥηγίνοις ἀπέδωκε, τὴν δὲ πόλιν περι-
 στρατοπεδεύσας, καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιεῖτο.
 Κατεσκευάσας δὲ καὶ μηχανημάτων πολὺ πλῆθος,
 ἄπιστον τοῖς μεγέθεσι· δι' ὧν τὰ τεῖχη σαλεύων,
 ἐφιλοτιμεῖτο κατὰ κράτος ἐλεῖν τὴν πόλιν. Οἱ δὲ
 Ῥηγῖνοι στρατηγὸν ἐλόμενοι Φύτωνα, καὶ πάντας
 τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσαντες, ταῖς τε φυλακαῖς ἐπι-
 μελῶς ἐχρῶντο, καὶ κατὰ τὰς εὐκαιρίας ἐξιόντες, ἐτε-
 πύριζον τὰς τῶν πολεμίων μηχανάς. Οὗτοι μὲν οὖν
 πολλάκις ὑπὲρ τῆς πατρίδος λαμπρῶς ἀγωνιζόμενοι
 πρὸ τῶν τειχῶν, τὴν τε τῶν πολεμίων ὀργὴν ἐξέκαυ-
 σαν, καὶ πολλοὺς μὲν ἑαυτῶν ἀπέβαλον, οὐκ ὀλίγους
 δὲ καὶ τῶν Σικελιωτῶν ἀνεῖλον. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν
 Διονύσιον συνέβη λόγῃ πληγέντα παρὰ τὸν βου-
 βῶνα, παρ' ὀλίγον μὲν τελευτῆσαι, μόγις δὲ αὐτὸν
 ἀναλαβεῖν ἐκ τοῦ τραύματος. Χρονιζούσης δὲ τῆς
 πολιορκίας, διὰ τὸ τοὺς Ῥηγίνοὺς ἀνυπέρβλητον εἶς-
 φέρεσθαι σπουδὴν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, Διονύσιος
 τὰς μὲν δυνάμεις συνέϊχεν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν προσ-
 βολαῖς, καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν οὐκ ἐγκατέλει-
 πεν.

(C. 109.) At vanus ille in ipso belli tumultu, rhapsodos maximo cum apparatu ad ludos Olympicos misit, qui poemata ipsius recitarent. Quae ita sunt omnium sibilis excepta, ut et reliqua pompa ludibrio exponeretur, et Lysias orator Olympicam in theoros haberet, et alia in versificatorem convicia iacerentur. — Romani cum Volsiniensibus pugnarunt.

109. Τῶν δ' Ὀλυμπίων ἐγγὺς ὄντων, ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἀγῶνα τέθροππα πλείω, διαφέροντα πολὺ τῶν ἄλλων τοῖς τάξεσι, καὶ σκηναὺς εἰς τὴν πανηγυριν διαχρύσους, καὶ πολυτέλεσι ποικίλοις ἱματίοις κεκοσμημένας. Ἐπεμψε δὲ καὶ ῥαψωδοὺς τοὺς κραιτίστους, ὅπως ἐν τῇ πανηγύρει τὰ ποιήματα προφερόμενοι, ποιήσωσιν ἔνδοξον τὸν Διονύσιον· σφόδρα γὰρ εἰς τὴν ποιητικὴν ὑπῆρχε μεμνηνός. Τούτων δ' ἐπιμελητὴν συνεξέπεμψε Θεαρίδην τὸν ἀδελφόν. Ὃς ἐπεὶ παρεγένετο εἰς τὴν πανηγυριν, ἐπὶ μὲν τῷ κάλλει τῶν σκηνῶν καὶ τῷ πλήθει τῶν τεθρόππων ἦν περίβλεπτος· ὥς δ' ἐπέβαλον οἱ ῥαψωδοὶ προφέρεισθαι τοῦ Διονυσίου τὰ ποιήματα, κατ' ἀρχαίς μὲν διὰ τὴν εὐφωνίαν τῶν ὑποκριτῶν συνέδραμε τὰ πλήθη, καὶ πάντες ἐθαύμαζον· μετὰ δὲ ταῦτα, ἀναθεωροῦντες τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων, διεγέλων τὸν Διονύσιον, καὶ κατεγίνωσκον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τινὰς τολμῆσαι διαρπάζειν τὰς σκηναίς. Καὶ γὰρ Λυσίας ὁ ῥήτωρ, τότε διατρέφων ἐν Ὀλυμπίᾳ, προστρέπετο τὰ πλήθη μὴ προσδέχεσθαι τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι τοὺς ἐξ ἀσεβειστάτης τυραννίδος ἀπεσταλμένους θεωροὺς· ὅτε καὶ τὸν Ὀλυμπιακὸν λόγον ἐπιγραφόμενον ἀκέρω. Τοῦ δ' ἀγῶνος συντελουμένου συνέβη κατὰ τύχην τῶν Διονυσίου τεθρόππων τὰ μὲν ἐκπεσεῖν ἐκ τοῦ δρόμου, τὰ δ' ἀλλήλοις ἐμπεσύντα

συντριβῆναι· παραπλησίως δὲ καὶ τὴν παρακομί-
ζουσιν ναῦν τοὺς θεωροῦς, ἀπὸ τῶν ἀγῶνων ἀνα-
χθεῖσαν εἰς τὴν Σικελίαν, ἐκπεσεῖν τῆς Ἰταλίας εἰς
Τάραντα διὰ τινος χειμῶνας. Διὸ καὶ φασὶ σωθέν-
τας τοὺς ναύτας εἰς Συρακούσας, διαγγέλλειν κατὰ
τὴν πόλιν, ὅτι διὰ τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων, οὐ
μόνον οἱ θαψοδοῦντες, ἀλλὰ σὺν τούτοις τέθριππα
καὶ ἡ ναὺς ἐξέπεσον. Ὁ δὲ Διονύσιος, πυνθόμενος
τὸν τῶν ποιημάτων διασυριγμόν, καὶ τῶν κολάκων
λεχόντων, ὅτι πᾶσι τοῖς καλῶς πραττομένοις φθο-
ροῦντες, ἐξ ὑστέρον θανατῶσιν, οὐκ ἀφίστατο τῆς
περὶ τὴν ποίησιν σπουδῆς. Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς Οὐολ-
σινίτας περὶ Γουράσιον παραταξάμενοι, πολλοὺς
τῶν πολέμιων ἀνέϊλον.

(C. 110.) Olŷmp. XCVIII, 2. à C. 385. Arch. Theodoto, Tribb.
m. c. p. Q. Caesone, Q. Sulpicio, Caesone Fabio, Q. Servilio, P.
Cornelio et M. Claudio, Lacedaemonii, bello diuturno attriti (v. C.
99.), misso Antalcida, pacem a Persis impetrant iniquissimis con-
ditionibus: quippe Gracchi in Asia Persis subiiciuntur. Tum verò
Artaxerxes, longa controversia solutus, Cyprium bellum contra
Euagoram strenue parat.

110. Τούτων δὲ πραχθέντων, ὃ μὲν ἐνιαύσιος
χρόνος παρεληλύθει, παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἦρχε
Θεόδωτος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν εἶχον
χιλίαρχοι ἑξ, Κόϊντος Καίσων, Σουλπίκιος Αἴνος,
Καίσων Φάβιος, Κόϊντος Σερονύλιος, Πόπλιος Κορ-
νήλιος, καὶ Μάρκος Κλώδιος. Τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν
παρεिलηφότων, Λακεδαιμόνιοι, κακοπαθοῦντες τῷ
πολέμῳ τῷ τε πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ τῷ πρὸς τοὺς
Πέρσας, Ἀνταλκίδαν τὸν ναύαρχον ἐξαπέστειλαν
πρὸς Ἀρταξέρξην ὑπὲρ εἰρήνης. Διαλεχθέντος δ'

αὐτοῦ περὶ ὧν ἦν ἀπεσταλμένος ἐνδεχομένως, ὁ βασιλεὺς ἔφησεν ἐπὶ τοῖςδε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην· τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ὑπὸ βασιλείᾳ τετάχθαι, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλληνας ἅπαντας αὐτονόμους εἶναι· τοῖς δὲ ἀπειθοῦσι καὶ μὴ προσδεχομένοις τὰς συνθήκας διὰ τῶν εὐδοκούντων πολεμήσειν. Οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τοῦτοις εὐδοκῆσαντες, ἡσυχίαν ἤγον· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι, καὶ τινες ἕτεροι τῶν ἄλλων, βαρέως ἔφερον ἐπὶ τῷ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις ἐγκαταλελειφθαι· καθ' αὐτοὺς δὲ οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, κατ' ἀνάγκην συνεχώρησαν, καὶ προσεδέξαντο τὴν εἰρήνην. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς διαλυθεὶς τῆς πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαφορᾶς, παρεσκευάζετο τὰς δυνάμεις εἰς τὸν Κυπριακὸν πόλεμον. Ὁ γὰρ Εὐαγόρας σχεδὸν ὅλην τὴν Κύπρον ἦν κεκτημένος, καὶ δυνάμεις ἄδράς συνηθροίκει, διὰ τὸ τὸν Ἀρταξέρξην ἐν τῷ πρὸς τοὺς Ἑλληνας πολέμῳ διεσπᾶσθαι.

(C. 111.) Interea Rhegini, dira fame subacti, Tyranni sese arbitrio dedunt. Qui quum expers omnis humanitatis in eos saevisset: pecunia redemptos in libertatem vindicavit, ceteros sub corona vendidit, (C. 112.) in ducemque illorum, Phylonem, generosum virum, cui et miseratio morienti, et mortuo threni obtigere, plus quam tyrannicam crudelitatem exercuit.

111. Διονυσίου δὲ σχεδὸν ἐνδέκατον μῆνα Πήριον πολιορκούντος, καὶ τὰς πανταχόθεν βοηθείας ἀποκεκλεικότος, εἰς δεινὴν σπάνιν τῶν ἀναγκαίων οἱ κατὰ τὴν πόλιν παρεγενήθησαν. Φασὶ γὰρ παρὰ τοῖς Πηγίνοις κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν πέντε μῶν γενέσθαι τὸν μέδιμνον τοῦ σίτου. Καταπονούμενοι δὲ τῇ σιτοδείᾳ, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς τε ἵππους καὶ

τᾶλλα ὑποζύγια κατέφαγον· μετὰ δὲ ταῦτα δέρματα
καθέποντες ἐσιτοῦντο· τὸ δὲ τελευταῖον ἐκ τῆς πό-
λεως ἐξιόντες, τὴν πρὸς τοῖς τεύχεσι βοτάνην ἤσθιον,
καθαπερεὶ τινα θρέμματα· οὕτως ἢ τῆς φύσεως
ἀνάγκη τὴν ἀνθρωπίνην δίαιταν εἰς ἀλόγων ζώων
τροφᾶς καταφυγεῖν ἐβιάζετο. Ὁ δὲ Διονύσιος, πυ-
θόμενος τὸ γινόμενον, οὐχ ὅπως ἠλέησε τοὺς τὰ ὑπὲρ
ἄνθρωπον πάσχειν ἀναγκαζομένους, ἀλλὰ πᾶν τοῦ-
ναντίον ἐπαγαγὼν ζεύγη, εἴλε τὴν πόαν τοῦ τόπου,
ὥστε τὴν ὕλην ἅπασαν ἀφανισθῆναι. Διόπερ ταῖς
ὑπερβολαῖς τῶν κακῶν νικώμενοι, παρέδωκαν τὴν
πόλιν οἱ Ῥηγῖνοι τῷ τυράννῳ, τὴν πᾶσαν καὶ αὐ-
τῶν ἐπιτρέψαντες ἐξουσίαν. Ὁ δὲ Διονύσιος κατὰ
μὲν τὴν πόλιν εὗρε σωροὺς νεκρῶν, οἱ διὰ τὴν ἔν-
δειαν τῆς τροφῆς τετελευτήκεισαν· καὶ τοὺς ζῶντας
δὲ νεκρῶν ἔχοντας διάθειν, καὶ παρειμένους τὰ
σώματα καταλαβὼν, ἤθροισεν αἰχμαλώτους πλείους
τῶν ἑξακισχιλίων. Τὸ μὲν οὖν πλῆθος ἀποστείλας
εἰς Συρακούσας, ἐκέλευσε τοὺς δόντας ἀργυρίου
μῶν ἀπολυτροῦσθαι· τοὺς δ' εὐπορεῖσθαι μὴ δυνη-
θέντας ἐλαφροπώλησε.

112. Φύτιωνα δὲ τὸν τῶν Ῥηγίων στρατηγὸν
συλλαβὼν, τὸν μὲν νῖδν αὐτοῦ κατεπόντισεν· αὐτὸν
δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔδησε πρὸς τὰς ὑψηλοτάτας μη-
χανάς, οἷον ἐλ τραγικὴν τινα τιμωρίαν λαμβάνων·
προσέπεμψε δὲ τινα τῶν ὑπηρετῶν, ἐροῦντα πρὸς
αὐτόν, ὥς χθὲς αὐτοῦ τὸν νῖδν Διονύσιος κατεπόν-
τισε. Πρὸς ὃν εἶπε Φύτιων, διότι γέγονεν εὐτυχέ-
στερος τοῦ πατρὸς ἡμέρᾳ μιᾷ. Μετὰ δὲ ταῦτα πε-

ριῆγεν αὐτόν Διονύσιος τὴν πόλιν, μαστίζων καὶ κατὰ πάντα τρῶπον αἰκιζόμενος, ἅμα κήρυκος συναπολουθοῦντος, ὅτι τὸν ἄνδρα Διονύσιος τιμωρεῖται παρηλλαγμένως, ὅτι τὴν πόλιν ἔπεισεν ἐλέσθαι τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ Φύτων, κατὰ τὴν πολιορκίαν στρατηγὸς ἀγαθὸς γεγεννημένος, καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐπαινούμενος, οὐκ ἀγεννῶς ὑπέμενε τὴν ἐπὶ τῆς τελευτῆς τιμωρίαν, ἀλλ' ἀκατάπληκτον τὴν ψυχὴν φυλάξας, καὶ βοῶν, ὅτι τὴν πόλιν οὐ βουληθεὶς προδοῦναι Διονυσίῳ τυγχάνει τῆς τιμωρίας, ἣν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον ἐκείνῳ συντόμως ἐπιστῆσει· ὥστε τὴν ἀρετὴν τὰνδρὸς καὶ παρὰ τοῖς στρατιώταις τοῦ Διονυσίου κατελεεῖσθαι, καὶ τινὰς ἤδη θορυβεῖν. Ὁ δὲ Διονύσιος εὐλαβηθεὶς μὴ τινες τῶν στρατιωτῶν ἀποτολμήσωσιν ἐξαρπάξαι τὸν Φύτωνα, πανσάμενος τῆς τιμωρίας, κατεπόντωσε τὸν αὐτῇ μετὰ τῆς συγγενείας. Οὗτος μὲν οὖν ἀναξίως τῆς ἀρετῆς ἐκνόμοις περιέπεσε τιμωρίαις, καὶ πολλοὺς ἔσχε καὶ τότε τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἀλγήσαντας τὴν συμφορὰν, καὶ μετὰ ταῦτα ποιητὰς τοὺς θρηνήσαντας τὸ τῆς περιπετείας ἐλεεινόν.

(C. 113.) Hoc tempore Galli Transalpini, pulsus Tyrrenhis (de quorum origine diversa fama fertur), regionem inter Apenninum et Alpes occupant. Ex his Senones, novas ob nimium aestum sedes quærentes, in Clusinarum agros hostiliter incurrebant. Ad quam rem cognoscendam legati Romani in Hetruriam missi, contra ius gentium arma in Gallos cepere. Itaque Romam mittantur, qui querantur iniurias, iurisque violatores exposcant. Quod quum populus, invitis et refragantibus patribus, abnueret: (C. 114.) hoc facto infensi Galli magno Romam exercitu petunt. Tribuni, quorum temeritate bellum contractum erat, iis obviam cum copiis fiunt. Conserta pugna circa ripam Tiberis, magna editur strages; mul-

tosque, imperitos nandi aut invalidos, graves tegminibus hausere gurgites.

113. Καθ' ὃν δὲ καιρὸν μάλιστα Ῥήγιον ἐπολιόρκει Διονύσιος, οἱ κατοικοῦντες τὰ πέραν τῶν Ἀλπεων Κελτοί, τὰ στενὰ διελθόντες μεγάλαις δυνάμεσι, κατελάβοντο τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ τε Ἀπεννίνου καὶ τῶν Ἀλπεων ὄρων, ἐκβάλλοντες τοὺς κατοικοῦντας Τυρρῶνηούς. Τούτους δ' ἐνιοὶ φασιν ἀπὸ τῶν ἐν Τυρρῶνηίᾳ δώδεκα πόλεων ἀποικισθῆναι· τινὲς δὲ φασὶ Πελασγούς, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἐκ Θεταλίας φυγόντας τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος γενόμενον κατακλυσμόν, ἐν ταύτῃ τῇ τόπῳ κατοικῆσαι. Τῶν οὖν Κελτῶν κατ' ἔθνη διελομέων τὴν χώραν, οἱ καλούμενοι Σέωνες ἔτυχον λαβόντες τὸν πορρωτάτῳ κείμενον λόφον τῶν ὄρων παρὰ θάλατταν. Ὀντος δ' αὐτοῦ κανματώδους, δυσθετοῦντες, ἔσπευδον μετοικῆσαι, καὶ τοὺς νεωτέρους καθοπλίσαντες, ἀπέστειλαν ζητεῖν χώραν, ἐν ἣ κατοικήσουσιν. Εἰςβαλόντες οὖν εἰς Τυρρῶνηίαν, καὶ τὸν ἀριθμὸν ὄντες περὶ τρισμυρίους, τὴν τῶν Κλουσίων χώραν ἐπόρθουν· καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ δῆμος ὁ τῶν Ῥωμαίων πρέσβεις ἀπέστειλεν εἰς Τυρρῶνηίαν, τοὺς κατασκευομένους τὴν στρατιάν τῶν Κελτῶν. Παραγενόμενοι δὲ οἱ πρέσβεις εἰς Κλουσίον, καὶ θεωρήσαντες παράταξιν γενομένην, ἀνδρείότεροι μᾶλλον, ἢ φρονημώτεροι γενηθέντες, συμπαρατάξαντο τοῖς Κλουσίοις πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας. Εὐήμερήσαντος δὲ θατέρου τῶν πρεσβευτῶν, καὶ τινα τῶν ἐνδοξοτέρων ἐπάρχων ἀποκτείναντος, γνόντες οἱ Κελτοὶ τὸ γεγονός, εἰς Ῥώμην πρέσβεις ἀπέστειλαν, τοὺς ἐξαιτήσαντας τὸν

πρεσβευτήν, τὸν ἀδίκου πολέμου προκαταρξάμενον. Ἡ δὲ γερουσία τὸ μὲν πρῶτον ἔπειθε τοὺς πρεσβευτάς τῶν Κελτῶν χρήματα λαβεῖν περὶ τῶν ἡδικημένων· ὥς δ' οὐ προσεῖχον, ἐψηφίσαντο παραδοῦναι τὸν κατηγορούμενον. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ μέλλοντος παραδίδοσθαι, τῶν χιλιάρχων εἰς ὧν, τῶν τὴν ὑπατικήν ἐξουσίαν ἐχόντων, προεικαλέσατο τὴν δίκην ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ δυνατὸς ὧν ἐπὶ τοῖς πλήθεσιν, ἔπεισεν ἄκυρον ποιῆσαι τὴν κρίσιν τῆς συγκλήτου. Ὁ μὲν οὖν δῆμος τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις πάντα πειθόμενος τῇ γερουσίᾳ, τότε πρῶτον ἤρξατο διαλύειν τὸ κριθὲν ὑπὸ τῆς συγκλήτου.

114. Οἱ δὲ τῶν Κελτῶν πρέσβεις παραγεννηθέντες εἰς τὸ σφέτερον στρατόπεδον, ἀπήγγειλαν τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀπόκρισιν. Ἐφ' ἣ μεγάλως ἄγανακτήσαντες, καὶ προσλαβόμενοι παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν δύναμιν, ἐπ' αὐτὴν ἠπείγοντο τὴν Ῥώμην, ὄντες πλείους τῶν ἐπτακισμυρίων. Οἱ δὲ χιλιάρχοι τῶν Ῥωμαίων, ἐπὶ τῆς ἐνιαυσίας ἐξουσίας ὄντες, καὶ τὴν τῶν Κελτῶν ἔφοδον ἀκούοντες, ἅπαντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθώπλισαν. Ἐξελθόντες δὲ πανδημεὶ καὶ διαβάντες τὸν Τίβεριν, παρὰ τὸν ποταμὸν ἤγαγον τὴν δύναμιν σταδίους ὀγδοήκοντα· καὶ τῶν Γαλατῶν ἀπαγγελλομένων προσιέναι, διέτατον τὸ στρατόπεδον. Τοὺς μὲν οὖν ἀνδρειοτάτους, διςμυρίους καὶ τετρακισχιλίους, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ μέχρι τῶν λόφων διέταξαν· ἐπὶ δὲ τῶν ὑψηλοτάτων λόφων τοὺς ἀσθενηστοτάτους ἔστησαν. Οἱ δὲ Κελτοί, μακρὰν τὴν φάλαγγα παρεκτείνοντες, εἴτε κατὰ τὴν, εἴτε κατὰ

πρόνοιαν, τοὺς ἀρίστους ἔστησαν ἐπὶ τῶν λόφων.
 Ἄμα δὲ σάλπιγγες παρ' ἀμφοτέροις ἐσήμαινον, καὶ
 τὰ στρατόπεδα συνήεσαν εἰς μάχην μετὰ πολλῆς
 κραυγῆς. Οἱ δ' ἐπίλεκτοι τῶν Κελτῶν, ἀντιτετα-
 γμένοι τοῖς ἀσθενεστάτοις τῶν Ῥωμαίων, ῥαδίως
 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λόφων ἐτρέψαντο. Διόπερ τούτων
 ἀθρόως φευγόντων πρὸς τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ Ῥωμαί-
 ους, αἱ τε τάξεις ἐπεταράσσοντο, καὶ τῶν Κελτῶν
 ἐπικειμένων, καταπλαγέντες ἔφευγον. Τῶν δὲ πλεί-
 στων παρὰ τὸν ποταμὸν δρμησάντων, καὶ διὰ τὴν
 ταραχὴν ἀλλήλοις ἐμπιπτόντων, οὐχ ὑπηρέτουν οἱ
 Κελτοί, τοὺς ἐσχάτους αἰὲ φονεύοντες· διὸ καὶ τὸ
 πεδίον ἅπαν νεκρῶν κατεστρώθη. Τῶν δὲ φευγόν-
 των ἐπὶ τὸν ποταμὸν οἱ μὲν ἀνδρειότατοι μετὰ τῶν
 ὅπλων διενήχοντο, τὴν πανοπλίαν ἐν ἴσῳ καὶ τὴν
 ψυχὴν προτιμῶντες· σφοδροῦ δὲ τοῦ ῥέματος ὄν-
 τος, τινὲς μὲν ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν ὅπλων καταδυό-
 μενοι διεφθείροντο, τινὲς δὲ μετὰ πολλῆς κακοπα-
 θείας ἐφ' ἱκανὸν διαίστημα παρενεχθέντες, μόγις
 ἐσώθησαν. Ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων, καὶ πα-
 ρὰ τὸν ποταμὸν πολλοὺς ἀναιρούντων, οἱ πλείστοι
 τῶν ὑπολειπομένων, ῥίπτοῦντες τὰ ὅπλα, διενήχοντο
 τὸν Τίβεριν.

(C. 115.) Hostibus terga caedentibus, maxima tamen pars inco-
 lumis Veios perfugit, unde non modo praesidii nihil, sed vix nun-
 tius cladis Romani rediit. Exanimati cives in arcem Capitolium-
 que concedunt, collatis eodem frumento rebusque pretiosissimis.
 Sed Galli, vacuum in urbem irrumpentes, experiri omnia et impe-
 tum facere in arcem statuunt; mox, adempta spe per vim atque
 arma subeundi, obsidionem parant.

115. Οἱ δὲ Κελτοί, πολλοὺς καὶ παρ' αὐτὸν τὸν
 ποταμὸν ἀνηρηκότες, οὐδ' οὕτως ἀφίσταντο τῆς φι-

λότιμίας, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς διανηχομένους ἠκόντιζον·
 καὶ πολλῶν βελῶν ἀφιεμένων εἰς ἀθρόους τοὺς ἐν
 τῷ ποταμῷ, συνέβαινε μὴ διαμαρτάνειν τοὺς βάλλ-
 οντας. Ὄθεν οἱ μὲν καιρίαις περιπεσόντες πλη-
 γαῖς, εὐθέως ἐτελεύτων· οἱ δὲ κατατραυματιζόμε-
 νοι, καὶ διὰ τὴν περὶ τὸ αἶμα ῥύσιν καὶ σφοδρότη-
 τα τοῦ ῥεύματος ἐκλυόμενοι, παρεφέροντο. Τοιαύ-
 της δὲ συμφορᾶς γενομένης περὶ τοὺς Ῥωμαίους, οἱ
 μὲν πλεῖστοι τῶν διασωθέντων πόλιν Βοιοὺς κατε-
 λάβοντο, προσφάτως ὑφ' ἑαυτῶν κατεσκευασμένην,
 καὶ τὸν τε τόπον ὠχύρου κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ
 τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς σωζομένους ἀνελάμβανον· ὀλίγοι
 δὲ τῶν διανηξαμένων, ἄνοπλοι φυγόντες εἰς Ῥώμην,
 ἀπήγγειλαν πάντας ἀπολωλέναι. Τηλικούτων δ'
 αὐτυχημάτων γεγενημένων τοῖς ἐν τῇ πόλει καταλε-
 λειμμένοις, εἰς ἀπορίαν ἄπαρτες ἐνέπιπτον. Ἀνδί-
 στασθαι μὲν γὰρ ἀδύνατον εἶναι διελάμβανον, ἀπάν-
 των τῶν νέων ἀπολωλότων· φεύγειν δὲ μετὰ τέκνων
 καὶ γυναικῶν ἐπικίνδυνον ἦν λίαν, τῶν πολεμίων
 ἐγγὺς ὑπαρχόντων. Πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἰδιωτῶν
 πανοίκιοι πρὸς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις ἔφενγον· οἱ
 δ' ἄρχοντες τῆς πόλεως, παραθαρσύνοντες τὰ πλή-
 θη, προσέτατον ταχέως ἐπὶ τὸ Καπετώλιον τὸν τε
 σῆτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀναγκαίων ἀποκομίζειν.
 Οὐ γενηθέντος, ἔγεμον ἥ τ' ἀκρόπολις καὶ τὸ Κα-
 πετώλιον χωρὶς τῶν εἰς τροφὴν ἀνηκόντων, ἀργυ-
 ρίου τε καὶ χρυσοῦ, καὶ τῆς πολυτελεστάτης ἐσθῆ-
 τος, ὥς ἂν ἐξ ὅλης τῆς πόλεως εἰς ἓνα τόπον τῶν
 ἀγαθῶν συνηθροισμένων. Οὗτοι μὲν οὖν τὰ δυνα-

τὰ τῶν χρημάτων μετεκόμενον, καὶ τὸν προειρημένον
 τόπον ὠχέουσαν, ἀναστροφὴν ἔχοντες τρεῖς ἡμέρας.
 Οἱ γὰρ Κελτοὶ τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν διετέλεσαν
 ἀνακόπτοντες τὰς κεφαλὰς τῶν τετελευτηκότων, κα-
 τὰ τι πάτριον ἔθος· τὰς δὲ δύο παρὰ τὴν πόλιν
 στρατοπεδεύοντες, καὶ τὰ μὲν τείχη θεωροῦντες, ἔρη-
 μα, κραυγὴν δὲ αἰσθόμενοι γινομένην, (ἣν ἐποιοῦν
 οἱ τὰ χρησιμώτατα μεταφέροντες εἰς τὴν ἀκρόπολιν,)
 ὑπελάμβανον ἐνεδρεῦειν ἑαυτοῖς τοὺς Ῥωμαίους.
 Τῇ τελευτῇ δ' ἡμέρᾳ γνόντες τὴν ἀλήθειαν, τὰς τε
 πύλας ἐξέκοψαν, καὶ τὴν πόλιν ἐλυμαίνοντο, χωρὶς
 ὀλίγων οἰκίων ἐν τῷ Παλατίῳ. Μετὰ δὲ ταῦτα
 προσβολὰς ποιούμενοι καθ' ἡμέραν πρὸς ὄχυρους
 τόπους, οὐθὲν μὲν ἀξιόλογον ἔβλαπτον τοὺς ὑπεραν-
 τίους, ἑαυτῶν δὲ πολλοὺς ἀπέβαλλον· ὅμως δ' οὖν
 οὐκ ἀφίσταντο τῆς φιλοτιμίας, ἐλπίζοντες, εἴαν μὴ
 βία κρατήσῃσι, τῷ γε χρόνῳ πάντως, τῶν ἀναγκαίων
 ἐκλιπόντων, καταπονήσειν.

(C. 116.) Interim devicta Thuasorum gente, armis locupletati cives Romani, qui Veios confugerant, ad Capitolium obsidione liberandum appropierant. Nuntium inclusis perfert Pontius Cominius, impiger juvenis, ingenti periculo in Capitolium evadens. Galli, vestigio notato humano, qua nuntius a Veis pervenerat, et ipsi, falsis custodibus, ascendere conantur; sed sacri Iunonis anseres insidias produnt, excitoque M. Manlio, arcem servant. Sic soluta obsidione, pacis conditiones fiunt. Accepta pecunia, Galli abeunt; instauratur Roma, sed vicis angustis et tortuosis; matronarum effusae ad patriam redimendam liberalitati honos additur.

116. Τῶν δὲ Ῥωμαίων ἐν τοιαύταις ταραχαῖς
 ὄντων, οἱ παροικοῦντες Τυρρόηνοὶ μετὰ δυνάμεις
 ἀδρᾶς ἐπεπορεύοντο τὴν τῶν Ῥωμαίων χώραν λεη-
 λατοῦντες, καὶ πολλῶν μὲν σωμάτων, οὐκ ὀλίγης δ'

ὠφελείας ἐγκρατεῖς ἐγένοντο. Οἱ δ' εἰς τοὺς Βοιοὺς
 τῶν Ῥωμαίων πεφευγότες, ἀπροσδοκῆτως τοῖς Τυρ-
 ῥήνοις ἐπιπεσόντες, ἐτρέψαντο, καὶ τὴν τε λείαν
 ἀφείλοντο, καὶ τῆς παρεμβολῆς ἐκυρίευσαν. Ἐγκρα-
 τεῖς δὲ γενόμενοι πολλῶν ὀπλων, τοῖς τε ἀνόπλοις
 οὖσι διέδωκαν, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἀθροίζον-
 τες καθώπλιζον· ἡβούλοντο γὰρ τοὺς εἰς τὸ Κα-
 πετωλίον συμπεφευγότας ἐκ τῆς πολιορκίας ἐξελέ-
 σθαι. Ἀποροῦντων δ' αὐτῶν, ᾧ τρόπῳ δηλώσειαν
 τοῖς συγκεκλεισμένοις, διὰ τὸ τοὺς Κελτοὺς μεγάλας
 δυνάμεις περιστρατοπεδεύειν, Κομίνιός τις Πόντιος
 ὑπέσχετο παραθαυρόνειν τοὺς ἐν τῷ Καπετωλίῳ.
 Ὁρμήσας οὖν μόνος, καὶ διανηξάμενος νυκτὸς τὸν
 ποταμόν, ἔλαθε προσελθὼν τινα πέτραν τοῦ Καπε-
 τωλίου δὺςβατον· καὶ ταύτῃ μόγις ἑαυτὸν ἀνεκλύ-
 σας, ἐδήλωσε τοῖς ἐν τῷ Καπετωλίῳ περὶ τῶν συνη-
 θροισμένων εἰς Βοιοὺς, καὶ διότι καιρὸν τηρήσαν-
 τες, ἐπιθήσονται τοῖς Κελτοῖς. Οὗτος μὲν οὖν κα-
 τάβας ἤπερ ἀνέβη, καὶ διακολυμβήσας τὸν Τίβεριν,
 εἰς Βοιοὺς ἀνέστρεψεν. Οἱ δὲ Κελτοὶ κατανοήσαν-
 τες τὰ ἔχρη τοῦ προσφάτως ἀναβεβηκότος, συνετά-
 ξαντο κατὰ τῆς αὐτῆς πέτρας ἀναβῆναι νυκτός. Διὸ
 καὶ περὶ μέσας νύκτας οἱ μὲν φύλακες παρερρόθυ-
 μηκότες ἦσαν τῆς φυλακῆς, διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ
 τόπου· τῶν δὲ Κελτῶν τινὲς κατὰ τῆς πέτρας προσ-
 ἀνέβησαν. Τοὺς μὲν οὖν φύλακας ἔλαθον· χῆτες δ'
 ἱεροὶ τῆς Ἥρας τροφόμενοι, καὶ θεωρήσαντες ἀνα-
 βαίνοντας, κραυγὴν ἐποιοῦν. Συνδραμόντων δὲ τῶν

φυλάκων ἐπὶ τὸν τόπον, οὗτοι μὲν καταπλαγέντες, οὐκ ἐτόλμων προσελθεῖν. Μάρκος δὲ τις Μάλλιος, ἔνδοξος ἀνὴρ, ἐκβοηθήσας ἐπὶ τὸν τόπον, τῷ μὲν ξίφει τὴν χεῖρα τοῦ προσαναβαίνοντος ἀπέκοψε, τῷ δὲ θυρεῷ πατάξας εἰς τὸ στήθος, ἀπεκύλισεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας. Παραπλησίως δὲ καὶ τοῦ δευτέρου προσαναβαίνοντος ἀπολομένου, οἱ λοιποὶ ταχέως πάντες ἔφυγον· ἀπορόωγος δὲ τῆς πέτρας οὔσης, ἅπαντες κατακρημνισθέντες ἐτελεύτησαν. Διόπερ πρεσβευομένων τῶν Ῥωμαίων περὶ διαλύσεως, ἐπέσθησαν, χιλίας λαβόντες λίτρας χρυαίου, τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν, καὶ ἐκ τῆς Ῥωμαίων χώρας ἀπαλλαγῆναι. Ῥωμαῖοι δέ, τῶν μὲν οἰκιῶν κατεσκαμμένων, τῶν δὲ πλείστων πολιτῶν ἀπολωλότων, ἔδωκαν ἐξουσίαν τῷ βουλομένῳ καθ' ὃν προήρηται τόπον οἰκίαν οἰκοδομεῖν, καὶ δημοσίας κεραμίδας ἐχορήγουν, αἱ μέχρι τοῦ νῦν πολιτικαὶ καλοῦνται. Ἀπάντων οὖν πρὸς τὴν ἰδίαν προαίρεσιν οἰκοδομοῦντων, συνέβη τὰς κατὰ πόλιν ὁδοὺς στενὰς γενέσθαι, καὶ καμπὰς ἐχούσας· διόπερ ὕστερον αὐξηθέντες, οὐκ ἠδυνήθησαν εὐθείας ποιῆσαι τὰς ὁδοὺς. Λέγουσι δὲ τινες καὶ διότι τὸν χρυσοῦν κόσμον αἱ γυναῖκες εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν εἰσενέγκασαι, ταύτης ἔτυχον παρὰ τοῦ δημοσίου τιμῆς, ὥστ' ἐξουσίαν ἔχειν ἐφ' ἁρμάτων ὀχεῖσθαι κατὰ τὴν πόλιν.

(C. 117.) Romanis, Gallorum incursione valde attritis, Volsci bellum intulere. Domat hostes M. Furius, dictator creatus; mox Aequos etiam Hetruscosque vincit, et a Gallis aurum Romae acceptum cum reliqua praeda recuperat. Gallorum partem, ad lares redeuntem, per insidias Cerii conciderunt. Callisthenes, tricennale tempus decem libris complexus, ab hoc anno, quem pax Graecorum cum Artaxerxe inita Romaeque per Gallos expugnatio maxime illustrem fecit, historiam suam exorsus est.

117. Ταπεινῶν δ' ὄντων τῶν Ῥωμαίων διὰ τὴν προειρημένην συμφορὰν, οἱ Οὐολοῦσκοι πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐξήνεγκαν. Οἱ μὲν οὖν χιλῖαρχοι τῶν Ῥωμαίων καταγράψαντες στρατιώτας, καὶ προαγαγόντες τὴν δύναμιν εἰς ὕπαιθρον, ἐν τῷ καλουμένῳ Μαρκίῳ κατεστρατοπέδευσαν, ἀπέχοντες ἀπὸ τῆς Ῥώμης σταδίους διακοσίους. Τῶν δὲ Οὐολοῦσκων μετὰ μείζονος στρατιᾶς ἀντικαθημένων, καὶ τῇ παρεμβολῇ προσβαλόντων, οἱ κατὰ τὴν Ῥώμην, φοβηθέντες ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, κατέστησαν αὐτοκράτορα μὲν Μάρκον Φούριον * * * * οὗτοι δὲ πάντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσαντες, νυκτὸς ἐξῆλθον, καὶ καταλαβόντες ἅμ' ἡμέρᾳ τοὺς Οὐολοῦσκους τῇ παρεμβολῇ προσμαχομένους, ἐπιφανέντες κατὰ νῶτον, ῥαδίως ἐτρέψαντο. Ἐξεληθόντων δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, εἰς μέσον ἀποληφθέντες οἱ Οὐολοῦσκοι, σχεδὸν ἅπαντες κατεκόπησαν. Διόπερ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἰσχυροὶ δοκοῦντες εἶναι, διὰ τὴν συμφορὰν ταύτην ἀσθενέστατοι τῶν περιοικούντων ἔθνῶν ἐγενήθησαν. Μετὰ δὲ τὴν μάχην ἀκούσας ὁ αὐτοκράτωρ πορθεῖσθαι Βῶλας πόλιν ὑπὸ Αἰκίων, τῶν νῦν Αἰκίλων καλουμένων, ἀγαγὼν τὴν δύναμιν, τοὺς πλείστους τῶν

πολιορκούντων ἀνείλεν. Ἐκεῖθεν δ' ἀνέβη εἰς Σούτριον, οὓσαν ἀποικίαν, ἣν οἱ Τυρρῆνοί βίᾳ κατεῖληφεισαν. Προςπεσὼν οὖν ἄφνω τοῖς Τυρρῆνοῖς, πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἀνείλε, τὴν δὲ πόλιν ἀνέσωσε τοῖς Σουτρινίοις. Τῶν δ' ἀπεληλυθόντων Γαλατῶν ἀπὸ Ῥώμης Οὐάσκιον τὴν πόλιν σύμμαχον οὓσαν Ῥωμαίων πορθούντων, ἐπιθέμενος αὐτοῖς ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ τοὺς πλείους ἀποκτείνας, τῆς ἀποσκευῆς πάσης ἐκυρίευσεν, ἐν ᾗ καὶ τὸ χρυσίον ἦν, ὃ εἰλήφεισαν εἰς Ῥώμην, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ διηρπασμένα κατὰ τὴν τῆς πόλεως ἄλωσιν. Τοσαῦτα δὲ διαπραξάμενος, διὰ τὸν φθόνον τῶν δημάρχων ἐκωλύθη θρίαμβον ἀγαγεῖν. Ἐνιοὶ δὲ φασὶν αὐτὸν ἀπὸ Τοῦσκων θρίαμβον ἀγαγεῖν ἐπὶ λευκοῦ τεθρίππου, καὶ διὰ τοῦτο δυοῖν ὕστερον ἔτεσιν ὑπὸ τοῦ δήμου πολλοῖς χρήμασι καταδικασθῆναι· περὶ οὗ κατὰ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιμνησθυσόμεθα. Οἱ δ' εἰς τὴν Ἰαπυγίαν τῶν Κελτῶν ἐληλυθότες, ἀνέστρεψαν διὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων χώρας· καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ Κερίων ἐπιβουλευθέντες, νυκτὸς ἅπαντες κατεκόπησαν ἐν τῷ Τραυσίῳ πεδίῳ. Καλλισθένης δ' ὁ ἱστοριογράφος [τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν] ἀπὸ τῆς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν γενομένης εἰρήνης τοῖς Ἕλλησι πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα τὴν ἱστορίαν ἤρχεται γράφειν· διελθὼν δὲ τριακονταετῆ χρόνον, ἔγραψε μὲν βίβλους δέκα, τὴν δὲ τελευταίαν κατέπαυσε τῆς συντάξεως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Φιλομήλου τοῦ Φωκίως κατάληψιν τοῦ ἐν

Δελφοῖς ἱεροῦ. Ἡμεῖς δ' ἐπεὶ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν γε-
νομένην τοῖς Ἑλλησιν εἰρήνην πρὸς Ἀρταξέρξην, καὶ
τὸν τῆς Ῥώμης ὑπὸ Γαλατῶν κένδυνον, κατὰ τὴν ἐν
ἀρχῇ πρόθεσιν, τοῦτο τὸ τέλος ποιησόμεθα τῆςδε
τῆς βιβλίου.

